

บทบาทของอินเทอร์เน็ตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชน
ศึกษาเฉพาะกรณีเว็บไซต์พลังจิต

นางสาวกรรณก กมลรัตน์

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต

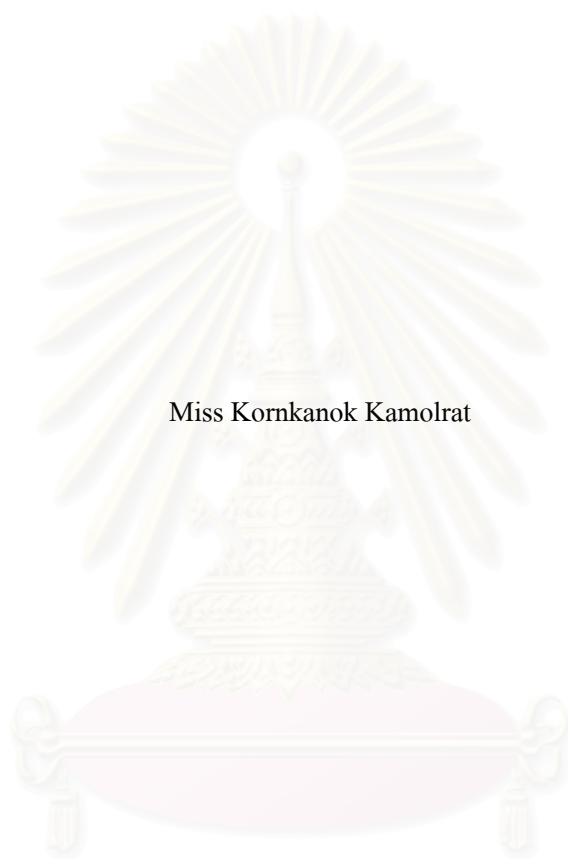
สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLE OF INTERNET IN DISSEMINATING BUDDHISM FOR YOUTH : A CASE STUDY
OF WWW.PALUNGJIT.COM

Miss Kornkanok Kamolrat

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism and Information

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทของอินเทอร์เน็ตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชนศึกษาเฉพาะกรณี เว็บไซต์พลังจิต
โดย	นางสาว กรกนก กมลรัตน์
สาขาวิชา	วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ขำวิจิตร

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชอุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรธ งามสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณรงค์ ขำวิจิตร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตต์กษณ์ แสงอุไร)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรกนก กมลรัตน์ : บทบาทอินเทอร์เน็ตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชนศึกษา
เฉพาะกรณี เว็บไซต์พลังจิต. (THE ROLE OF INTERNET IN DISSEMINATION BUDDHISM FOR
YOUTH: A CASE STUDY OF WWW.PALUNGJIT.COM) อ.ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณรงค์
จำวีจิตร, 165หน้า.

การศึกษาเรื่อง บทบาทของอินเทอร์เน็ตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชน
ศึกษาเฉพาะกรณีเว็บไซต์พลังจิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตคอกทอม ซึ่งเป็น
เว็บไซต์พระพุทธศาสนาได้รับความนิยมสูงสุด ลักษณะความแตกต่างทางประชากรในการเปิดรับสาร
เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา แรงจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตคอกทอม และศึกษาความ
พึงพอใจของเด็กและเยาวชนที่มีต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิตคอกทอม รวมถึงการมี
ส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประ โยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์
พลังจิตคอกทอม ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล การ
วิเคราะห์เนื้อหา และการสัมภาษณ์เชิงลึกเว็บมาสเตอร์ ทีมงาน เด็กและเยาวชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์ใน
เว็บไซต์พลังจิตคอกทอม

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตคอกทอมได้รับความนิยมสูงสุด ได้แก่

- 1) ความหลากหลายของรูปแบบเนื้อหาในการนำเสนอ
- 2) เนื้อหาและข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่เข้าใจโดยง่ายและมีความเหมาะสมแก่เด็ก
และเยาวชน
- 3) สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลในด้านพระพุทธศาสนาโดยง่ายของกลุ่ม
ผู้ใช้ที่อยู่ในวัยเด็กและเยาวชน
- 4) เป็นเว็บไซต์ที่มีความเปิดกว้างทางความคิด

ในส่วนของลักษณะความแตกต่างทางประชากรในการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
จากการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสารเกี่ยวกับ
พระพุทธศาสนา ในส่วนของแรงจูงใจ พบว่า เด็กและเยาวชนมีแรงจูงใจในการเปิดรับจากการที่ทำให้
ได้รับข้อคิดและคติสอนใจ และจากการศึกษาความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนที่มีต่อรูปแบบเนื้อใน
เว็บไซต์พลังจิต พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ในด้านการนำข้อมูลที่ได้จาก
เว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์มากที่สุด สำหรับการเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตคอกทอมของเด็ก
และเยาวชน จากการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตมากที่สุด
คือเรื่องกฎแห่งกรรม นอกจากนี้ ในด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่
ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะหันมาสนใจการ
สวดมนต์ภาวนา การรู้จักให้ทาน มีจิตใจที่สงบเยือกเย็นมากขึ้น และการปฏิบัติตนเพื่อเป็นพุทธมามกะที่ดี
ในวันสำคัญทางศาสนา และมีความสนใจที่จะศึกษาพุทธศาสนาต่อไปมากขึ้นอีกด้วย

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต.....กรกนก กมลรัตน์
สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2550.....

4885202328 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: THE ROLE/ BUDHISM / DISSEMINATING

KORNKANOK KAMOLRAT: THE ROLE OF INTERNET IN DISSEMINATING
BUDHISM FOR YOUTH: A CASE STUDY OF WWW.PALUNGJIT.COM.

THESIS ADVISOR: NARONG KUMVIJIT, 165 p.p.

A study of the role of internet in disseminating Buddhism for youth: a case study of www.palungjit.com aims to study factors that make www.palungjit.com to be the most popular Buddhism website, a differentiate of population in terms of acceptance of Buddhism, a motivation that makes a youth accept Palungjit website and the study satisfaction of youth to a content of Palungjit website. Also a cooperation in Buddhism activities and benefits that is taken from a Palungjit website, using research method as shown below, a surveying research by questionnaire, analysis department interview by the webmaster and staff and also a youth use Palungjit website.

A result shows the factors that make the website to be the most popular website are:

- 1) A variety of contents
- 2) A content and information about Buddhism is easy to understand and appropriate for the youths
- 3) Internet is the practical medium and it is the easiest way to be accessed by the youths
- 4) It is an opened-mind website

In terms of differentiate of population to accept a message from Buddhism. A result found that there was no relation of a difference in population in order to accept a message from Buddhism. In terms of motivation, a result shows that the youths have a motivation to accept in order to make them receive a moral.

A majority of the youths have the attained satisfaction in bringing the benefits from out from the information they acquired. In terms of taking the benefits from website of the youths found that the most popular topic that has been taken from youth is as shown in the survey which is the most beneficial, 'reciprocal deeds' is the most popular topic among the youths. Therefore, the collaboration with Buddhism activity is beneficial because after accessing to the web shows that most of the youths turned to prayer for forgiveness as it calms their mind and at the same time, they are able to cultivate themselves to be a good supporter for Buddhism day and also develop a deeper interest to study Buddhism.

Department.....Journalism..... Student's signature..... *Narong Kumvijit*

Field of study...Journalism and Information.....Advisor's signature..... *Narong Kumvijit*

Academic year.....2007.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องมาจากความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผศ. ณรงค์ ขำวิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่า ในการให้คำแนะนำ แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในงานวิจัยชิ้นนี้ ตลอดจนขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง งามสุด ประธานกรรมการ และ รองศาสตราจารย์จิตลักษณ์ แสงอุไร กรรมการ ที่ได้ให้ข้อคิดและแนวทางในการแก้ไขงานวิจัยชิ้นนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณพระอาจารย์ว.วชิรเมธี ที่ได้สละเวลาในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ซึ่งคิวงานพระอาจารย์ยาวมาก แต่ท่านกล่าวว่า “ถ้าเป็นการศึกษาท่านให้ลัดคิวได้ การศึกษาต้องมาก่อน” ซึ่งทำให้ผู้วิจัยทราบซึ่งมากและท่านยังได้ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณเว็บมาสเตอร์ และทีมงานทุกท่าน ของเว็บไซต์พลังจิตที่ให้ความร่วมมืออันดียิ่งในการวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะน้องจอห์นผู้ที่คอยให้ข้อมูลดีๆ รวมถึงบอกเล่าความเป็นไปของเว็บในแต่ละวัน และพี่ tamsak ผู้ใหญ่ใจดีที่คอยช่วยเหลือติดต่อประสานงานกับสมาชิกภายในเว็บไซต์พลังจิต และยังให้คิดดีๆ ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ด้วย ขอขอบคุณพี่แอนที่แม้ว่างานจะยุ่งมากแต่ก็ยังสละเวลาให้สัมภาษณ์และช่วยประสานงานกับคุณเว็บสโนว์ให้อีกด้วยและขอขอบใจน้องๆ สมาชิกเว็บไซต์พลังจิตทุกคนที่เสียสละเวลาในการเข้ามาตอบแบบสอบถาม การให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย

ขอขอบใจเพื่อนๆ ร่วมรุ่นสำหรับกำลังใจ มิตรภาพดีๆ ที่มีให้กันตลอดระยะเวลาสามปีที่ผ่านมา และขอบใจหนุณาเพื่อนที่แสนดีที่คอยช่วยตรวจสอบคำผิด ช่วยจัดหน้า และให้เยี่ยมอุปกรณ์ต่างๆ ในการทำงาน อย่างจริงใจ

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่น่ารักของลูก ที่ให้การสนับสนุนในการศึกษา กำลังใจและกำลังใจที่มีให้แก่ผู้วิจัย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้เวลาในการศึกษานานพอสมควร ดังนั้นงานวิจัยและปริญญาที่ได้รับในครั้งนี้ลูกขอมอบให้เป็นของขวัญให้คุณพ่อ และคุณแม่ ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจที่สำคัญมากในการทำวิทยานิพนธ์ จนสามารถทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จมาได้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูป.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ปัญหาคำถามวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
นิยามศัพท์	11
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์	13
แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต.....	18
แนวคิดเรื่องการออกแบบชุมชนบนเว็บไซต์.....	20
แนวคิดเรื่อง web 2.0	23
แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่	26
แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน	29
ทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ	31
แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ.....	33
ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสาร	37
แนวคิดเรื่องการเรียนรู้และแรงจูงใจ	41

บทที่	หน้า
ทฤษฎีการใช้และการสนองความพึงพอใจต่อสื่อ	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิจัย.....	56
ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	56
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน	86
การวิเคราะห์เนื้อหา และส่วนประกอบต่างๆที่ปรากฏในเว็บไซต์	101
ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	118
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะงานวิจัย.....	131
สรุปผลการวิจัย	131
ผลการทดสอบสมมติฐาน	135
อภิปรายผล.....	136
ข้อเสนอแนะ	150
ข้อจำกัดในงานวิจัย	150
รายการอ้างอิง.....	151
ภาคผนวก.....	154
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	165

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	58
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพบิดามารดา.....	60
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามศาสนา	60
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความถี่ที่กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวได้ไปวัดฟังธรรม.....	63
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกิจกรรมทางศาสนาที่กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวปฏิบัติเป็นประจำ.....	63
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามแหล่งที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต ...	71
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิต	71
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิต	72
ตารางที่ 9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความถี่ในการเข้าเว็บไซต์พลังจิต.....	72
ตารางที่ 10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้ง.....	73
ตารางที่ 11	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน	86
ตารางที่ 12	แสดงผลการทดสอบความแตกต่าง (t-test) ของค่าเฉลี่ยในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน.....	87
ตารางที่ 13	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	87

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ย
 ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี อาชีพ
 ต่างกัน 88

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ย
 ในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี
 สถานภาพต่างกัน 88

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่าง (t-test) ของค่าเฉลี่ยในด้านการเปิดรับข้อมูล
 ข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีศาสนาต่างกัน.....89

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ย
 ในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่
 ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี
 ระยะเวลาที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน.....90

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ย
 ในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่
 ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่รู้จัก
 เว็บไซต์ตามแหล่งต่างกัน.....91

ตารางที่ 19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่าง (t-test) ของค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วน
 ร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้
 ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกต่างกัน.....92

ตารางที่ 20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ย
 ในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่
 ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็น
 สมาชิกของเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน.....93

ตารางที่ 21 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน	94
ตารางที่ 22 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้งต่างกัน	95
ตารางที่ 23 เฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เข้าไปใช้บริการเว็บไซต์พลังจิตในช่วงเวลาต่างกัน	96
ตารางที่ 24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่นต่างกัน	97
ตารางที่ 25 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน	98
ตารางที่ 26 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน	99
ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีชื่อเสียงในเรื่องเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน	100

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	57
รูปที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา.....	58
รูปที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ.....	59
รูปที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสื่อที่เปิดรับข่าวสารเรื่อง พระพุทธศาสนาบ่อยที่สุด	61
รูปที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความสนใจในเรื่อง พระพุทธศาสนาของครอบครัว	62
รูปที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่เริ่มเข้าใช้อินเทอร์เน็ต จนถึงปัจจุบัน.....	64
รูปที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามชั่วโมงที่ใช้อินเทอร์เน็ตต่อวันโดย เฉลี่ย	65
รูปที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยที่สุด	66
รูปที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยที่สุด	67
รูปที่ 10 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการใช้บริการในอินเทอร์เน็ต.....	69
รูปที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต	70
รูปที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงเวลาในการเข้าไปใช้บริการ เว็บไซต์พลังจิต.....	73
รูปที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ พระพุทธศาสนา	74
รูปที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการเปิดรับเรื่อง พระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต.....	75
รูปที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการเปิดรับเรื่อง พระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต	76
รูปที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการเปิดรับเรื่อง พระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต	77

รูปที่ 17 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์ พลังจิต.....	79
รูปที่ 18 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์ พลังจิต	81
รูปที่ 19 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต	83
รูปที่ 20 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง พระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต ..	85
รูปที่ 21 แสดงตัวอย่างหน้าต่างหลักบนเว็บไซต์พลังจิตคอตคอม.....	101
รูปที่ 21.1 แสดงตัวอย่างหน้าต่างหลักบนเว็บไซต์พลังจิตคอตคอม.....	102
รูปที่ 22 หน้าหลักของเว็บไซต์พลังจิตที่แสดงถึงความหลากหลายของเนื้อหา	102
รูปที่ 22.1 หน้าหลักของเว็บไซต์พลังจิตที่แสดงถึงความหลากหลายของเนื้อหา.....	103
รูปที่ 23 ตัวอย่างห้อง music & karaoke	112
รูปที่ 24 ภาพแสดงตัวอย่าง Blogging ของผู้ใช้งาน	117

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน โลกได้เข้าสู่ยุคความเป็นสังคมสารสนเทศที่อัตราการผลิตและการบริโภคข้อมูลข่าวสารมีจำนวนเพิ่มขึ้น และมนุษย์เองก็มีความต้องการทางด้านข้อมูลข่าวสารสารสนเทศมากขึ้นด้วย จึงมีการนำวิทยาการใหม่ๆ ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ประโยชน์ทางการสื่อสารและโทรคมนาคมเพื่อสนองความต้องการทางด้านสารสนเทศของมนุษย์ที่มีเพิ่มขึ้น

การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์โดยการส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการสื่อสารสองทางขึ้นระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ดังนั้นการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตจึงได้รับความนิยมและมีบทบาทในชีวิตของคนในยุคปัจจุบันมากขึ้นเนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว และที่สำคัญอินเทอร์เน็ตยังถือได้ว่าเป็นแหล่งความรู้และความบันเทิงขนาดใหญ่ที่ถูกละเลย ผู้คนจำนวนมากจึงสามารถแสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยปลายนิ้วคลิกเท่านั้นเอง

Joseph B. Walther ได้ให้ความหมายของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ว่าเป็นการประชุมโดยอาศัยคอมพิวเตอร์และการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ซึ่งเกิดขึ้นและดำเนินไปในเวลาเดียวกันหรือต่างเวลากัน โดยที่ผู้ส่งสารใส่รหัสส่งไปในเนื้อหาสารซึ่งจะถูกถ่ายทอดจากคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งสารไปคอมพิวเตอร์ของผู้รับสาร จากนิยามนี้จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ถือว่าเป็นสื่อใหม่ที่ไม่ติดอยู่ภายใต้เงือนไขของเวลาและสถานที่ คอมพิวเตอร์ยังเป็นที่รองรับและเครื่องลำเลียงข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นจึงทำหน้าที่เชื่อมโยงเครือข่ายในฐานะเป็นอุปกรณ์การสื่อสาร เมื่อเทียบคอมพิวเตอร์กับสื่อมวลชนอื่นๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตมีบทบาทที่กว้างขวางมากกว่า คือเป็นสื่อกลางของการสื่อสารระหว่างบุคคล (person-to-person communication medium) ทั้งนี้โดยการประยุกต์ใช้ e-mail, voice-mail และ desktop video conferencing คอมพิวเตอร์ยังเป็นที่ในการแสดงความคิดเห็น (discussion forums) และการเล่นเกมแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive gaming) อีกด้วย (อุษา บิ๊กกินส์, 2547)

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากคอมพิวเตอร์ที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งคือการสร้างสังคมใหม่และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเทคโนโลยี (Technoculture) สังคมใหม่ที่ว่านี้คือชุมชน

คอมพิวเตอร์หรือที่เรียกว่าชุมชนเสมือนจริง (Virtual community) เมื่อคนเริ่มใช้อินเทอร์เน็ตพวกเขาเหล่านั้นเสมือนเหยียบย่างเท้าอยู่ระหว่างสองโลก กล่าวคือ โลกแห่งความจริงและโลกไซเบอร์นั่นเอง ชุมชนเสมือนจริงหรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าชุมชนเทียม (Pseudo-community) เป็นชุมชนที่ไร้ข้อผูกพันกับผู้อื่นซึ่งเป็นลักษณะพื้นฐานสำหรับชุมชนที่แท้จริง ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเทคโนโลยีก็คือการสร้างวัฒนธรรมใหม่ทางอินเทอร์เน็ตซึ่งอาจทำให้เกิดผลในแง่บวกหรือลบก็ได้

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารสนเทศเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทในการเจริญเติบโตของเด็กและเยาวชน และในขณะที่เดียวกันสิ่งต่างๆเหล่านี้ก็มีส่วนในการเสริมสร้างความรู้ความประพฤติ ปลูกฝังความรู้สึกนึกคิดต่อเด็กและเยาวชนอย่างมากทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยผลกระทบนี้มากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับการเปิดรับข่าวสารและประสบการณ์ของเด็กและเยาวชนแต่ละคน หากว่าเด็กกำลังให้ความสนใจกับเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมาก เด็กก็จะเปิดรับข่าวสารจากสื่อสารสนเทศเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากและมีแนวโน้มที่จะเชื่อเป็นเงาตามตัว ซึ่งในอดีตเด็กอาจได้รับการสั่งสอนหรือการปลูกฝังเรื่องเหล่านี้จากสถาบันครอบครัว (วรพรรณ พงศ์สวัสดิ์, 2540)

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือยุคนี้เป็นยุคแห่งสังคมข่าวสาร (Information Society) กระแสวัฒนธรรมจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสวัฒนธรรมตะวันตกหลังไหลเข้าสู่สังคมไทยผ่านสื่อไทยต่างๆอย่างรวดเร็วและนอกเหนือการควบคุม เป็นผลให้เยาวชนและประชาชนชาวไทยจำนวนไม่น้อยปล่อยปละละเลยเรื่องของศาสนาและวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทยหันไปบริโภควัฒนธรรมต่างชาติอย่างขาดการเลือกสรร ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านวัฒนธรรมทั้งขั้นรุนแรงและขั้นวิกฤต (โกวิท ผกามาศ, 2542)

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่าศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยเป็นสถาบันถ่ายทอดและปลูกฝังวัฒนธรรมและจริยธรรมให้แก่สมาชิกในสังคม ก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้สังคมเข้มแข็ง โดยทั่วไปศาสนามีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศในแง่การจัดระเบียบของสังคมเป็นสื่อและเป็นกลไกในการควบคุมระเบียบของสังคม มีบทบาทต่อชีวิตและจิตใจของบุคคลในการสร้างความรัก ความเมตตาต่อมนุษย์และสัตว์ร่วมโลกที่ร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย หลักคำสั่งสอนในศาสนาสอนให้ละเว้นความประพฤติชั่วซึ่ง

ถือว่าเป็นบาป ยังผลให้สังคมส่วนรวมมีความสุขและมั่นคง สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในสังคม (พวงทอง อังกาบ, 2538)

อย่างไรก็ตามลักษณะและบทบาทของพระพุทธศาสนาเริ่มลดน้อยลงในยุคของการเปลี่ยนแปลงสมัยใหม่ที่เรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ สภาพของเศรษฐกิจ สังคมและการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยอิทธิพลเทคโนโลยีทางการสื่อสาร มีการรับวัฒนธรรมตะวันตกอย่างเต็มรูปแบบ เข้าสู่สังคมไทย ยังผลให้เด็กและเยาวชนในปัจจุบันขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของพระพุทธศาสนาเนื่องจากใช้เวลาทั้งหมดไปกับการใช้เทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่

จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีให้เลือกมากมายตามความต้องการของผู้ใช้ แม้กระทั่งเด็กและเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปวันข้างหน้ายังสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับความต้องการได้เพราะ โลกได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศจากประเทศที่เจริญมากกว่าจะไหลไปสู่ประเทศที่เจริญน้อยกว่า เด็กและเยาวชนไทยนั้นไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงหนีไปจากยุคแห่งสังคมสารสนเทศไปได้อีกแล้ว จะทำได้ก็แต่เพียงปรับตัวและเรียนรู้เพื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน นับตั้งแต่วินาทีนี้จนถึงอนาคต จึงน่าเป็นห่วงว่าเด็กและเยาวชนควรเลือกเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไรจึงจะไม่ก่อให้เกิดปัญหา (วรพรรณ พงศ์สวัสดิ์, 2540)

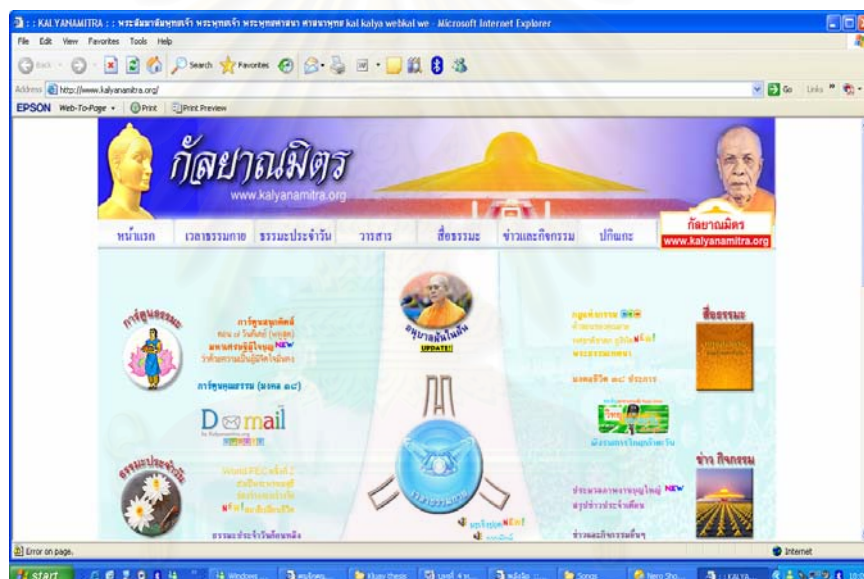
ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าการเกิดสื่อใหม่ขึ้นในสังคมหรือที่รู้จักกันในชื่ออินเทอร์เน็ตนั้นทำให้เด็กและเยาวชนขาดความสนใจในเรื่องของศาสนาเพราะหันไปสนใจในเรื่องของสื่อลามก อนาจาร เกมออนไลน์ โดยที่ตัวเด็กและเยาวชนเองขาดการกลั่นกรองที่ดีในเรื่องของเนื้อหาว่าอันไหนเหมาะสมอันไหนไม่เหมาะสมโดยเฉพาะในเรื่องของจริยธรรมและคุณธรรม จึงทำให้หลายฝ่ายเริ่มหันมาให้ความสนใจในเรื่องการกลั่นกรองเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน ดังจะเห็นได้ว่าการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันผู้ส่งสารเองก็สามารถทำหน้าที่เป็นผู้รับสารได้ด้วยเช่นกัน และในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าได้มีเว็บไซต์เกิดขึ้นใหม่ขึ้นรายวัน แม้แต่เรื่องของพระพุทธศาสนาที่ในปัจจุบันก็ได้มีการนำเสนอโดยผ่านช่องทางสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการนำเสนอผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตนั้นเข้าถึงผู้รับง่ายและยังสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา

เว็บไซต์พระพุทธศาสนาที่พบในปัจจุบันนั้นมีจำนวนมากขึ้น เนื่องมาจากการสร้างเว็บไซต์สะดวกมากขึ้นแต่ยังคงไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรอันเนื่องมาจากรูปแบบการนำเสนอที่โดย

ส่วนใหญ่มักจะเน้นหนักไปในเรื่องของพระพุทธศาสนาที่หนักจนเกินไป รูปแบบเว็บไซต์ขาดความสวยงาม น่าสนใจ การสืบค้นข้อมูลยาก และโดยส่วนใหญ่มักจะเป็นเว็บไซต์ของวัดหรือสถานปฏิบัติธรรมเป็นผู้จัดทำเพื่อนำเสนอกิจกรรมของทางวัดเองและหลักคำสอนของวัด ในบางเว็บไซต์มีการนำเสนอเป็นภาษาบาลีซึ่งยากต่อการเข้าถึงของเด็กและเยาวชน โดยเนื้อหาที่นำเสนอขาดความน่าสนใจ ยากต่อความเข้าใจของเด็กและเยาวชน และในบางเว็บไซต์เป็นการนำเสนอทางเดียวไม่สามารถถามตอบได้ในประเด็นที่สงสัย ซึ่งการนำเสนอไม่ได้มีความแตกต่างจากสื่อเก่าอย่างสื่อสิ่งพิมพ์หรือวิทยุ โทรทัศน์เท่าใดนัก จึงทำให้เด็กและเยาวชนเข้าไปใช้ประโยชน์น้อย

ตัวอย่างเว็บไซต์พระพุทธศาสนาต่างๆ ที่ปรากฏ

ภาพที่ 1 การแสดงตัวอย่างเว็บไซต์พระพุทธศาสนาที่ปรากฏพบ

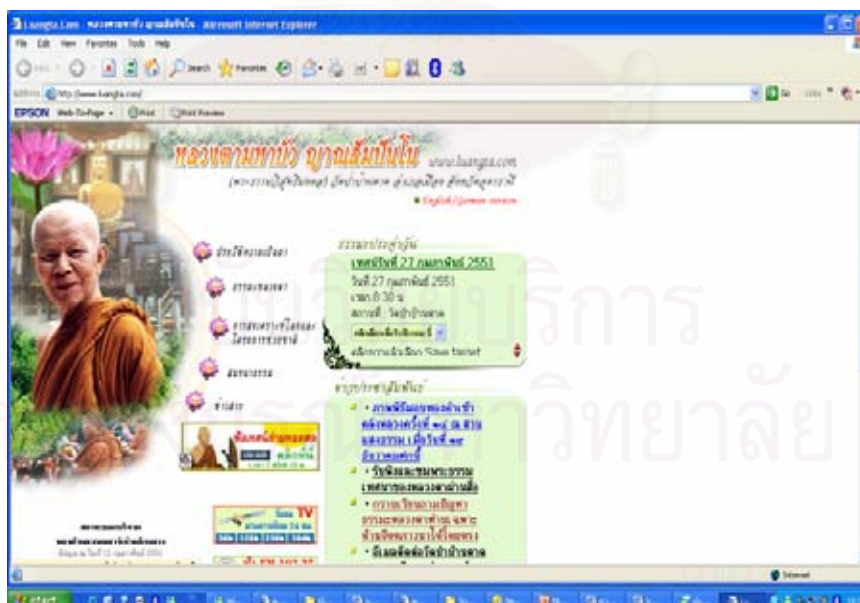
ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.kalyanamitra.org>

ภาพที่ 2 การแสดงตัวอย่างเว็บไซต์พระพุทธศาสนาที่ปรากฏพบ

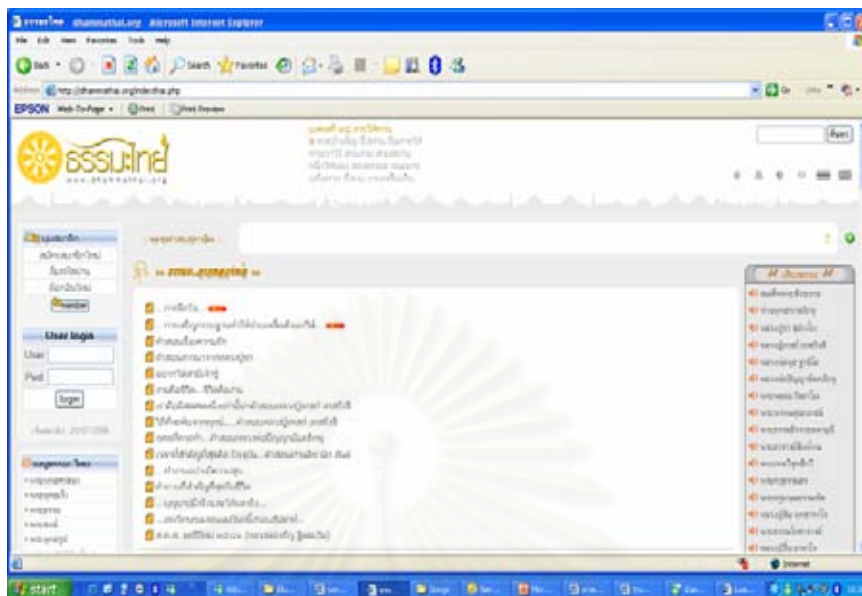
ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.budpage.com>

ตัวอย่างเว็บไซต์พระพุทธศาสนาต่างๆ ที่ปรากฏ

ภาพที่ 3 การแสดงตัวอย่างเว็บไซต์พระพุทธศาสนาที่ปรากฏพบ

ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.luangta.com>

ภาพที่ 4 การแสดงตัวอย่างเว็บไซต์พระพุทธศาสนาที่ปรากฏพบ

ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.dhammathai.org>

ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เกิดเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างเว็บไซต์พลังจิตหรือ www.palungjit.com ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาซึ่งการสร้างชุมชนในเว็บไซต์พลังจิตทำให้เยาวชนหันมาให้ความสนใจเรื่องของพระพุทธศาสนามากขึ้นจนทำให้เป็นเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอันดับหนึ่ง (ผลสำรวจโดย www.truehits.net) ในหมวดศิลปวัฒนธรรม โดยเว็บไซต์ดังกล่าวเน้นในเรื่องของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การส่งสารที่ทำให้ผู้รับอย่างเด็กและเยาวชนได้ระลึกถึงความดีที่พึงปฏิบัติโดยมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคนในชุมชนออนไลน์โดยการให้รับรู้ ตอบสนอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทศนคติและเรื่องราวต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสังคม

ภายในเว็บไซต์ดังกล่าวประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารเรื่องพระพุทธศาสนา เสียงธรรม ข่าวทั่วไปและการเมือง สุขภาพ บันเทิง ท่องเที่ยว Music Box คู่มือ กระจก ข่าวก้าว (Web board) Blog club พจนานุกรม ห้องสนทนา (Chat room) ข่าวคราวความเคลื่อนไหวของพระพุทธศาสนา ถามตอบเกี่ยวกับประเด็นทางพระพุทธศาสนา ข่าวประชาสัมพันธ์ร่วมทำบุญกับโครงการต่างๆ ทางศาสนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในส่วนของบทความและกระจกข่าวจะเป็นในเรื่องของการสนับสนุนให้ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น (รัฐธรรมนูญปี 2550) ซึ่งเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจของสาธารณชน และภายในเว็บจะมีการให้สมาชิกร่วมลงคะแนนให้กับกระทู้ที่สมาชิกตั้งไว้ซึ่งประเด็นส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นทางด้าน

ศาสนา ในการให้คะแนนกับประเด็นที่คนสนใจจะเรียกว่าการอนุโมทนา และในการสื่อสารผ่านสื่อ อินเทอร์เน็ตของเว็บไซต์พลังจิตมีข้อมูลมากมายและหลากหลาย เพื่อบริการแก่คนหลายกลุ่ม โดยมี จุดมุ่งหมายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตลอดจนความคิด ทัศนคติและความเข้าใจในเรื่องของ พระพุทธศาสนาในแง่มุมต่างๆ รวมทั้งมีบทความสอนเรื่องพระพุทธศาสนาเริ่มต้นสำหรับเด็กและ เยาวชน

จากสภาวะสังคมในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อการสื่อสาร และเสนอข่าวสารต่อเด็กและเยาวชนมาก โดยเฉพาะประเด็นของพระพุทธศาสนา ทำให้ผู้วิจัย ต้องการศึกษาด้านเว็บไซต์พลังจิตคือทอมว่ามีที่มาและกลยุทธ์อย่างไรในการสื่อสารกับเด็กและ เยาวชน และมีการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องพระพุทธศาสนาแก่เด็กและ เยาวชนอย่างไรบ้าง โดยศึกษาปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์ซึ่งเป็นเว็บไซต์พระพุทธศาสนาประสบความสำเร็จตลอดจนการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้รับสารนั้นก็คือเด็กและเยาวชน รวมถึงการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ภายในเว็บไซต์ว่าเป็นอย่างไร และมีพฤติกรรมการใช้สื่อใหม่ในการ แสวงหาความรู้เรื่องพระพุทธศาสนาว่าเป็นไปในลักษณะใด ซึ่งคำตอบที่ได้ฟังจะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ที่ต้องการผลิตสื่อสร้างสรรค์ผ่านสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตโดยคำนึงถึงเด็กและเยาวชนเป็นหลัก ต่อไป

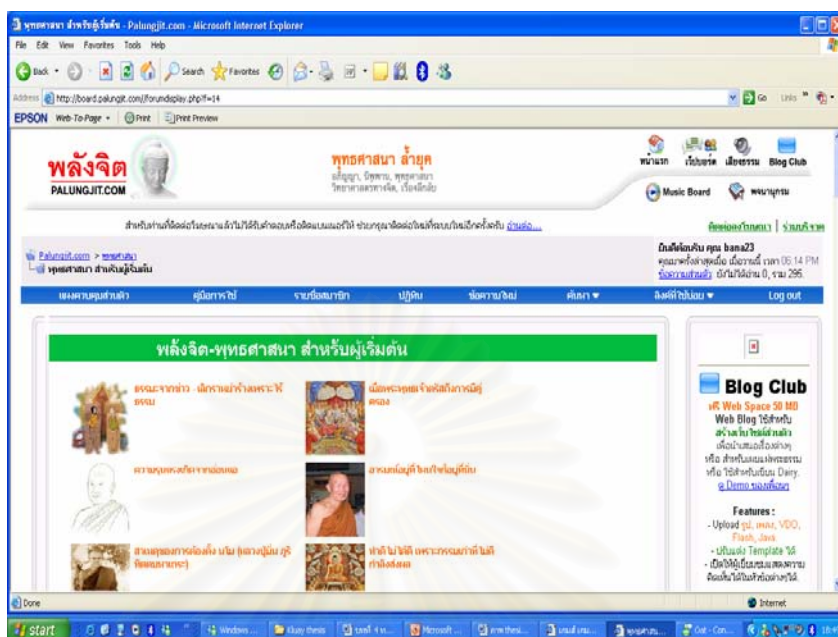

Rank	URL	UIP	USS	PV	
1	www.palungjit.com	+2	6,524	14,386	82,381
2	www.truehits.net	+2	5,579	14,787	108,239
3	www.palungjit.com	-2	4,756	8,618	43,770
4	www.ubannanhai.com	+2	3,670	8,587	23,621
5	www.thaidephoto.com	+2	3,377	5,983	31,941
6	www.klongdigital.com		3,282	6,188	11,026
7	lamtham.net	-2	3,278	5,484	21,506
8	www.soonphra.com	-4	3,168	5,192	25,961
9	www.bodipage.com	-1	2,877	4,063	7,889
10	www.kanadipa.com	-1	2,669	4,945	53,367
11	www.gymn.com		2,538	8,314	99,081
12	www.dmc.tv		2,112	3,789	13,685
13	www.dhammadownload.com	-3	1,959	6,027	31,377
14	www.dhammadownload.com	+3	1,529	3,469	24,730
15	www.dhammadownload.com	+3	1,420	3,531	10,860
16	www.2bc.com		1,392	3,982	20,189
17	www.muslimthai.com	-6	1,340	2,929	12,871
18	www.dhammadownload.com		1,323	3,136	10,823
19	www.bonlan.com	-5	1,304	1,830	4,164
20	www.ubannanhai.net	-4	1,272	2,779	8,144

ภาพที่ 5 การแสดงการจัดอันดับเว็บไซต์พระพุทธศาสนา ประจำหมวด ศิลปะ - วัฒนธรรม
ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.truehit.net> (ศูนย์รวมสถิติเว็บไทยและสารบัญเว็บไทย)

ตัวอย่างเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

ภาพที่ 6 การแสดงตัวอย่างเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม
ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.palungjit.com>

ภาพที่ 7 การแสดงตัวอย่างเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.palungjit.com>

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตดอทคอมซึ่งเป็นเว็บไซต์พระพุทธศาสนาได้รับความนิยมสูงสุด
2. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างทางลักษณะทางประชากรที่มีต่อการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
3. เพื่อศึกษาถึงแรงจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนที่มีต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม
5. เพื่อศึกษาบทบาทของเว็บไซต์พลังจิตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตของเด็กและเยาวชน

ปัญหานำวิจัย

1. ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตดอทคอมซึ่งเป็นเว็บไซต์พระพุทธศาสนาได้รับความนิยมสูงสุด
2. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. แรงจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอมคืออะไร และอย่างไร
4. เด็กและเยาวชนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาใดบ้างในเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม และอย่างไร
5. บทบาทของเว็บไซต์พลังจิตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน
2. พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยศึกษารูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอและศึกษากลุ่มผู้ใช้เว็บไซต์ดังกล่าวซึ่งอยู่ในวัยของเด็กและเยาวชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์ได้รับความนิยมสูงสุดของเว็บไซต์พระพุทธศาสนา
2. เพื่อทราบถึงแรงจูงใจและความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนต่อการเปิดรับเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาผ่านทางเว็บไซต์พลังจิต
3. เพื่อทราบถึงความตระหนักต่อความสำคัญของพระพุทธศาสนาในเด็กและเยาวชนหลังจากเข้าไปใช้เว็บไซต์พลังจิต
4. ผลที่ได้จากการศึกษาพึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการผลิตสื่อสร้างสรรค์ผ่านสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตโดยคำนึงถึงเด็กและเยาวชนเป็นหลักต่อไป

นิยามศัพท์

เว็บไซต์พลังจิตดอทคอม (www.palungjit.com) คือ เว็บไซต์เผยแพร่พระพุทธศาสนาที่ได้นำเอาเรื่องทั้งทางโลกและทางธรรมมาประยุกต์ไว้ด้วยกัน จึงทำให้การนำเสนอน่าสนใจเข้าถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ง่ายจึงเป็นเว็บไซต์พระพุทธศาสนาที่ได้รับความนิยมสูงสุดโดยมีสมาชิกมากเป็นจำนวนถึง 200,000 คน

ทรูฮิตดอทเน็ต (www.truehits.net) หมายถึง เว็บไซต์ภายใต้หน่วยงานสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ (สบทร.) ซึ่งเป็นผู้ให้บริการตรวจสอบ วิเคราะห์สถิติและจัดอันดับการเยี่ยมชมเว็บไซต์ในประเทศไทย โดยมีการมอบรางวัลให้กับเว็บสมาชิกที่มีสถิติการเยี่ยมชมเฉลี่ยตลอดทั้งปีสูงที่สุด 50 อันดับแรก และเว็บไซต์อันดับหนึ่งของแต่ละหมวด

อินเทอร์เน็ต หมายถึง ช่องทางการสื่อสารรูปแบบใหม่ที่ใช้ในการสื่อสารและเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาสมัยใหม่โดยมีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์จำนวนมากทั่วโลกเข้าด้วยกันเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร ค้นคว้าหาข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูลโดยไม่กำหนดเวลาสถานที่

เด็กและเยาวชน หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 11 - 25 ปี ซึ่งเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม โดยคำว่า “เด็ก” ได้แก่ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 11 - 18 ปี ซึ่งอยู่ในวัยเรียนโดยมีการเรียนรู้อยู่ในวงจำกัด และ

คำว่า “เยาวชน” หมายถึงผู้ที่มีอายุเกิน 18 ปีขึ้นไปจนถึง 25 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีความสามารถในการเรียนรู้ได้กว้างขวางมากขึ้น

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา หมายถึง การถ่ายทอดธรรมะหรือหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยวิธีการและรูปแบบต่างๆแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจจนเกิดศรัทธา และนำหลักธรรมไปประพฤติปฏิบัติ

ลักษณะทางประชากร หมายถึง ลักษณะความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องของอายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และศาสนา

แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้าที่เป็นแรงกระตุ้นและผลักดันให้เด็กและเยาวชนเกิดพฤติกรรมการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

ความพึงพอใจ หมายถึง ความคิด ความรู้สึกของเด็กและเยาวชนต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา หมายถึง ประโยชน์ที่ได้รับและผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอมของเด็กและเยาวชนในด้านที่เกี่ยวข้องกับการประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา อาทิ การทำบุญทำทาน การรักษาศีลห้าหรือการหมั่นฟังเทศน์ฟังธรรม เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “บทบาทอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา สำหรับเด็กและเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณี เว็บไซต์พลังจิต” มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated Communication)
- แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต
- แนวคิดเรื่องการออกแบบชุมชนบนเว็บไซต์
- แนวคิดเรื่อง Web 2.0
- แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ (New media)
- แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน
- ทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ (Expectancy Theory)
- แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)
- ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสาร
- แนวคิดเรื่องการเรียนรู้และแรงจูงใจ
- ทฤษฎีการใช้และการสนองความพึงพอใจต่อสื่อ (Uses and Gratifications Approach)
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์

(Computer-Mediated Communication: CMC)

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies: ICT) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม การเมือง รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม โดยเทคโนโลยีการสื่อสารดังกล่าวได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในงานด้านการศึกษา สาธารณสุข การผลิต นำไปสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมใหม่ อันเป็นการพัฒนาประเทศในศตวรรษที่ 21 ให้เข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ (Information Society) (อริศรา ชาญญาวิณิชกุล, 2548)

Evertt Rogers ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ CMC หรือการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ ว่าเป็นมณฑลการศึกษาด้านการสื่อสารที่เริ่มก่อตัวและเติบโตเป็นสาขาวิชาที่แยกออกจากสังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม และวาทวิทยา ประมาณปีค.ศ. 1950 เนื่องจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์และผลกระทบของสื่อใหม่เหล่านี้เริ่มดึงดูดความสนใจของนักวิจัย ทำให้ช่วงปีค.ศ. 1960 การสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสาขาสื่อใหม่ (new media) กลายเป็นศูนย์กลางการวิจัยด้านการสื่อสารที่ศึกษาเกี่ยวกับสื่อใหม่ที่แตกต่างไปจากการวิจัยสื่อมวลชนอื่นๆ

คอมพิวเตอร์กลายเป็นช่องทางในกระบวนการสื่อสารที่มีบทบาทและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมในระดับโครงสร้าง ในวงวิชาการ CMC มีฐานะเป็นสาขาวิชาใหม่ที่เกิดจากความพยายามที่จะศึกษาสื่อใหม่ (new media technology) ที่มีความแตกต่างจากสื่อรุ่นก่อนอันได้แก่

- 1) CMC เป็นสื่อที่ไม่มีเงื่อนไขเรื่องเวลาในการเสนอเนื้อหา ทำให้สามารถใช้สื่อประเภทนี้ได้ตามความต้องการ (transient)
- 2) CMC กระจายตัวเองอยู่ทั่วไป (wide distributed)
- 3) CMC เป็นช่องทางในการนำเสนอที่หลากหลาย (multi-model)
- 4) CMC เป็นช่องทางที่ผู้สื่อสารสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาได้ตามความเหมาะสม (manipulation of content)
- 5) CMC เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เป็นสากล (universal medium) คือสามารถแปลง (transformation) ข่าวสารที่ใช้สื่อสารอย่างสากลเหมือนเครื่องรับส่งข่าวสารชนิดอื่นๆ

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อกลางเพื่อการสื่อสาร หรือ CMC หมายถึง ระบบการสื่อสารข้อมูลทั้งที่เป็นข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ และเสียงระหว่างคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งไปสู่คอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่ง หรือหลายเครื่อง โดยใช้สื่อกลางคือ ระบบโทรคมนาคม (telecommunication system) เช่น โทรศัพท์ เคเบิลใยแก้ว หรือดาวเทียม เป็นต้น

Rice (1989) ได้วิเคราะห์ถึงศักยภาพของการสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์ โดยเปรียบเทียบจากคุณสมบัติในการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

- 1) ความเป็นอิสระจากกฎเกณฑ์ข้อจำกัด (freedom of constraints) เช่น การกำหนดสถานะของผู้ส่งสาร การผูกขาดความเป็นเจ้าของสื่อ การไม่สามารถเลือกกลุ่มผู้รับสารเฉพาะเป้าหมายได้ การกำหนดช่วงเวลาในการรับข่าวสาร หรือการไม่สามารถเรียกคืนข้อมูลได้ เป็นต้น
- 2) ขอบเขตการสื่อสาร (mode or technical bandwidth) ซึ่งหมายถึง ระยะเวลา ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือเนื้อหาที่สามารถนำเสนอได้หลายลักษณะ ทั้งที่เป็นคำพูด สัญลักษณ์ หรือเสียง
- 3) การสนองตอบและปฏิสัมพันธ์ (feedback and interactivity) ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถเกิดขึ้นได้โดยสะดวก และในระยะเวลาอันรวดเร็ว
- 4) การติดต่ออย่างเป็นเครือข่าย (network flows) ซึ่งมีผลต่อการกระจายตัว รวมทั้ง การเข้าถึงสื่อและข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงกัน

James Beniger และ Scott Peck (1987) (อ้างถึงในบุญญาภรณ์ วาณิชชชาติ, 2544) ได้ตั้งชื่อชุมชนใหม่นี้ว่าชุมชนเทียม (pseudo-community) คือชุมชนที่ไร้ตัวตน ถูกจำลองขึ้นจากการสื่อสารที่เสมือนมีตัวตน (simulated personalized communication) เปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบความสัมพันธ์ที่อยู่ร่วมกันตามประเพณีไปสู่ภาคีที่มีกติกาเฉพาะกลุ่ม ความสัมพันธ์เปลี่ยนไปเป็นแบบทางอ้อม หรือกลุ่มเชิงสัญลักษณ์ (symbolic group) ที่ไม่ได้เห็นหน้าค่าตากัน Beniger และ Peck วิพากษ์ชุมชนนี้ว่า เป็นชุมชนที่ไม่จริงจัง หรือเป็นชุมชนปลอมในการสื่อสาร

ชุมชนในการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์จะสร้างให้เกิดบริบทแบบใหม่ขึ้น แม้ว่าผู้สื่อสารในการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์จะมาจากบริบทดั้งเดิมที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์จะสร้างให้เกิดการใช้ภาษา วิธีการพูดสื่อสารและความเข้าใจร่วมกันขึ้นมาใหม่ (shared understanding) ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ชุมชนออนไลน์ดำรงต่อไปได้ ผู้ใช้สื่อคอมพิวเตอร์เป็นเวลานานจะค่อยๆ ซึมซับบุคลิกการใช้วัฒนธรรมร่วมกัน ที่มีลักษณะกลางๆ เป็นมุมมองระดับโลก (worldviews) เช่น ต้องใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งที่มีวัฒนธรรมภายนอกคอมพิวเตอร์ของตนไม่เคยมีปรากฏมาก่อน หรือทำความเข้าใจในสัญลักษณ์ใหม่ๆ ที่ใช้ในห้องสนทนา ชุมชนใหม่จะเลือกและเรียนรู้การใช้ภาษาถ้อยคำสื่อสาร ด้วยการถอดรหัสเพื่อทำความเข้าใจระหว่างกันมีปฏิสัมพันธ์ด้วยการแสดงออกทางการสื่อสาร ชุมชนของพวกเขามีรูปแบบการแสดงออกที่มีลักษณะเป็นกลุ่ม โดยเฉพาะ ผู้อยู่ในกลุ่มชนเดียวกันเท่านั้นที่สามารถถอดรหัสและเข้าใจความหมายที่ซ่อนไว้ (บุญญาภรณ์ วาณิชชชาติ, 2540)

จากงานวิจัยของ คารินท์ สวัสดิ์เสวี (2545) พบว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดชุมชนใหม่ที่เรียกว่าไซเบอร์สเปซ (cyberspace) สังคมเช่นนี้มีส่วนเอื้ออำนวยให้บุคคลหนึ่งๆ สามารถมีหลายตัวตนได้ตามต้องการ ในเรื่องการแปลงตัวตนในห้องสนทนาบนอินเทอร์เน็ตนั้น มีบริบททางคอมพิวเตอร์ที่ช่วยให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของการใช้ชีวิตประจำวันมนุษย์ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นบริบทที่ลดความรู้สึกทางประสาทสัมผัสลง (Reduce Sensation)

การสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์อาศัยการพิมพ์ตัวอักษรในการสื่อสารระหว่างคู่สนทนา ทำให้ไม่มีโอกาสแสดงออกและรับรู้พฤติกรรม สีหน้า และท่าทางใดๆ จึงหมดโอกาสที่จะเข้าใจความหมายในสังคม (Social Meaning) จากการได้ยินที่แผงมาในน้ำเสียง นอกจากนี้ยังขาดปฏิสัมพันธ์ทางกายจากการสัมผัสเพื่อแสดงความรู้สึกเหมือนในโลกแห่งความจริงอีกด้วย ดังนั้น การสื่อสารในบริบทคอมพิวเตอร์ จึงทำให้ความรู้สึกทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

2. ความเป็นบริบทที่มีสถานะไร้ขอบเขต (Disinhibition)

การสื่อสารในบริบททางคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นได้โดยไม่มีเงื่อนไขเรื่องเวลาและสถานที่ จึงทำให้ผู้สื่อสารภายใต้บริบทนี้ จำเป็นต้องสร้างบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) และกฎเกณฑ์กติกา (Rules) ขึ้น เพื่อใช้ควบคุมจัดการกับสังคมใหม่นี้ จึงเป็นสาเหตุให้เกิดสถานะไร้ขอบเขตดังต่อไปนี้

2.1 การปิดบังตัวตน (Anonymity)

บริบททางคอมพิวเตอร์ที่ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร ทำให้บุคคลที่เข้ามาสามารถปิดบังตัวตนได้ตามต้องการ โดยไม่จำเป็นต้องบอกความจริงคู่สนทนาว่าเป็นใคร มาจากไหน บุคคลจึงสามารถแสดงออกอย่างอิสระโดยไม่ต้องกังวลว่าจะมีผู้อื่นรู้ว่าเป็นใคร

2.2 การมองไม่เห็นคู่สนทนา (Invisibility)

การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เป็นการสื่อสารแบบไม่เห็นหน้า ทำให้ไม่สามารถรู้ได้ว่าคู่สนทนามีลักษณะ รูปร่าง หน้าตาเป็นอย่างไร จึงไม่ต้องกังวลว่าจะถูกมอง หรือดูถูกอย่างไร ไม่ว่าจะสื่อสารอย่างไรก็ตาม ก็ไม่ต้องรับผิดชอบต่อกำพูดหรือการกระทำใดๆ

2.3 การไม่ต้องตอบโต้คู่สนทนาแบบทันทีทันใด (Asynchronicity)

การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ทำให้บุคคลมีเวลาคิดหรือจินตนาการข้อความที่จะพิมพ์โต้ตอบกัน เพราะไม่จำเป็นต้องกระทำทันทีเหมือนในโลกแห่งความเป็นจริง บุคคลจึงสามารถไตร่ตรอง หรือทำธุระใดๆ ก่อนจะสื่อสารโต้ตอบก็ได้

2.4 การแบ่งแยกตัวตน (Dissociation)

ในโลกแห่งคอมพิวเตอร์ บุคคลสามารถสร้างตัวตนได้ตามจินตนาการ ซึ่งต่างไปจากโลกแห่งความเป็นจริง ทำให้สื่อสารกันได้อย่างไม่ต้องกังวล

2.5 ความเท่าเทียมกันทางสถานะ (Neutralizing of Status)

ในโลกอินเทอร์เน็ตไม่มีการแบ่งแยกชนชั้นวรรณะ ไม่มีลำดับชั้น ทุกคนสามารถเข้ามาสื่อสารกันได้อย่างเท่าเทียม

3. ความเป็นบริบทที่มีตัวตนหลากหลาย (Identity Flexibility)

ในสังคมอินเทอร์เน็ต บุคคลสามารถสร้างตัวตนได้มากตามที่ต้องการในเวลาเดียวกัน รวมทั้งยังสามารถที่จะเลือกบทบาทที่ต้องการแสดงตัวตนนั้นๆ และอาจเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ตามการสนทนา

4. ความเป็นบริบทที่มีการรับรู้ที่แตกต่าง (Altered Perception)

คู่สนทนาจะสามารถรับรู้ได้เพียงการอ่านจากตัวอักษรเท่านั้น จึงอาจจะทำให้มีการตีความผิดพลาดได้ง่าย เนื่องจากตัวตนที่ปรากฏต่อผู้รับเกิดจากจินตนาการของผู้รับเอง ซึ่งอาจจะแตกต่างจากตัวตนจริงที่คู่สนทนาต้องการจะสื่อก็เป็นได้ ทำให้อาจมีการตีความและจินตนาการต่างกันไป

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ มีความแตกต่างจากการสื่อสารแบบเดิมอย่างหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เนื่องจากการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นการสื่อสารสองทาง ที่ทำให้ผู้ใช้สามารถหาข้อมูลข่าวสารที่ต้องการได้อย่างสะดวก และมีการสร้างชุมชนย่อยภายในการสื่อสาร ทำให้การพบกันของกลุ่มที่มีความสนใจตรงกันในเรื่องของศาสนาได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และหาข้อมูลข่าวสารในเรื่องที่ตนสนใจได้โดยไม่จำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่อีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต

Hoffman (1995) (อ้างถึงใน วรรณิกา คุณากรเวโรจน์, 2544) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง “Commercial Scenarios for the Web: Opportunities and Challenges” ว่าโดยธรรมชาติของอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นสื่อที่มีลักษณะหลายโฉมหน้า (multifaceted) เนื่องจากมีการผสมผสานกันระหว่างบุคคล (interpersonal) และการเป็นช่องทางการสื่อสารมวลชน (mass communication) ในทำนองเดียวกัน Jeffre and Atkin (1996) ก็กล่าวว่า อินเทอร์เน็ตนั้นได้แสดงให้เห็นถึงโอกาสในการผสมผสานกันของการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารระหว่างกลุ่ม การสื่อสารในองค์กรรวมทั้งการสื่อสารมวลชน

ในส่วนของรูปแบบข้อมูลที่รับและส่งผ่านเครือข่ายเวิลด์ไวด์เว็บก็มีหลากหลายเป็นแบบหลายสื่อ (multimedia) ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่นำเสนอสามารถแสดงออกได้ทั้งที่เป็นตัวอักษร รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว กราฟิกและเสียง และในการเข้าถึงข้อมูลนั้นๆ ก็ขึ้นกับผู้ใช้งานว่าจะเลือกข้อมูลใดๆ ซึ่งการเลือกดังกล่าวเป็นลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ (interactive) ที่เกิดขึ้นจากการโต้ตอบกันระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์ ซึ่งหมายความว่า เมื่อผู้ใช้ใช้เมาส์ “คลิก” ไปที่ส่วนต่างๆ บนหน้าจอ หน้าจอก็จะมีเปลี่ยนแปลงหรือโต้ตอบกับผู้นั้นเอง และในการสื่อสารระหว่างผู้ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ การมีปฏิสัมพันธ์ก็จะช่วยให้เกิดการตอบโต้ระหว่าง 2 ฝ่าย เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องสองทิศทาง อันทำให้การสื่อสารมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพราะเอื้อให้มีการตรวจสอบ ทบทวนในความหมายของสารให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ฝ่าย และนำไปสู่ผลในเชิงปฏิบัติต่อไป

ทั้งนี้ในกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นนั้น จะเป็นลักษณะของการสื่อสารที่ต้องผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated Communication: CMC) ซึ่งลักษณะการสื่อสารแบบผ่านตัวกลางนี้จะขึ้นกับข้อความที่ใช้ในการสื่อสาร (Text Base Communication) ซึ่งเป็นการสื่อสารที่ปราศจากอารมณ์ (Socioemotional) ไม่มีความเป็นส่วนตัว (Impersonal) ขาดอชยาศัยไมตรี (Sociable) ขาดความเป็นกันเอง (Friendly) ขาดบริบททางสังคมทำให้ยากในการทำความเข้าใจและการใช้ (Cues-Filtered-Out) เป็นสิ่งใหม่ (Social-Oriented) ที่ต้องอาศัยการเรียนรู้และปรับตัวให้เข้าใจในสื่อและข้อมูลข่าวสารที่ส่งผ่านสื่อ (Task-Oriented) รวมถึงการทำให้เกิดความนิยมและการยอมรับในสังคม (Social Presence)

จากแบบจำลองพบว่า ความสัมพันธ์ของผู้รับสารและผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสาร ไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรง แต่เกิดจากการสื่อสารผ่านสภาพบรรยากาศการสื่อสารผ่านตัวกลาง ซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์ด้วย นอกจากนี้ผู้รับสารยังเปลี่ยนสถานะไปเป็นผู้ส่งสารได้ เนื่องจากการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน อีกทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารก็สามารถติดต่อกันได้ทุกจุดที่อินเทอร์เน็ตไปถึง ผู้ส่งสารจึงสามารถส่งสารด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำและไม่จำเป็นต้องผ่านผู้ตรวจกรองข้อมูล ผลก็คือ มีข้อมูลจำนวนมากไหลบ่าบนอินเทอร์เน็ต รวมทั้งมีอัตราส่วนระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารผ่านอินเทอร์เน็ตมากกว่าผ่านสื่อมวลชนเสียอีก แต่ในแง่หนึ่งที่ไม่ว่าใครก็สามารถเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกสบาย ง่ายดาย ก็อาจทำให้ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มากมายดังกล่าวขาดคุณภาพ เพราะปราศจากผู้กรองสารดังเช่นในสื่อมวลชนที่มีผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่

นอกจากนี้ เนื่องจากการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคมผ่านคอมพิวเตอร์ต้องอาศัยการพิมพ์ (teletype-written computer) โอกาสในการแสดงอวัจนภาษา (nonverbal clues) จะหมดไปทันที คอมพิวเตอร์ทำให้ผู้สื่อสารหมดโอกาสที่จะเห็นการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางอื่นๆ ของคู่สื่อสาร การสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์ยังทำให้ผู้สื่อสารมองไม่เห็นร่องรอยเกี่ยวกับบุคลิกภาพ (personality clues) ซึ่งโดยปกติจะปรากฏอยู่ในการสื่อสารด้วยการเขียนจดหมายโต้ตอบแบบต่างๆ เช่น ลายมือ เครื่องเขียนที่ใช้ ฯลฯ ดังนั้น การสนทนาที่คู่สนทนาไม่อาจเห็นหน้ากัน และไม่อาจรับรู้ถึงน้ำเสียงระหว่างการสนทนา ก็ยิ่งทำให้ยากที่จะคาดเดาได้ว่าคู่สนทนามีอารมณ์อย่างไรหรือจริงใจหรือไม่

อีกทั้งเรายังสามารถสังเกตเห็นลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมของบรรดาผู้ใช้ CMC ได้หลากหลาย แต่ลักษณะหนึ่งที่โดดเด่นคือ “ความไม่ปรากฏตัวตนที่แท้” (impersonal) หรือ “การแสดงตนให้ปรากฏท่ามกลาง” (social presence) นั้นมีน้อยหรือเป็นไปในลักษณะถดถอย กล่าวคือ ในการติดต่อสนทนากัน ไม่มีใครรู้จักใคร ไม่มีใครเห็นหน้าใคร การสื่อสารระหว่างกันกระทำผ่านทางกรพิมพ์เป็นตัวอักษร ดังนั้นผู้สื่อสารจึงมีอิสรภาพที่จะแสดงออกทางอารมณ์ผ่านทางคำที่ใช้พิมพ์ลงไป โดยไม่ต้องกังวลว่าตัวเองจะถูกประเมินโดยคู่สื่อสารว่าอย่างไร

นอกจากนี้ ยังพบลักษณะความสัมพันธ์อีกประการหนึ่งที่พบใน CMC คือการลวงหลอก (deception) เช่น การไม่เปิดเผยหรือโกหกอายุ ซึ่งพบได้ทั่วไปในการสนทนาทางคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโกหกเพศที่แท้จริงของคู่สนทนา ผู้สื่อสารใน CMC จะรอบคอบกับการ

ตัดสินใจว่าควรเปิดเผยหรือไม่ควรเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงของตัวเองให้ผู้อื่นรู้ และเมื่อใดที่ไม่ต้องการเปิดเผย ผู้สนทนาก็จะเลือกใช้วิธีลวงหลอกหรือโกหก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้สื่อสารไม่รู้สึกว่าตัวเองจะต้องรับผิดชอบในการโกหกหลอกลวงนั้น และเพราะไม่มีบทลงโทษอะไรที่เป็นรูปธรรมที่ตนเองต้องรับนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ด้วยคุณลักษณะการใช้งานที่มีความสะดวกสบาย และไม่ยุ่งยากซับซ้อนในการใช้นัก ประกอบกับเป็นสื่อที่แพร่กระจายสู่คนจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว รวมทั้งไร้ข้อจำกัดของระยะทาง จึงทำให้ในปัจจุบันหลายๆ หน่วยงานไม่ว่าจะเป็น สถาบัน องค์กร ตลอดจนนักวิชาการต่างๆ ใช้สื่อเว็ลด์ไวด์เว็บให้เป็นประโยชน์ต่อตน เช่นการใช้เป็นหนทางในการเผยแพร่ความรู้ วิทยาการ ผลงานการวิจัยแขนงต่างๆ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ไปสู่คนทั่วไป จึงทำให้เว็ลด์ไวด์เว็บกลายเป็นชุมทรัพย์แห่งความรู้และวิทยาการจากทั้งหมดมุมโลก นอกจากนี้ยังมีอีกหลายๆ สาขาอาชีพที่ใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดมีบริการมากมายหลายรูปแบบอยู่ในเว็ลด์ไวด์เว็บ เช่น การรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การส่งการ์ดอวยพร การส่งการ์ดข้อความ เข้าเพจเจอร์และมือถือ การถ่ายโอนข้อมูล เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เกม และเพลง เป็นต้น นอกจากนี้ ก็มีการบริการข้อมูลข่าวสารในรูปแบบหนังสือพิมพ์ นิตยสารออนไลน์ รายการโทรทัศน์ และอื่นๆ

สำหรับสื่อมวลชน ก็มีลักษณะการใช้งานในรูปแบบเดียวกันนั้นคือสามารถใช้อินเทอร์เน็ต เป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตนในลักษณะการสื่อสารมวลชน โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับตัวสื่อในรูปแบบของการสร้างเว็บเพจ (web pages) หรือใช้เป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลได้เมื่อต้องตอบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้รับสารที่เข้าสู่ระบบมา

แนวคิดเรื่องการออกแบบชุมชนบนเว็บไซต์

Amy Jo Kim (2004) (อ้างถึงในกรณีศึกษา เซาวิวัฒน์กุล, 2549) กล่าวว่า การสร้างเว็บไซต์ที่จะประสบความสำเร็จ หรือได้รับการตอบรับจากผู้เข้าชม สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง คือความน่าสนใจของเว็บไซต์ และความสามารถของเว็บไซต์ในการดึงดูดให้ผู้เข้าชมกลับมาเป็นสมาชิกกับทางเว็บไซต์ ทั้งนี้ วิธีการในการสร้างชุมชนบนเว็บไซต์นั้น มีขั้นตอนที่สำคัญ 9 ประการ ดังนี้

วิธีการที่ 1 วางวัตถุประสงค์ในการสร้างชุมชนบนเว็บไซต์

การที่จะสร้างชุมชนบนเว็บไซต์ จะประสบความสำเร็จได้ ผู้ออกแบบจะต้องวางวัตถุประสงค์ในการทำเว็บไซต์ไว้อย่างชัดเจน เช่น ผู้ออกแบบต้องทราบว่า เหตุใดจึงต้องทำเว็บไซต์นี้ขึ้นมา หรือเว็บไซต์นั้นเหมาะสมสำหรับใครที่จะเข้าร่วมพัฒนาเว็บไซต์นั้น เพราะเว็บไซต์ จะได้รับความนิยม ก็ต่อเมื่อเว็บนั้นสามารถตอบสนองทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจของผู้เข้าชมเว็บนั้นๆ ดังนั้น การทราบวัตถุประสงค์ข้างต้น จะทำให้เป้าหมายในการออกแบบชัดเจน ดึงดูดใจผู้ชม และจะทำให้เว็บไซต์ในแต่ละส่วนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

วิธีการที่ 2 สร้างความหลากหลายในชุมชนเว็บไซต์

ภายในเว็บจะต้องเป็นแหล่งรวบรวมหลากหลายสถานที่เข้าไว้ด้วยกัน เช่น มุมหนังสือ ร้านฟังเพลง ที่ทำงาน เป็นต้น โดยชุมชนบนเว็บไซต์นี้ จะรวมผู้คนต่างกลุ่มเข้ามาอยู่รวมกันภายในเว็บไซต์ ซึ่งการดึงดูดให้ผู้ชมเข้ามารวมกันในเว็บสามารถทำได้โดยตั้งเป็นห้องสนทนา Chat room โดยทั้งหมดต้องคำนึงถึงความต้องการ และความสนใจของผู้ชมเป็นหลัก ท้ายสุดเว็บไซต์นี้ขยายเครือข่ายกลุ่มผู้เข้าชมจากกลุ่มเล็กๆ ไปสู่ผู้ชมกลุ่มใหญ่ในที่สุด

วิธีการที่ 3 การให้สมาชิกแสดงตัวตนในชุมชนบนเว็บไซต์

โดยทั่วไปคนในสังคมจะแสดงความเป็นตัวตนของเขาตามลักษณะของสังคมที่เขาอยู่ เช่น สมาคม บริษัท แต่ในเชิงจิตวิทยาแล้ว เมื่อคนเข้าสู่โลกเว็บไซต์เขามักจะใช้ความรู้สึกในการเข้าร่วมสังคมเป็นหลัก ดังนั้น ในแต่ละเว็บไซต์จะต้องมีการแสดงลักษณะตัวตนของสมาชิกอย่างชัดเจน และต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสมาชิก วิธีการนี้จะทำให้เว็บไซต์มีจุดยืนที่โดดเด่นกว่าเว็บไซต์ทั่วไป กล่าวคือ ข้อมูลสมาชิกเหล่านี้จะสร้างความเชื่อใจให้เกิดขึ้นภายในเว็บจะช่วยในการพัฒนาความสัมพันธ์ของสมาชิกให้มีความเชื่อใจกันมากยิ่งขึ้น

วิธีการที่ 4 ทำให้สมาชิกเป็นคนสำคัญในชุมชนเว็บไซต์

อีกวิธีหนึ่ง คือ การทำให้ผู้เข้าชมเว็บหน้าใหม่กลายเป็นคนสำคัญในเว็บ เช่น จากเดิมเขาอาจแค่เข้ามาเล่นเกมในเว็บ ผู้ทำเว็บต้องทำให้เขาเข้าร่วมเล่นเกมทุกวัน โดยอาจจัดเป็นการแข่งขัน เพื่อให้ผู้ชมติดตามเว็บ Community นั้นๆ โดยต้องทำให้ผู้เข้าชมเปลี่ยนความรู้สึกจากการเป็นผู้เข้าชมเว็บธรรมดาๆ เป็นความรู้สึกว่าเว็บนี้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเขา

วิธีการที่ 5 สร้างผู้นำทางความคิดในชุมชนเว็บไซต์

รูปแบบเว็บไซต์ Community ควรมีผู้นำทางความคิด โดยผู้นำทางความคิดเหล่านี้อาจเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีข้อมูลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้าชมที่มีข้อข้องใจสามารถสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ จะทำให้เขารู้สึกมีส่วนร่วมเว็บไซต์นั้นๆ มากยิ่งขึ้น

วิธีการที่ 6 สร้างกฎ กติกา ในการอยู่ร่วมกัน

ทุกๆ ชุมชนบนเว็บไซต์มักจะมีพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนั้นเป็นไปในทิศทางที่ดีก็อาจไม่ประสบปัญหาใดๆ แต่หากเกิดความขัดแย้งขึ้นผู้จัดทำเว็บไซต์อาจไม่สามารถควบคุมการทะเลาะโต้เถียงนั้นได้ ดังนั้น สิ่งสำคัญ คือ ควรตั้งกฎพื้นฐานในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นไว้ และใช้กฎดังกล่าวควบคุมมาตรฐานการมีส่วนร่วมในเว็บไซต์

วิธีการที่ 7 จัดกิจกรรม

ควรจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิก เช่น นัดพบปะสมาชิก ฯลฯ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกให้เหนียวแน่น

วิธีการที่ 8 การมีกิจกรรมในวันสำคัญ

รูปแบบการจัดชุมชนบนเว็บไซต์ ที่ได้รับการยอมรับและได้รับความนิยมในทุกๆ เว็บไซต์ คือ การคัดแปลงรูปแบบเว็บไซต์นั้นๆ ตามเทศกาลต่างๆ เพื่อเป็นการรวบรวมแบบแผนกิจกรรมของแต่ละบุคคลให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน วิธีการนี้จะช่วยให้ชุมชนบนเว็บไซต์แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว

วิธีการที่ 9 การสร้างกลุ่มในชุมชน

ถ้าเป้าหมายในการสร้างชุมชนบนเว็บไซต์ คือ ต้องการเพิ่มขนาดผู้เข้าชมเว็บไซต์ได้ในปริมาณมาก ผู้ออกแบบเว็บต้องค้นหาเทคโนโลยีที่สามารถช่วยให้สมาชิกสามารถ link ไปยังหน้าต่างๆ ของเว็บโดยวิธีง่ายๆ วิธีการนี้จะเป็น โอกาสที่ดีที่ทำให้สมาชิกเกิดความภักดีกับเว็บไซต์นั้นๆ เพราะสมาชิกจะสามารถจดจำเว็บไซต์ของเราได้ดีกว่าเว็บไซต์ของกลุ่มคู่แข่ง

แนวความคิดเรื่อง Web 2.0

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางโลกไซเบอร์เกิดขึ้นสูงมาก ทำให้วิถีการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างจากเมื่อ 2-3 ปีที่นักท่องเน็ตส่วนใหญ่นิยมใช้อินเทอร์เน็ตเพียงเพื่อส่งอีเมลล์ พุดคุยกัน โดยผ่านทาง chat room การดาวน์โหลดข้อมูล หรืออ่านข่าวออนไลน์เท่านั้น แต่ปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ตของชาวไซเบอร์ไม่ได้หยุดอยู่แต่เพียงเท่านั้น เริ่มมีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเขียนบล็อก ซึ่งเป็นการเขียนข้อมูลส่วนตัวหรือเรื่องราวของเจ้าของบล็อก รวมถึงการนำเสนอภาพถ่ายและเรื่องราวความรู้ต่างๆที่เจ้าของบล็อกต้องการนำเสนอ โดยที่เปิดให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้ามาดูได้ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นนักเขียนในโลกไซเบอร์ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถสืบค้นได้โดยผ่านทาง google และการให้บริการของแต่ละเว็บไซต์ได้มีการให้บริการบล็อกฟรีแก่สมาชิกของตนเพื่อใช้เป็นพื้นที่ทำความรู้จักกันของเพื่อนสมาชิกอีกด้วย ซึ่งเราเรียกยุคนี้ว่ายุคของ web 2.0

ทั้งนี้จุดเริ่มต้นของโลก '2.0' ต้องย้อนไปเมื่อปี 2546 เมื่อคอลัมน์นิสต์ไอทีคนหนึ่งสังเกตเห็นแนวโน้มว่า เว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตกำลังเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ จากเดิมที่เคยเป็นเว็บนิ่งๆ มีแต่ข้อมูล ทำหน้าที่ไม่ต่างอะไรกับแผ่นพับประชาสัมพันธ์ออนไลน์ กลายมาเป็นแหล่งชุมชนขนาดมหึมาที่ผู้อ่านมีบทบาทในการสร้างข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนวิธีการทำงานของอุตสาหกรรมสื่อไปอย่างสิ้นเชิง เว็บไซต์ใหม่ที่เห็นภาพที่สุดและรู้จักกันทั่วไป คงต้องเป็น YouTube เว็บไซต์วีดีโอออนไลน์ชื่อดัง จากเดิมที่ผู้ชมต้องรอดูภาพยนตร์จากฮอลลีวู้ดในโรงหรือผ่านจอทีวี กลายมาเป็นผู้สร้างหนังด้วยตัวเอง และแจกจ่ายให้ผู้ชมคนอื่นๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต คอลัมน์นิสต์นั้นเรียกเว็บยุคใหม่นี้ว่า "2.0" ซึ่งโด่งดัง วงการสื่อมวลชนก็หนีไม่พ้น 'Media 2.0' แนวคิดของ Media 2.0 ไม่ต่างอะไรกับเว็บ 2.0 มากนัก นั่นคือ แทนที่จะรอการรายงานข่าวจากนักข่าวผ่านไปให้บรรณาธิการตรวจสอบก่อนตีพิมพ์ เรามาอ่านข่าวที่เขียนโดยผู้อ่านคนอื่นๆ ดีกว่าแนวคิดนี้อยู่บนพื้นฐานความจริงว่า ไม่มีทางที่นักข่าวจะสามารถเกาะติดประเด็นข่าวอย่างลึกซึ้งได้ทุกเรื่อง เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ และความเชี่ยวชาญในสายงานเรื่องนั้นๆ แต่ขณะเดียวกัน คนธรรมดาที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์หรือวงการมากกว่า ย่อมมีความสามารถในการเล่าเรื่องนั้นได้ดีกว่า

นักวิชาการด้านสื่อใหม่และผู้ประกอบการ Media 2.0 รู้ถึงปัญหาเหล่านี้แล้ว และกำลังอยู่ในช่วงพัฒนาวิธีที่น่าข้อดีทั้งสองยุคมารวมกัน ซึ่งอาจเรียกวิธีการลูกผสมนี้ได้ว่า Media 1.5 ซึ่งหมายถึงการปล่อยให้ผู้เขียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระตามแบบฉบับของ Media 2.0 ซึ่งหมายถึงการปล่อยให้ผู้เขียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระตามแบบฉบับของ Media 2.0 แต่นำเข้าระบบ

บรรณาธิการเพื่อคัดกรองอีกชั้นหนึ่ง วิธีนี้จะได้ข้อดีด้านจำนวนจาก 2.0 ในขณะที่เดียวกัน มีการควบคุมคุณภาพของชิ้นงาน และหัวข้อตรงกับความต้องการของผู้อ่านตามวิธีของ 1.0

ในปลายปีค.ศ. 2006 นิตยสาร Time ได้ประกาศว่า บุคคลโคเด่นของปีคือ “you” หมายความว่า ทุกคนที่ใช้อินเทอร์เน็ตคือคนสำคัญของโลก พวกเขาสามารถ “สร้าง” ได้เท่ากับที่เขา “บริโภค” Web 2.0 หมายถึงปรากฏการณ์ใหม่ทั้งทางสังคมและเทคโนโลยีเว็บยุคใหม่ มีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านปัจเจกบุคคลที่สามารถผลิตเนื้อหาเองได้ (Individual Production and User Generated Content) หมายความว่า ในยุค 2.0 บุคคลสามารถเข้าไปสร้างเว็บ สร้างเนื้อหาในเว็บ โดยใส่เนื้อหาที่เกี่ยวกับตนเอง หรือเป็นเรื่องราวที่ตนเองและคนในกลุ่มสนใจ เพื่อมาแลกเปลี่ยนกัน

2. องค์ประกอบด้านพลังอำนาจ ที่กลุ่มคนสามารถสร้างสรรค์ “ปัญญา” ของกลุ่มขึ้นได้ (Harness the Power of the Crowd) หมายความว่า การที่กลุ่มคนสามารถสรรค์สร้าง “ปัญญา” ของกลุ่มขึ้นมาได้ ซึ่งเรียกว่า Wisdom of Crowd ทั้งยังอาจเป็นแหล่งอ้างอิงได้ในโลกของเน็ต ยกตัวอย่างเช่น แหล่งข้อมูลประเภทภาพถ่ายที่รวบรวมกันไว้ในบล็อกหรือส่งขึ้นไปแสดงใน YouTube และคนอื่นสามารถเข้าไปใช้ได้ บรรดาเจ้าของผลงานเหล่านี้สามารถสำหรับบางคนแม้ไม่ได้สิ่งตอบแทนเป็นตัวเงินแต่พวกเขาได้ “ความภูมิใจ” ที่ผลงานของตนได้รับเลือก นอกจากนั้น ทักษะของคนหลายๆ คนในเว็บไซด์ใดเว็บไซด์หนึ่งอาจถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาที่สำคัญได้ หรือผลิตซ้ำหลายๆ ครั้งจนติดปากในเว็บและเผยแพร่ออกมาภายนอก

3. องค์ประกอบด้านข้อมูล ที่เปรียบประหนึ่งแม่น้ำ และในแม่น้ำนั้นมีปลา ซึ่งเราสามารถจับมากินได้ ได้แก่เว็บไซด์เช่น Google, Amazon ซึ่งมีการจัดระเบียบข้อมูลจำนวนมหาศาลจนประชาชนทั้งโลกสามารถเข้าไป “ตกปลา” คือเลือกเก็บข้อมูลเอามาใช้ได้ เว็บไซด์เหล่านี้ยังได้เรียนรู้การปรับตัวโดยศึกษาจากการเข้ามาใช้งานของผู้ใช้นับสิบล้านคน ซึ่งมักประสบปัญหา หรือมักเลือกรูปแบบที่ตนถนัด หรือมักทิ้งข้อวิจารณ์เอาไว้ ซึ่งเจ้าของเว็บไซด์ สามารถนำมาศึกษา และแก้ไขตัวเองได้

4. องค์ประกอบด้านสถาปัตยกรรมแห่งการมีส่วนร่วม (Architecture of Participation)

หมายถึงการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความต้องการ วิธีการที่ใช้จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเทคโนโลยีนั้น ทำให้เกิดการคิดค้นใหม่ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับผู้ใช้ ยังมีคนเข้ามาใช้มาก เทคโนโลยีจะยิ่งปรับตัวให้เปิดกว้างและง่ายต่อการใ้มากขึ้น

5. องค์ประกอบด้านผลกระทบของเน็ตเวิร์ค (Network Effects)

หมายถึงเครือข่ายที่ได้รับผลกระทบเมื่อมีคนเข้ามาต่อสายมากขึ้น เครือข่ายนั้นก็ยิ่งกว้างขวางและได้ประโยชน์มากขึ้น เช่น โทรศัพท์ที่ใช้ภายในสำนักงาน (เครื่องเทเลคอม) เมื่อมีคนใช้ใหม่เข้ามาลงทะเบียน นอกจากตัวเองได้ประโยชน์แล้ว คนอื่นๆ ที่อยู่มาก่อนก็สามารถติดต่อกับเขาได้อีกคนหนึ่ง ซึ่งทำให้เครือข่ายในสำนักงานกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยอัตโนมัติหรือซอฟต์แวร์ที่ชื่อ My Space เมื่อมีคนเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกให้เกิดการต่อเครือข่ายเพิ่มขึ้น ก็ทำให้เครือข่ายใหญ่ขึ้นและทำให้ซอฟต์แวร์นั้นติดตลาดไปโดยอัตโนมัติ

6. องค์ประกอบด้านความเปิดกว้าง (Openness)

หมายถึงการเปิดเข้าสู่ฐานข้อมูลจำนวนมหาศาล ซึ่งจัดเก็บโดยองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน โดยที่การเปิดนั้นมีการจัดการอย่างดีเพื่อให้ง่ายต่อการใช้สอย (ณรงค์ ขำวิจิตร, 2550)

web 2.0 จะเห็นได้ว่าโลกได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงมากก็ยิ่งทำให้การควบคุมเนื้อหาในอินเทอร์เน็ตยากตามมาด้วย ซึ่งทำให้การดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากพวกเขาเหล่านี้ได้ใช้ชีวิตในโลกอินเทอร์เน็ต หรือโลกเสมือนจริงมากจนลืมนึกไปว่าในโลกความเป็นจริงที่เป็นอยู่ไม่ได้สวยงามเหมือนกับโลกของจินตนาการที่พวกเขากำลังคิดอยู่

ดังนั้นจากแนวคิด web 2.0 สามารถนำมาอธิบายการเข้ามามีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในเว็บไซต์พลังจิตได้ชัดเจนมาก เนื่องมาจากเว็บไซต์พลังจิตเป็นเว็บไซต์ที่นำเสนอเรื่องของพระพุทธศาสนา แต่ได้มีการนำเอาแนวคิดเรื่อง web 2.0 เข้ามาใช้โดยการให้พื้นที่บล็อกฟรี และภายในเว็บไซต์เองได้เปิดพื้นที่ให้เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทความทางพระพุทธศาสนา จึงทำให้เด็กและเยาวชนให้ความสนใจที่จะเข้ามาใช้ประโยชน์เว็บไซต์พลังจิตเป็นอย่างมาก โดยที่ทางเว็บไซต์เองก็ได้มีการเข้มงวดในเรื่องของกฎ กติกา ที่จะเข้ามาใช้ประโยชน์

แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ (New media)

อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อใหม่ที่ได้เข้ามามีบทบาทในการสื่อสารของสังคมสมัยใหม่มากขึ้น จึงนับได้ว่าเป็นช่องทางในการสื่อสารที่มีความสำคัญสำหรับปัจจุบันเป็นอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมไทยก็เช่นเดียวกัน ในชีวิตประจำวันมีความเกี่ยวพันและจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารมากขึ้นตามลำดับ

อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่และมีประสิทธิภาพ ที่ได้รับการพัฒนามาจากเครือข่ายทางทหารของสหรัฐอเมริกาในยุคสงครามเย็นที่เรียกว่า เครือข่ายอาร์พานีต (Advanced Research Projects Agency Network: ARPANET) ต่อมาเครือข่ายอาร์พานีตมีขนาดใหญ่ขึ้น และมีสมาชิกมากขึ้นจึงมีการพัฒนาเครือข่ายโดยใช้เทคนิคการโต้ตอบหรือ Protocol แบบพิเศษที่เรียกว่า TCP / IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol) ที่นำมาใช้ในการจัดการและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า การสื่อสารด้วยอินเทอร์เน็ต (Internet-based Communication) (อริศรา รัชญาวิณิชกุล, 2548)

WWW (World Wide Web) หรือเครือข่ายใยแมงมุม ได้รับการพัฒนาโดยห้องปฏิบัติการเซิร์น (CERN) กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในปีพ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของระบบหลายสื่อ (Multimedia) ที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วโลก

WWW เป็นระบบที่เชื่อมโยงรายการ สารความรู้ ความบันเทิงไปยังจุดต่างๆทั่วโลกผู้ใช้จะสามารถเลือกค้นหาข้อมูลตามต้องการ โดยการระบุรหัส หรือชื่อเรียกตามมาตรฐานสากล เช่น www.yahoo.com เป็นต้น ในระบบจะประกอบด้วยข้อมูลหน้าต่างๆมากมายกระจายอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่า เว็บเพจ (Web Page) โดยหน้าแรกของแต่ละเว็บจะเรียกว่าโฮมเพจ (Home Page)

เว็บแต่ละหน้าจะมีทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอ และเสียงเพลง นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดให้ภาพหรือข้อความไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) คือการเชื่อมต่อไปยังเอกสารอื่นๆ ซึ่งอยู่บน World Wide Web Server เดิม หรืออยู่ในอีกประเทศหนึ่งได้โดยการพิมพ์รหัสหรือชื่อที่ต้องการ แล้วกดปุ่มที่เมาส์เท่านั้น

คอมพิวเตอร์เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. การสื่อสารระหว่างบุคคลแบบไม่พร้อมกัน (One-to-one Asynchronous communication) ได้แก่ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)
2. การสื่อสารระหว่างกลุ่มแบบไม่พร้อมกัน (Many-to-many Asynchronous communication) ได้แก่ กลุ่มข่าว หรือเว็บบอร์ดต่างๆ (Electronic bulletin boards)
3. การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่มแบบพร้อมกัน (One-to-one One-to-few and One-to-many Synchronous communication) ได้แก่ การสนทนาทางคอมพิวเตอร์ (Chat or Chat room)
4. การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่มแบบไม่พร้อมกัน (One-to-one One-to-many and Many-to-one Asynchronous communication) ได้แก่ เว็บไซต์ (Website)

บริการต่างๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ โดยมีบริการใหม่ๆ เกิดขึ้นเพื่อสนองแก่ความต้องการของผู้ใช้อยู่มากมาย สำหรับบริการหลักๆ ที่มีให้บริการอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่

- บริการรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail หรือ E-Mail)

การใช้บริการรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะมีลักษณะรูปแบบเช่นเดียวกับการส่งจดหมายทางไปรษณีย์ เพียงแต่จะเปลี่ยนเป็นการส่งจากระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งไปยังระบบคอมพิวเตอร์ของผู้รับผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเราสามารถส่งเอกสารจดหมายที่อยู่ในรูปแบบของดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นตัวหนังสือ รูปภาพ กราฟิก วิดีโอ โปรแกรม หรือแฟ้มข้อมูลประเภทต่างๆ ได้ โดยจะดำเนินการจัดส่งไปยังผู้รับภายในเวลาเพียงไม่กี่วินาทีเท่านั้น จะเห็นได้ว่า การรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะทำได้อย่างรวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าการส่งจดหมายธรรมดาหรือ EMS เป็นอย่างมาก ทำให้บริการนี้กลายเป็นบริการที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการติดต่อทางธุรกิจในยุคปัจจุบัน

- บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (File Transfer Protocol)

บริการนี้เป็นการรับ/ส่ง (Download/Upload) ข้อมูล โปรแกรม หรือเอกสารที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัลจากคอมพิวเตอร์ที่อยู่ห่างไกลกัน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ มีองค์กรหลายๆ แห่งได้เปิดโอกาสให้ผู้ใช้ภายนอกสามารถถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลได้โดยไม่คิดมูลค่าบางบริษัทได้เปิดให้ผู้ใช้ Download โปรแกรมต่างๆ มาทดลองใช้ฟรี และหากผู้ใช้ประสงค์จะใช้งานโปรแกรมหาดังกล่าวอย่างเป็นทางการก็สามารถลงทะเบียนสั่งซื้อได้ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

- บริการเข้าใช้ระบบคอมพิวเตอร์ระยะไกล (Remote Login, Telnet)

ผู้ใช้งานสามารถเข้าไปใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะคอมพิวเตอร์เครื่องนั้นจะตั้งอยู่ใกล้หรือไกลได้ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้ไม่ต้องเดินทางไปทำงานอยู่หน้าเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นโดยตรง สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ดังกล่าวผู้ใช้งานผู้นั้นจะต้องได้รับการอนุญาตจากผู้ควบคุมเครื่องนั้นๆ ด้วยโดยผู้ใช้งานจะต้องมีชื่อบัญชีและรหัสผ่านที่กำหนดให้ไว้สำหรับเข้าไปใช้งานด้วย มีศูนย์บริการหลายแห่งที่ได้เปิดเครื่องที่ให้บริการนี้สาธารณะโดยอนุญาตให้เข้าไปใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีชื่อบัญชีผู้ใช้อย่างเป็นทางการ

- บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น (Usenet News)

ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งมีผู้ใช้เป็นจำนวนมากทั่วโลก มีบุคคลหลากหลายประเภทต่างก็มีความสนใจที่แตกต่างที่แตกต่างกันออกไป จึงได้มีการเพื่อจัดแบ่งกลุ่มผู้ใช้ที่มีความสนใจร่วมกันเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ และแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่างๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยข้อมูลเหล่านี้จะถูกกระจายออกจากเครือข่ายหนึ่งไปยังเครือข่ายอื่นๆ ที่เชื่อมโยงถึงกันทั่วโลก ผู้ใช้บริการจึงสามารถรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในระยะเวลาใกล้เคียงกัน โดยข้อมูลเหล่านี้จะถูกจัดแยกเป็นหัวข้อเรียกว่า กลุ่มข่าว (News Groups) ซึ่งในปัจจุบันมีกลุ่มข่าวและกลุ่มข่าวย่อยๆ มากมายนับพันหัวข้อและครอบคลุมศาสตร์ทุกแขนง อาทิ หัวข้อด้านวิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ กีฬา วัฒนธรรม เป็นต้น

- บริการติดต่อสนทนาออนไลน์ (Chat)

นอกจากการติดต่อถึงกันในลักษณะจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แล้ว บริการที่ได้รับความนิยมอีกอย่างคือการสนทนาในรูปแบบของการตอบสนองอย่างทันที (Interactive) ผู้ใช้สามารถที่จะคุยโต้ตอบกันได้เสมือนกับได้มาสนทนากันในระยะใกล้ๆ โดยในปัจจุบันบริการนี้สามารถสนทนาโดยใช้ทั้ง ข้อความ ตัวอักษร ภาพและเสียงได้ในขณะเดียวกัน

- บริการค้นหาข้อมูลและแสดงข้อมูลในลักษณะของ Gopher, Archie และ WAIS

เป็นกลุ่มโปรแกรมที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการในอินเทอร์เน็ต ซึ่ง Gopher จะเป็นบริการการค้นหาในลักษณะเป็นเมนูลำดับขั้นส่วน Archie เป็นการค้นหาที่เก็บข้อมูลอยู่ที่ใด และ WAIS เป็นการค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ถูกเก็บเอาไว้ ปัจจุบันข้อมูลส่วนใหญ่ที่มีให้ของบริการ เหล่านี้ได้ถูกพัฒนามาให้บริการในลักษณะของเครือข่ายเวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) แล้วบริการเหล่านี้จึงได้รับความนิยมจากผู้ใช้น้อยลง

- บริการค้นหาและแสดงข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WWW : World Wide Web)

เครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือ World Wide Web เป็นบริการที่ดำเนินการอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในปัจจุบัน เพราะบริการนี้จะใช้ตัวหนังสือและรูปภาพกราฟิกเข้ามามีส่วนช่วยในการดึงดูดความสนใจของผู้ใช้บริการ สามารถใช้บริการนี้เพื่อค้นหาข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยปัจจุบันข้อมูลจะอยู่ในลักษณะของมัลติมีเดีย (Multimedia) คือมีทั้งตัวอักษร รูปภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลเกือบทุกประเภทผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ไม่ว่าเป็นบทความ ข่าว งานวิจัยข้อมูลสินค้า หรือบริการต่างๆ สารบันเทิงประเภทต่างๆ แม้กระทั่งฟังบทเพลงหรือดูภาพยนตร์ก็ได้ ปัจจุบันบริการนี้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากบริษัทธุรกิจหรือองค์กรต่างๆ ได้เล็งเห็นถึงแนวโน้มของการเจริญเติบโตของบริการนี้และได้พยายามหันเข้ามาทำธุรกิจบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยทำการประชาสัมพันธ์กิจการ โฆษณาสินค้าและดำเนินธุรกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างสะดวกรวดเร็ว

ปัจจุบันเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นับว่ามีบทบาทในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การสร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ และการรวบรวมฐานข้อมูลต่างๆ ที่มีประโยชน์ไว้เป็นจำนวนมาก จุดเด่นที่สำคัญ คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้รวดเร็วแม้จะอยู่ห่างกันคนละซีกโลกก็ตาม อินเทอร์เน็ตจึงเปรียบเสมือนห้องสมุดแห่งการเรียนรู้ขนาดใหญ่ เป็นสังคมออนไลน์ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่ไวต่อการรับรู้ข่าวสาร เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีอิทธิพลด้านการซื้อสูงและเป็นวัยที่อยู่ในระยะของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นการใช้สื่อมวลชนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงมีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาให้เด็กมีการรับรู้ที่สูงขึ้น มีความคิดที่ดีที่ถูกต้อง มีความเข้าใจธรรมชาติรอบๆตัว ความเข้าใจในสังคม ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ความเข้าใจต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนให้ความรู้ใหม่ๆ ที่จะประโยชน์ ต่อสังคม หรืออาจสรุปได้ว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็ก 3 ประการ ดังต่อไปนี้ (อเนก รัตนจิตบรรจง, 2548)

1) การให้ความรู้ความเข้าใจ

เด็กและเยาวชนสามารถรับการสื่อความได้จากสื่อมวลชนโดยการให้ความรู้ผ่านสื่อมวลชนประเภทต่างๆ โดยที่เด็กมักจะมีประสบการณ์น้อยและมีความเข้าใจว่าสื่อมวลชนมีหน้าที่ให้ความรู้แก่เด็ก เด็กจึงคล้อยตามข้อเสนอแนะจากสื่อได้ง่าย ดังนั้นผู้ผลิตสื่อประเภทต่างๆ จึงควรตระหนักในข้อเท็จจริงนี้ และทำหน้าที่เสนอข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น

2) การเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือค่านิยม

สื่อมวลชนได้เข้ามามีส่วนในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือค่านิยมของบุคคลในสังคมในด้านของการสื่อความ การเสนอแนวคิด และการให้ความรู้ เพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติตามแนวทางใหม่ และยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติตามแบบอย่างที่เคยยึดถือกันมาในอดีต

การเรียนรู้จากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ทำให้เด็กได้พบเห็นสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากที่เด็กพบเห็นเป็นประจำ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศที่สื่อผ่านทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งจากบุคคลที่เด็กพบเห็นในสังคมสามารถสร้างภาพพจน์ใหม่ที่น่าสนใจให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งทำให้เด็กส่วนมากมีทัศนคติและค่านิยมที่เบี่ยงเบนไปจากเดิม เช่น ค่านิยมความเป็นไทยหรือการใช้สินค้าไทยไม่เป็นที่นิยมของเด็กและเยาวชน เขาจะเห็นว่าของจากต่างประเทศดีกว่า น่าสนใจกว่า และทำให้เขาเป็นคนทันสมัยมากกว่า สื่อมวลชนจึงควรมีการพิจารณาถึงความเหมาะสมของสิ่งที่จะเผยแพร่สู่สาธารณชนโดยไม่เอ่ยอ้างหรือนำเอาวัฒนธรรมต่างประเทศมาเผยแพร่บ่อยครั้งเกินไป จนเป็นการชักจูงให้เด็กละเลยค่านิยมที่ดีของสังคมไทย

3) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

เด็กมักจะเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวละครหรือบุคคลที่เขาพบเห็นบ่อยในสื่อประเภทต่างๆ โดยที่เด็กอาจจะไม่ได้พิจารณาให้รอบคอบว่าสิ่งที่ตนเลียนแบบนั้นเหมาะสมหรือไม่ ฉะนั้นสื่อมวลชนจึงควรระมัดระวังการสื่อสารเพราะเด็กสามารถเลียนแบบทั้งในสิ่งดีและไม่ดีได้ เช่น การทำร้ายร่างกายฝ่ายหนึ่งเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ สำหรับเด็กเล็กเขาจะยังไม่สามารถแยกได้ว่าเรื่องใดเป็นเรื่องจริงเรื่องใดเป็นเรื่องสมมติ ส่วนเยาวชนนั้น โทพอที่จะแยกได้แล้วอะไรคือความจริง แต่เพราะเขาเป็นวัยที่มีพลังมากจนบางครั้งการทะเลาะวิวาทใช้กำลังเข้าทำร้ายกันกลายเป็นการระบายออกในสิ่งที่เขาไม่พอใจ แทนที่จะใช้วิธีอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเป็นวิธีการที่เขาเห็นจากสื่อประเภทต่างๆ

ผลกระทบจากอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อเด็กนั้นมีความสลับซับซ้อน แต่เด็กจะได้รับผลกระทบมากน้อยแตกต่างกันเพียงไรนั้นย่อมขึ้นกับปัจจัยแวดล้อมของเด็กแต่ละคน โดยเฉพาะปัจจัยด้านการเลี้ยงดูที่เด็กได้รับเป็นพื้นฐานจากครอบครัว รวมทั้งผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้บุคคลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่จะช่วยประสานการกลั่นกรองความเป็นเหตุเป็นผลในเนื้อหาสาระของสื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดผลที่เป็นคุณต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการปลูกฝังค่านิยมทางสังคมในเด็กและเยาวชนนั้น สื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ต ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายโดยที่ไม่มีการกำหนดในเรื่องของอายุของผู้ใช้ ได้เข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนไทย แต่เนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยยังคงมีน้อยมาก โดยเฉพาะในเรื่องของพระพุทธศาสนา เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวมากแต่เป็นเรื่องที่เด็กและเยาวชนไทยขาดความรู้ความเข้าใจ เพราะสื่อส่วนใหญ่มักจะนำเสนอในแง่ที่เป็นความบันเทิง จึงเห็นได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงเป็นแนวคิดที่ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ในการใช้สื่อใหม่ มาเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำหรับเด็กและเยาวชน

ทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ (Expectancy Theory)

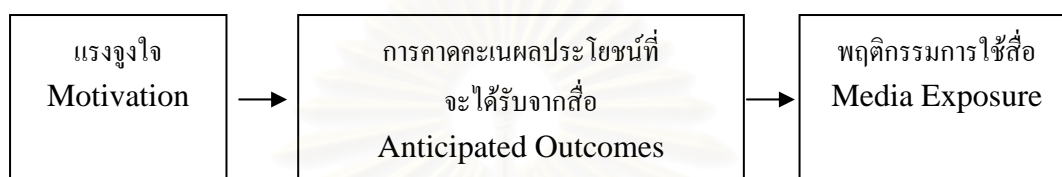
ทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ พัฒนามาจากแนวทฤษฎีพฤติกรรมและแรงจูงใจใช้แนวทางการอธิบายพฤติกรรมผู้รับสาร ด้วยหลักการเดียวกันกับแนวทฤษฎีการใช้สื่อและความพึงพอใจในการสื่อสาร โดยเน้นที่การใช้สื่อเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยตั้งใจ เนื่องจากก่อนที่มนุษย์จะทำสิ่งใด จะต้องวาดภาพเอาไว้ก่อนแล้วนี่คือสิ่งที่ตนต้องการ นักวิชาการทางการสื่อสาร จึงได้นำแนวทฤษฎีนี้มาใช้กับพฤติกรรมการรับสารของมนุษย์ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่การใช้สื่อมีลักษณะที่เกิดขึ้นอย่างมีเป้าหมาย และผู้รับสารสามารถอธิบายทางเลือกของเขาได้

แนวทฤษฎีพฤติกรรมและแรงจูงใจ มีพื้นฐานหลัก 3 ประการ ได้แก่

1) พฤติกรรมของมนุษย์เป็นอิสระ ไม่เพียงแต่อิสระที่จะเลือกแสดงพฤติกรรมต่างๆ ได้เท่านั้น หากยังอิสระที่จะให้ความหมายส่วนตัว กับพฤติกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีความคิดเห็นเหมือนกับคนอื่นๆ

2) แม้ว่าจะมีแรงจูงใจบางอย่างอยู่ภายในมนุษย์ แต่ควรเลือกศึกษาเฉพาะกรณีที่พฤติกรรมผู้รับสาร สามารถอธิบายความหมายและวัตถุประสงค์ที่แสดงพฤติกรรมนั้นๆ ออกมาได้

3) สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับแนวทฤษฎีนี้ได้แก่ อนาคตที่ผู้รับสารสามารถคาดการณ์ได้ว่า หากพฤติกรรมเช่นนี้เกิดขึ้น จะมีสิ่งใดเกิดขึ้นตามมาบ้างในอนาคต จึงทำให้เกิดทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ได้รับการนำมาใช้กับทฤษฎีนี้ โดยนำมาศึกษาเกี่ยวกับผู้รับสารและพฤติกรรมการสื่อสาร

ภาพที่ 2.1 แสดงแบบจำลองทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ

McQuail and Gurevitch (1974) (อ้างถึงใน โกวิท ผกามาศ, 2542) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทฤษฎีนี้ว่า ในการนำเสนอทฤษฎีนี้มาประยุกต์ใช้กับการศึกษาผู้รับสารนั้น พฤติกรรมการใช้สื่อจะถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมอิสระ ที่ผู้รับสารแสวงหาเพื่อจะได้นำมาซึ่งประโยชน์ฉับพลัน (Immediate Benefits) หรือผลประโยชน์ที่จะตามมาในอนาคต (Delayed Benefits) อันล้วนแต่เป็นประโยชน์ที่ผู้รับสารมองเห็นและต้องการ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอกรอบทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ มาเป็นกรอบในการตั้งคำถามถึงแรงจูงใจในการเปิดรับสื่อของเด็กและเยาวชน ในกรณีศึกษาเว็บไซต์พลังจิตและทฤษฎีความคาดหวังจากการใช้สื่อ มีลักษณะที่สอดคล้องคล้ายคลึงกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสาร ที่นำมาใช้เพื่อศึกษาผู้รับสารควบคู่กันได้

แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy)

ความรู้เท่าทันสื่อนี้มีผู้ให้นิยามมากมาย กล่าวคือ Dictionary of Media Literacy ได้นิยามความรู้เท่าทันสื่อว่าเป็นทักษะการคิดแบบวิพากษ์ ที่ทำให้สื่อสามารถแปลความหมายของข้อมูลที่พวกเขาได้รับผ่านสื่อสารมวลชนช่องทางต่างๆ และช่วยให้พวกเขาพัฒนาทักษะการวินิจฉัยเนื้อหาของสื่อได้อย่างเป็นอิสระ

ในขณะที่การประชุมผู้นำระดับชาติว่าด้วยเรื่องความรู้เท่าทันสื่อ (National Leadership Conference on Media Literacy) ซึ่งสนับสนุนโดยสถาบันแอสเพน (Aspen Institute) เมื่อวันที่ 7-9 ธันวาคม ค.ศ. 1992 ได้ให้คำจำกัดความคำว่า ความรู้เท่าทันสื่อ คือ ความสามารถของพลเมืองในการเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมิน และสื่อความสารในรูปแบบต่างๆ (Silverblatt, A., 1995:2) (อ้างถึงในฟารีดา เตชะวรินทร์เลิศ, 2548)

จากคำจำกัดความนี้ Silverblatt ได้นำมาขยายความและสร้างความหมายให้กับ media literacy โดยเน้นองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การตระหนักในผลกระทบที่สื่อมีต่อปัจเจกบุคคลและสังคม ความรู้เท่าทันสื่อกระตุ้นให้เกิดทักษะคิดแบบวิพากษ์ที่ทำให้บุคคลสามารถพิจารณาอย่างอิสระและสามารถตัดสินใจตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านช่องทางการสื่อสารมวลชนได้
2. การเข้าใจกระบวนการของการสื่อสารมวลชน การรู้เท่าทันสื่อจำเป็นต้องเข้าใจการผลิต การถ่ายทอด และบริบทของการตีความซึ่งเกี่ยวข้องในกระบวนการสื่อสารมวลชน
3. การพัฒนายุทธศาสตร์ในการวิเคราะห์และอภิปรายสารจากสื่อ หรือพัฒนากลยุทธ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาสื่ออย่างเป็นระบบ อันทำให้ผู้บริโภคที่มีความคิดที่กว้างไกล
4. การตระหนักในเนื้อหาสื่อในฐานะเป็น “เนื้อหาสาร” ที่ให้ความเข้าใจตนเองและวัฒนธรรมร่วมสมัยอย่างลึกซึ้ง การนำเสนอของสื่อ เช่น ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ รายการโทรทัศน์ หรือโฆษณาสามารถทำให้เห็นลึกซึ้งเข้าไปถึงทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรม ความกังวล แบบแผนความคิด และคตินิยามที่กำหนดวัฒนธรรม ในทางกลับกันการเข้าใจวัฒนธรรมสามารถให้ทัศนะในการมองสารจากสื่อ
5. การเสริมสร้างให้เกิดความสนุก ความเข้าใจ และความพึงพอใจในเนื้อหาสื่อ

Baran, S. J. (op.cit.) (อ้างถึงในฟารีดา เตชะวรินทร์เลิศ, 2548) ได้เพิ่มเติมองค์ประกอบจากของ Art silverblatt อีก 2 ข้อ คือ

6. ความเข้าใจในหน้าที่ทางศีลธรรมและจริยธรรมของนักสื่อสารมวลชน
7. การพัฒนาทักษะการผลิตที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

Potter, J. มองว่าเราทุกคนมีความรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับหนึ่ง มากน้อยต่างกันไป ส่วนการเพิ่มระดับความรู้เท่าทันสื่อต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ ข่าวสาร และทักษะ

1. **ข่าวสาร**ที่ช่วยยกระดับความรู้เท่าทันสื่อต้องเป็นข่าวสารที่มีการจัดระเบียบอย่างดีจนเป็นโครงความรู้ที่มีประโยชน์ สิ่งนี้ต้องอาศัยข่าวสารที่มีทั้งความลึกและกว้าง ไม่ใช่รู้เพียงผิวเผินว่า “ใคร” “ทำอะไร” “ที่ไหน” แต่ต้องรู้ลึกถึงขั้น “อย่างไร” และ “ทำไม” นอกจากนี้จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสื่อแล้ว ควรมีความรู้เกี่ยวกับโลกความจริง ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ข่าวสารข้อเท็จจริง (factual information) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับโลก เช่น จำนวนประชากรในประเทศ ชื่อผู้นำทางการเมือง ฯลฯ

1.2 ข่าวสารเกี่ยวกับสังคม (social information) หมายถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เช่น บทบาทของบุคคลต่างๆ ในสังคม ผู้ที่มีประสบการณ์กว้างขวางในโลกของความเป็นจริงจะมีพื้นฐานในการทำความเข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหาสื่อได้กว้างกว่า เช่น คนเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคจะมีความเข้าใจและวิเคราะห์ข่าวที่หนังสือพิมพ์นำเสนอเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงได้ดีกว่าคนทั่วไป

ข้อมูลเป็นวัตถุดิบในการใช้สร้างโครงความรู้โดยใช้ทักษะที่เรามี ในการได้วัตถุดิบที่ดีเราต้องเปิดรับสารที่หลากหลายเพื่อขยายพื้นฐานของเรา และแสวงหาข่าวสารเชิงลึกในเรื่องที่เรารู้อย่างผิวเผินเพื่อให้มีความเข้าใจลึกซึ้งขึ้น ซึ่งนอกจากข่าวสารที่เราได้รับจากสื่อต่างๆ แล้ว เราควรเสาะหาข่าวสารจากต้นตอในโลกของความเป็นจริงด้วย

2. **ทักษะความรู้เท่าทันสื่อ** แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ทักษะขั้นพื้นฐาน (rudimentary skills) เป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้โดยปกตินิสัย เพื่อควบคุมการเปิดรับสื่อ การรู้สัญลักษณ์ และความหมายในระดับพื้นฐาน ทำให้เวลาเราเปิดรับสื่อแล้วสามารถเข้าใจการดำเนินเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่สื่อนำเสนอ เช่น อ่านหนังสือพิมพ์แล้วเข้าใจเหตุการณ์ข่าว คูละคร โทรทัศน์แล้วเข้าใจโครงเรื่อง

2.2 ทักษะขั้นสูง (advanced skills) เป็นทักษะที่ช่วยให้เราควบคุมการตีความหมายของสื่อ ซึ่งต้องอาศัยการคิดแบบวิพากษ์ ทักษะเหล่านี้ได้แก่ การวิเคราะห์ การเปรียบเทียบและหาความตรงข้าม การประเมิน การสังเคราะห์ และการเล็งเห็นคุณค่า

อย่างไรก็ตาม เราไม่มีความรู้ ความเข้าใจสื่อมวลชนเท่ากันหมดในทุกสถานการณ์ ทุกเวลา และทุกสื่อ แต่ Potter เชื่อว่า เมื่อเราบรรลุนiveau ของวุฒิภาวะ (maturation) ที่สูงขึ้น (ไม่ว่าจะเป็นด้านปัญญา อารมณ์ หรือศีลธรรม) จะทำให้เราสามารถรับรู้เนื้อหาของสื่อมวลชนได้มากขึ้น วุฒิ

ภาวะจะช่วยยกระดับศักยภาพของเราให้สูงขึ้น แต่เราก็ต้องเร่งพัฒนาทักษะและความรู้ของเราอย่างจริงจังด้วยเพื่อจะได้สามารถใช้ศักยภาพนั้นได้

งานวิจัยของเออิจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ (อ้างถึงในฟารีดา เตชะวรินทร์เลิศ, 2548) เรื่อง “การวิเคราะห์ระดับมีเดียลิตเตอเรซีของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย” ยืนยันคำกล่าวของ Potter ที่ว่าทุกคนมีความรู้เท่าทันสื่อในระดับหนึ่ง แต่จะมีมากน้อยไม่เท่ากัน โดยเออิจิตได้แบ่งความรู้เท่าทันสื่อหรือมีเดียลิตเตอเรซีออกเป็น 4 ระดับตามระดับของความรู้ ความคิด (cognitive level) ดังนี้

ระดับที่ 1 ความตระหนัก (awareness) คือ ระดับที่ผู้รับสารรับรู้ในความมีอยู่ของสื่อตามการรับสารรับรู้เนื้อความสื่อตามที่เห็น ที่ได้ยิน รับสื่อเพื่อสนองอารมณ์ ความพอใจ เชื่อและยอมรับในสิ่งที่สื่อเสนอ

ระดับที่ 2 ความเข้าใจ (comprehension) คือ ระดับที่ผู้รับสารสามารถเชื่อมโยงเนื้อหากับองค์กรสื่อและการทำงานของสื่อในระบบแผนทางวิชาชีพ เข้าใจรหัส สัญลักษณ์และความหมายของเนื้อความสื่อ

ระดับที่ 3 การวิเคราะห์ (analyze) การตีความ (interpret) คือ ระดับที่ผู้รับสารวิเคราะห์ความเป็นวิชาชีพ และความเป็นธุรกิจของสื่อได้ ตีความรหัส สัญลักษณ์ และความหมายของเนื้อความสื่อได้ในระดับนามธรรม และความหมายแฝง

ระดับที่ 4 การประเมิน (evaluate) การตัดสิน (judgment) คือ ระดับที่ผู้รับสารประเมินจุดยืนของสื่อมวลชนได้ ตัดสินได้ว่าสื่อมวลชนมีความเชื่อมโยงกับอำนาจทางธุรกิจ ตีความรหัส สัญลักษณ์ ความหมายของสื่อได้อย่างเชื่อมโยงกับแนวคิด อุดมการณ์ของสื่อและบริบททางสังคมวัฒนธรรม

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าแม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เท่าทันสื่อในระดับ 2 แต่ก็จัดเป็นผู้รับสื่อแบบ Dominant ที่ยังคงยอมรับอำนาจครอบงำของสื่อ และถดถอยหรือตีความเนื้อความสื่อไปในทิศทางเดียวกับการเข้ารหัส หรือการกำหนดจุดมุ่งหมายของสื่อ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทุกสาขาวิชาขาดทักษะการตีความการเล่าเรื่องจริง แต่กลับมีความสามารถในการเล่าเรื่องในแนวนันท์เชิงคิดในระดับที่สูง

นอกจากองค์ประกอบด้านข่าวสาร และทักษะความรู้เท่าทันสื่อ รวมถึงระดับวุฒิภาวะที่มีส่วนช่วยเพิ่มระดับความรู้เท่าทันสื่อแล้ว ยังมีอีกวิธีที่จะช่วยเพิ่มระดับความรู้เท่าทันสื่อให้มากขึ้น

นั่นคือ การให้การศึกษาเรื่องสื่อ การสอนความรู้เท่าทันสื่อ หรือ สื่อมวลชนศึกษา (media education)

การจะมีความรู้เท่าทันสื่อจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสื่อในสภาพที่เป็นจริง กระทรวงศึกษาธิการออนตาริโอ (Ontario Ministry of Education) ซึ่งเป็นต้นแบบของการสอนความรู้เท่าทันสื่อของประเทศแคนาดาได้นำแนวคิดหลักเกี่ยวกับสื่อ 8 ประการไปใช้เป็นรากฐานในการสอน ดังนี้

1. ผลผลิตสื่อทุกชนิดคือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น สื่อมวลชนคืออุตสาหกรรมประเภทหนึ่ง ธุรกิจของสื่อคือ การผลิตหรือการสร้างเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่น เพราะฉะนั้นสื่อไม่ได้สะท้อนภาพความเป็นจริงของสังคมอย่างที่เราเข้าใจ ตรงกันข้ามสื่อพยายามใช้กลวิธีต่างๆ ในการสร้างข้อมูล หรือเนื้อหาให้เป็นธรรมชาติ ดูสมจริงมากที่สุด แต่ด้วยความคุ้นเคยของเราที่ถูกป้อนให้บริโภคความสมจริงมาตลอดทำให้มองไม่เห็นความสลับซับซ้อนที่อยู่เบื้องหลังการผลิตนั้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นหน้าที่ของเราที่ต้องเปิดเผยให้เห็นเบื้องหลังของสิ่งที่ถูกประกอบสร้างขึ้นมา
2. สื่อเป็นผู้สร้างภาพความจริง เราทุกคนมีภาพความเป็นจริงของโลกอยู่ในใจ ภาพเหล่านี้สร้างขึ้นจากสิ่งที่เราเห็นและรับรู้ตั้งแต่เกิด ซึ่งประสบการณ์ส่วนนี้มาจากการเปิดรับสื่อนั่นเอง สิ่งที่เราเห็นถูกสร้างมาก่อนหน้านี้แล้วโดยสื่อซึ่งเป็นผู้คัดเลือก จัดลำดับความสำคัญ ประเมินค่า สอดแทรกทัศนคติ ดีความ และสรุปมาให้ก่อนที่จะส่งถึงเรา ดังนั้นภาพความเป็นจริงของโลกในใจเราจึงเป็นความจริงที่สื่อสร้างขึ้นนั่นเอง ผู้ที่รู้เท่าทันสื่อจึงควรตั้งคำถามทุกครั้งกับสิ่งที่เรียกว่า “ความจริงผ่านสื่อ” เพื่อไม่ให้สื่อมีอิทธิพลต่อทัศนคติ และความคิดอ่านของเรามากเกินไป
3. ผู้รับสารสามารถปรับเปลี่ยนความหมายของสื่อ สื่อไม่ใช่ผู้สร้าง “ความจริง” แต่ฝ่ายเดียว ผู้รับสารเองก็มีสิทธิเลือกตีความสารจากสื่อเดียวกันด้วยทัศนะที่ต่างกันได้ในขั้นนี้ขึ้นอยู่กับความคิด อคติ ประสบการณ์ในอดีต รวมทั้งปัจจัยแวดล้อม และพื้นฐานของแต่ละคนที่แตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ การศึกษา ชนชั้นทางสังคมชาติพันธุ์ พื้นฐานทางวัฒนธรรม ความต้องการและความพึงพอใจส่วนตัว เป็นต้น
4. สื่อมีนัยทางธุรกิจแฝงอยู่ สื่อเป็นธุรกิจที่มุ่งหวังผลกำไร ดังนั้นการตัดสินใจทำอะไรย่อมขึ้นอยู่กับแง่มุมทางธุรกิจเป็นหลัก ประเด็นทางเศรษฐกิจจึงมีผลต่อการกำหนดเนื้อหา การใช้เทคนิค และการแพร่กระจายสื่อ

5. สื่อสอดแทรกความคิดอุดมการณ์ของผู้ผลิตมากับเนื้อหาสาร ในการรับสื่อแต่ละครั้ง เราไม่ได้รับรู้เพียงเรื่องราวที่สื่อเสนอเท่านั้น แต่เรายังซึมซับเอาอุดมการณ์ ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิต และค่านิยมต่างๆ ที่แฝงมากับเนื้อหาเหล่านั้นด้วย โดยที่เราไม่อาจตระหนักเลยก็เป็นได้
6. สื่อมีนัยทางสังคมและการเมือง สื่อเป็นแรงผลักดันสำคัญที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปในสังคมอันเกิดจากการรับเอาค่านิยมที่สื่อสร้างขึ้นหรือถ่ายทอดมา เช่น การช่วยเสริมแรงให้กับค่านิยมทางสังคมแบบใหม่ซึ่งส่วนใหญ่เอาแบบอย่างมาจากตะวันตกให้กลายเป็นค่านิยมที่สังคมยอมรับว่าถูกต้อง สื่อสามารถเบนสายตากคนทั้งโลกให้หันไปสนใจปัญหาการเมืองและสังคมเรื่องเดียวกันได้อย่างมหัศจรรย์ เช่น กรณีเครื่องบินชนตึก World Trade Center ในกรุงนิวยอร์ก เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 เป็นต้น
7. รูปแบบและเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในสื่อ McLuhan, M. (1964 quoted in Federman, M. [Online]) เป็นผู้กล่าวว่า “สื่อคือตัวสาร” (The medium is the message) หมายความว่า สื่อทุกสื่อมีวิธีการในการนำเสนอสารเพื่อสร้างความเป็นจริงให้กับผู้รับแตกต่างกัน สื่อต่างชนิดกันจะรายงานเหตุการณ์เดียวกัน แต่สร้างความรู้สึกลับประทับใจต่างกัน รูปแบบของสื่อกับเนื้อหาของสื่อจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และรูปแบบของสื่อเป็นส่วนหนึ่งของสารไปด้วยในตัว
8. สื่อแต่ละประเภทมีรูปแบบ ขนบ และสุนทรียภาพของตนเอง เราควรผลิตผลิตกับรูปแบบความสุนทรีย์ของแต่ละสื่อ ด้วยความตระหนักว่าผลหรือรูปแบบอันน่าพึงพอใจนั้นสร้างขึ้นอย่างไร

ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสาร

โดยส่วนใหญ่คนเรามีแนวโน้มในการเลือกรับสารที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับทัศนคติและความสนใจที่ตนมีอยู่ และจะเกิดความพึงพอใจเมื่อสารที่ได้รับสอดคล้องกับประสบการณ์และความคิดเห็นเดิมที่มี ในขณะที่เดียวกันก็จะหลีกเลี่ยงเนื้อหาสารที่มีความขัดแย้งกับทัศนคติและความสนใจของตน (Joseph klapper, 1969 :19 อ้างถึงใน ชนัญสรุ อรรถพ ฒ อยุธา, 2549)

เดอเฟอว์ (Defleur, 1966 อ้างถึงใน ชนัญสรุ อรรถพ ฒ อยุธา, 2549) ได้เสนอพื้นฐานและเหตุแห่งความแตกต่างของบุคคลไว้ 4 ประการ คือ

1. บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพและสถานภาพทางจิตวิทยา
2. ความแตกต่างดังกล่าวนี้เป็นเพราะบุคคลมีการเรียนรู้ทางสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน
3. บุคคลที่อยู่ต่างสภาพแวดล้อมกันก็จะได้รับการเรียนรู้สภาพแวดล้อมต่างกันไป
4. การเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ทำให้บุคคลมีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อและบุคลิกภาพแตกต่างกัน

นอกจากนี้ เดอเฟอร์ ยังได้อธิบายเพิ่มเติมถึงตัวแปรแทรกที่มีอิทธิพลในกระบวนการสื่อสารมวลชนระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยเน้นให้เห็นว่าข่าวสารมิได้ไหลผ่านจากสื่อมวลชนถึงผู้รับสารและเกิดผลโดยทันที แต่มีปัจจัยบางอย่างที่เกี่ยวกับตัวผู้รับสารแต่ละคน เช่น ปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการรับข่าวสารนั้น ทำให้เกิดผลไม่เหมือนกันหรือไม่เป็นไปตามเจตนาของผู้ส่งสาร

แรงผลักดันที่ทำให้บุคคลหนึ่งๆ ได้มีการเลือกรับสื่อที่นั้นเกิดจากคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รับสารในด้านต่างๆ ได้แก่

1. องค์ประกอบทางด้านจิตใจ เช่น กระบวนการเลือกรับข่าวสาร เลือกรับรู้ตามทัศนคติและประสบการณ์เดิมของตน
2. องค์ประกอบทางด้านสังคม สภาพแวดล้อม เช่น ครอบครัว วัฒนธรรม ประเพณี ลักษณะทางประชากร เช่น อายุ เพศ ภูมิฐานะ การศึกษา ตลอดจนสถานภาพทางสังคม

นอกจากนี้วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm, 1973 อ้างถึงใน ชนัญสุรา อรรถพ ณ อรุชยา, 2549) ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีบทบาทสำคัญต่อการเลือกข่าวสารของมนุษย์ ประกอบไปด้วย

1. ประสบการณ์ ทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารที่แตกต่างกัน
2. การประเมินสารประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารจะแสวงหาเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง
3. ภูมิหลัง ทำให้บุคคลมีความสนใจต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อม ทำให้ความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและเนื้อหาข่าวสาร
5. ความสามารถในการรับข่าวสารเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจ ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของบุคคลแตกต่างกัน
6. บุคลิกภาพ ทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โน้มโน้มใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร

7. สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสาร ทำให้ผู้รับเข้าใจความหมายของข่าวสารหรืออาจเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของข่าวสารได้
8. ทักษะคิด เป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้พบ

การเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลนอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาก็คือ “สื่อ” เพราะสื่อเป็นพาหนะที่นำข่าวสารจากผู้ส่งสารมายังผู้รับสาร ด้วยคุณลักษณะและความหลากหลายในรูปแบบของสื่อ ผู้ส่งสารจึงมีโอกาสเลือกที่จะใช้ได้มาก ดังนั้น ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อตามลักษณะดังนี้

1. เลือกสื่อที่สามารถจัดหาได้ (Availability) ธรรมชาติของมนุษย์นั้น จะใช้ความพยายามเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น อะไรที่ได้ยากมาก ๆ มักจะไม่ได้รับการเลือก แต่ถ้าสามารถได้มาไม่ยากนักมักจะเลือกสิ่งนั้น เช่นเดียวกับสื่อ ผู้รับสารจะเลือกสิ่งที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมาก ตัวอย่างเช่น ในชนบทประชากรส่วนใหญ่จะเปิดรับสื่อวิทยุได้มากกว่าสื่ออื่น เป็นต้น
2. เลือกสื่อที่สอดคล้อง (Consistency) กับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตน ตัวอย่างเช่น นิสิตนักศึกษาและนักวิชาการ มักนิยมอ่านหนังสือพิมพ์มติชน หรือสยามรัฐมากกว่าหนังสือพิมพ์อื่น เพราะหนังสือพิมพ์ดังกล่าวให้ข่าวสารสาระความรู้ในแง่วิชาการที่สอดคล้องกับตน เป็นต้น
3. เลือกสื่อที่ตนสะดวก (Convenience) ในปัจจุบัน ผู้รับสารสามารถเลือกรับสื่อได้ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อบุคคล แต่ละคนก็จะมีพฤติกรรมการรับสื่อที่แตกต่างกันตามที่ตนสะดวก เช่น บางคนนิยมรับฟังข่าวทางวิทยุกระจายเสียงขณะขับรถ แต่บางคนนิยมรับข่าวสารด้วยการชมโทรทัศน์ เป็นต้น
4. เลือกสื่อตามความเคยชิน (Accustomedness) ปกติจะมีบุคคลกลุ่มในทุกสังคมที่จะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงการรับสื่อที่ตนเคยรับอยู่ ซึ่งมักจะพบบุคคลที่มีอายุมาก
5. ลักษณะเฉพาะของสื่อ จากที่กล่าวมาแล้วทั้ง 4 ข้อข้างต้น เป็นความต้องการสื่อของผู้รับสารเป็นหลัก แต่ในข้อนี้กับคุณลักษณะของสื่อที่มีผลต่อการเลือกสื่อของผู้รับสาร ตัวอย่างเช่น ลักษณะของหนังสือพิมพ์ คือ สามารถให้ข่าวสาร ข้อมูลรายละเอียดดีกว่า ราคาถูกกว่า และสามารถนำติดตัวไปทุกหนแห่ง เป็นต้น

ดังนั้นการที่เด็กและเยาวชนเลือกที่จะเปิดรับข่าวสารและแสวงหาข่าวสารนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านความเชื่อและประสบการณ์ดั้งเดิมของแต่ละบุคคลรวมถึงทัศนคติ ที่มีต่อเนื้อหาที่เปิดรับ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีเกิดขึ้นจาก ปัจจัยทางด้านสังคม การศึกษา ภูมิหลังของแต่ละบุคคล รวมถึงคุณลักษณะของสื่อแต่ละประเภทด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้นำทฤษฎีนี้มาเป็นกรอบเพื่อศึกษาถึงตัวแปรทางด้านประชากรว่ามีผลต่อการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา โดยผ่านทางเว็บไซต์พลังจิตคอทคอมหรือไม่

แนวคิดเรื่องการเรียนรู้และแรงจูงใจ

นิยามของ “การเรียนรู้”

นักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามของ “การเรียนรู้” ไว้หลายประการ เช่น เบเกอร์ (Baker) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นผลของการได้รับประสบการณ์แล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีลักษณะมั่นคง

ชูเอล (Shuell) กล่าวว่า การเรียนรู้หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความสามารถ ให้เป็นไปตามที่กำหนดอย่างคงทนถาวร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากการปฏิบัติหรือจากประสบการณ์ในรูปแบบอื่นๆ

ซึ่งคล้ายกับนักวิชาการไทย ได้แก่ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2540) ซึ่งได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ ว่าเป็น กระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร อันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกหัด

รวมถึง เชียรศรี วิวิธศิริ ได้กล่าวว่า การเรียนรู้หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ และปฏิบัติการ เป็นการกระทำจริงจะด้วยวิธีการที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม

โดยการเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งอาจจำแนกได้เป็น 3 ด้าน

1. พฤติกรรมทางความรู้ เช่น เปลี่ยนจากไม่รู้ เป็นรู้
2. พฤติกรรมทางทักษะ เช่น จากทำไม่เป็นให้ทำเป็น
3. พฤติกรรมทางทัศนคติ เช่น เปลี่ยนจากความรู้สึกไม่ชอบให้ชอบ หรือจากชอบเป็นไม่ชอบ

กล่าวคือนิยาม “การเรียนรู้” ที่ตรงกันของนักวิชาการหมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์และการปฏิบัติของแต่ละคนนั่นเอง

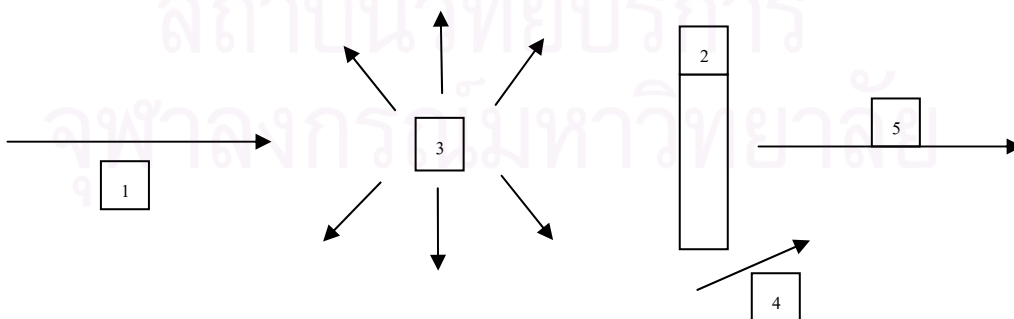
นอกจากนี้ยังมี นักวิชาการที่ให้ความหมายของ “การเรียนรู้” เพิ่มเติมได้แก่

ชาร์ล และ อีลูเซอร์ (Charles and Elusor) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นการเพิ่มพูนทักษะหรือความสามารถก่อให้เกิดความพึงพอใจในงานเพิ่มขึ้นนอกจากนี้คือคุณูแจสำคัญในการที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ และแตกต่างไปจากเดิมในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเสมอทำให้ต้องปรับตัวและเรียนรู้ที่จะกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติ และวิธีการแก้ปัญหาใหม่ๆ ทำให้เกิดความเชื่อมั่น มีความกระตือรือร้นอยากรู้ อยากเห็นอย่างต่อเนื่องไม่ได้ถูกบังคับแต่ด้วยความสมัครใจ

สำหรับการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์นั้น สุมณ อมรวิวัฒน์ (อ้างถึงในชญนุสร อรณพณ อยุธา, 2549) ก็ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ไว้ว่า การเรียนรู้คือกระบวนการที่ผัสสะทั้ง 6 ของมนุษย์ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กายใจ ได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งเร้า เกิดชาตรู้ (รู้สึก, หมายรู้, รู้คิด, รู้แจ้ง) และมีการกระทำโต้ตอบ ผีกฝน อบรมตนเองหรือ โดยกัลยาณมิตรจนประจักษ์ผล เกิดคุณภาวะ (ความรู้และความดี) สมรรถภาวะ (ความสามารถ) สุขภาวะ (ความผาสุกพอเหมาะพอควร) และอิสระภาวะ (พ้นจากทุกข์และความเป็นทาส)

ลำดับขั้นในการเรียนรู้

แดชเชิล ได้เรียงลำดับขั้นในกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังรูป คือ จะเริ่มจากแรงจูงใจของแต่ละคน (1) มีสิ่งกีดขวาง (2) ซึ่งขวางกั้นมิให้ไปถึงเป้าหมายเพื่อสนองความต้องการของเขา ต่อจากนั้นก็จะมี การตอบสนองเพื่อแสวงหาวิธีการที่จะไปถึงเป้าหมายหรือได้สิ่งที่ประสงค์ (3) จนกระทั่งมีการตอบสนองบางอย่าง (4) ที่จะนำไปสู่เป้าหมาย (5) ได้

องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้

การที่จะเกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบพื้นฐานอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. แรงจูงใจ (Motive) แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ เพราะเป็นตัวจักรสำคัญหรือเป็นต้นตอที่แท้จริงของพฤติกรรม
2. สิ่งจูงใจหรือเครื่องชวนใจ (Incentive) สิ่งจูงใจเป็นสิ่งที่จะลดความเครียดและนำไปสู่ความพอใจนักจิตวิทยาเชื่อว่าสิ่งจูงใจจะเป็นศูนย์กลางหรือหัวใจของการเรียนรู้
3. อุปสรรค (A barrier or block) นับเป็นพื้นฐานสำคัญอีกประการหนึ่งของการเรียนรู้ เพราะอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางย่อมทำให้เกิดปัญหา การที่ผู้เรียนรู้เกิดปัญหาจะทำให้ผู้เรียนพยายามทำซ้ำๆ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อจะฟันฝ่าอุปสรรคนั้นไปสู่เป้าหมายให้ได้
4. กิจกรรม (Activity) กิจกรรมเป็นส่วนที่จะทำให้ทราบว่าใครเกิดการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใดซ้ำหรือเร็วอย่างไร และเป็นสิ่งที่ใช้อ้างอิง (Infer) ไปถึงความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจที่ซ่อนเร้นอยู่ได้ เราจะสังเกตเห็นว่าคนเรามักจะชอบประกอบกิจกรรมที่นำความสำเร็จหรือนำความพอใจมาให้ซ้ำๆ อยู่เสมอแม้ว่าจะไปเจอปัญหาใหม่ๆ ส่วนกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ไม่เคยนำความสำเร็จมาให้ นั่นมักจะหลีกเลี่ยง

ดังจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบสำคัญคือ “แรงจูงใจ” ซึ่งมักมีนักวิชาการได้อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก (The Intrinsic/ Extrinsic Motivation Theory) ได้แบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะแรงจูงใจที่มี กล่าวคือ

1. ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจภายใน จะเรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพราะสนใจในสิ่งนั้น ความพึงพอใจในการเรียนจะเกิดจากความสนใจ (Interest) และสิ่งที่ได้เรียนรู้ (Learning outcomes) มากกว่าคะแนน คำชม รางวัล หรือ การลงโทษ ที่ได้รับ (Performance outcomes) ผู้เรียนในกลุ่มนี้จะมีความพากเพียรที่จะทำให้สำเร็จด้วยตนเองถึงแม้ว่าจะพบกับอุปสรรค (Self-determination)
2. ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจภายนอก จะสนใจเรียนเพราะแรงกดดันจากภายนอกที่ไม่ใช่ความสนใจของตนเอง เช่น คะแนน รางวัล ความกลัว ความวิตกกังวล การลงโทษ และอื่นๆ เดซีและไรอัน (Deci and Ryan) กล่าวว่า การจัดรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง จะเห็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน อันจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาแรงจูงใจภายในอันสามารถส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้

ในส่วนที่เกี่ยวกับทฤษฎีนี้ เดซี และไรอัน ได้กล่าวถึงโครงสร้าง 2 รูปแบบในการจัดการเรียนการสอนคือ โครงสร้างที่เน้นข้อมูล (Informational Structure) คือ ผู้เรียนได้รับการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้อย่างเสรี มีโอกาสเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง ศูนย์กลางการควบคุมการเรียนรู้จะอยู่ในตัวผู้เรียน ข้อมูลย้อนกลับที่ได้จะมีลักษณะเป็นข้อมูลเพื่อช่วยผู้เรียนในการวิเคราะห์ตนเอง ส่วนโครงสร้างประเภทที่ 2 คือ โครงสร้างที่เน้นการควบคุม (Controlling Structure) จะเน้นว่าศูนย์กลางการควบคุมการเรียนรู้จะอยู่ที่ผู้สอน การให้ข้อมูลย้อนกลับของผู้สอนจะออกมาในรูปการตัดสินใจ (Judgment Feedback) ผลการวิจัยมากมาย แสดงว่า โครงสร้างแบบแรกสามารถสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดในตัวผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตน

ทฤษฎีที่อธิบายเรื่องแรงจูงใจอีกทฤษฎีหนึ่งก็คือ **ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ (Cognitive theories)** ซึ่งปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ อธิบายไว้ใน จิตวิทยาการศึกษา (2534:195) ดังนี้

ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ จะอธิบายแรงจูงใจจากความคิดของมนุษย์ว่ามีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ด้วยการรับ การตีความ การเลือก การเก็บและการใช้ข่าวสารความรู้ต่างๆ มีผลต่อแรงจูงใจในปัจจุบันและอนาคตทฤษฎีนี้จะอธิบายในด้านของกระบวนการของการรับข่าวสาร โดย รอตเตอร์ (Rotter, 1954) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของทฤษฎีนี้ไว้ 3 ส่วนคือ

1. แรงกระตุ้นทางพฤติกรรม (Behavioral Potential)
2. ความคาดหวัง (Expectancy)
3. การเสริมสร้าง (Reinforcement)

แรงกระตุ้นทางพฤติกรรมที่แต่ละคนจะตอบสนองต่อสถานการณ์ขึ้นอยู่กับความคาดหวังถึงผลที่ได้รับ และคุณค่าของการเสริมแรง

นอกจากนี้ ฟิชเชอร์ และ ลิตเติ้ลจอห์น ได้กล่าวถึง แหล่งที่มาของแรงจูงใจในการเรียนรู้ไว้ว่าแรงจูงใจในการเรียนเกิดจากแหล่งที่มาสำคัญ 3 แหล่งคือ

1. ความสนใจตามธรรมชาติของผู้เรียน หรือความพึงพอใจภายในในตัวผู้เรียนเอง
2. ผู้สอน หน่วยงาน การมีงานทำ หรือรางวัลที่ได้จากภายนอก
3. ความสำเร็จในงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจเหมือนได้รับรางวัล

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสาร

(Uses and Gratifications Approach)

ทฤษฎีการใช้ความพึงพอใจในการสื่อสารเน้นที่ผู้รับสารเป็นจุดเริ่มต้น โดยจะทำการศึกษาว่า ผู้รับสารมีกระบวนการอย่างไรในการเลือกเปิดรับสื่อหนึ่งๆ งานวิจัยนี้ จึงนำทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ มาเป็นแนวทางในการศึกษาความพึงพอใจ ของผู้ใช้เว็บไซต์ พลังจิต

ซวรัตน์ เชิดชัย (2527) (อ้างถึงใน บุญญาภรณ์ วาณิชยชาติ, 2544) กล่าวว่า การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อสื่อนี้ ให้ความสำคัญกับผู้รับสารว่ามีกระบวนการอย่างไรในการเลือกรับสื่อที่ครอบคลุมภูมิหลังของผู้รับสาร โดยเฉพาะประสบการณ์โดยตรงของผู้รับสารที่มีต่อสื่อ สาเหตุพื้นฐานที่ทำให้บุคคลหนึ่งเลือกเปิดรับสื่อ มี 4 ประการ คือ

1) ความเหงา เป็นเหตุผลทางจิตวิทยาโดยตรง ปกติบุคคลไม่ชอบที่จะอยู่ตามลำพัง เนื่องจากเกิดความรู้สึกสับสน วิตกกังวล หวาดกลัวต่อการเมินเฉยของสังคมจึงชอบที่จะรวมกลุ่มเพื่อสังสรรค์กับผู้อื่น เมื่อบุคคลต้องอยู่ตามลำพัง ไม่สามารถติดต่อกับคนอื่น ๆ ได้ การอยู่กับสื่อก็สามารถแก้เหงาได้ บางคนพอใจที่จะอยู่กับสื่อมวลชนมากกว่ากับบุคคลอื่นๆ เพราะสื่อมวลชนไม่ได้สร้างแรงกดดันในการสนทนาและแรงกดดันทางสังคมให้กับตนเอง

2) ความอยากรู้อยากเห็น มนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็นอยู่แล้วตามธรรมชาติ ดังนั้นสื่อมวลชนก็นำเอาความอยากรู้อยากเห็นมาจูงใจนำเสนอข่าว

3) ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง บุคคลเริ่มแสวงหาข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดของตนเองบรรลุผล เพื่อให้ได้ข่าวสารเพื่อจะช่วยให้ตนได้รับความสะดวกสบาย รวมทั้งให้ได้ข่าวสารที่ตนเองได้รับความสนุกสนานบันเทิง โดยการเลือกสื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Least effort) แต่ได้ผลประโยชน์ตอบแทนที่ดีที่สุด

4) ลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละอย่างมีส่วนทำให้ผู้รับสารแสวงหาและได้ประโยชน์ไม่เหมือนกัน ผู้รับสารแต่ละคนย่อมจะใช้สื่อที่มีลักษณะเฉพาะเพื่อสนองความต้องการและทำให้ตนเองเกิดความพึงพอใจแตกต่างกัน

Katz, Blumler และ Gurevitch (1974) (อ้างถึงในบุญญาภรณ์ วาณิชชชาติ, 2544) ได้กล่าวว่า สังคมมีบทบาทในการกำหนดความต้องการและความพึงพอใจของบุคคลไว้ดังนี้

- 1) บุคคลได้รับแรงกดดัน ความตึงเครียด ความขัดแย้งทางสังคม ทำให้บุคคลต้องการความผ่อนคลายแรงกดดันต่างๆ โดยใช้สื่อมวลชนปลดปล่อยความตึงเครียด
- 2) สถานการณ์ทางสังคมเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลรับรู้ถึงปัญหาและมีความต้องการที่จะแสวงหาข่าวสารจากสื่อ
- 3) บุคคลได้รับความพึงพอใจจากสถานการณ์ทางสังคมไม่เพียงพอ สื่อมวลชนจึงมีหน้าที่ช่วยเสริมและทดแทนความต้องการที่หายไปจากสังคม
- 4) บุคคลบริโภคเนื้อหาของสื่อตามค่านิยมและการสนับสนุนจากสถานการณ์ทางสังคม
- 5) สถานการณ์ก่อให้เกิดความคาดหวังว่าจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในเนื้อหาของสื่อด้วยบุคคลคอยตรวจตราเนื้อหาในสื่อเพื่อแสดงว่าบุคคลเป็นสมาชิกในสังคม

นอกจากนี้แล้ว McQuail, Blumler และ Brown (1972) (อ้างถึงใน บุญญาภรณ์ วาณิชชชาติ, 2544) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจที่ได้จากการเปิดรับสื่อมวลชน 4 ประการคือ

1. การหลีกเลี่ยงจากชีวิตจริง (diversion) บุคคลสามารถใช้สื่อเพื่อการหลีกเลี่ยงจากปัญหาในชีวิตหรือความจำเจในงานประจำวัน บุคคลใช้สื่อเพื่อต้องการหนีไปจากปัญหาชั่วคราวและผ่อนคลายความตึงเครียด
2. การตอบสนองความต้องการเพื่อนหรือการมีสัมพันธภาพกับสมาชิกคนอื่นๆ ในสังคม (personal relationship) เป็นการใช้อุปกรณ์เพื่อชดเชยความเป็นเพื่อน (substitute companionship) เช่นแม่บ้านเปิดวิทยุไว้เป็นเพื่อน นอกจากนี้ยังช่วยให้มีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นๆ เป็นสิ่งที่ยากจึงหันมาใช้สื่อเป็นเพื่อน เช่น ดูโทรทัศน์เพื่อสร้างประเด็นในการสนทนาในสังคม ทำให้ความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ในสังคมเป็นไปได้ง่ายขึ้น

3. การตอบสนองความต้องการด้านการแสวงหาเอกลักษณ์ส่วนบุคคล (personal identity) บุคคลใช้สื่อเพื่อเป็นสิ่งอ้างอิงสำหรับตน (personal reference) สำรวจข้อเท็จจริง (reality exploration) เป็นการหาข้อมูลจากสื่อเพื่อสนับสนุนความเชื่อและค่านิยมของตน (value reinforcement)
4. การใช้ประโยชน์เพื่อติดตามข่าวสาร (surveillance) เป็นการใช้สื่อเพื่อต้องการอยากรู้อะไรว่าเหตุการณ์ในสังคมเป็นอย่างไร

Murray & Kippax, 1979 (อ้างถึงในวรพจน์ พงศ์สวัสดิ์, 2540) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า บุคคลจะให้ความสนใจ รับรู้ และจดจำข่าวสารที่จะให้ความพึงพอใจ หรือสามารถตอบสนองความต้องการของตน บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเท่าที่เขาคิดว่ามีประโยชน์หรือสนองความพอใจของเขาได้ และความต้องการต่างๆ ของบุคคลนั้น เป็นผลมาจากปัจจัยทางจิตวิทยา และสังคมของแต่ละบุคคลเช่น แรงจูงใจ ค่านิยม และอื่นๆ บุคคลจะเลือกใช้สื่อหรือเนื้อหาข่าวสาร เพื่อสนองประโยชน์ส่วนตน จากความหลากหลายของความต้องการหรือประโยชน์ของสื่อมวลชนเหล่านี้มีผู้ทำการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเพื่อจัดประเภทของความต้องการของผู้รับสื่อมวลชน พบว่า ความต้องการมี 4 ประการ คือ

- 1) ความต้องการสร้างเอกลักษณ์ของตน
- 2) ความต้องการมีการติดต่อทางสังคม
- 3) ความต้องการสิ่งแปลกใหม่และความบันเทิง
- 4) ความต้องการข้อความจริงและความรู้เกี่ยวกับโลก

จากความต้องการดังกล่าวนี้ ทำให้พฤติกรรมแสวงหา ข่าวสาร (Information seeking) ซึ่งผู้รับสารสนใจ เรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ และแสวงหาข่าวสารนั้นจากสื่อมวลชน พฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารจึงเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนเลือกใช้สื่อ และเนื้อหาข่าวสารอย่างไร และทำไม

อินเทอร์เน็ต เป็นนวัตกรรมทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก ขึ้นกับว่าเครือข่ายแต่ละแห่ง ได้บรรจุหรือจัดทำข้อมูลในแบบใด อินเทอร์เน็ตเป็นการนำสื่อเกือบทุกประเภทรวมเข้าด้วยกัน โดยให้บริการในรูปแบบที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ความรู้ความบันเทิง จรรโลงวัฒนธรรมและเรื่องของศาสนาที่ได้ทำการเผยแพร่โดยสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน การนำทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจในการสื่อสารมาใช้

ในครั้งนี้ เพื่อที่จะศึกษาว่าหลังจากที่ได้มีการเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแล้ว กลุ่มผู้รับมีความพึงพอใจ และได้รับผลอื่นๆ ตามมาอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พวงทอง อังกาบ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางโทรทัศน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า รายการพระพุทธศาสนาที่ออกอากาศส่วนใหญ่มีรูปแบบที่ไม่จูงใจให้ชม ทำให้ผู้ชมเบื่อ ไม่อยากติดตาม ควรมีรายการธรรมะสำหรับเด็กและเยาวชนให้ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ดำเนินรายการ และควรมีการสอดแทรกความบันเทิงพร้อมๆ กับสาระด้านพระพุทธศาสนา เพื่อดึงดูดความสนใจของกลุ่มผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชน

วรพรรณ พงศ์สวัสดิ์ (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั่วไปเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อสารสนเทศของเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่าความแตกต่างทางสังคมทำให้การเปิดรับสื่อต่างกัน

รัตนาวลี เกียรตินิยมศักดิ์ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “มณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ กรณีศึกษา www.pantip.com และ www.sanook.com” พบว่าลักษณะในมณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์นั้นเป็นเวทีเสวนาทางวัฒนธรรมที่มีประเด็นตามความสนใจของผู้ใช้งานและยังมีลักษณะเป็นชุมชนเสมือนที่เกิดขึ้นขนานกับโลกแห่งความจริง ลักษณะการมีส่วนร่วมเป็นการปฏิสัมพันธ์กับเครื่องคอมพิวเตอร์ หน้าที่ในมณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ เป็นช่องทางที่ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ การกระตุ้นเร้าและผลักดันเพื่อพัฒนาผลประโยชน์แห่งชาติ การให้ความบันเทิง

เกศรา ชั่งชวลิต (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การแสวงหาข่าวสาร การรับประโยชน์ และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการเรียนรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครจะแสวงหาข่าวสารตามความต้องการของตนเอง หรือผ่านสื่อที่ตนคุ้นเคย และเข้าถึงได้สะดวก สื่อที่คนส่วนใหญ่ใช้ในการ

แสวงหาข่าวสาร คือ สื่ออินเทอร์เน็ต ส่วนสื่ออินเทอร์เน็ตในลักษณะเว็บไซต์บริการข่าวสารเป็นสื่อที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตแสวงหามากที่สุด

บุญญาภรณ์ วาณิชชชาติ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของเว็บไซต์อาจารย์คอตคอมในการเป็นมณฑลสาธารณะของกลุ่มหญิงรักหญิง” พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ของเว็บไซต์อาจารย์คอตคอมในกลุ่มหญิงรักหญิงที่เปิดรับสารจากเว็บไซต์อาจารย์คอตคอมปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงลักษณะของมณฑลสาธารณะในการแสดงเหตุผลหรือความน่าเชื่อถือของเหตุผล และส่วนใหญ่ไม่มีการรับรู้ถึงการแสดงเหตุผลหรือความน่าเชื่อถือของเหตุผล แต่ทั้งสองกลุ่มได้รับความเสมอภาคและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ไม่เคยถูกปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิหญิงรักหญิงมีเพียงเล็กน้อย ซึ่งไม่นำไปสู่การเคลื่อนไหวในเรื่องสิทธิหญิงรักหญิงอย่างเป็นรูปธรรม

อรทัย พนาราม (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สื่อมวลชนกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนา” พบว่า คุณลักษณะของสื่อ ปัจจัยแวดล้อมของสื่อ มีส่วนกำหนดแนวทางเนื้อหาพระพุทธศาสนาที่นำเสนอสื่อมวลชนแต่ละประเภทให้แตกต่างกัน การเผยแพร่พระพุทธศาสนาจึงควรประยุกต์สถานการณ์ปัจจุบันกับธรรมชาติเข้าไว้ด้วยกัน และควรเริ่มปลูกฝังธรรมะแก่เยาวชนและคิดค้นรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจสำหรับเยาวชน และยังพบว่า เนื้อหาพระพุทธศาสนาในสื่อมวลชนสะท้อนภาพสถานการณ์ปัจจุบันของพระพุทธศาสนาในเมืองไทย ซึ่งมีที่มาจาก การเคลื่อนไหวขององค์กรพุทธเป็นส่วนสำคัญ และกระแสหลักของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในสื่อมวลชน แบ่งออกได้ 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มอนุรักษนิยม (พระพุทธศาสนาแบบประเพณี) 2) กลุ่มปฏิรูป (พระพุทธศาสนาแบบประยุกต์) 3) กลุ่มไสยศาสตร์ (นำเสนอพระพุทธศาสนาในเชิงไสยศาสตร์)

อริศรา รัชญาวินิชกุล (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้สื่อใหม่ในการตอบสนองความต้องการการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นในยุคสังคมสารสนเทศ” พบว่า กลุ่มวัยรุ่นชาย มักจะใช้สื่อใหม่ประเภทห้องสนทนาในการสื่อสารเรื่องเพศมากกว่าวัยรุ่นหญิง และวัยรุ่นมีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รับเพื่อรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ ดารา คนดังหรือบุคคลสำคัญในสังคมที่เป็นข่าวเชื่อมโยงกับเรื่องทางเพศมากที่สุด จากการประเมินความคิดเห็นของกลุ่มวัยรุ่น ยังพบว่า วัยรุ่นให้น้ำหนักแรงจูงใจจากคุณลักษณะสื่อว่ามีข้อได้เปรียบในการโน้มน้าวใจทางบวกให้สื่อสารเรื่องเพศทุกประเด็นที่ทำการสอบถาม เช่น การค้นหาข่าวสารเรื่องเพศที่ใด เวลาใด ก็ได้ตามต้องการ และยังสามารถสืบค้นได้อย่างเป็นอิสระ

ชัญญสรา อรรถพ ฒ อยุธา (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการแสวงหาและเรียนรู้จริยธรรมของเยาวชน” พบว่า สิ่งที่สามารถกระตุ้นให้เยาวชนเข้าสู่กระบวนการแสวงหาและเรียนรู้จริยธรรมด้วยตนเองได้นั้น ประกอบด้วย การเห็นประโยชน์จากการเรียนรู้จริยธรรมว่าสามารถตอบสนองความต้องการจากปัจจัยภายในตนเอง เช่น ความสงสัย ปัญหาในชีวิตได้ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงความประทับใจกับคำพูดหรือข้อความสะกิดใจ ชวนให้คิด ทำให้เปิดใจพร้อมที่จะแสวงหาและเรียนรู้จริยธรรม และได้พบเจอกับเนื้อหาทางจริยธรรมที่ทำทายน่าเรียนรู้ สามารถกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของวัยรุ่นได้ รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมและพันธกิจในกิจกรรมทางจริยธรรม จะทำให้ได้เข้าไปอยู่ในชุมชนของเยาวชนที่ส่งเสริมการแสวงหาและเรียนรู้จริยธรรมซึ่งกันและกันก็เป็นสิ่งที่สามารถกระตุ้นให้เยาวชนแสวงหาและเรียนรู้จริยธรรมด้วยตนเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทอินเทอร์เน็ตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชนศึกษาเฉพาะกรณี เว็บไซต์พลังจิต” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ที่สำรวจผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กและเยาวชนควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลักและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. กลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย ผู้จัดการเว็บไซต์พลังจิตคอตคอม ผู้ดูแลเว็บบอร์ด พระสงฆ์ แม่ชี นักวิชาการในแวดวงพระพุทธศาสนา และกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เปิดรับเว็บไซต์พลังจิตคอตคอม โดยมีรายละเอียดส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

ตัวแทนเว็บไซต์พลังจิต

- 1) ดร.ณัฐพัชร จันทรสุต
ผู้จัดการเว็บไซต์พลังจิต
- 2) นายภูษิต สุวรรณ์
ผู้ดูแลเว็บบอร์ด
- 3) นางสาวแอน โญสุธิ
Administrator เว็บไซต์พลังจิต

ตัวแทนด้านศาสนา

- 4) พระอาจารย์ ว.วชิรเมธี
- 5) แม่ชี ฐิติทิพย์ ตนุพันธ์
ผู้ก่อตั้ง ติพยสถานธรรม สำหรับฝึกอบรมธรรมะแก่เด็กและเยาวชน ในภาคใต้ ที่เกาะขอม จ.สงขลา และเป็นสมาชิกขอมนิยม ในเว็บไซต์พลังจิต

ตัวแทนเด็กและเยาวชน

- 6) เด็กชาย ชเนศ สายเสถียร
อายุ 14 ปี
ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต
- 7) นายพงศ์สิทธิ์ หว่างจ้อย
อายุ 15 ปี
ระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาศาสตร์
สมาชิกยอดนิยม ในเว็บไซต์พลังจิต
- 8) นางสาวมรกต จงจินตรักษา
อายุ 20 ปี
นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต
- 9) นรต.นัฐพล ชุ่มบัวทอง
อายุ 19 ปี
สถาบันการศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- 10) ว่าที่ร้อยตรี สราทตรา เล่งไพบูลย์
อายุ 23 ปี นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. กลุ่มเด็กและเยาวชน ที่เปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม ซึ่งมีอายุระหว่าง 11 - 25 ปี
จำนวน 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถาม
อิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-ended Questionnaire)

1 การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อใช้ในการสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย โดยมีแนว
คำถามในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการ
- นโยบายการทำงาน

- ปัจจัยที่ทำให้เกิดการผลิตเว็บไซต์พระพุทธศาสนา สำหรับเด็กและเยาวชน
- ความแตกต่างของเว็บไซต์พลังจิตกับเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่น
- กลยุทธ์ที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิต เป็นเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอันดับหนึ่ง

2. การสำรวจ ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ ซึ่งในแบบสอบถามประกอบไปด้วยคำถามปลายปิด โดยมีแนวคำถามดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางลักษณะสังคมประชากร อันประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและการเปิดรับเนื้อหา รวมถึงการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมภายในเว็บไซต์พลังจิต ของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ความถี่ในการเข้าใช้เว็บไซต์ ลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วม และพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิต ความพึงพอใจในเนื้อหา รูปแบบ ในการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิต และการสนองต่อความต้องการของผู้รับสาร เช่น ความทันสมัยของข้อมูลข่าวสาร ความสวยงามของกราฟฟิก รูปแบบทันสมัย ความหลากหลายของบริการ ฯลฯ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจ ในการแสวงหาข่าวสารเรื่องพระพุทธศาสนา โดยผ่านทางเว็บไซต์พลังจิต

ส่วนที่ 5 คำถามความพึงพอใจในเนื้อหา รูปแบบ ในการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตและการสนองต่อความต้องการของผู้รับสาร เช่น ความทันสมัยของข้อมูลข่าวสาร ความสวยงามของกราฟฟิก รูปแบบทันสมัย ความหลากหลายของบริการ ฯลฯ

ส่วนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับการตระหนักในการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. พฤติกรรมการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตและการมีส่วนร่วม โดยวัดจากความถี่

เป็นประจำ	5	คะแนน
บ่อยพอสมควร	4	คะแนน
บ้างบางครั้ง	3	คะแนน
นานๆครั้ง	2	คะแนน
ไม่เคย	1	คะแนน

2. แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิต

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

3. ความพึงพอใจในการแสวงหาข่าวสารเรื่องพระพุทธศาสนา

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

4. แรงจูงใจจากคุณลักษณะสื่อใหม่ ในการแสวงหาข่าวสารเรื่องพระพุทธศาสนา

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

5. การตระหนักต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และประโยชน์ที่ได้รับ ภายหลังจากที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

การวิเคราะห์เนื้อหา

เป็นการวิเคราะห์รูปแบบเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิตคอกคอม และศึกษาโครงสร้างของเว็บไซต์ที่ทำให้เว็บไซต์ประสบความสำเร็จ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เว็บมาสเตอร์ เว็บไซต์พลังจิต ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์

2. แบบสอบถาม การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามก่อนทำการเก็บข้อมูลจริง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนและคุณภาพของเครื่องมือวิจัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยการนำแบบสอบถามที่ได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในแบบสอบถาม

3. นำแบบทดสอบไปทดสอบ (Pre-test) กับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของคำถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย จำนวน 10 ท่าน โดยทำการติดต่อผู้ที่จะให้สัมภาษณ์เพื่อนัดวัน เวลาในการสัมภาษณ์ แล้วทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีความหลากหลาย ผู้วิจัยทำการจัดเก็บข้อมูลเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2550 เวลาในการจัดเก็บข้อมูล 2 เดือน โดยการส่งแบบสอบถามทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 11 - 25 ปี ทั่วประเทศ โดยการส่งแบบสอบถามไปตามรายชื่อสมาชิกพลังจิต และวางไว้ในหัวข้อกระทู้ของแต่ละเว็บบอร์ดในเว็บไซต์พลังจิตสำหรับกลุ่มบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิก โดยมีผู้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม 200 คน ทั้งนี้เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อลงรหัสเตรียมประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทำการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีทางสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลลักษณะทางสังคมประชากร พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและการเปิดรับข่าวสาร ความพึงพอใจ แรงจูงใจ และการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตในชีวิตประจำวัน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) คำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะสังคมประชากรต่อการเปิดรับข้อมูลข่าวสารพระพุทธศาสนา โดยใช้ t-test เพื่อหาความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม และในกรณีที่ค่าเฉลี่ยมีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance "ANOVA") และนำมาทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ Scheffe

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทอินเทอร์เน็ตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีเว็บไซต์พลังจิต” มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาบทบาทอินเทอร์เน็ตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชน ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ควบคู่กับการการสำรวจ (Survey Research) ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยสามารถแสดงผลการศึกษาวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

- ผลการวิจัยเชิงปริมาณ
- วิเคราะห์เนื้อหา
- ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

4.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 200 ชุด ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) แสดงตารางแบบร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ลักษณะพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต
3. พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิต
4. แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิต
5. ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์พลังจิต
6. การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

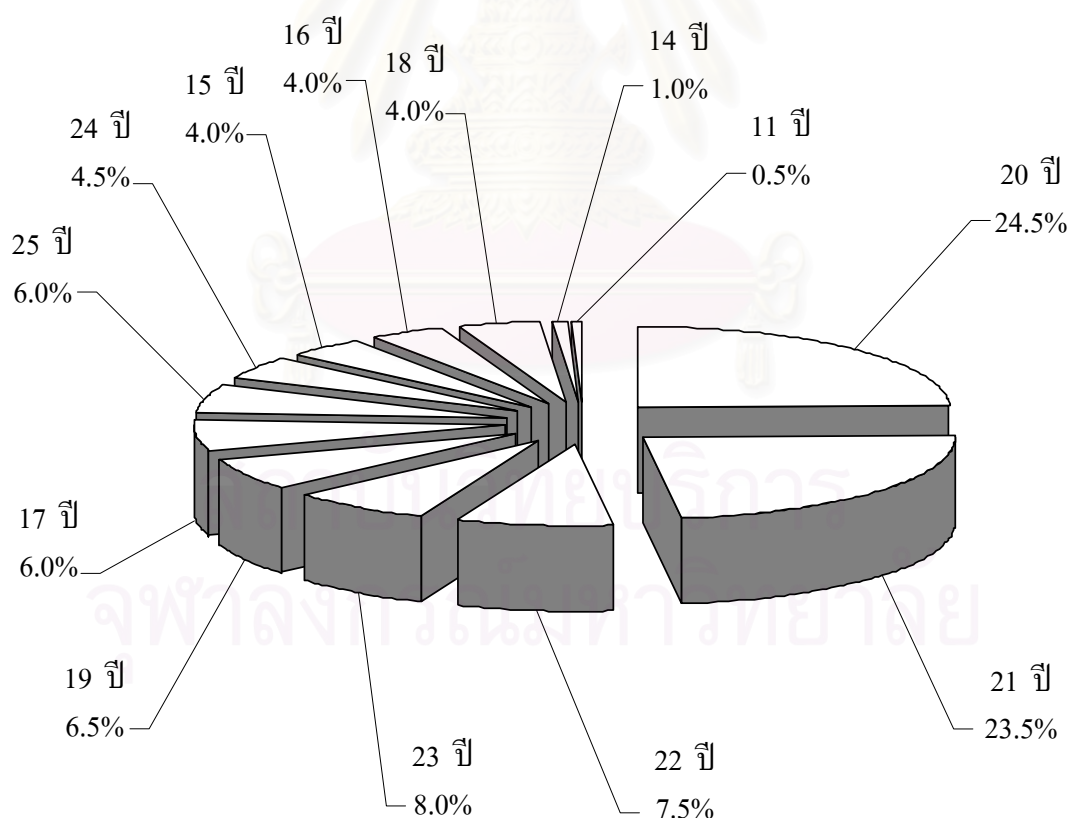
2. พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างต่างกัน จะมีการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) แสดงตารางแบบร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean)

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่

1.1 อายุ

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 20 ปี ร้อยละ 24.5 อายุ 21 ปี ร้อยละ 23.5 อายุ 23 ปี ร้อยละ 8.0 และอายุ 22 ปี ร้อยละ 7.5 (ดูรูปที่ 1)

รูปที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

1.2 เพศ

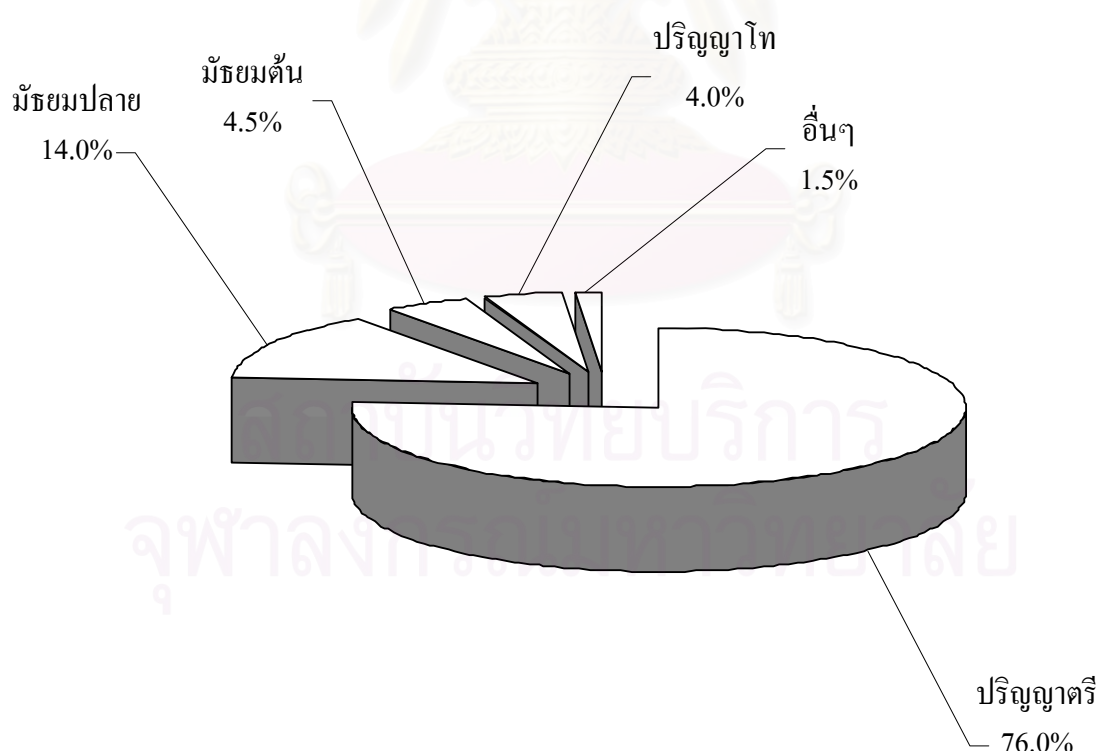
จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.5 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 47.5 (ดูตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
ชาย	95	47.5
หญิง	105	52.5
รวม	200	100.0

1.3 ระดับการศึกษา

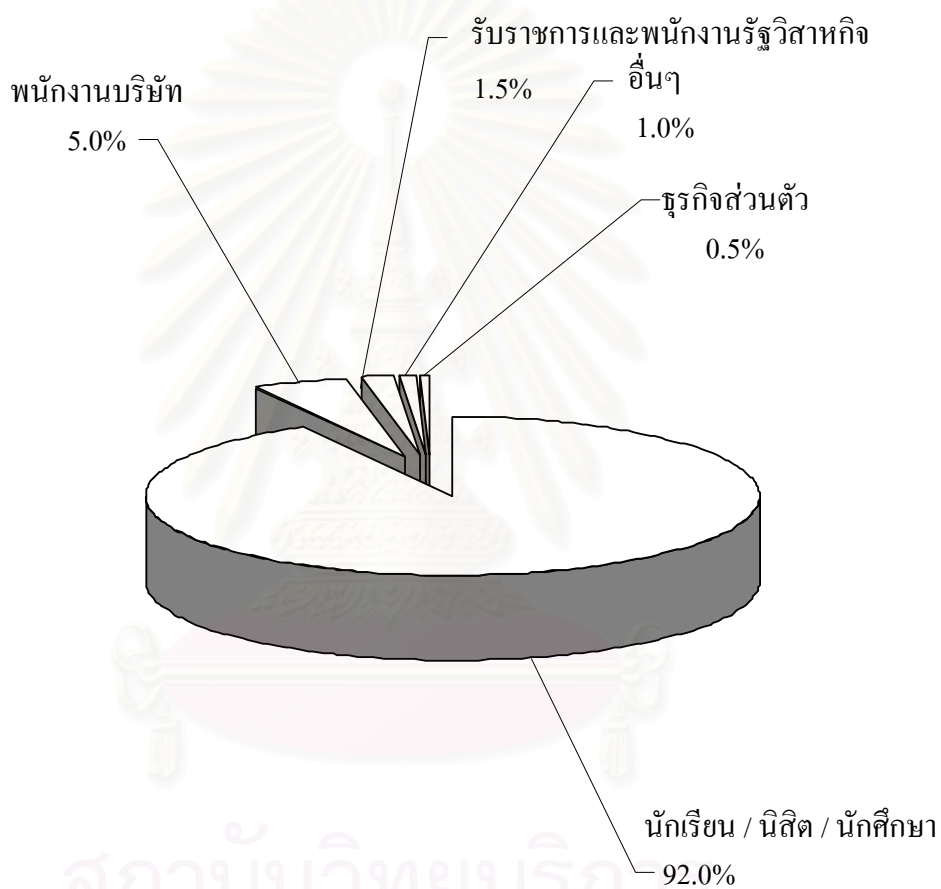
จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 76.0 มัธยมศึกษา ร้อยละ 14.0 มัธยมต้น ร้อยละ 4.5 และปริญญาโท ร้อยละ 4.0 (ดูรูปที่ 2)

รูปที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

1.4 อาชีพ

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา ร้อยละ 92.0 พนักงานบริษัท ร้อยละ 5.0 รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.5 และธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 0.5 (ดูรูปที่ 3)

รูปที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

1.5 สถานภาพสมรสบิดามารดา

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 83.0 สถานภาพแยกกันอยู่ ร้อยละ 11.0 และสถานภาพหย่าร้าง ร้อยละ 6.0 (ดูตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพบิดามารดา

สถานภาพสมรสบิดามารดา	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
อยู่ด้วยกัน	166	83.0
หย่าร้าง	12	6.0
แยกกันอยู่	22	11.0
รวม	200	100.0

1.6 ศาสนา

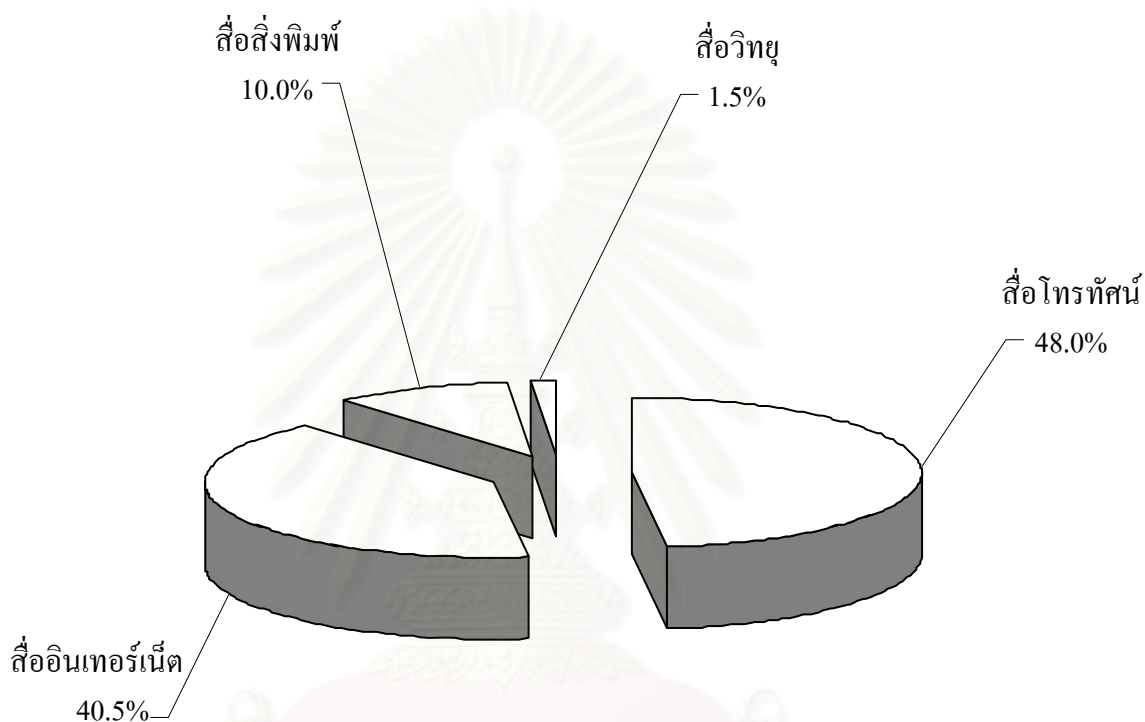
จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98.0 และนับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 2.0 (ดูตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามศาสนา

ท่านนับถือศาสนาอะไร	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
ศาสนาพุทธ	196	98.0
ศาสนาอิสลาม	-	-
ศาสนาคริสต์	4	2.0
อื่นๆ	-	-
รวม	200	100.0

1.7 สื่อที่เปิดรับข่าวสารเรื่องพระพุทธศาสนาบ่อยที่สุด

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยปกติเปิดรับข่าวสารเรื่องพระพุทธศาสนาจากสื่อโทรทัศน์บ่อยที่สุด ร้อยละ 48.0 สื่ออินเทอร์เน็ต ร้อยละ 40.5 สื่อสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 10.0 และสื่อวิทยุ ร้อยละ 1.5 (ดูรูปที่ 4)

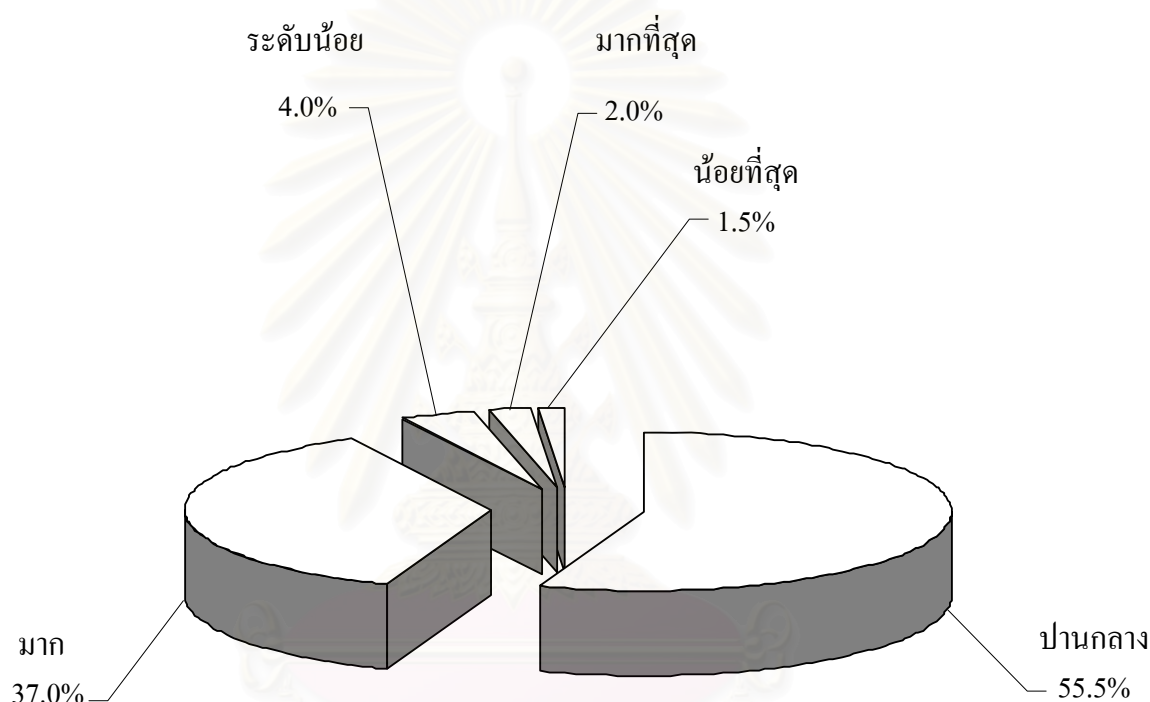

รูปที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสื่อที่เปิดรับข่าวสารเรื่องพระพุทธศาสนาบ่อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.8 ระดับความสนใจในเรื่องพระพุทธศาสนาของครอบครัว

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในเรื่องพระพุทธศาสนาระดับปานกลาง ร้อยละ 55.5 ระดับมาก ร้อยละ 37.0 ระดับน้อย ร้อยละ 4.0 และระดับมากที่สุด ร้อยละ 2.0 (ดูรูปที่ 5)

รูปที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความสนใจในเรื่องพระพุทธศาสนาของครอบครัว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.9 ความถี่ที่กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวได้ไปวัดฟังธรรม

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวได้ไปวัดฟังธรรม บ้างบางครั้ง ร้อยละ 42.5 นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 42.0 เป็นประจำ ร้อยละ 10.0 และไม่เลย ร้อยละ 5.5 (ดูตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความถี่ที่กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวได้ไปวัดฟังธรรม

ความถี่ที่กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวได้ไปวัดฟังธรรม	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
เป็นประจำ	20	10.0
บ้างบางครั้ง	85	42.5
นาน ๆ ครั้ง	84	42.0
ไม่เลย	11	5.5
รวม	200	100.0

1.10 กิจกรรมทางศาสนาที่กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวปฏิบัติเป็นประจำ

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวสวดมนต์เป็นประจำ ร้อยละ 51.0 ไส้บาตรเป็นประจำ ร้อยละ 35.5 ไปวัดฟังเทศน์ ร้อยละ 8.0 และอื่น ๆ ร้อยละ 5.5 (ดูตารางที่ 5)

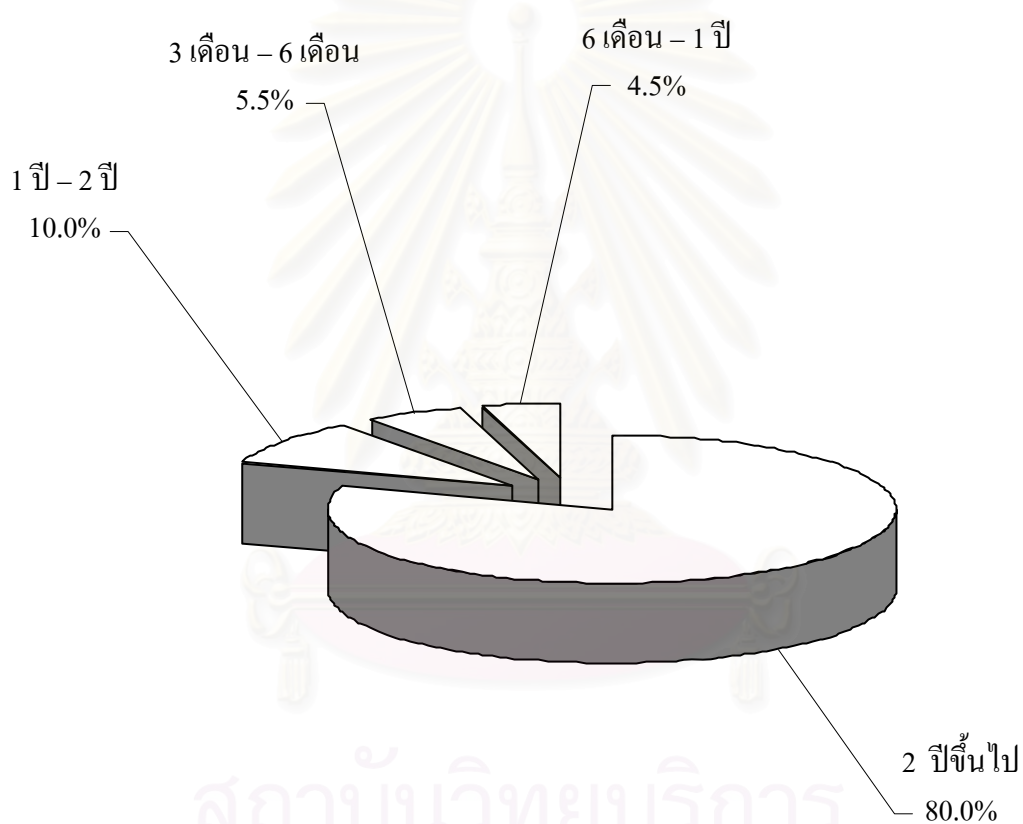
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกิจกรรมทางศาสนาที่กลุ่มตัวอย่างและครอบครัวปฏิบัติเป็นประจำ

กิจกรรมทางศาสนาที่ท่านและครอบครัวปฏิบัติเป็นประจำ	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
สวดมนต์	102	51.0
ไส้บาตรเป็นประจำ	71	35.5
ไปวัดฟังเทศน์	16	8.0
อื่น ๆ	11	5.5
รวม	200	100.0

2. ลักษณะพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1 ระยะเวลาที่เริ่มเข้าใช้อินเทอร์เน็ตจนถึงปัจจุบัน

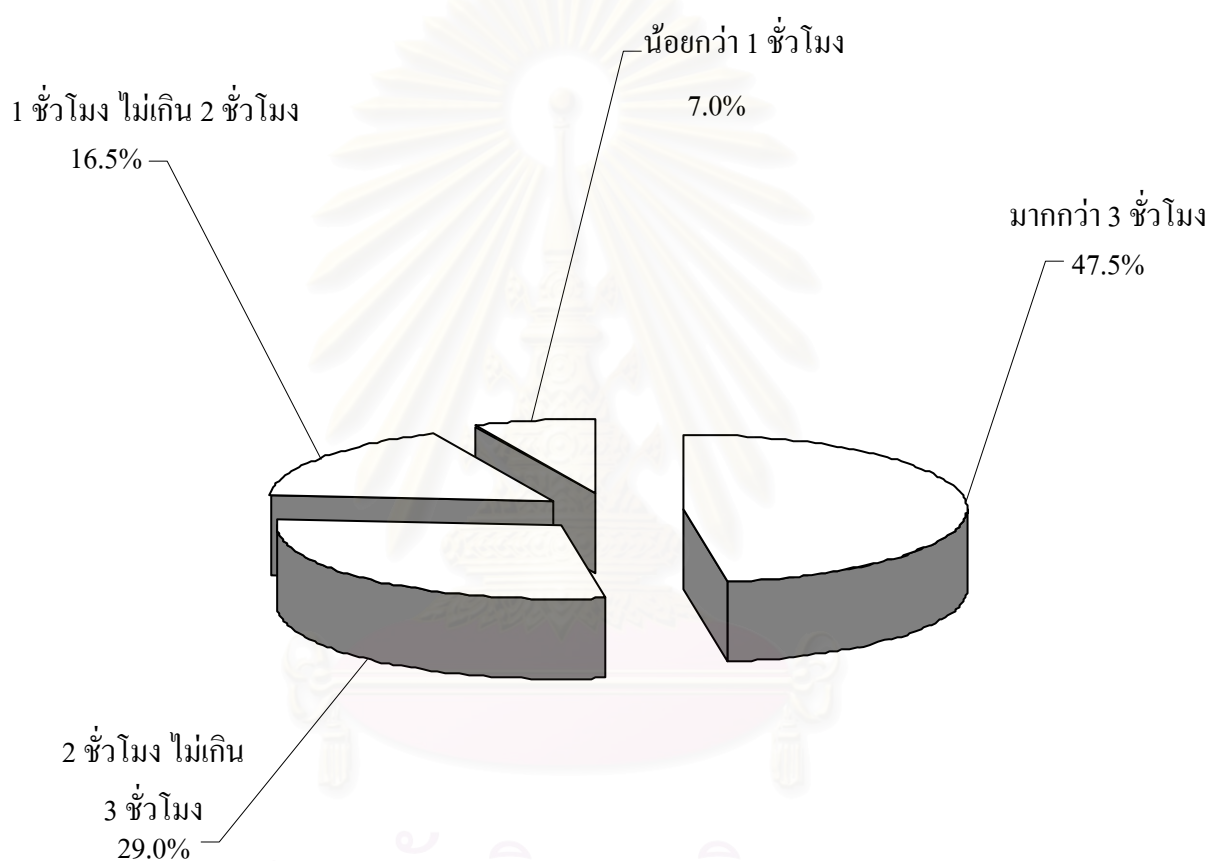
จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเริ่มเข้าใช้อินเทอร์เน็ตจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 2 ปีขึ้นไป ร้อยละ 80.0 1 ปี – 2 ปี ร้อยละ 10.0 3 เดือน – 6 เดือน ร้อยละ 5.5 6 เดือน – 1 ปี ร้อยละ 4.5 (ดูรูปที่ 6)

รูปที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่เริ่มเข้าใช้อินเทอร์เน็ตจนถึงปัจจุบัน

2.2 จำนวนชั่วโมงที่ใช้อินเทอร์เน็ตต่อวันโดยเฉลี่ย

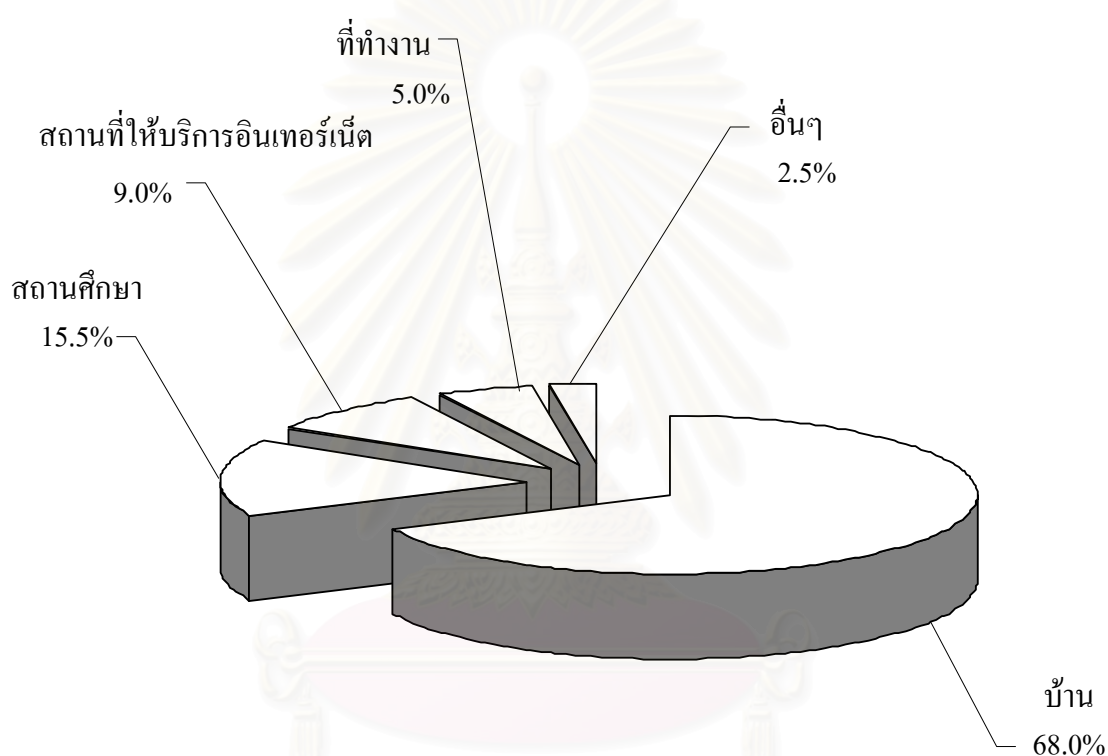
จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้อินเทอร์เน็ตต่อวันโดยเฉลี่ย
 จำนวนมากกว่า 3 ชั่วโมง ร้อยละ 47.5 2 ชั่วโมง ไม่เกิน 3 ชั่วโมง ร้อยละ 29.0 1 ชั่วโมง ไม่เกิน
 2 ชั่วโมง ร้อยละ 16.5 และน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 7.0 (ดูรูปที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนชั่วโมงที่ใช้อินเทอร์เน็ตต่อวันโดยเฉลี่ย

2.3 สถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยที่สุด

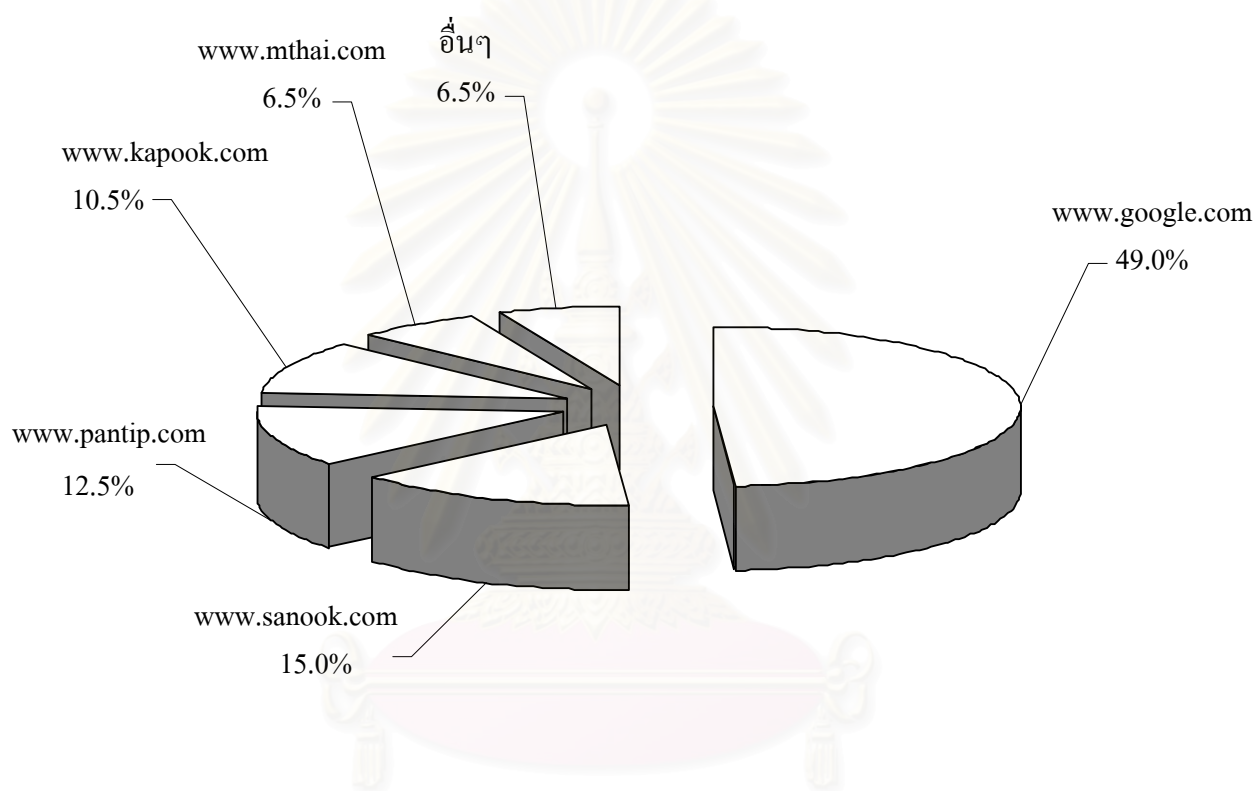
จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านบ่อยที่สุด ร้อยละ 68.0 สถานศึกษา ร้อยละ 15.5 สถานที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 9.0 และที่ทำงาน ร้อยละ 5.0 (ดูรูปที่ 8)

รูปที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยที่สุด

2.4 เว็บไซต์ที่เข้าเป็นประจำหรือบ่อยที่สุด

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าเว็บไซต์ www.google.com บ่อยที่สุด ร้อยละ 49.0 www.sanook.com ร้อยละ 15.0 www.pantip.com ร้อยละ 12.5 และ www.kapook.com ร้อยละ 10.0 (ดูรูปที่ 9)

รูปที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.5 ความถี่ในการใช้บริการในอินเทอร์เน็ต

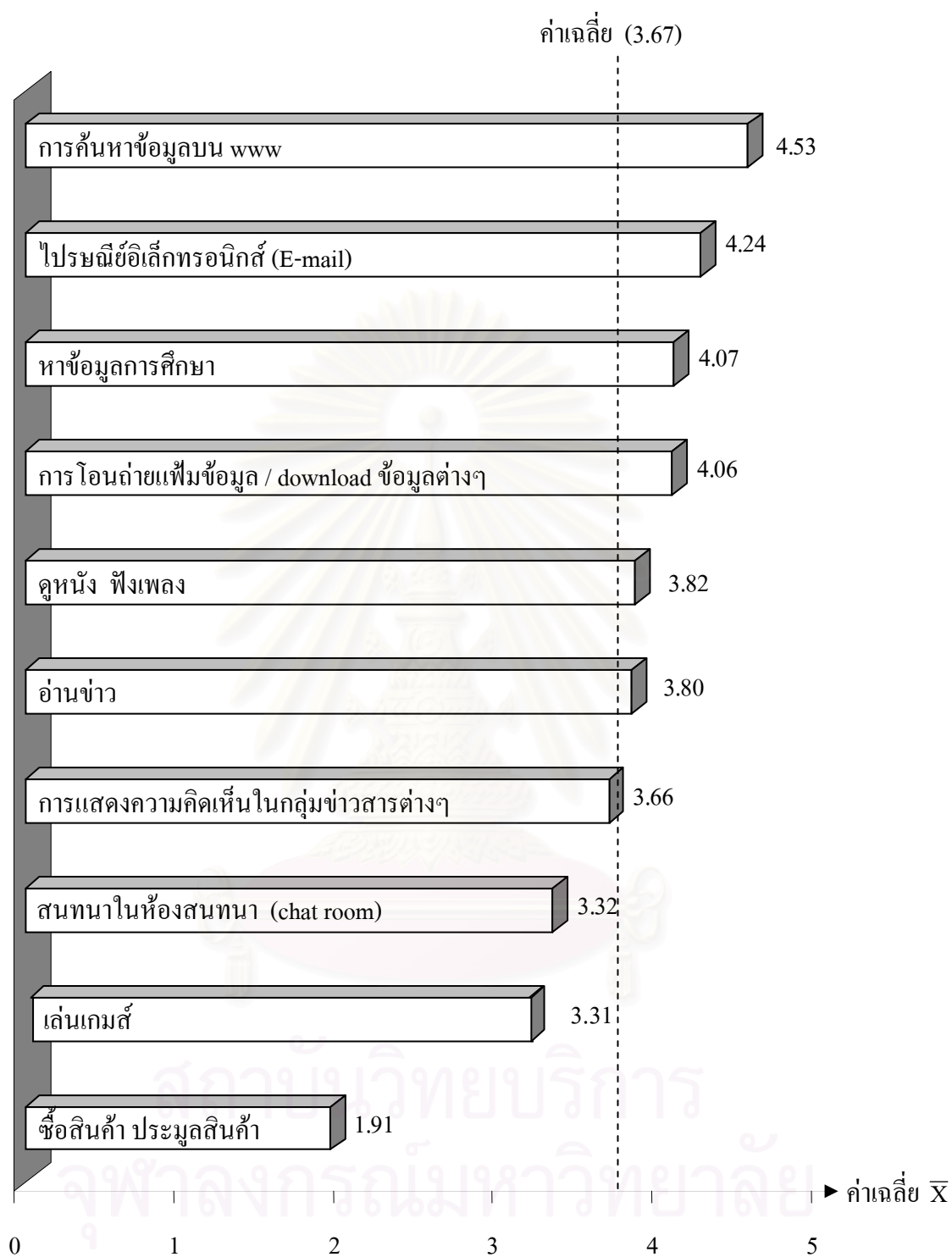
เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามความถี่ในการใช้บริการในอินเทอร์เน็ต พบว่า โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้บริการค้นหาข้อมูลบน www. บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) บริการโอนถ่ายแฟ้มข้อมูล/download ข้อมูลต่างๆ บริการดูหนัง ฟังเพลง และบริการหาข้อมูลการศึกษาเป็นประจำ กลุ่มตัวอย่างใช้บริการสนทนาในห้องสนทนา (chat room) บริการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มข่าวสารต่างๆ เช่น การใช้กระดานข่าว (Web board) บริการเล่นเกมส์ และบริการอ่านข่าวบ้างบางครั้ง กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้บริการซื้อสินค้า ประมูลสินค้าเลย

หากพิจารณาเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยของความถี่ในการใช้บริการในอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า บริการในอินเทอร์เน็ตที่กลุ่มตัวอย่างใช้บริการสูงสุด 3 อันดับแรกคือการค้นหาข้อมูลบน www. (ค่าเฉลี่ย = 4.53) รองลงมาคือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) (ค่าเฉลี่ย = 4.24) และหาข้อมูลการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.07) โดยซื้อสินค้า ประมูลสินค้าเป็นบริการที่กลุ่มตัวอย่างใช้บริการในระดับต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 1.91)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยการใช้บริการในอินเทอร์เน็ตรวมทุกบริการของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า การใช้บริการนั้นอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.67) (ดูรูปที่ 10)

* หมายเหตุ เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้แก่ ระดับต่ำมาก = 1.00-1.80, ต่ำ = 1.81-2.60, ปานกลาง = 2.61-3.40, สูง = 3.41-4.20 และระดับสูงมาก = 4.21-5.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

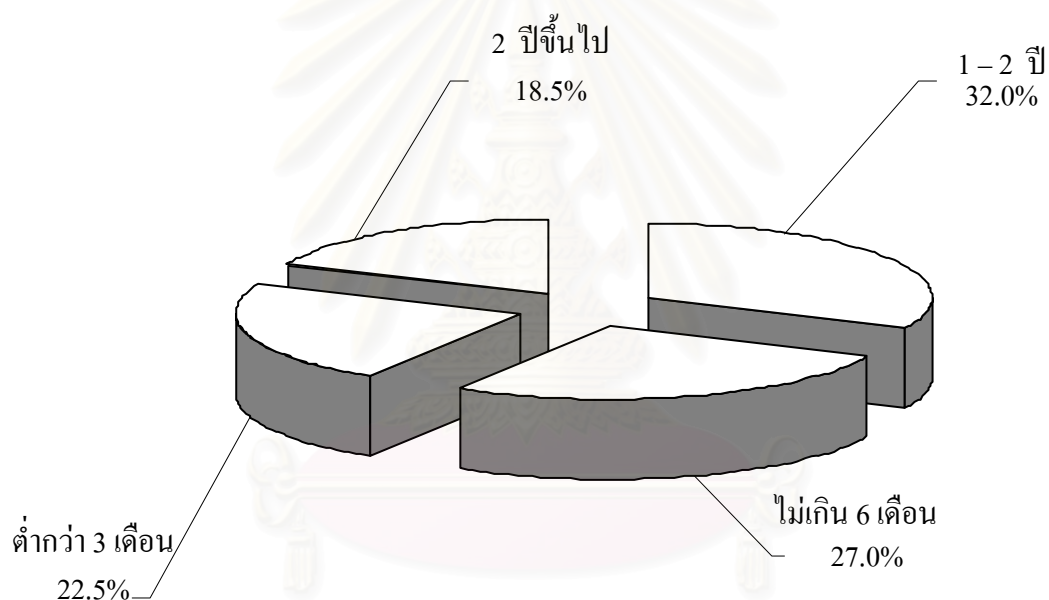
รูปที่ 10 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการใช้บริการในอินเทอร์เน็ต

3. พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิต

3.1 ระยะเวลาที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างรู้จักเว็บไซต์พลังจิตมาเป็นเวลา 1-2 ปี ร้อยละ 32.0 ไม่เกิน 6 เดือน ร้อยละ 27.0 ต่ำกว่า 3 เดือน ร้อยละ 22.5 และ 2 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 18.5

(ดูรูปที่ 11)

รูปที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต

3.2 แหล่งที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างรู้จักเว็บไซต์พลังจิตจากเพื่อนแนะนำ ร้อยละ 51.5 สืบค้นจากบริการหาข้อมูลทาง www ร้อยละ 35.0 การเชื่อมโยงจากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่น ร้อยละ 13.0 และอื่นๆ ร้อยละ 0.5 (ดูตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามแหล่งที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต

แหล่งที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
เพื่อนแนะนำ	103	51.5
สืบค้นจากบริการหาข้อมูลทาง www	70	35.0
การเชื่อมโยงจากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่น	26	13.0
อื่นๆ	1	.5
รวม	200	100.0

3.3 เป็นหรือไม่เป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิต

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิต ร้อยละ 72.0 ไม่เป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิต ร้อยละ 28.0 (ดูตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิต

เป็นหรือไม่เป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
เป็น	144	72.0
ไม่เป็น	56	28.0
รวม	200	100.0

3.4 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิต

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิตมานาน 1 ปี – 2 ปี ร้อยละ 26.0 3-6 เดือน ร้อยละ 25.0 6 เดือน – 1 ปี ร้อยละ 22.0 อื่นๆ ร้อยละ 16.0 (ดูตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิต

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
3 – 6 เดือน	50	25.0
6 เดือน – 1 ปี	44	22.0
1 ปี – 2 ปี	52	26.0
2 ปีขึ้นไป	22	11.0
อื่นๆ	32	16.0
รวม	200	100.0

3.5 ความถี่ในการเข้าเว็บไซต์พลังจิต

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าเว็บไซต์พลังจิตมากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 32.5 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 32.0 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 23.5 และ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 12.0 (ดูตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความถี่ในการเข้าเว็บไซต์พลังจิต

ท่านเข้าเว็บไซต์พลังจิตบ่อยเพียงใด	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
1 ครั้งต่อสัปดาห์	64	32.0
2 ครั้งต่อสัปดาห์	47	23.5
3 ครั้งต่อสัปดาห์	24	12.0
มากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์	65	32.5
รวม	200	100.0

3.6 การใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้ง

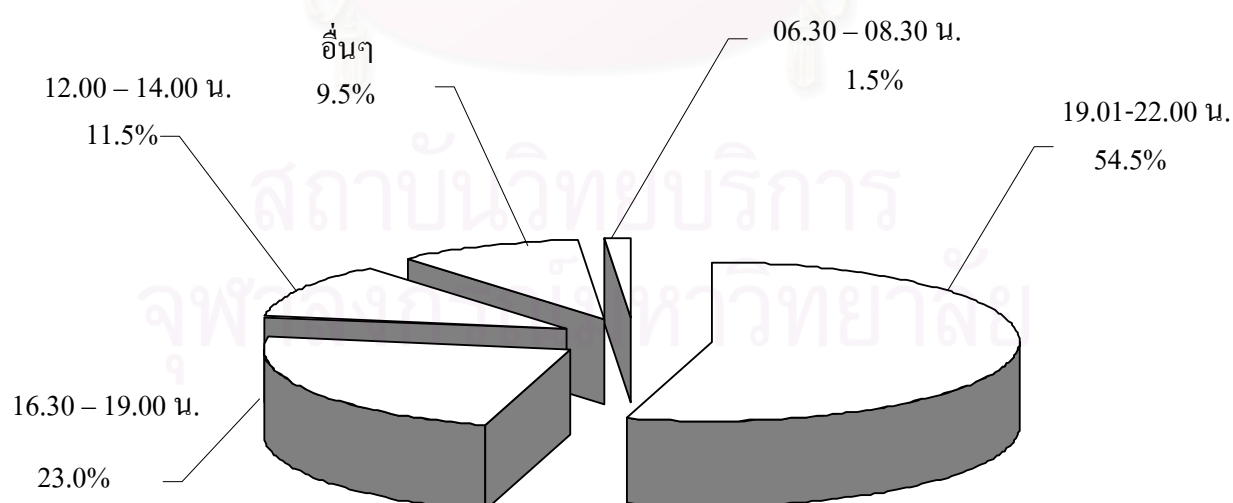
จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้งประมาณ 30-60 นาที ร้อยละ 45.0 60-90 นาที ร้อยละ 26.5 น้อยกว่า 10 นาที ร้อยละ 18.0 และมากกว่า 90 นาทีขึ้นไป ร้อยละ 10.5 (ดูตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้ง

เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้ง	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)
น้อยกว่า 10 นาที	36	18.0
30 – 60 นาที	90	45.0
60 – 90 นาที	53	26.5
มากกว่า 90 นาทีขึ้นไป	21	10.5
รวม	200	100.0

3.7 ช่วงเวลาในการเข้าไปใช้บริการเว็บไซต์พลังจิต

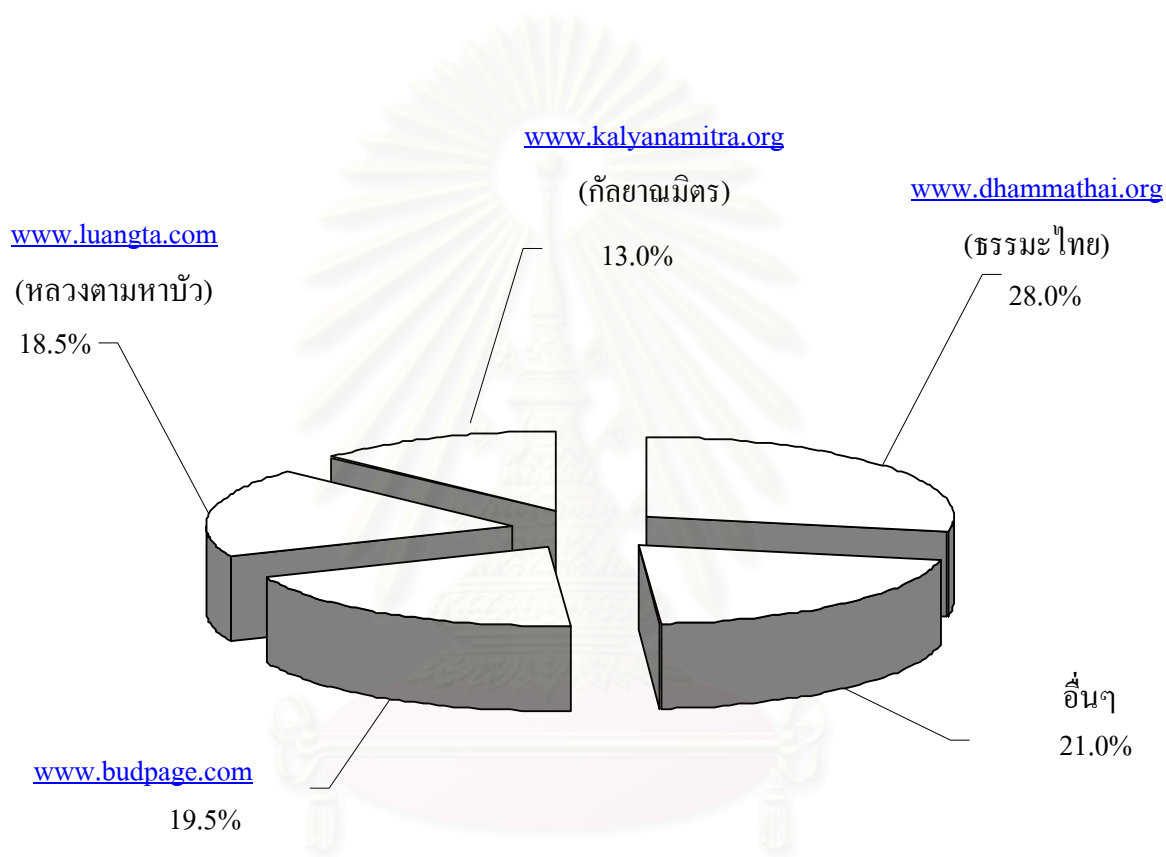
จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าไปใช้บริการเว็บไซต์พลังจิตในช่วงเวลา 19.01 – 22.00 น. ร้อยละ 54.5 16.30-19.00 น. ร้อยละ 23.0 12.00-14.00 น. ร้อยละ 11.5 12.00-14.00 น. ร้อยละ 11.5 เวลาอื่นๆ ร้อยละ 9.5 (ดูรูปที่ 12)

รูปที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงเวลาในการเข้าไปใช้บริการเว็บไซต์พลังจิต

3.8 ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

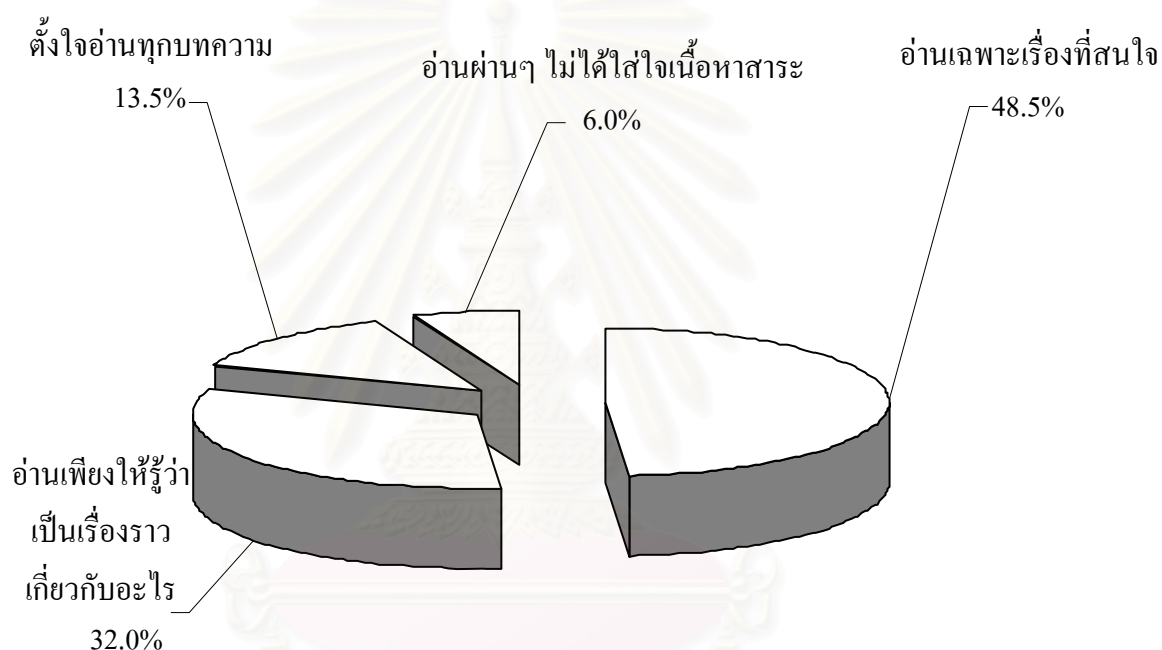
จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนา www.dhammathai.org (ธรรมะไทย) ร้อยละ 28.0 อื่นๆ ร้อยละ 21.0 www.budpage.com ร้อยละ 19.5 www.luangta.com (หลวงตามหาบัว) ร้อยละ 18.5 (ดูรูปที่ 13)

รูปที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

3.9 ลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิตโดยอ่านเฉพาะเรื่องที่สนใจ ร้อยละ 48.5 อ่านเพียงให้รู้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ร้อยละ 32.0 ตั้งใจอ่านทุกบทความ ร้อยละ 13.5 และอ่านผ่านๆ ไม่ได้ใส่ใจเนื้อหาสาระ ร้อยละ 6.0 (ดูตารางที่ 14)

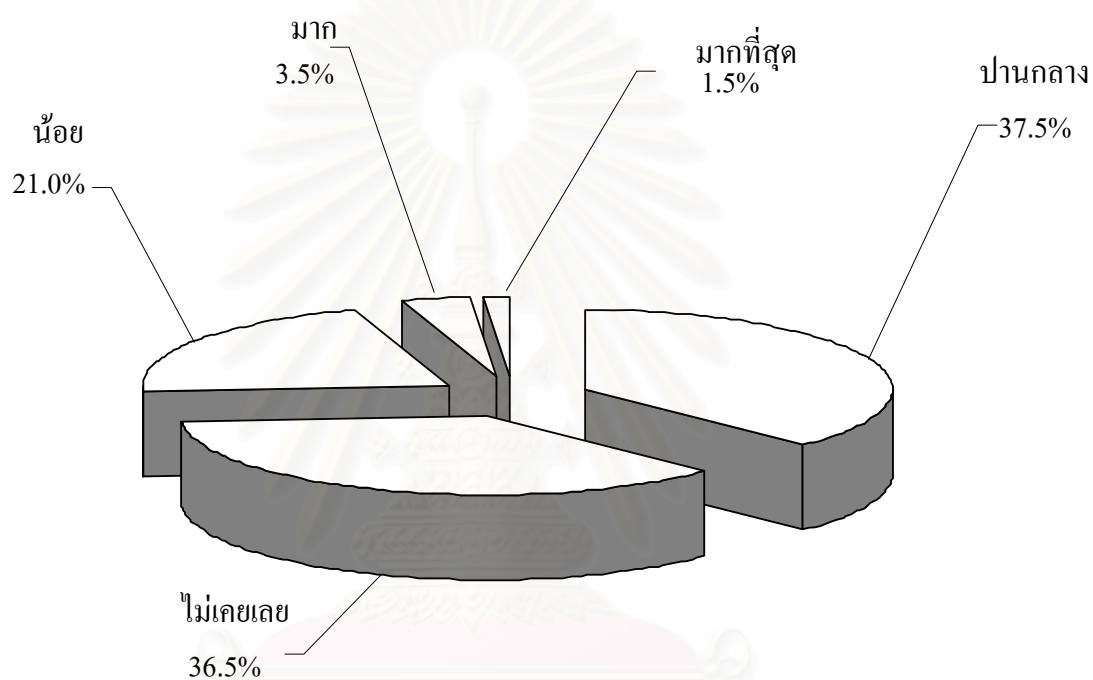

รูปที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต

3.10 ระดับการแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิต

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิตในระดับปานกลาง ร้อยละ 37.5 ไม่เคยเลย ร้อยละ 36.5 น้อย ร้อยละ 21.0 มาก ร้อยละ 3.5 (ดูรูปที่ 15)

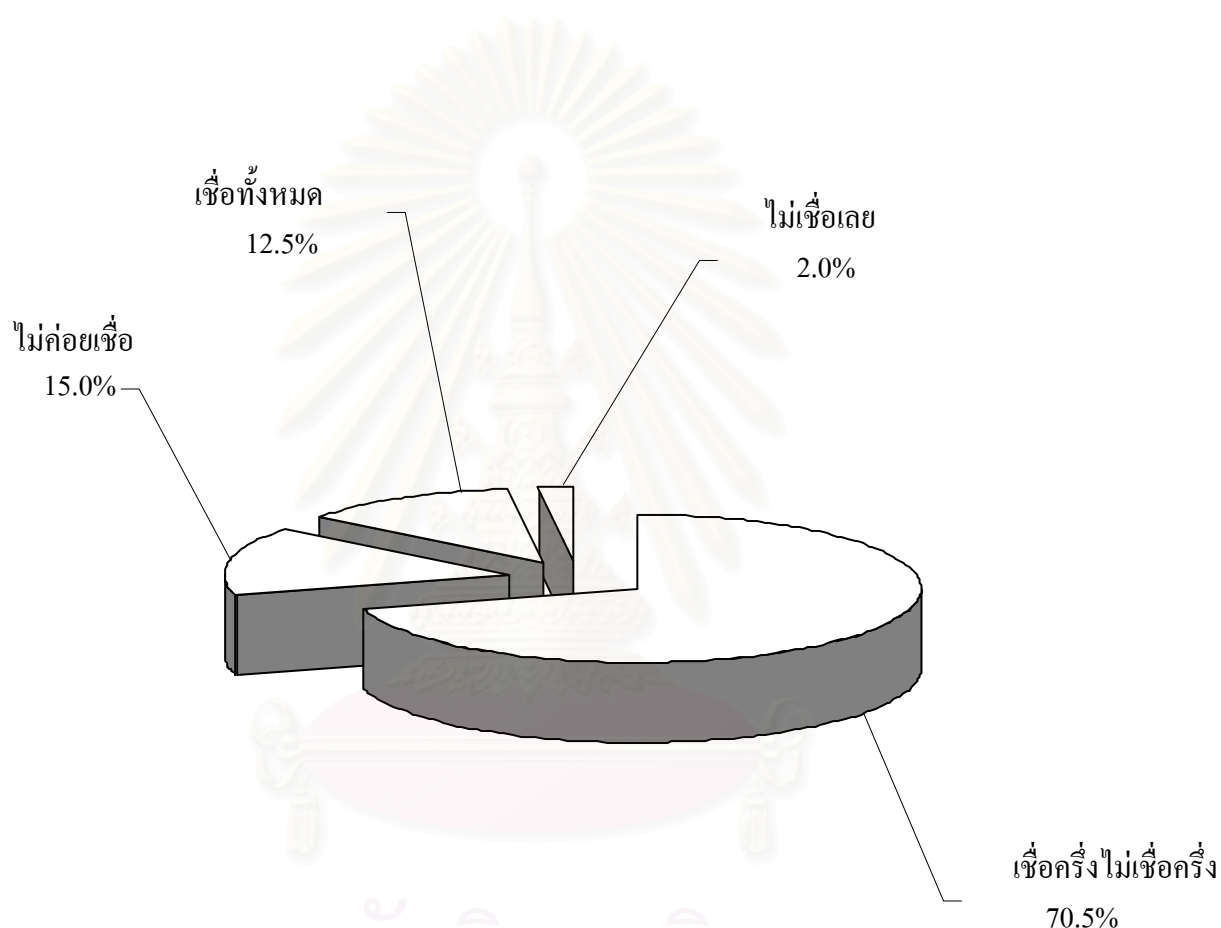

รูปที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.11 ระดับความเชื่อในเรื่องเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิต

จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อในเรื่องเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิตในระดับเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง ร้อยละ 70.5 ไม่ค่อยเชื่อ ร้อยละ 15.0 เชื่อทั้งหมด ร้อยละ 12.5 และไม่เชื่อเลย ร้อยละ 2.0 (ดูรูปที่ 16)

รูปที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต

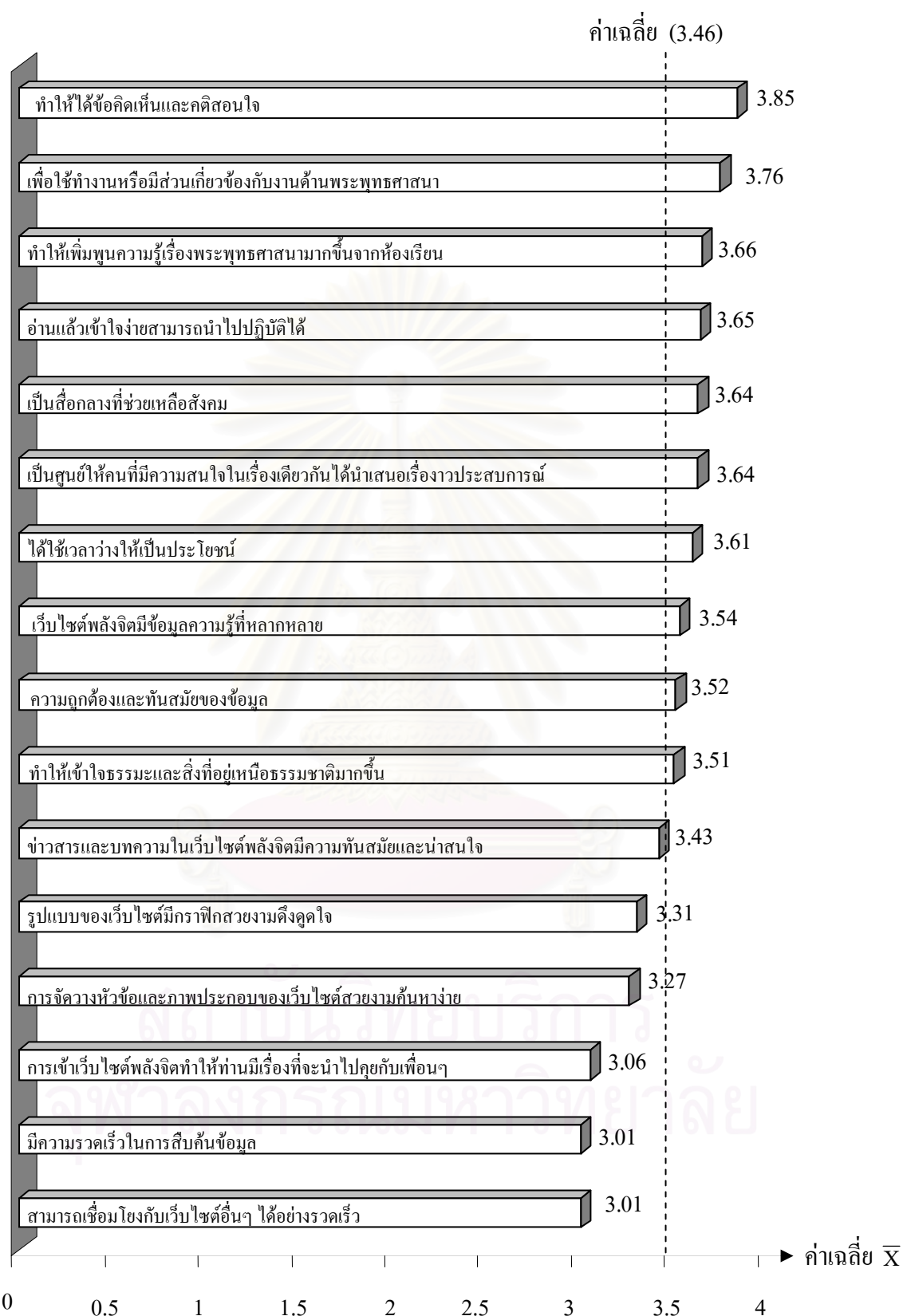
4. แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิต

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตพบว่า โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตทำให้เพิ่มพูนความรู้เรื่องพระพุทธศาสนามากขึ้นจากห้องเรียน อ่านแล้วเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้ เป็นสื่อกลางที่ช่วยเหลือสังคม ทำให้ได้ข้อคิดและคติสอนใจ เป็นศูนย์ให้คนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันได้นำเสนอเรื่องราวประสบการณ์ และเพื่อใช้ทำงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านพระพุทธศาสนาในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตเพราะรูปแบบของเว็บไซต์มีกราฟิกสวยงามดึงดูดใจ การจัดวางหัวข้อและภาพประกอบของเว็บไซต์สวยงามค้นหาง่าย ข่าวสารและบทความในเว็บไซต์พลังจิตมีความทันสมัยและน่าสนใจ การเข้าเว็บไซต์พลังจิตทำให้ท่านมีเรื่องที่จะนำไปคุยกับเพื่อนๆ เว็บไซต์พลังจิตมีข้อมูลความรู้ที่หลากหลาย มีความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูล สามารถเชื่อมโยงกับเว็บไซต์อื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เข้าใจธรรมชาติและสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติมากขึ้น ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และความถูกต้องและทันสมัยของข้อมูลในระดับปานกลาง

หากพิจารณาเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า แรงจูงใจที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตสูงสุด 3 อันดับแรกคือ ทำให้ได้ข้อคิดและคติสอนใจ (ค่าเฉลี่ย = 3.85) รองลงมาคือ เพื่อใช้ทำงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านพระพุทธศาสนา (ค่าเฉลี่ย = 3.76) และทำให้เพิ่มพูนความรู้เรื่องพระพุทธศาสนามากขึ้นจากห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.66) โดยมีความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลและสามารถเชื่อมโยงกับเว็บไซต์อื่นๆ ได้อย่างรวดเร็วเป็นแรงจูงใจในระดับต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.01)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตรวมทุกแรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า แรงจูงใจนั้นอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.46) (ดูรูปที่ 17)

หมายเหตุ เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้แก่ ระดับต่ำมาก = 1.00-1.80, ต่ำ = 1.81-2.60, ปานกลาง = 2.61-3.40, สูง = 3.41-4.20 และระดับสูงมาก = 4.21-5.00

รูปที่ 17 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์
พลังจิต

5. ความพึงพอใจต่อเว็บไซต์พลังจิต

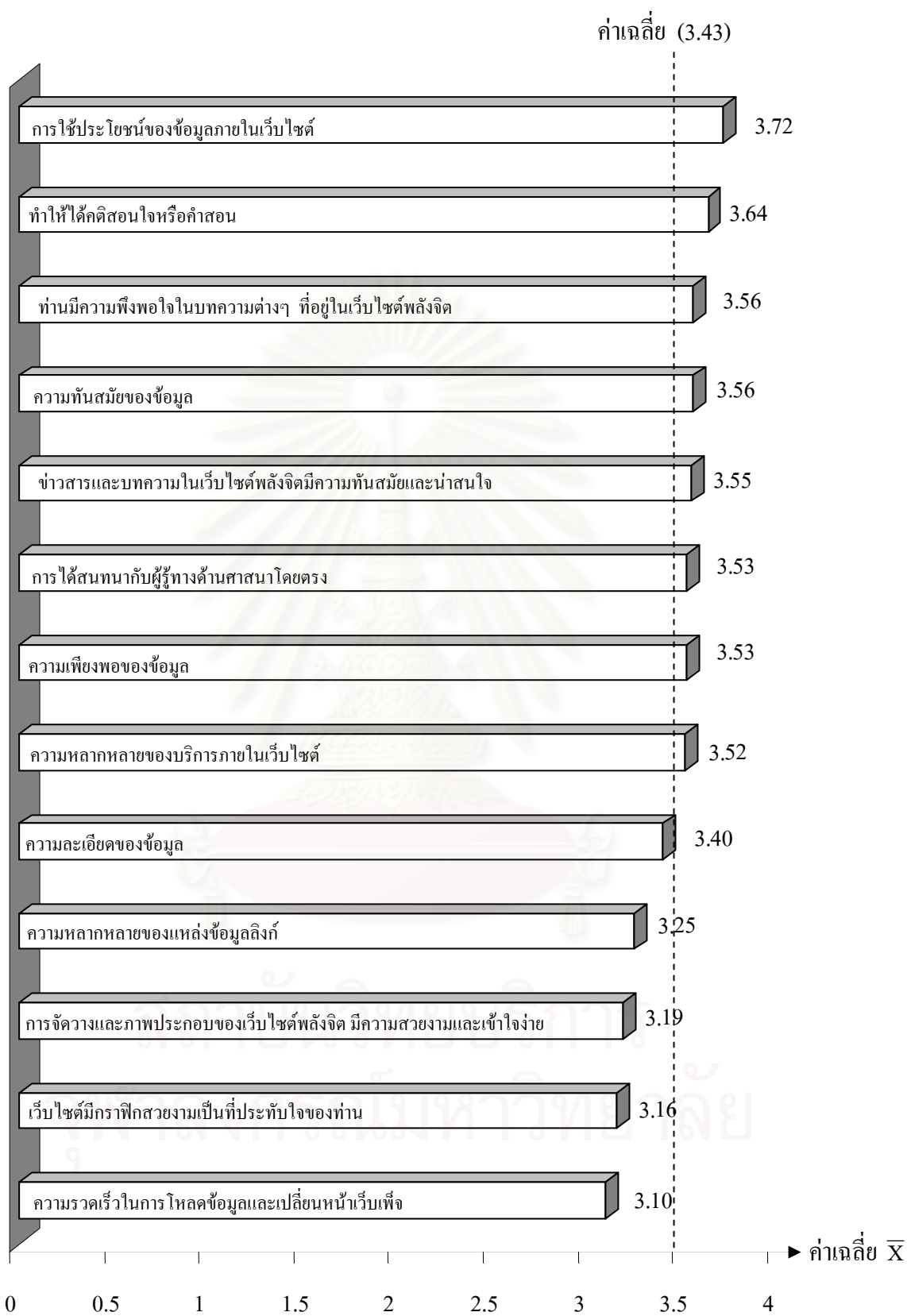
5.1 ความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิต

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิตพบว่า โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจข่าวสารและบทความในเว็บไซต์พลังจิตมีความทันสมัยและน่าสนใจ การได้สนทนากับผู้รู้ทางด้านศาสนาโดยตรง ทำให้ได้คติสอนใจหรือคำสอนต่างๆ และการใช้ประโยชน์ของข้อมูลภายในเว็บไซต์ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเว็บไซต์มีกราฟิกสวยงามเป็นที่ประทับใจ การจัดวางและภาพประกอบของเว็บไซต์พลังจิตมีความสวยงามและเข้าใจง่าย ความหลากหลายของแหล่งข้อมูลลิงค์ บทความต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิต ความหลากหลายของบริการภายในเว็บไซต์ ความรวดเร็วในการโหลดข้อมูลและเปลี่ยนหน้าเว็บเพจ ความละเอียดของข้อมูล ความทันสมัยของข้อมูล ความเพียงพอของข้อมูลในระดับปานกลาง

หากพิจารณาเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิตสูงที่สุด 3 อันดับแรกคือ การใช้ประโยชน์ของข้อมูลภายในเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ย = 3.72) รองลงมาคือ ทำให้ได้คติสอนใจหรือคำสอนต่างๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.64) บทความต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิตและความทันสมัยของข้อมูล (ค่าเฉลี่ย = 3.56) โดยมีความพึงพอใจในความรวดเร็วในการโหลดข้อมูลและเปลี่ยนหน้าเว็บเพจในระดับต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.10)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิตรวมทุกความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ความพึงพอใจนั้นอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.43) (ดูรูปที่ 18)

*หมายเหตุ เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้แก่ ระดับต่ำมาก = 1.00-1.80, ต่ำ = 1.81-2.60, ปานกลาง = 2.61-3.40, สูง = 3.41-4.20 และระดับสูงมาก = 4.21-5.00

รูปที่ 18 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิต

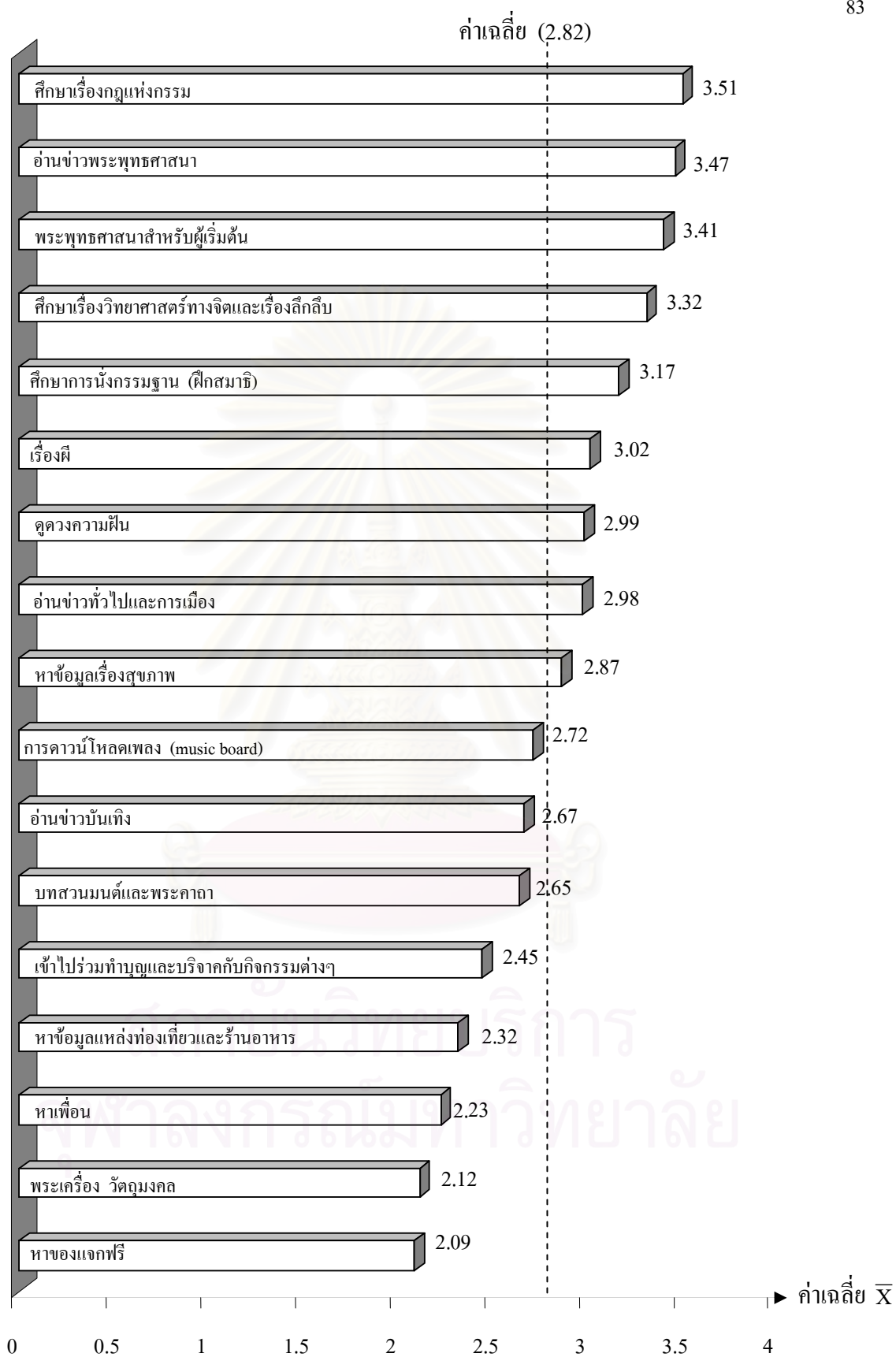
5.2 การเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามระดับการเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต พบว่า โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตเพื่อศึกษาพุทธศาสนา สำหรับ ผู้เริ่มต้นอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตเพื่ออ่านข่าว พระพุทธศาสนา ศึกษาเรื่องวิทยาศาสตร์ทางจิตและเรื่องลึกลับ ศึกษาการนั่งกรรมฐาน (ฝึกสมาธิ) ศึกษาเรื่องกฎแห่งกรรม อ่านข่าวทั่วไปและการเมือง เรื่องผี หาข้อมูลเรื่องสุขภาพ อ่านข่าว บันเทิง บทพวดมณฑ์และพระคาถา ดูดวงความฝันในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตเพื่อการดาวน์โหลดเพลง (music board) หาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว และร้านอาหารในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตเพื่อหาเพื่อน หาของแจกฟรี พระเครื่อง วัตถุมงคล และเข้าไปร่วมทำบุญและบริจาคกับกิจกรรมต่างๆ ในระดับน้อยที่สุด

หากพิจารณาเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยของการเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตสูงที่สุด 3 อันดับแรกคือ ศึกษาเรื่องกฎแห่งกรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.51) รองลงมาคือ อ่านข่าวพระพุทธศาสนา (ค่าเฉลี่ย = 3.47) และพุทธศาสนาสำหรับผู้เริ่มต้น (ค่าเฉลี่ย = 3.41) โดยเข้าไปใช้ประโยชน์หาของแจกฟรีในระดับต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.09)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยการเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า การเข้าไปใช้ประโยชน์นั้นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.82) (ดูรูปที่ 19)

* หมายเหตุ เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้แก่ ระดับต่ำมาก = 1.00-1.80, ต่ำ = 1.81-2.60, ปานกลาง = 2.61-3.40, สูง = 3.41-4.20 และระดับสูงมาก = 4.21-5.00

รูปที่ 19 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต

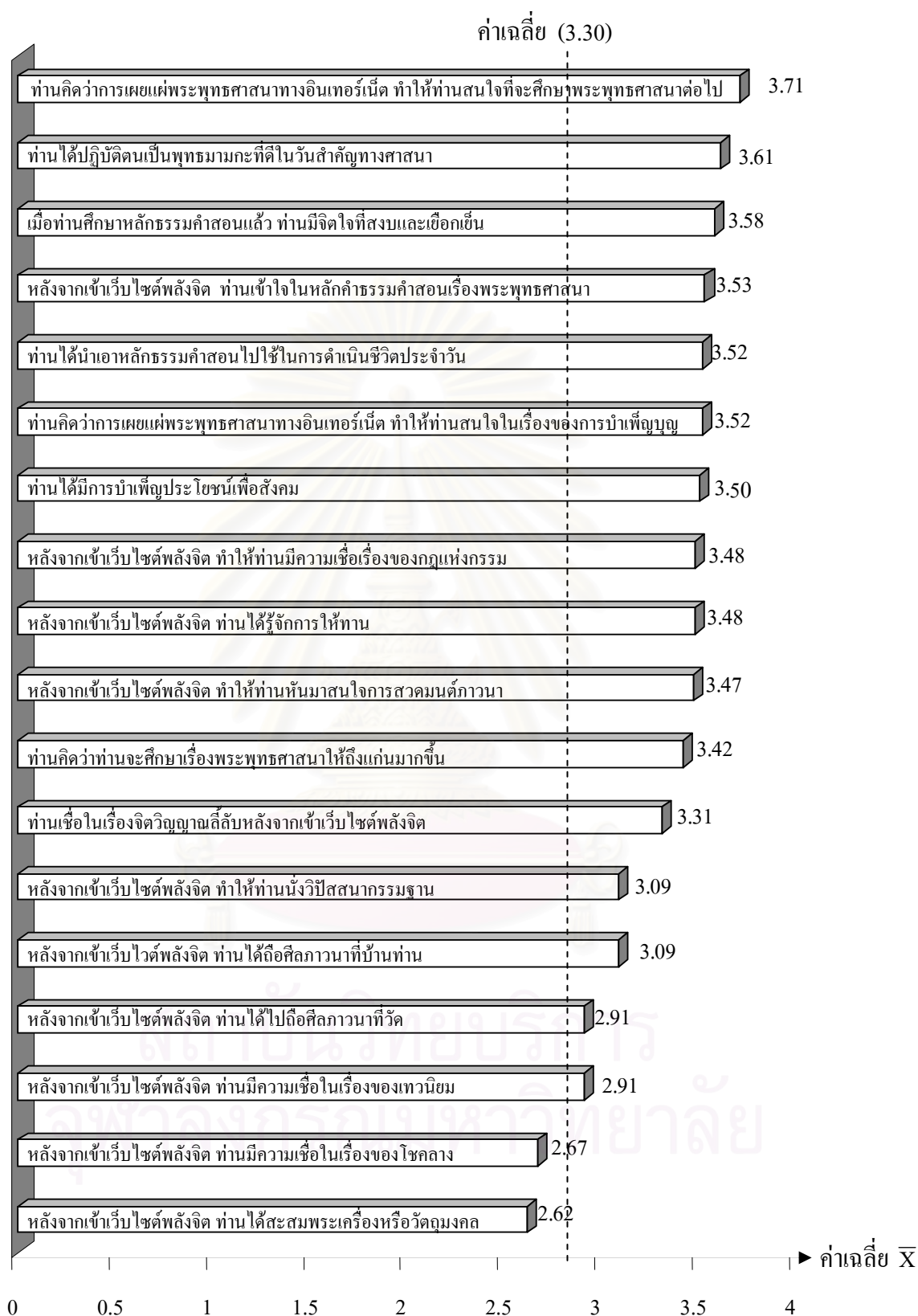
6. การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต พบว่า โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิตทำให้หันมาสนใจการสวดมนต์ภาวนา ได้รู้จักการให้ทาน มีจิตใจที่สงบและเยือกเย็น ได้ปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะที่ดีในวันสำคัญทางศาสนา และคิดว่าการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตทำให้สนใจที่จะศึกษาพระพุทธศาสนาต่อไปในระดับมากกว่ากลุ่มตัวอย่างหลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิตเข้าใจในหลักคำสอนเรื่องพระพุทธศาสนาได้นำเอาหลักธรรมคำสอนไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้สนใจในเรื่องของการบำเพ็ญบุญ ทำให้นั่งวิปัสสนากรรมฐาน ได้ไปถือศีลภาวนาที่วัด ได้ถือศีลภาวนาที่บ้าน ทำให้มีความเชื่อเรื่องของกฎแห่งกรรม จะศึกษาเรื่องพระพุทธศาสนาให้ถึงแก่นมากขึ้น เชื่อในเรื่องจิตวิญญาณ ลีลับ หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ได้มีการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีความเชื่อในเรื่องของ เทวนิยม มีความเชื่อในเรื่องของ โขกลางในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างได้สะสมพระเครื่องหรือวัตถุมงคลในระดับน้อยที่สุด

หากพิจารณาเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมสูงที่สุด 3 อันดับแรกคือ คิดว่าการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตทำให้สนใจที่จะศึกษาพระพุทธศาสนาต่อไป (ค่าเฉลี่ย = 3.71) รองลงมาคือ ได้ปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะที่ดีในวันสำคัญทางศาสนา (ค่าเฉลี่ย = 3.61) และเมื่อศึกษาหลักธรรมคำสอนแล้วมีจิตใจที่สงบและเยือกเย็น (ค่าเฉลี่ย = 3.58) โดยมีส่วนร่วมในการสะสมพระเครื่องหรือวัตถุมงคลในระดับต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.62)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่า การมีส่วนร่วมนั้นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.30) (ดูรูปที่ 20)

- หมายเหตุ เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้แก่ ระดับต่ำมาก = 1.00-1.80, ต่ำ = 1.81-2.60, ปานกลาง = 2.61-3.40, สูง = 3.41-4.20 และระดับสูงมาก = 4.21-5.00

รูปที่ 20 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างต่างกัน จะมีแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามอายุ

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
11 ปี	1	2.50	-	1.652	.081
14 ปี	2	2.43	.088		
15 ปี	8	3.32	.364		
16 ปี	8	3.68	.379		
17 ปี	12	3.57	.479		
18 ปี	8	3.28	.285		
19 ปี	13	3.35	.581		
20 ปี	49	3.45	.589		
21 ปี	47	3.42	.525		
22 ปี	15	3.68	.625		
23 ปี	16	3.53	.608		
24 ปี	9	3.43	.468		
25 ปี	12	3.69	.488		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 1.2 แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามเพศ

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 แสดงผลการทดสอบความแตกต่าง (t-test) ของค่าเฉลี่ยในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig
ชาย	95	3.55	.559	.147	.702
หญิง	105	3.38	.526		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 1.3 แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
มัธยมต้น	9	3.12	.562	1.219	.304
มัธยมปลาย	28	3.48	.470		
ปริญญาตรี	152	3.47	.565		
ปริญญาโท	8	3.67	.445		
อื่นๆ	3	3.60	.144		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 1.4 แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามอาชีพ

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	184	3.46	.040	.387	.818
รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	3.68	.125		
พนักงานบริษัท	10	3.46	.172		
ธุรกิจส่วนตัว	1	3.87	-		
อื่นๆ	2	3.18	..353		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 1.5 แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามสถานภาพ

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน

สถานภาพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
อยู่ด้วยกัน	166	3.44	.521	1.523	.221
หย่าร้าง	12	3.40	.598		
แยกกันอยู่	22	3.65	.684		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 1.6 แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามศาสนา

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีศาสนาต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่าง (t-test) ของค่าเฉลี่ยในด้านการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีศาสนาต่างกัน

ศาสนา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig
พุทธ	196	3.47	.542	1.207	.229
คริสต์	4	3.14	.755		

$p > .05$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างต่างกัน จะมีการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิตต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

ระยะเวลาที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
ต่ำกว่า 3 เดือน	45	3.16	.683	1.265	.288
ไม่เกิน 6 เดือน	54	3.31	.477		
1 – 2 ปี	64	3.39	.700		
2 ปีขึ้นไป	37	3.27	.494		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 2.2 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามแหล่งที่รู้จักเว็บไซต์

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิตจากแหล่งต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่รู้จักเว็บไซต์ตามแหล่งต่างกัน

แหล่งที่รู้จักเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
เพื่อนแนะนำ	103	3.24	.516	2.549	.057
สืบค้นจากบริการหาข้อมูลทาง www.	70	3.27	.649		
การเชื่อมโยงจากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่น	26	3.54	.765		
อื่นๆ	1	4.22	.608		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 2.3 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามการเป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิต

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่าง (t-test) ของค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกต่างกัน

การเป็นสมาชิก เว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
เป็น	144	3.31	.548	.372	.711
ไม่เป็น	56	3.27	.747		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 2.4 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิต

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิตต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก ของเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
3-6 เดือน	50	3.23	.737	1.886	.114
6 เดือน – 1 ปี	44	3.38	.544		
1 ปี – 2 ปี	52	3.43	.639		
2 ปีขึ้นไป	22	3.19	.468		
อื่นๆ	32	3.12	.447		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 2.5 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามความถี่ในการเข้าเว็บไซต์พลังจิต

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
1 ครั้งต่อสัปดาห์	64	2.96	.581	15.463	.000*
2 ครั้งต่อสัปดาห์	47	3.24	.477		
3 ครั้งต่อสัปดาห์	24	3.41	.579		
มากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์	65	3.61	.561		

* $p < .05$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 2.6 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามการใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้ง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้งต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้งต่างกัน

เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้ง	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
น้อยกว่า 10 นาที	36	2.99	.408	7.795	.000*
30-60 นาที	90	3.27	.674		
60-90 นาที	53	3.38	.537		
มากกว่า 90 นาทีขึ้นไป	21	3.73	.479		

* $p < .05$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 2.7 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามช่วงเวลาที่เข้าไปใช้บริการเว็บไซต์พลังจิต

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิตต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เข้าไปใช้บริการเว็บไซต์พลังจิตในช่วงเวลาต่างกัน

ช่วงเวลาที่เข้าไปใช้บริการเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
06.30 – 08.30 น.	3	3.83	.829	1.232	.298
12.00 – 14.00 น.	23	3.32	.717		
16.30 – 19.00 น.	46	3.25	.604		
19.01 – 22.00 น.	109	3.26	.564		
อื่นๆ	19	3.49	.685		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 2.8 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่น

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่นต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่นต่างกัน

การใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
www.dhammathai.org	56	3.26	.745	2.108	.081
www.luangta.com	37	3.42	.446		
www.kalyanamitra.org	26	3.33	.477		
www.budpage.com	39	3.42	.477		
อื่นๆ	42	3.09	.674		

$p > .05$

สมมติฐานที่ 2.9 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิตต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

ลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
อ่านผ่านๆ ไม่ได้ใส่ใจเนื้อหาสาระ	12	2.95	.791	4.484	.005*
ตั้งใจอ่านทุกบทความ	27	3.61	.585		
อ่านเพียงให้รู้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร	64	3.19	.476		
อ่านเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ	97	3.32	.637		

*p < .05

สมมติฐานที่ 2.10 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามการแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิต

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิตต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

ความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
มากที่สุด	3	4.00	.873	17.505	.000*
มาก	7	3.85	.612		
ปานกลาง	75	3.55	.496		
น้อย	42	3.37	.550		
ไม่เคยเลย	73	2.91	.525		

* $p < .05$

สมมติฐานที่ 2.11 การตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตแตกต่างกันไปตามความเชื่อในเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิต

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อในเรื่องเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิตต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน (ดูตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยในการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อในเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

ความเชื่อในเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig
เชื่อทั้งหมด	25	3.73	.519	5.757	.001*
เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง	141	3.26	.602		
ไม่ค่อยเชื่อ	30	3.13	.600		
ไม่เชื่อเลย	4	3.08	.096		

* $p < .05$

4.2 การวิเคราะห์เนื้อหา และส่วนประกอบต่างๆ ที่ปรากฏในเว็บไซต์

เว็บไซต์พลังจิตดอทคอมเป็นเว็บไซต์ที่นำเสนอเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา โดยภายในเว็บไซต์ได้แบ่งลักษณะของเนื้อหาไว้อย่างชัดเจน โดยแบ่งส่วนประกอบต่างๆภายในเว็บไซต์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

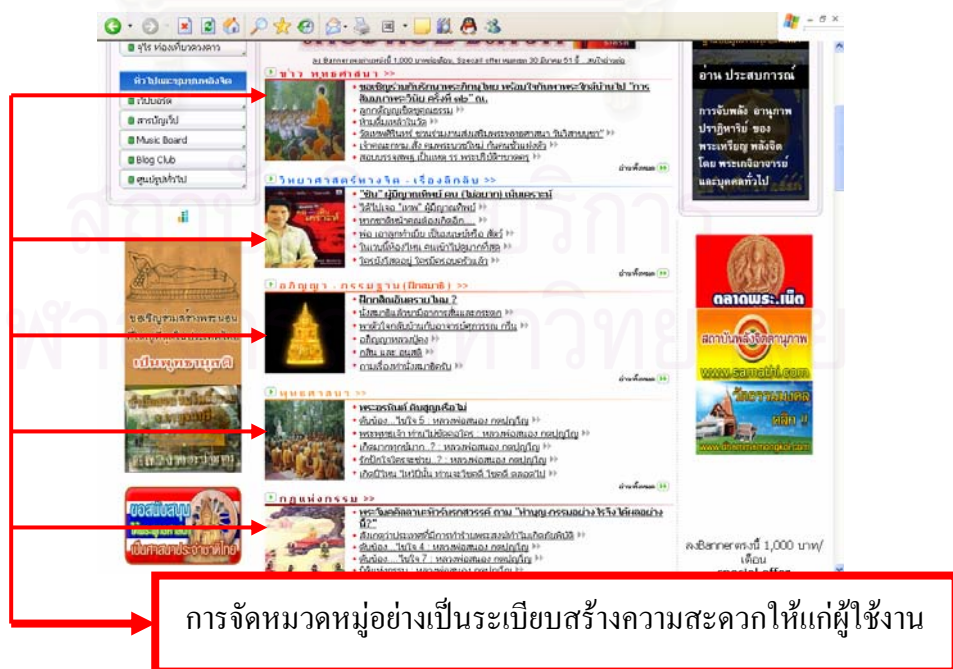
ส่วนที่ 1 คือ หน้าแรก ซึ่งถือเป็นหน้าเมนูหลักในการที่จะเข้าไปยังหน้าต่างๆของเว็บไซต์พลังจิต โดยมีการจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาไว้ให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าไปได้ตามความสนใจ มีการจัดวางที่เข้าใจง่าย ทำให้เข้าไปดูในเรื่องที่สนใจได้โดยไม่สับสน โดยในแต่ละหัวข้อก็ได้มีการใช้รูปภาพที่ตรงกับเรื่องนั้นๆได้อย่างสวยงาม ทำให้ง่ายต่อการค้นหา การใช้สีสำหรับตัวอักษรก็ทำให้อ่านง่าย และในส่วนที่นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในแต่ละวันว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง เป็นเรื่องเด่นประจำวัน เหตุบ้านการเมือง และสามารถลิงค์ไปยังเว็บข่าวหนังสือพิมพ์ และ เว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่นๆได้ด้วย

รูปที่ 21 แสดงตัวอย่างหน้าต่างหลักบนเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

รูปที่ 21.1 แสดงตัวอย่างหน้าต่างหลักบนเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

รูปที่ 22 หน้าหลักของเว็บไซต์พลังจิตที่แสดงถึงความหลากหลายของเนื้อหา

รูปที่ 22.1 หน้าหลักของเว็บไซต์พลังจิตที่แสดงถึงความหลากหลายของเนื้อหา

การจัดรูปแบบเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิต นอกจากจะจัดวางโครงสร้างได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่นำเสนอแล้วนั้น ทางเว็บมาสเตอร์ ยังได้แบ่งหมวดหมู่ของกลุ่มเนื้อหาไว้ได้ชัดเจน จึงทำให้ง่ายต่อการค้นหาและยังสามารถสืบค้นไปยังหมวดอื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ใช้เกิดความสนใจและกลับมาใช้อีก

ส่วนที่ 2 คือ หน้าเว็บบอร์ด เป็นศูนย์รวมชาวชุมชนเว็บพลังจิตที่ใช้ในการพบปะพูดคุยกัน ในประเด็นที่ตนสนใจ และหาคำตอบในประเด็นที่ตนสงสัย ซึ่งในส่วนนี้ได้แบ่งห้องออกเป็นทั้งหมด 6 ห้อง โดยแบ่งออกเป็ยหมวดหมู่ดังนี้

1. ห้องพลังจิต เป็นห้องที่รวบรวมเอาเรื่องราวลึกลับเข้าไว้ด้วยกัน โดยภายในห้องนี้ก็ได้แบ่งแยกย่อยออกดังนี้
  - ห้องวิทยาศาสตร์ทางจิต – ลึกลับ ในส่วนนี้อาศัยหลักทางวิทยาศาสตร์เข้าร่วมด้วย เป็นการทดลองค้นคว้าทางจิต โดยอาศัยการทดลอง และบันทึกผล ภายในห้องนี้ยังได้มี

แบ่งแยกย่อยออกเป็นในส่วนของ การทดลองจิต และห้องภัยพิบัติและการเตรียมการ ซึ่งจะเป็นการพูดคุยเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติ และเกิดขึ้นโดยมนุษย์ มีทั้งแนววิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ มีการรวมตัวของกลุ่มสมาชิกเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เพื่อเตรียมการล่วงหน้า ช่วยคนเมื่อมีภัยพิบัติมาถึง ซึ่งในส่วนนี้สมาชิกภายในเว็บได้ให้ความสนใจกันเป็นอย่างมาก เพราะกำลังอยู่ในความสนใจ และอันเนื่องมาจากสภาวะของโลกร้อนในปัจจุบันจึงได้มีการคาดการณ์ในเรื่องของภัยพิบัติ รวมถึงหาหนทางในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้พ้นจากภัยธรรมชาติ

- ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ในส่วนนี้สามารถลงประชาสัมพันธ์ข่าวได้ฟรี ประกาศข่าวเกี่ยวกับการทำบุญหรืองานต่างๆ เช่น งานทอดผ้าป่า กฐิน งานวัด การสร้างวัด สร้างโบสถ์วิหาร เจดีย์ เป็นต้นและยังเป็นแหล่งรวบรวมของแจกฟรี ไม่ว่าจะเป็นหนังสือธรรมะ หนังสือสวดมนต์

- เรื่องผี – ผีหลอก เป็นการนำประสบการณ์เห็นผีและทุกอย่างเกี่ยวกับผีมาเล่าสู่กันฟัง

- จิตวิทยา และสุขภาพกายและจิต เป็นห้องที่เกี่ยวกับสุขภาพกาย – จิต ความงาม การออกกำลังกาย การรักษาโรคภัยไข้เจ็บ การแพทย์ เรื่องครอบครัว รวมถึงเรื่องหัวใจ ความรัก ความอบอุ่น และจิตวิทยา ภายในห้องนี้ได้แบ่งห้องออกเป็นห้องย่อย คือ ห้องทุกข์และปัญหาชีวิต ซึ่งเป็นห้องที่จัดขึ้นเพื่อให้สมาชิกที่มีปัญหาชีวิตเข้ามาระบายทุกข์และปรึกษา เพื่อหาทางออกและแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นการพูดคุยและให้กำลังใจกันระหว่างเพื่อนสมาชิก

- ดูดวง – ความฝัน ในห้องนี้จะนำเสนอในเรื่องของการดูดวง เรื่องโหราศาสตร์ ฮวงจุ้ย การทำนายความฝัน ซึ่งเป็นเรื่องความเชื่อของแต่ละบุคคลเมื่อเข้ามาแล้วก็ต้องใช้วิจารณญาณในการเปิดรับ

2. ห้องพระพุทธศาสนา เป็นห้องที่รวบรวมเกี่ยวกับเรื่องราวทางพระพุทธศาสนา ซึ่งได้มีการแบ่งออกเป็นห้องย่อย ดังนี้

- ห้องอภิญา – ธรรมเนียม เป็นห้องที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนถามตอบและแนะนำในการฝึกสมาธิทุกรูปแบบรวมถึงการฝึกกรรมฐาน ซึ่งภายในห้องนี้ก็จะจะมีผู้รู้ ซึ่งเป็นพระสงฆ์ นักปฏิบัติมาให้คำแนะนำสำหรับผู้ที่เริ่มต้นฝึกสมาธิ รวมถึงบอกเล่าประสบการณ์การนั่งสมาธิของเพื่อนสมาชิกว่าเป็นอย่างไรบ้าง และยังแบ่งเป็นห้องย่อยตามสายของครูบา

อาจารย์ที่สมาชิกภายในเว็บให้ความเคารพนับถือด้วย ซึ่งเชื่อว่าการฝึกสมาธิกรรมฐานของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับจริตของบุคคลว่าตรงกับสายของอาจารย์ท่านใด ซึ่งภายในเว็บก็มีให้เลือกกันตามความศรัทธา

- ห้องพระพุทธรักษา จะเป็นการตั้งกระทู้เกี่ยวกับธรรมสำหรับชีวิต อภิธรรมและทุกอย่างที่เกี่ยวกับพระพุทธรักษา โดยมีห้องแยกย่อยออกมาอีกคือ ห้องท่องเที่ยว และศาสนสถาน ซึ่งจะเป็นการแนะนำศาสนสถานทั่วประเทศสำหรับการไปทำบุญ ว่าที่ไหนเป็นยังงัยบ้างมีอะไรน่าสนใจ เช่น การทำบุญปีใหม่ ก็จะมีสมาชิกเข้ามาโพสต์ว่าที่ไหนมีการทำบุญอะไรบ้าง ซึ่งถือเป็นการบอกบุญแก่เพื่อนสมาชิก

- ห้องข่าวพระพุทธรักษา จะเป็นห้องที่รวบรวมข่าวคราวความเคลื่อนไหวของวงการพระพุทธรักษาภายในประเทศไทย และทั่วโลกไว้ในนี้

- ห้องกฎแห่งกรรม – ภพภูมิ เกี่ยวกับกฎแห่งกรรม เรื่องของอานิสงค์ การทำบุญและบาป การเวียนว่ายตายเกิด การระลึกชาติ ภพภูมิ ซึ่งจากการสำรวจถือว่าเป็นห้องที่สมาชิกซึ่งอยู่ในวัยเด็กและเยาวชนให้ความสนใจมากที่สุดทีเดียว เพราะเชื่อว่าสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้

- ห้องพุทธภูมิ และ พระโพธิสัตว์ เป็นห้องที่พูดถึงการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์และอื่นๆเกี่ยวกับพุทธภูมิ (พระโพธิสัตว์ หรือพุทธภูมิ คือผู้ปรารถนาเป็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้า)

- ห้องพุทธศาสนาสำหรับผู้เริ่มต้น เป็นห้องสำหรับคนรุ่นใหม่ เด็ก – วัยรุ่น และผู้เริ่มเรียนรู้เรื่องพระพุทธรักษาทั่วไปแบบง่ายๆ ซึ่งในห้องนี้จะมีแม่ชีณัฐทิพย์ มาสนทนาธรรม รวมถึงถาม - ตอบเกี่ยวกับประเด็นที่สมาชิกสงสัยเกี่ยวกับเรื่องธรรม และการตอบคำถามของแม่ชีท่านใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายซึ่งเหมาะกับเด็กและเยาวชนที่เพิ่งเริ่มต้นศึกษาในเรื่องพระพุทธรักษา

- ห้องพระเครื่อง – วัดมงคล เป็นกระทู้ที่ถาม - ตอบ เกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง ซึ่งเกี่ยวกับกระทู้บูชาพระเครื่อง สาเหตุที่ทางเว็บให้ทำได้ เนื่องด้วยเหตุผลต่างๆ เช่น เพื่อนำเงินรายได้ไปสร้างงานกุศล และเห็นว่าการบูชาพระเครื่อง ก็มีให้เห็นตามวัดและสถานที่ต่างๆในสังคมไทยเช่นกัน จึงสามารถให้ตั้งกระทู้ได้แต่ในการบูชาให้มีเกี่ยวข้องกับทางเว็บแต่อย่างใด

- บทสวดมนต์ – พระคาถา สนทนาเกี่ยวกับเรื่องของการสวดมนต์ และบทสวดมนต์พระคาถา

ห้องโครงการพระไตรปิฎก web version และร่วมสร้างฐานข้อมูลทางพุทธศาสนา เป็นห้องที่สนทนากับพระไตรปิฎก โดยแบ่งห้องย่อยออกเป็น 2 ห้อง คือ

- ห้องพระไตรปิฎกทั่วไป เป็นห้องที่สนทนากับเนื้อหาในพระไตรปิฎก รวมถึงประวัติและความเป็นมาอื่นๆ
- โครงการสร้างพระไตรปิฎกและฐานข้อมูล เป็นห้องที่สนทนากับสร้างพระไตรปิฎก web version หรือฉบับเผยแพร่อะไรสักอย่างบนอินเทอร์เน็ต โดยสมาชิกสามารถสมัครเข้ามาอ่านพระไตรปิฎกได้ด้วย

ตัวอย่างกระทู้ยอดนิยมในเว็บไซต์พลังจิต : กฎแห่งกรรม

<p>เสียบ่อ คำมะดัง สมาชิก สมาชิกยอดฮิต</p> <p>เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: วันนี้ 02:45 PM วันที่สมัคร: Mar 2007 สถานที่: คำมะดัง ไม่ใช่ ประตูนน้ำ ข้อความ: 5,101 ได้ให้อ่าน โมงทนา 3,308 ครั้ง ได้รับอ่าน โมงทนา 30,472 ครั้ง ใน 4,930 โฟล พลังการให้คะแนน: 3014 ★★★★</p>	<p>คุณคิดว่าบาปไหมถ้าเอาพ่อแม่ไปไว้บ้านพักคนชรา</p> <p>ไปอ่านเจอในเว็บไซต์ mthai อยากฟังความคิดเห็นของท่านสมาชิกและแนะนำคนที่คิดแบบนี้ครับ</p> <p style="text-align: center;">อ้างอิง:</p> <div style="border: 1px solid gray; padding: 10px; margin: 5px 0;"> <p style="text-align: center;">คุณคิดว่าบาปไหมถ้าเอาพ่อแม่ไปไว้บ้านพักคนชรา</p> <p>เพื่อนของเราที่อายุเท่าเรา แ้วเอาแม่แ้ว ซึ่งอยู่คนเดียว เนื่องจากพ่อเสียชีวิต แ้วแ้วมาทำงานกรุงเทพที่นั่นมันไม่มีคนดูแล แ้วบอกเราว่าไม่อย่าฝากไว้กับญาติ เพราะญาติก็ต้องทำงาน ก็เลยเอาแม่ไปไว้บ้านพักคนชรา เราฟังแล้วรู้สึกแ้วมากที่แ้วทำแบบนี้ เพราะแม่เป็นผู้ให้กำเนิด แต่แ้วบอกเราว่าที่บ้านพักคนชรา นะ แ้วดูแลดีจะตาย อย่างโน้นอย่างนี้ สำหรับเรา แ้วว่าแ้วต้องบ้ำแน่ๆ แ้วอีกอย่างมันจะต้องบาปที่เอาแม่ไปทิ้งไว้ที่นั่น เพื่อนๆคิดไ่มั่ง มีความเห็นยังงไรช่วยกันคิดหน่อยละ ตอนนีแ้วก็พยายามทุกอย่างที่จะเกลี้ยกล่อมให้มันเอาแม่มันกลับมาเลี้ยงดูแลเหมือนเดิม แต่มันก็มักจะทำว่าต้องทำงานไม่มีเวลา จริงๆแล้วมันอยู่กับแฟนมันและไม่อยากให้แม่มันไปเป็นตัวรบกวนมากกว่า เราจะทำใจดี เราสงสารแม่มัน เพราะแม่มันเราก็เคยเห็นตั้งแต่เด็ก ตอนนี้น้ำสงสารมากเลย ทางสถานสงเคราะห์คนชราแ้วก็ดูแลได้ไม่ดีเท่าถูกใจได้หรอก แต่เราไม่รู้จะพูดกับเพื่อนยังงไร ลำบากใจจริงๆ</p> <p style="text-align: right;">ที่มา http://webboard.mthai.com/10/2008-03-16/374198.html</p> </div>
<p>Nirvana สมาชิก เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: วันนี้ 06:42 PM วันที่สมัคร: Feb 2005</p>	<p>อ่าๆๆๆๆๆ ตอบไม่ยาก ครับ</p> <p>การที่จะเอาคุณแม่ไปทิ้งไว้บ้านพักคนชรา ก็ต้องมีเหตุว่าไม่มีใครดูแลจริงๆ นะครับ</p>

<p>สถานที่: Nirvana</p> <p>ข้อความ: 2,040</p> <p>ได้ให้อินโมทนา 1,239 ครั้ง</p> <p>ได้รับอินโมทนา 7,591 ครั้ง ใน 1,394 โฟส</p> <p>พลังการให้คะแนน: 937 </p> <p></p>	<p>เพราะสังคมสมัยนี้ไม่เหมือนแต่ก่อน จะให้มาอยู่กับเราที่ทำงานทุกวัน เหมือนกับเอาคุณแม่มาเข้าบ้านก็ไม่ได้ เพราะจะเหงามาก อยู่ที่พัทลุงชรายังมีโอกาสปรับทุกข์กับคนวัยเดียว</p> <p>แต่ข้อสำคัญจะต้องกลับมาเยี่ยมคุณแม่บ่อยๆอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง นะครับ เพื่อเป็นกำลังใจว่าไม่ได้ปล่อยท่านโดยไม่เหลียวแล</p> <p>จะต้องสงเคราะห์ตอบแทนท่านให้ได้ที่สุดเท่าที่กำลังของเราจะทำได้ ครับ</p>
---	--

<p><u>Narong</u></p> <p>สมาชิก ยอดนิยาม</p> <p>เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: วันนี้ 03:57 PM</p> <p>วันที่สมัคร: Jan 2006</p> <p>สถานที่: วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว</p> <p>ข้อความ: 1,807</p> <p>ได้ให้อินโมทนา 915 ครั้ง</p> <p>ได้รับอินโมทนา 22,851 ครั้ง ใน 1,807 โฟส</p> <p>พลังการให้คะแนน: 2352 </p> <p></p>	<p>นอกจากเหตุผลของคุณนักค่าน้ำ(ใส่ชุดค่าน้ำ) ผมว่าต้องถามความรู้สึกของพ่อแม่เราด้วยว่าอยากไปไหม</p> <p>ผมว่าส่วนใหญ่คงไม่อยากไปอยู่นะ ความอบอุ่นคุ้นชู้ยู่อยู่กับลูกหลานไม่ได้</p> <p>นอกจากลูกหลานแล้วจริงๆ จึงจำเป็นต้องไปนะ</p> <p>ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง เราลองมาคิดว่าถ้าเป็นเราเองเมื่อแก่ชราแล้ว ลูกเราเอาเราไปปล่อยเกาะจะยินดีไหม</p> <p>พ่อแม่เลี้ยงเรามาจนโตใหญ่ ให้ความพยายามอดทนอดกลั้นต่อความทุกข์ยากลำบากแสนสาหัส ด้วยความรักความเมตตาต่อลูก</p> <p>โหงวลูกตอบแทนคุณของพ่อแม่อย่างนี้เล่าหนอ</p> <p>กัมมุนา วัตติโลโก สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ไซ้ปะเซียปอ</p>
---	--

<p><u>เฮียปอ คำมะลิ่ง</u></p> <p>สมาชิก</p> <p>สมาชิกยอดฮิต</p> <p>เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: วันนี้ 02:45 PM</p> <p>วันที่สมัคร: Mar 2007</p> <p>สถานที่: ตำบลวังน้ำเย็น ไร่ประตุน้ำ</p> <p>ข้อความ: 5,101</p> <p>ได้ให้อินโมทนา 3,308 ครั้ง</p> <p>ได้รับอินโมทนา 30,472 ครั้ง ใน 4,930 โฟส</p> <p>พลังการให้คะแนน: 3014 </p> <p></p>	<p>พี่ณรงค์ ถามว่าใช่หรือเปล่า ?</p> <p>ใช่ครับ...</p> <p>สำหรับผม...จะไม่พาท่านทั้งสอง ไปแน่ครับ</p> <p>ตอนเรายังเป็นทารกท่านทั้งสองก็ไม่เคยพาไปสถานเลี้ยงเด็ก</p> <p>แต่เลี้ยงดูเราด้วยความรักสุดหัวใจ...ผมไม่พาท่านไปแน่ ๆ</p> <p>ส่วนมาก...จะไม่มีพ่อแม่คนไหนที่แก่ตัวแล้วจะไปบ้านพัทลุงชรา</p> <p>นอกเสียจากลูกหลาน ไม่ดูแลเท่านั้น</p>
---	--

<p><u>@น้ำใส^@</u></p> <p>สมาชิก</p>	<p>ไม่มีท่านก็ไม่มีเรา เราจะทำงานจนไม่มีเวลาให้ผู้มีพระคุณได้ยังงั้ ถ้ารู้จักการแบ่งเวลา ทุกอย่างก็ลงตัว ทำหน้าที่ลูกที่ดี และหน้าที่ของความเป็นมนุษย์ได้สมบูรณ์ค่ะ</p> <p>ความรักความอบอุ่นในจิตใจสำคัญกว่าสิ่งใด นึกถึงจิตใจท่านให้มากกว่าค่ะ 🥰</p>
--------------------------------------	---

<p>เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: วันนี้ 06:37 PM วันที่สมัคร: Oct 2005 ข้อความ: 871 ได้ให้อินูโมทนา 1,513 ครั้ง</p>	<p>คนเรายังแก้ตัวลงก็รู้สึกแยอยู่แล้ว ลูกหลานควรจะดูแลท่านให้มากกว่าจะเหมือนที่ตอนเราเด็กท่านทำให้เราอย่างมากมายจนบรรยายไม่หมดค่ะ</p>
<p><u>ยี่เซ่ง</u> สมาชิก เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: 27-03-2008 12:48 PM วันที่สมัคร: Feb 2008 ข้อความ: 192 ได้ให้อินูโมทนา 1 ครั้ง ได้รับอินูโมทนา 472 ครั้ง ใน 137 โปส พลังการให้คะแนน: 31 </p>	<p>สำหรับดิฉันไม่ว่าจะยากดีมีจน ไม่มีเวลายังงัย ดิฉันจะเป็นคนดูแลเองค่ะ ลองมาคิดถึงตอนเราเด็กๆเด็กช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ท่านก็มีภาระเยอะแต่ทำไมท่านเลี้ยงดูเรามาได้ละ เลี้ยงดูเราเติบโตใหญ่ ให้การศึกษา เวลาทุกข์ เวลาเหงา เวลาเศร้า ดิฉันจะมีท่านเคียงข้างเสมอ บอกตามตรงว่าทำไม่ลง ถ้าดิฉันแก่ขนาดนั้นที่ต้องการอยู่กับลูกกับหลาน ถึงจะยากจนก็จะอยู่ สุขด้วยกัน ทุกข์ด้วยกัน แต่เรื่องนี้ต่างคนต่างความคิดเห็น อินูโมทนา สาธุค่ะ</p>
<p><u>คนดีเมืองหาดใหญ่</u> สมาชิก เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: วันนี้ 06:07 PM วันที่สมัคร: Nov 2007 ข้อความ: 38 ได้ให้อินูโมทนา 58 ครั้ง ได้รับอินูโมทนา 263 ครั้ง ใน 35 โปส พลังการให้คะแนน: 0 </p>	<p>อนิจจา เกิดเป็นคนแล้วยังมีจิตใจไม่สูงส่งพอ ไม่น่าจะเกิดมาเลย พ่อแม่เลี้ยงลูกก็คนลำบาก ยังไงก็ไม่ยอมยกให้ใครเด็ดขาดโดยเฉพาะผู้เป็นแม่ แต่เมื่อท่านแก่ชราลูกกลับหาว่าไม่มีเวลาดูแลท่าน คนเป็นแม่คงไม่ต้องการอะไรนอกจากเลี้ยงใจท่านเท่านั้น ลูกๆทั้งหลายอย่าทิ้งท่านให้เดียวดายเลยนะน่าสงสารใจผู้เป็นแม่มาก เมื่อแก่เฒ่าคอยเจ้าฟ้ารักษา คอยปิดตาเมื่อแม่สิ้นใจ ขอให้ทำให้ได้ทุกคน ขออินูโมทนาสาธุกับลูกที่ดูแลทุกคนค่ะ</p>
<p><u>julieinter</u> สมาชิก เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: วันนี้ 05:41 PM วันที่สมัคร: Oct 2007 สถานที่: อเวจีคอนโด อายุ: 37 ปี ข้อความ: 116 ได้ให้อินูโมทนา 63 ครั้ง ได้รับอินูโมทนา 752 ครั้ง ใน 122 โปส พลังการให้คะแนน: 77 </p>	<p>กรรมนะค่ะ ถ้าเราทำอย่างไรกับบุญพาวรี บุญของเราเองก็จะทำกับเราอย่างนั้นเช่นกัน สาธุ</p>
<p><u>คนมีกิเลส</u></p>	<p>มาตาปีตุฎฐ์ฐานัง</p>

สมาชิก	การบำรุงมารดาบิดา ๑
เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: วันนี้ 02:52 PM	.....<O <O <O
วันที่สมัคร: Oct 2006	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
สถานที่: ก.ท.ม.	นี่เป็นมงคลอันสูงสุด
ข้อความ: 2,571	
ได้ให้อนุโมทนา 1,122 ครั้ง	

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าสมาชิกพลังจิตดอทคอม ให้ความสำคัญกับเรื่องกฎแห่งกรรม เรื่องบาป บุญ คุณ โทษ เป็นอย่างมาก ซึ่งจากผลการวิจัยก็ได้พบว่า กลุ่มเด็กและเยาวชนได้ให้ความสำคัญและเข้ามาใช้ประโยชน์ในเรื่องของกฎแห่งกรรมสูงสุด เพราะเชื่อว่าสามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ตัวอย่างกระทู้ : ในห้องพระพุทธศาสนาสำหรับผู้เริ่มต้น (เป็นบอร์ดที่มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา มาให้ความรู้)

maliwal	กราบนมัสการ แม่ชีฉัฐทิพย์ ค่ะ
สมาชิก	เพิ่งเริ่มสนใจศึกษาธรรมค่ะ
เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: 06-03-2008 12:51 PM	พอเริ่มเจาะลึกศึกษา ในแนวทางปฏิบัติ มากขึ้น ก็เริ่มสับสนซะแล้วค่ะ
วันที่สมัคร: Jul 2006	เลือกไม่ได้ว่าจะปฏิบัติตามแนวทางไหนดี
ข้อความ: 15	ขอกราบเรียนถามท่านอาจารย์แม่ชีค่ะว่า...
ได้ให้อนุโมทนา 0 ครั้ง	1.เราจะรู้ได้อย่างไรว่า ตัวเราเหมาะสมกับการภาวนาแบบไหน?
ได้รับอนุโมทนา 186 ครั้ง ใน 16 โปส	คำถามมีข้อเดียวค่ะ ความรู้น้อย เลยยังไม่คิดคำถามไม่ออกค่ะ
พลังการให้คะแนน: 0 	ขอพึ่งบารมีแม่ชี ช่วยชี้ทางสว่างให้ด้วยนะ
	

<p>แม่ชีณัฐทิพย์</p> <p>สมาชิก ยอดนิยม</p> <p>เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: 28-03-2008 07:38 AM วันที่สมัคร: Aug 2006 ข้อความ: 563 ได้ให้ออนู โมนา 137 ครั้ง ได้รับอนู โมนา 6,379 ครั้ง ใน 569 โปส พลังการให้คะแนน: 1179 </p>	<p>เจริญธรรมคุณmaliwal สาธุ!กับการมาเยือนใหม่ในสายธรรม การปฏิบัติธรรมนั้นไม่ยากอย่างที่คิด เพียงแต่เรารู้ว่าเราชอบการกระทำแบบใด ก็ทำไปให้ถูกลง อย่าเพิ่งเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา เพราะมันจะทำให้สับสนและวุ่นวาย แล้วจะคลายความเพียรจนถึงกับเลิกลาไปตอบแบบพื้นธงเลข คุณ โยมเป็นคนที่ไม่มั่นใจ กลัวไปสารพัด บทจะ दौरानก็ยังไม่อยู่ บางทีก็ปากไวเกินไป คำบริกรรมทั้งหลายเอาคุณ โยมไม่อยู่หรือ กลับมาก็ทำให้หัวจิตหัวใจขวกไขว่ ลองลืมหาคำนี้ไปไหลไปไหลมา ดูปลาแหวกว่ายกวาก่อนเป็นไร เมื่อตาแล้วค่อยหลับตาลงช้าๆ ไม่ต้องบริกรรมคำภาวนาอะไรให้วุ่นวาย ทำให้สบายเหมือนสายน้ำ หายใจเข้าหายใจออกเรื่อยไป สักพักใจจะสบายเอง.....</p> <p>คำบริกรรมต่างๆนั้นเป็นอุบายดึงจิตเบื้องต้นเท่านั้น เพราะสุดท้ายก็ไม่มีคำอะไร แต่ถ้าลืมหาคำภาวนาไป ทำให้กลับมากำภาวนาใหม่ มันก็เริ่มต้นใหม่อยู่นั้นแหละ แล้วมันจะไปถึงไหนได้ล่ะ? สาธุ,,</p> <p>ลองทำให้ได้ อย่างเพิ่งรำคาญตัวเองไปก่อนแล้วกัน</p>
---	---

<p>บัญชาคนสุพรรณ</p> <p>สมาชิก</p> <p>เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: 28-03-2008 05:05 PM วันที่สมัคร: Dec 2007 สถานที่: อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ข้อความ: 27 ได้ให้ออนู โมนา 5 ครั้ง ได้รับอนู โมนา 97 ครั้ง ใน 26 โปส พลังการให้คะแนน: 0 </p>	<p>กำหนดจิตเพื่อกำจัดกิเลส</p> <p>ทำอย่างไรจึงจะฆ่ากิเลสให้เด็ดขาดได้ตอนกำหนดสมาธิ เมื่อสมาธิสงบแล้วไม่ทราบว่าจะต้องกำหนดที่ใดจึงจะฆ่ากิเลสให้ตายโดยสิ้นเชิงครับ กรุณาตอบกระทู้นี้ด้วยครับ</p> <p>ขอบพระคุณครับ</p> <p>อยากจะถามอีกเรื่องหนึ่งครับ คือกระผมเคยบวชแล้วออกเดินธุดงค์กับพระเพื่อน แต่ก็ยังไม่ทราบเลยว่า</p> <p>การเดินธุดงค์นั้น ได้อานิสงส์อะไรบ้างครับ</p>
--	--

<p>แม่ชีณัฐทิพย์</p> <p>สมาชิก ยอดนิยม</p> <p>เข้ามาครั้งสุดท้ายเมื่อ: 28-03-2008 07:38 AM วันที่สมัคร: Aug 2006 ข้อความ: 563 ได้ให้ออนู โมนา 137 ครั้ง ได้รับอนู โมนา 6,379 ครั้ง ใน 569 โปส พลังการให้คะแนน: 1179 </p>	<p>เจริญธรรม...</p> <p>เมื่อจิตสงบได้ก็หมายความว่า ไม่มีอะไรในตอนนี้เพราะมันว่าง มันจึงสงบ จึงไม่จำเป็นต้องไปฆ่ากิเลสอะไร</p> <p>แต่ต้องฆ่ากิเลสก่อนสงบ นั่นคือ ความคิดทั้งหลายที่มันผ่านเข้ามาในขณะที่สมาธิตอนแรก</p> <p>กล่าวคือ เมื่อเราเริ่มทำสมาธิ จะบริกรรมคำพุทอะไรก็ตามแต่ความชอบ ขณะที่ท่องคำบริกรรมอยู่ ความคิดต่างๆย่อมผ่านเข้ามาบางช่วงหรือตลอดเวลา ตอนนั้นแหละที่เราต้องกำจัด หรือฆ่ากิเลสความคิดเหล่านั้นออกไปโดยไว</p> <p>แต่ถ้ากำจัดมันไม่ได้ ก็ปล่อยให้มันแสดงความเป็นตัวตนหรือความคิดทั้งหลายออกมา โดยที่เราเฝ้าดู เฝ้ารู้กับมัน <u>นี่เรียกว่า มีสติ</u></p> <p>สักพักความคิดทั้งหลายเหล่านั้นจะหยุดไปเอง เนื่องจากมันเมื่อย จึงไม่มีใครคิดอะไรมากมายตลอดเวลาจนไม่มีเวลาหยุดพักเลย เมื่อมันหยุดคิด จิตหรือความคิดก็ว่าง เมื่อว่างมันจึงสงบและสุขนั่นเอง</p>
---	---

เมื่อสงบสุข อย่าไปติดสงบสุขให้มาก แต่งนำภาระงาน หรือชีวิตประจำวันของเรามาคิด วิเคราะห์ แยกแยะ พิจารณา ทบทวน ไตร่ตรอง องค์กรปัญญา หรือความรู้ ความกระจ่างจะ เกิดขึ้นโดยลำดับ

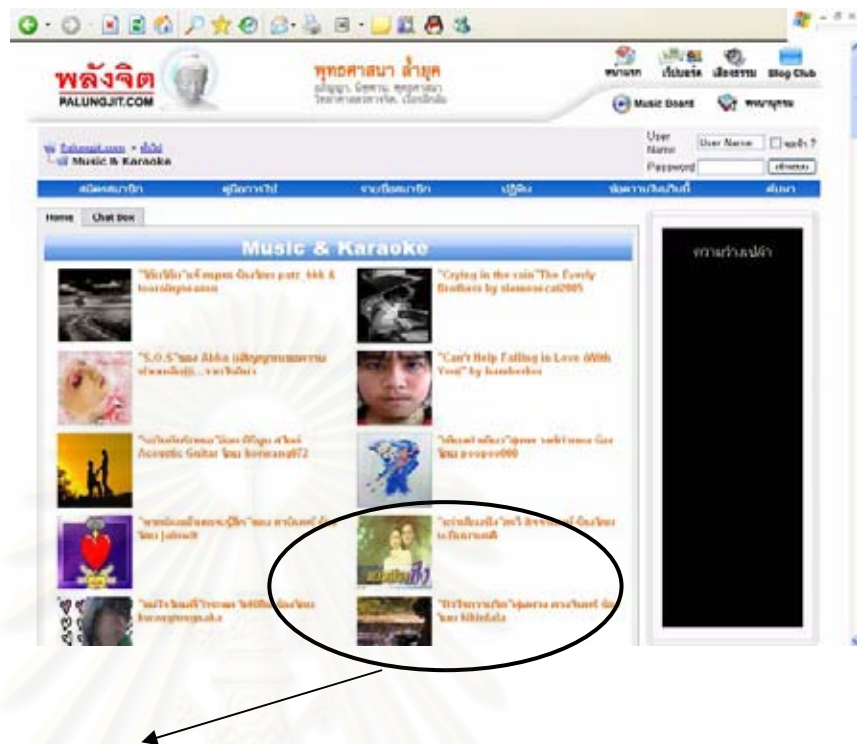
เรียกว่า ปัญญาญาณ หรือญาณทัศนะ คือมีทัศนะคติที่ดี ที่ถูกต้องเกิดขึ้น หรือเรียกว่า มี วิจารณ์ญาณนั่นเอง

ส่วนเรื่องการเดินธุดงค์ของพระนั้น เป็นการไม่ยึดติดที่อยู่ สัน โดยรวมทั้งได้แสวงหา ความรู้ที่เจาะเจอ ได้แก้ปัญหา มีความอดทนผสมความเพียร เมื่อเจอญาติโยมแล้วได้แสดงธรรมให้ฟัง ญาติโยมเกิดความเลื่อมใสในพระศาสนา จิตเบิก บานทั้งผู้สอนธรรมและผู้ฟังธรรมที่ดั้น อานิสงส์ หรือบุญ หรือความดีก็เกิดขึ้นด้วย ประการฉะนี้ บุญรักษา/ธรรมะสวัสดิ์

3. ห้องทั่วไป เป็นเรื่องราวข่าวสารความบันเทิงทางโลกทั่วไป โดยแบ่งออกเป็นห้องย่อยได้ ดังนี้

- ห้องจักรวาลคู่ขนาน เป็นห้องสนทนาที่ใช้พูดคุยกันเรื่องทั่วไป สมาชิกแะมา ทักทายกัน ซึ่งเป็นเรื่องอะไรก็ได้ที่ไม่มีในหมวดอื่นๆ หรือเป็นพูดคุยในเรื่องเกร็ดเล็ก เกร็ดน้อยเกี่ยวกับการเลือกซื้อของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่นการเลือกซื้อน้ำหอม ในหน้า ร้อน หรือแม้แต่การพูดคุยเหตุบ้านการเมือง ซึ่งภายในห้องนี้จะเป็นการพูดคุยเรื่องเบา สมองมากกว่าเรื่องหนักๆ

- ห้อง music & karaoke เป็นห้องที่เปิดกว้างสำหรับผู้รักเสียงเพลงโดยที่สมาชิก สามารถเข้ามาฝากเสียงร้องไว้ให้เพื่อนสมาชิกคนอื่นๆเข้ามาฟัง ได้ ซึ่งภายในห้องนี้ได้ แบ่งออกเป็น ห้องเพลงสากล, ห้องเพลงลูกทุ่ง-เพื่อชีวิต, เพลงต่างประเทศ (ลาว, เขมร, จีน ฯลฯ), เพลงคู่และกลุ่ม, เพลงศาสนา, ห้องเทคนิค โดยที่สมาชิกสามารถเลือกได้ตามที่ ตนเองสนใจว่าอยากร้องเพลงแนวไหน และยังมีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการร้องเพลง การ บันทึกลงเสียง มาให้คำแนะนำแก่เพื่อนสมาชิก อีกด้วย ซึ่งห้องนี้ทางผู้ดูแลเว็บไซต์ใช้เป็น ตัวล่อให้คนเข้าก่อน เพื่อที่จะนำไปสู่เรื่องของธรรมะ และเป็นห้องผ่อนคลายสำหรับ สมาชิกที่เหนื่อยจากการเรียน การทำงาน หรือแม้แต่สมาชิกที่หลังจากเข้าไปท่องเที่ยวใน ห้องต่างๆแล้วต้องการผ่อนคลาย ถือเป็นห้องที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในเว็บไซต์พลัง จิตคอตคอม

ส่วนของเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวัดและพุทธศาสนา

รูปที่ 23 ตัวอย่างห้อง music & karaoke

จากภาพตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ในส่วนของ music & karaoke นั้นนอกจากจะนำเสนอเพลงในยุคปัจจุบันแล้วยังได้มีการสอดแทรก เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธรศาสนาเข้าไว้ด้วย ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนให้ความสนใจเป็นอย่างมากในส่วนนี้ เพราะได้ทั้งความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และได้ข้อคิดจากเพลงที่นำเสนอ

- ห้องบันเทิง เป็นห้องที่นำเสนอเกี่ยวกับข่าววงการบันเทิง และพูดคุยถึงเรื่องพุทธศาสนากับคนบันเทิง ซึ่งจะมีการนำเสนอในเรื่องของการทำความดี การยึดถือปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา ของดาราไทย และดาราต่างประเทศ

- ห้องข่าวทั่วไปและการเมือง เป็นบอร์ดของข่าวสารบ้านเมืองทั่วไปที่อยู่ในความสนใจของประชาชนในช่วงนั้นๆ และมีการพูดคุยกันในกลุ่มสมาชิกเกี่ยวกับประเด็นข่าวร้อนของแต่ละวัน

- ห้องท่องเที่ยว-อาหารการกิน เป็นห้องที่นำเสนอสถานที่ต่างๆที่น่าท่องเที่ยว ไม่ว่าจะ เป็นวัด หรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และเรื่องของอาหารการกิน รวมถึง แนะนำร้านอาหาร แนะนำเมนูเด็ด และสูตรการทำอาหาร

ตัวอย่าง กลุ่มข่าวบันเทิงที่น่าสนใจเรื่องพระพุทธศาสนากับดาราศาสตร์

นิรัชัย ยศอมรสุนทร หรือ 'หยวน' พิธีกรหนุ่ม มากความสามารถ นักร้องอดีตวงบอยแบนด์ ชื่อตั้งนาม 'ดรากรอนไฟฟ์' ดาราหนุ่มที่เพิ่งฝากผลงาน ล่าสุดไว้กับบทบาทของ 'หนุ่ย' สจ๊วตแห่ง 'สงครามนางฟ้า' รวมทั้งละครอีกหลายเรื่อง ขณะที่ยังคงยึดด้านของเขา คือ ชายหนุ่มผู้สนใจ ใฝ่ธรรม ทั้งการศึกษาและการปฏิบัติ

“หากถามผมว่าธรรมะคืออะไร ธรรมะก็คือธรรมชาตินั้นแหละครับ คือความธรรมดา ธรรมะของผมไม่จำเป็นว่าคุณต้องเคร่งคร่ำเคร่งกับการนั่งวิปัสสนา ไม่จำเป็นว่าต้องปฏิบัติอย่างเคร่งคร่ำเคร่งมากมาย แต่ผมไม่ได้หมายความว่าปฏิบัติอย่างนั้นไม่ดีนะครับ เป็นสิ่งที่ดีมาก แต่สำหรับผมแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการมีสติอยู่เสมอ คือการระลึกตัว ว่าตัวเองกำลังทำอะไร สำคัญที่สุดคือการอยู่กับปัจจุบัน”

หยวนขยายความเพิ่มเติมที่น่าสนใจว่า การอยู่กับปัจจุบัน ยอมรับในสิ่งที่ตนเองเป็น และพร้อมรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น ทำให้เราผ่านพ้นแต่ละวันไปได้อย่างสงบ ไม่วิ่ววุ่น

“คุณไม่มีความสุขหรอกครับ ถ้าหากว่าคุณฝังตัวเองไว้กับอดีต อยู่กับเรื่องเลวร้าย หรือความทุกข์ครั้งเก่าๆ ที่ผ่านมาแล้ว หรือแม้ไม่ใช่ความทุกข์ แต่เป็นความสุขในครั้งเก่าก่อนที่คุณยังคงยึดมั่นอยู่กับมัน ยิ่งเพื่อยังฝันๆ ที่กำลังเผชิญกับปัญหาตรงหน้า คือไม่ว่าอย่างไรก็แล้วแต่ **ไม่ว่าจะเป็นความสุขหรือว่าความสุขที่ผ่านมา อย่าไปยึดติดกับมัน ขอให้อยู่กับปัจจุบัน หรือแม้แต่เหตุการณ์ในอนาคต เรื่องที่ยังไม่ถึงก็เช่นกัน** บางคนจะชอบคิดฟุ้งซ่าน ว่ามันต้องอย่างนั้นอย่างนี้ หวาดกลัวไปก่อน ว่าต้องเจอเรื่องไม่ดี เช่น คุณอาจกลัวว่าจะต้องเลิกกับแฟน ตกงาน ไม่มีเงินใช้ ฉันผมขอถามหน่อยว่า ไม่ว่าคุณจะต้องพบกับอะไรก็ตาม จะอกหัก ตกงาน หรือปัญหาอื่นๆ สิ่งที่คุณจะรู้สึกคืออะไรครับ มันก็คือความทุกข์ ไม่ว่าจะจากเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วจะทุกข์ไปก่อนทำไม มันคือสิ่งที่เราหนีไม่พ้นอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นที่ทำได้และควรจะทำก็คือ **อยู่กับปัจจุบัน และอยู่อย่างมีสติ อยู่อย่างเข้าใจ ยอมรับ** เพื่อที่ว่าเมื่อมีทุกข์แล้ว เราจะสามารถยอมรับและอยู่กับมันได้ พุดให้ง่ายเข้ามันก็คือการปล่อยวางนั้นแหละครับ แต่สิ่งนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีสติที่หนักแน่น มีจิตใจที่เข้มแข็ง ซึ่งต้องฝึกตัวเองให้ได้ อย่างนั้นอยู่ตลอดเวลา”

อย่างไรก็ดี หนุ่ยหยวนออกตัวและยอมรับว่า แม้เขาจะเชื่อมั่นในการครองสติอยู่เสมอ กระนั้นตัวเองก็ใช่ว่าจะทำได้อย่างที่พูดทุกครั้งไป แต่เขาก็พยายามที่จะทำให้ดีที่สุด

“ข้อดีของการมีสติคือ ทำให้คุณเกิดความตั้งใจที่จะทำปัจจุบันให้ดีที่สุด ทำให้หุ่มเห มุ่งมั่นและรับผิดชอบกับสิ่งที่ทำอยู่อย่างดีที่สุด เพื่อที่จะไม่เสียใจในวันหน้า หรือเมื่อนึกย้อนกลับไปแล้วจะได้มั่นใจว่า ถึงอย่างไรเราก็ทำหน้าที่อย่างดีที่สุด”กับการรับมือเรื่องข่าวคราวต่างๆ ที่เหล่าดาราศิลปิน มักต้องเผชิญอยู่เสมอ ชายหนุ่มก็แสดงทรรศนะได้อย่างน่าสนใจ

“อยู่ในวงการบันเทิงนี่ปัญหาหนีไปไม่พ้นอยู่แล้วครับ ดั่งนั้นถ้าหากว่าจิตใจของคุณไม่มั่นคง วุ่นวายไปกับทุกๆ ครั้งที่เข้ามาวิ่งมากระทบ คุณก็ต้องเป็นทุกข์ ต้องเหนื่อยไปกับมัน สำหรับผม ผมจะมองว่าเรื่องของข่าวต่างๆ ที่เกิดขึ้น มันเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่เฉพาะวงการบันเทิงหรอกครับ เป็นเรื่องของมนุษย์ทุกคนก็ว่าได้ การว่าคนอื่นลับหลัง การใส่ร้ายป้ายสีให้เขาเสียหาย มันเป็นเรื่องที่ไม่ว่าใครก็ต้องเจอ เพียงแต่คนที่อยู่ในวงการอาจเจอมากกว่าเท่านั้นเอง ในแง่หนึ่งผมยอมรับว่าข่าวที่ออกมานั้น หากว่ามันไม่ใช่เรื่องจริง แต่ผู้ที่เขียนข่าวขึ้นมาเสริมเติมเรื่องเข้าไปนั้่งเทียน ให้ร้าย หรือใส่อะไรก็ตามแต่ที่มันไม่ใช่ความจริง ผมยอมรับว่านั่นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เพราะคุณทำให้คนคนหนึ่งที่เขาไม่ได้มีความผิดอะไรต้องเดือดร้อน ต้องถูกคนอื่นในสังคมที่เชื่อข่าวนั้น มองเขาไม่ดีไปด้วยทั้งๆที่เขาไม่ได้ทำอะไรผิด ขณะเดียวกันครอบครัวของเขา พ่อแม่พี่น้อง ก็ต้องเดือดร้อนไปด้วย

แต่ในอีกมุมหนึ่ง เมื่อเราไม่สามารถไปห้ามได้ เราก็ต้องปล่อยวางครับ ออย่าไปวุ่นกับทุกเรื่องที่มีเข้ามากระทบ ยิ่งถ้ามันเป็นเรื่องไม่ดี เป็นเรื่องไม่จริง เราก็ต้องทำใจ ว่ามันเป็นเรื่องปกติธรรมดาจริงๆ การนินทา ว่าร้าย เาหนีไปไม่พ้น”

และดารานุ่มยังบอกถึงการใช้ชีวิตท่ามกลางกระแสวัตถุนิยม ที่กำลังถาโถมเข้าสู่ผู้คน

“วิถีแห่งความพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านตรัสไว้ นั่นคือความจริงอย่างที่สุดแล้วครับ เป็นความจริงที่นำมาใช้ได้กับทุกคนทุกชีวิตไม่ว่าคุณจะทำอาชีพอยู่ที่ไหน สภาพแวดล้อมอย่างไร ถ้าหากคุณพอใจ เข้าใจ และยอมรับได้ในสิ่งที่ตนเองมี อยู่ คุณก็สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ถ้าคุณไม่พอใจในสิ่งที่คุณมี แล้วก็หวาดกลัวกับอะไรที่มันยังไม่ถึง ถ้าทะเลาะทะเลาะกัน มัวแต่คิดและกลัว กลัวตกงาน กลัวโดนไล่ออก กลัวเงินเดือนไม่เพิ่มขึ้น กลัวว่าออกจากบ้านแล้วจะเสียเงิน คงไม่ผิดนะครับถ้าจะบอกว่า ทุกๆคนเวลาออกจากบ้านในแต่ละวันก็คิดกันทั้งนั้นว่าวันนี้เราต้องหาเงินเข้ากระเป๋า เหตุผลหลักๆที่เราทำงานกันก็เพราะเงิน ทำยังไรเราจะไม่ให้ความคิดนั้นมารบกวน นั่นก็คือ พุดง่าย ๆ ว่าแคคิดก็ทุกข์แล้วครับ ออย่าไปคิดมัน ออย่าฟุ้งซ่าน ทุกอย่างมันเป็นอย่างที่มีมันเป็น

ทุกวันนี้คนเราถึงแต่ตัวเอง อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีมันเข้ามามีบทบาทกับชีวิตของเราหรือเปล่า ผมก็ไม่รู้แน่ แต่ว่าเราสามารถให้มันให้เป็นประโยชน์ได้ ทุกคนสามารถเข้าถึงธรรมได้ง่ายขึ้นเลย ง่ายกว่าเมื่อก่อนมากๆ คิดถึงผู้คนยุคนั้นของเราสิครับ ไร่โฮ! กว่าจะได้พระไตรปิฎกแต่ละแผ่น ต้องจารึกลงในใบลาน ต้องใช้เวลานานแค่ไหนกว่าจะเขียน ได้แต่ละแผ่นกว่าจะเย็บเป็นเล่ม”

ไม่เพียงแต่ชาวมุขจะศึกษาธรรม แล้วนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว เขายังหาโอกาสไปทำบุญและปฏิบัติธรรมอยู่เสมอ

“การทำบุญทำได้หลายรูปแบบ แล้วผมก็ทำมาตลอดโดยไม่จำเป็นว่าต้องเป็นวันพระหรือเปล่า ผมเองก็ทำบุญทั้งตามแบบประเพณี แล้วก็ทำในรูปแบบอื่นๆ ผมมีกัลยาณมิตรทางธรรมที่มักจะชวนกันทำบุญอยู่เสมอ ไม่ว่าจะไปวัดไปศาล กะบือ บริจาคทำนุบำรุง พระพุทธศาสนา”

เขาเล่าเพิ่มเติมว่า มักจะหาเวลาไปทำบุญที่วัดจุฬามณี จ.สมุทรสงคราม ซึ่งพระครูโสภิตวิริยาภรณ์ พ่อบุญธรรมของเขาจำวัดอยู่

“ผมจะหาโอกาสไปกราบท่านพระครูอยู่เสมอ ไปปฏิบัติธรรม ไม่นานมานี้ผมก็ไปสร้างพระพุทธรูปศิลา ไว้ที่วัด เป็นการทำบุญอย่างหนึ่งที่ทำให้จิตใจของผมสงบ”

หยวนผากข้อคิดทิ้งท้ายไว้ว่า

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้อย่างนั้น เพราะฉะนั้น ถ้าหากคุณมีธรรมอยู่ในใจ ก็เหมือนมีพระพุทธเจ้าอยู่ในใจ ผมรู้สึกอย่างนั้นนะ”

(จากหนังสือธรรมลีลา ฉบับที่ 90 พ.ศ. 51 โดย รพีพรรณ สายัณห์ตระกูล)

จากตัวอย่างกระทู้จะเห็นได้ว่า การนำเสนอเนื้อหาในส่วนของบันทึกนั้น นอกเหนือจากข่าวผลงานต่างๆของดารา เว็บไซต์ยังพยายามสอดแทรกประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับศาสนา โดยอาจเป็นลักษณะของการสัมภาษณ์ดาราเกี่ยวกับมุมมองทางพระพุทธศาสนาที่น่าสนใจให้ผู้ใช้ได้อ่าน

4. ห้อง palungjit.com official ได้แบ่งห้องออกเป็น 2 ห้องย่อย ดังนี้

- ห้องเว็บพลังจิต official เป็นที่รวมประกาศความเคลื่อนไหวภายในเว็บ และข่าวสารของเว็บพลังจิตดอทคอม จะมีการแนะนำการใช้งานภายในเว็บไซต์ การแจ้งเตือนการใช้งาน การประชาสัมพันธ์ข่าวของเว็บพลังจิตดอทคอม สำหรับสมาชิกทั้งในประเทศและนอกประเทศ ซึ่งสมาชิกสามารถเข้ามาพูดคุยหรือขอคำปรึกษาการใช้เว็บพลังจิตดอทคอมได้จากทีมงานโดยตรง
- ห้องสมาชิกทำผิดกฎ จะเป็นห้องที่แจ้งเตือนสมาชิกที่ทำผิดกฎของเว็บ โดยจะมีข้อความขึ้นโดยอัตโนมัติในกรณีที่สมาชิกทำผิดกฎ

5. ห้อง International (BETA) เป็นห้องสำหรับชาวต่างชาติ หรือคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศสามารถเข้ามาพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องพระพุทธศาสนา โดยแบ่งออกเป็นห้องอเมริกาและออสเตรเลีย ห้องยุโรป ห้องเอเชีย และตะวันออกกลาง โดยมีข้อมูลทางพระพุทธศาสนาเป็นภาษาของประเทศนั้นๆ

ส่วนที่ 3 จะเป็นในส่วนของเสียงพระธรรมเทศนาซึ่งห้องที่รวบรวมเอาเสียงเทศนา บทสวดมนต์ต่างๆมา และหลักธรรมคำสอนมารวบรวมไว้ในห้องนี้ ซึ่งเหมาะสำหรับคนที่อ่านหนังสือไม่ออก ผู้พิการทางสายตา หรือชาวต่างชาติที่ไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้ เพราะในห้องนี้แสดงเป็นไฟล์เสียง โดยแบ่งออกเป็นห้องย่อยออกเป็นหมวดหมู่ทั้งหมด 7 ห้อง ดังนี้

1. หมวดพระธรรม ภายในหมวดนี้ได้แบ่งเป็นห้องย่อย 4 ห้อง คือ

- ธรรมเทศนาทั่วไป ซึ่งได้รวบรวมเสียงธรรมเทศนาต่างๆไว้ด้วยกัน โดยแบ่งออกเป็นพุทธศาสนากับสังคม หัวข้อธรรมเทศนาเนื่องในวันพิเศษต่างๆหรือตามเทศกาลต่างๆ หัวข้อธรรมเทศนาชีวิตและจิตใจ รวมถึงธรรมเทศนาเกี่ยวกับพระวินัย และธรรมปฏิบัติสำหรับพระภิกษุสามเณร
- วัฏฏสงสาร เป็นห้องที่รวบรวมหลักธรรมที่แสดงถึงกลไกแห่งวัฏฏจักรที่หมุนเวียนว่ายตายเกิดตามกรรมของคน

- ธรรมเพื่อความหลุดพ้น เป็นหลักธรรมที่ส่องสว่างให้เห็นทางออกจากวิญญูสงสาร ที่เวียนว่ายตายเกิด เพื่อหลุดพ้นสู่นิพพาน
- พระไตรปิฎกและคัมภีร์ รวบรวมการบรรยายและเสียงอ่าน พระไตรปิฎกและคัมภีร์ต่างๆ

2. หมวดพระกรรมฐาน เป็นหมวดที่อธิบายเกี่ยวกับเรื่องของการปฏิบัติกรรมฐาน สมถะ วิปัสณากรรมฐาน การฝึกสมาธิ ซึ่งแบ่งออกตามความสนใจแต่ละบุคคล

3. หมวดกรรม เป็นหลักธรรมที่แสดงถึง กฎแห่งกรรม การกระทำบุญบาป ซึ่งรวบรวมจากพระไตรปิฎกและประสบการณ์จริงจากเพื่อนสมาชิก

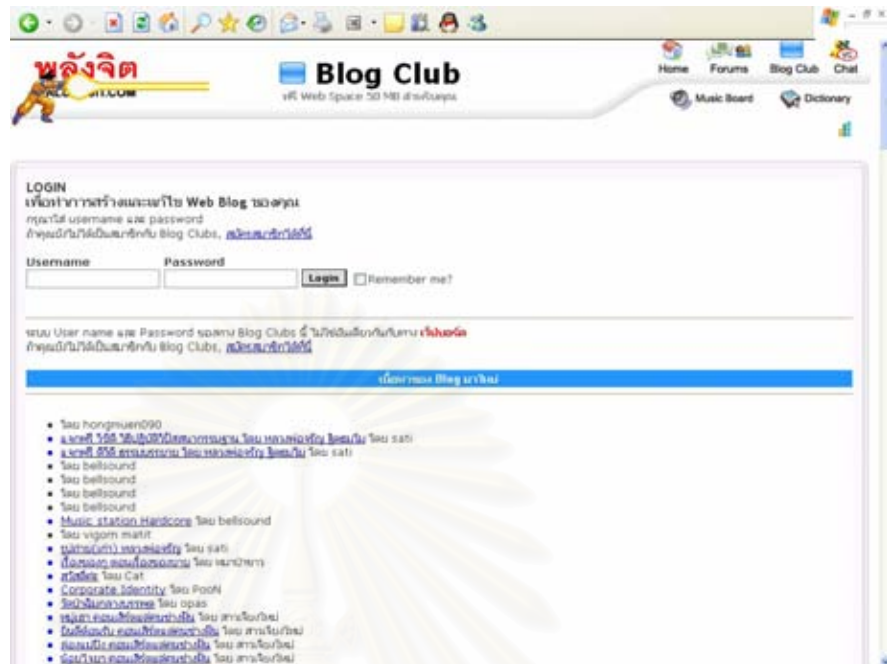
4. หมวดประวัติและหนังสือ เป็นห้องที่รวบรวมธรรมเทศนา วิซีดี เกี่ยวกับพุทธประวัติ, การบำเพ็ญบารมีของพระพุทธเจ้า และการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ รวมถึงเสียงอ่านของหนังสือธรรมหรือเกี่ยวพระพุทธศาสนา

5. หมวดสวดมนต์ คาถา และบทเพลงเกี่ยวกับศาสนา เป็นการนำเอาบทสวดมนต์ที่มีดนตรีและไม่มิดนตรีประกอบมารวบรวมไว้ในหมวดนี้ ในส่วนของบทเพลงก็เป็นบรรเลงเพื่อให้ใจเกิดสมาธิ เพลงแม่เมตตาสำหรับเด็ก หรือจะเป็นเพลงตามวาระสำคัญ เช่น วันพ่อ วันแม่ บทเพลงพระราชนิพนธ์ เป็นต้น

6. หมวดสนทนาและลิงค์ สำหรับโพสต์กระทู้สนทนา ถาม-ตอบ พุคคลุยที่เกี่ยวข้องกับเสียงธรรมเทศนา เสียงสวดมนต์ และเสียงเพลง

7. หมวด International เป็นธรรมเทศนาเวอร์ชันภาษาอังกฤษ จัดทำโดยทีมงานที่อยู่ต่างประเทศ

ส่วนที่ 4 พลังจิต Blog club ในส่วนนี้ทางเว็บพลังจิตดอทคอม ได้ให้พื้นที่ 50 mb ฟรีสำหรับสมาชิก เพื่อที่สมาชิกสามารถเข้ามาเขียนเรื่องราวส่วนตัว หรือบทความที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยในส่วนนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาก็ได้ เพียงแต่ในการเขียนต้องไม่ทำร้ายใคร หรือ หมิ่นเหม่ต่อศีลธรรม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทำให้เด็กและเยาวชนได้ใช้พื้นที่ในส่วนนี้เพื่อการฝึกหัดการเป็นนักเขียน ซึ่งในการเข้ามาขอพื้นที่ blog club ก็จะต้องมีการลงทะเบียนเป็นสมาชิก เพื่อที่พื้นที่ใน blog club นี้จะได้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และง่ายต่อการสร้างและแก้ไข web blog ของสมาชิกอีกด้วย

รูปที่ 24 ภาพแสดงตัวอย่าง Blogging ของผู้ใช้งาน

ที่มา และวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

ตอนแรกก่อนการก่อตั้งเว็บพลังจิต ทางเว็บมาสเตอร์คือคุณ websnow หรือคุณวีระชัย มีความสนใจเกี่ยวกับทางพุทธศาสนาอยู่แล้วและได้เข้าไปตามเว็บไซต์ต่างๆที่มีการนำเสนอเรื่องพระพุทธรูปแต่การสนใจในเรื่องของพระพุทธรูปของคุณวีระชัยนั้นจะอ้างอิงจากทางวิทยาศาสตร์ด้วย คือต้องสามารถพิสูจน์ได้ แล้วมีอยู่วันหนึ่งก็ได้ไปแสดงความคิดเห็นกับเว็บไซต์เว็บหนึ่งแล้วถูกกลุ่มคนในเว็บนั้นต่อต้านและขับออกมาจากเว็บจึงเป็นจุดเริ่มต้นทำให้เกิดความต้องการสร้างเว็บทางพุทธศาสนาที่เผยแพร่ธรรมะที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยให้ได้จึงเป็นที่มาของเว็บพลังจิต โดยเนื้อหาสาระที่เผยแพร่ในเว็บนั้นต้องสามารถที่จะพิสูจน์ได้ทั้งการจากการปฏิบัติและจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากเนื้อหาภายในเว็บไซต์

ซึ่งนโยบายในการผลิตเว็บไซต์ในครั้งแรกก็ได้ตั้งเป้าไว้ว่าต้องเป็นเว็บที่เผยแพร่พระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดและเป็นเว็บพระพุทธรูปที่มีสมาชิก 100,000 คนให้ได้ ซึ่งในปัจจุบันก็ได้บรรลุเป้าหมายแล้ว และ ณ ปัจจุบันนี้พลังจิตดอทคอมมีสมาชิกทั้งหมด 200,000 คนแล้ว และนโยบายหลังของเราอีกอย่างหนึ่งก็คือการเน้นความหลากหลายและความเป็นกลางในเนื้อหาที่นำเสนอ โดยจะเปิดกว้างในคำสอนของครูบาอาจารย์ในทุกสาย เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาเกิด

ความรู้สึกไม่แบ่งแยกและสามารถเข้าร่วมได้กับทุกสายซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ทำให้ผู้เข้าชมเว็บเกิดความรู้สึกว่าตนเองได้รับประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ในส่วนของทีมงานในพลังจิตคอทคอม โดยส่วนใหญ่จะเป็นอาสาสมัครเข้ามาช่วยงาน ซึ่งทุกคนล้วนทำด้วยความสมัครใจ ในการเลือกทีมงานนั้นในขั้นต้นก็จะดูความสามารถในการโพสต์บทความของเพื่อนสมาชิกแต่ละคนก่อนว่าของคนไหนมีความน่าสนใจ หรือมีการเข้ามาโพสต์อย่างสม่ำเสมอ และต้องเป็นสาระที่ดีสำหรับสมาชิกคนอื่นๆด้วย ทางทีมงานหลักก็จะติดต่อให้เข้ามาร่วมงาน โดยจะแบ่งตามหมวดหมู่ ที่ทีมงานสนใจ และมีความชอบ โดยทางเราจะเลือกหัวหน้าเพื่อดูแลในแต่ละฝ่ายว่าจะมีกี่คนก็ได้ เจ้าหน้าที่จะดูแลในส่วนที่ตนรับผิดชอบในเว็บบอร์ดคอยตรวจสอบว่ามีกระทู้ไหนที่ไม่เหมาะสมบ้าง ช่วยกันดูแลและแบ่งแยกหน้าที่ ถ้ามีกิจกรรมแต่ละครั้งก็จะมีการประชุมกันและแบ่งหน้าที่ โดยผ่าน Private Message ที่อยู่ในเว็บ หรือการคุยโทรศัพท์ ซึ่งทีมงาน โดยส่วนใหญ่ยังไม่เคยเจอกันเลย แต่ก็ได้มีการปรึกษากันมาเป็นปีๆแล้วก็มี เพราะทีมงานบางส่วนก็อยู่ต่างประเทศบ้าง ต่างจังหวัดบ้าง อย่างตัวของเว็บมาสเตอร์เองก็อยู่ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ แต่ทีมงานทุกคนก็สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี

ในส่วนของรายได้หลักส่วนใหญ่จะมาจากการบริจาค จากผู้มีจิตศรัทธาที่เมื่อเข้าเว็บไซต์พลังจิตแล้วชอบ และเห็นถึงความทุ่มเทของทีมงาน อีกส่วนหนึ่งได้จากการขายพื้นที่โฆษณาในเว็บ และอีกส่วนหนึ่งก็คือการให้เช่าวัตถุมงคลของเพื่อนสมาชิกแล้วนำเงินมามอบให้เพื่อการนำไปประโยชน์ของเว็บไซต์พลังจิต

4.3 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 10 ท่าน โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ตามประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย ดังต่อไปนี้

บุคคลผู้ให้การสัมภาษณ์	บทบาทความรับผิดชอบ / หน้าที่	ตัวแทนกลุ่มที่ให้การสัมภาษณ์
1. ดร.ณัฐพัชร จันทรสุตระ	ผู้จัดการเว็บไซต์พลังจิต	ตัวแทนเว็บไซต์พลังจิต
2. นายภูษิษฐ์ สุวรรณ์	ผู้ดูแลเว็บบอร์ด	ตัวแทนเว็บไซต์พลังจิต
3. นางสาวแอน โญสุธิ	Administrator เว็บไซต์พลังจิต	ตัวแทนเว็บไซต์พลังจิต
4. พระอาจารย์ ว.วชิรเมธี		สมาชิก ยอดนิยม ในเว็บไซต์พลังจิต ตัวแทนด้านศาสนา
5. แม่ชี ญัฐทิพย์ ตนุพันธ์	ผู้ก่อตั้ง ทิพยสถานธรรม สำหรับฝึกอบรมธรรมะแก่ เด็กและเยาวชน ในภาคใต้ ที่ เกาะขอม จ.สงขลา	สมาชิก ยอดนิยม ในเว็บไซต์พลังจิต ตัวแทนด้านศาสนา
6. เด็กชาย ชนศ สายเสถียร	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบดินทรเดชา(สิงห์ สิงหเสนี)	ตัวแทนเด็กและเยาวชน
7. นายพงศ์สิทธิ์ หว่างจ้อย	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม	ตัวแทนเด็กและเยาวชน
8. นางสาวมรกต จงจินตริกย์	นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ตัวแทนเด็กและเยาวชน
9. นรต.นัฐพล ชุ่มบัวทอง	สถาบันการศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ	ตัวแทนเด็กและเยาวชน
10. ว่าที่ร้อยตรี สราทตรา เล่งไพบูลย์	นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ตัวแทนเด็กและเยาวชน

1. ปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตดอทคอมได้รับความนิยม

จากการสัมภาษณ์ทีมงานผู้ดูแลเว็บไซต์พลังจิต ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสนา พบว่าปัจจัยหลักที่ทำให้เว็บไซต์ได้รับความนิยมสูง เนื่องมาจากความหลากหลายทางด้านเนื้อหาในการนำเสนอ ซึ่งไม่เพียงแต่นำเสนอในเรื่องของธรรมะเท่านั้นแต่ยังได้สอดแทรกในเรื่องของสารบันเทิงเข้าไปด้วยจึงทำให้ธรรมะเป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเป็นสื่อที่สามารถนำกลับมาดูได้ตลอดเวลาโดยไม่จำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ โดยมีสาระสำคัญของคำให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ในยุคโลกาภิวัตน์ ที่เราสามารถหาทุกอย่างได้ในอินเทอร์เน็ต ถ้าเรานำพุทธธรรมไปไว้ในอินเทอร์เน็ตได้นี่แหละเป็นรูปแบบการเผยแผ่ที่ดีมากๆ ขอนิยามว่าเป็นการเผยแผ่ในลักษณะ active buddhism นั้นหมายความว่าพระพุทธเชิงรุก หมายความว่าพระพุทธศาสนาในอินเทอร์เน็ตนั้นมันรุกเรา มันเข้ามาถึงบ้านเรา มันรุกเราเข้ามา แต่ถ้าเราเอากรรณธรรมเข้าไปไว้ในเน็ตเราเป็นฝ่ายรุกอินเทอร์เน็ตด้วย ตอนนี้พื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตมาแย่งเด็กไปจากวัด ถ้าเราทำเว็บพระพุทธศาสนาต้องทำเว็บพระพุทธศาสนาที่มันตอบโจทย์ของคนในปัจจุบันว่าเขาต้องการอะไร จะเห็นได้ว่าสื่ออินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลมากกว่าสื่อโทรทัศน์เพราะโทรทัศน์ดูครั้งเดียวจบ คั่นเดียวจบแต่ในอินเทอร์เน็ตเราสามารถเข้าไปดูได้ตลอดเวลา และมีความเป็นไปได้มากขึ้น ว่าเด็กจะห่างจากวัดไป แต่การที่เป็นเช่นนี้ไม่ใช่ความผิดของเด็ก อาตมาคิดว่าเป็นเรื่องของยุคสมัย ซึ่งเมื่อมาถึงยุคหนึ่งสมัยหนึ่งแล้วก็ต้องเป็นไปอย่างนั้น ดังนั้นพระก็ต้องรู้แล้วว่าสัดส่วนทางจิตวิญญาณ ของตนเองนั้นถูกอินเทอร์เน็ตนั้นแบ่งไปแล้วถ้าใช้ภาษาการตลาดก็คือส่วนแบ่งทางการตลาดหายไป”

(พระอาจารย์ ว.วชิรเมธี)

“เว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่นๆ จะเน้นแต่คำอ่านเพียวๆ ก่อนข้างยาก บางครั้งมีภาษาบาลีปนยากเกินไปแต่เว็บไซต์พลังจิตจะแบ่งเป็นหมวดหมู่ และหลากหลาย เช่นหมวดกัมมวิบัติ ซึ่งจะมีการบอกวิธีการ

รับมือภัยพิบัติเหล่านี้ ทั้ง ก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิด ในขณะที่ให้ข้อมูลเหล่านี้ ก็จะแฝงหลักธรรมไว้ด้วยหมวดของคณะวิทยาศาสตร์ทางจิตซึ่งเป็นหมวดที่มีคนเข้าชมมากที่สุดเป็นการพิสูจน์ว่าหลักคำสอนขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้าในทางวิทยาศาสตร์เป็นจริงไหม นอกจากนี้ยังหมวดของธรรมะของหลวงพ่อดังต่างๆ หมวดสุขภาพ หมวดบันเทิง หมวดวัตถุมงคล ซึ่งทางเว็บมาสเตอร์ได้บอกว่า ทุกคนมีความสนใจในธรรมะไม่เท่ากัน บางคนต้องการแบบโดยตรง ก็สามารถเข้าชมธรรมะได้เลยแต่บางคนโดยเฉพาะเยาวชนสนใจบันเทิงข่าวสารดาราก็สามารถให้เค้าเข้ามาชมได้เหมือนกัน โดยเราจะสอดแทรกธรรมะไว้ตามหมวดต่างๆเหล่านั้นเนื่องจากเว็บพลังจิตเป็นเว็บที่เปิดมา หลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับเว็บไซต์อื่นจะค่อนข้างเจาะจง ฉะนั้นเมื่อคนได้เข้ามาในเว็บพลังจิตแล้วจะติดใจเปิดอ่านได้เรื่อยๆ ในตอนนี้เว็บพลังจิตสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเองแล้วในตอนแรกเราก็ใช้เรื่องคนตรีมาดึงดูดความสนใจ และก็พัฒนาโดยการแบ่งห้องให้เป็นหมวดหมู่ความน่าสนใจ และตอนนี้เว็บก็เป็นที่รู้จักกับคนทั่วไปแล้ว ทำให้เว็บสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเองผู้ที่เข้ามาใช้ก็รู้สึกผูกพันกับเว็บและรู้สึกอยากเข้ามาเยี่ยมชมเว็บพลังจิตทุกวัน โดยสิ่งเหล่านี้มันเกิดขึ้นมาเองโดยอัตโนมัติ

(ดร.ณัฐพัชร จันทรสุตตร ผู้จัดการเว็บไซต์)

“เว็บพลังจิตเป็นเว็บธรรมะเอ็นเทอร์เทน มีทั้งธรรมะและเอ็นเทอร์เทน ถ้ารู้สึกเหนื่อยในการศึกษาธรรมะก็สามารถโหลดฟังเพลงได้ ธรรมะในเว็บพลังจิตเป็นธรรมะที่ย่อยง่ายไม่หนัก ธรรมะง่ายๆ สามารถนำไปใช้กันชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากพลังจิตเป็นเว็บธรรมะบันเทิง เด็กๆสามารถเข้ามาโหลดเพลงได้และเมื่อเห็นหัวข้อที่น่าสนใจในก็จะเข้าไปอ่าน และมีการสอนในเว็บไว้ว่าศาสนาพุทธเป็นเรื่องง่ายๆ เรื่องใกล้ๆตัวกับทุกๆ คน เว็บพลังจิตสอนธรรมะที่ง่ายๆ สำหรับเด็ก อ่านแล้วเข้าใจ เมื่อเด็กเขาโตขึ้นสามารถเผยแผ่ให้แก่คนรุ่นหลังได้”

(นายภูชิษฐ์ สุวรรรัตน์ ทีมผู้ดูแลเว็บบอร์ด)

“อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องสื่อสารที่รวดเร็วมีต้นทุนต่ำและไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา“ พลังจิตเป็นเว็บธรรมะบันเทิง พลังจิตเป็นเว็บธรรมะไม่ยุ่งยาก เป็นเว็บเปิดที่หลากแนวความคิด หลากหลายเนื้อหาในเว็บ และกิจกรรมนอกสถานที่ค่ะ เว็บพลังจิตจะหลายแนว เพราะเชื่อว่า ทุกคนมีหลายจริต”

(นางสาวแอน โยสุธิ Administrator เว็บไซต์พลังจิต)

“เมื่อเด็กและเยาวชนเข้ามาอ่านและปฏิบัติศิปปฏิบัติชอบจะช่วยผลักดันให้สังคมก้าวหน้าต่อไปในเมื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่เข้าถึงมากที่สุด จึงใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเข้าหาเด็กในเรื่องธรรมะมากที่สุด การที่เด็กจะไปวัดอาจจะยุ่งยาก ไม่มีเวลาต้องเรียนหนักไม่เว้นวันหยุด เวลาว่างหลังจากอ่านหนังสือ เปิดอินเทอร์เน็ต ยกวัดมาไว้ในเน็ต เพราะการไปวัด เด็กไม่รู้ว่าจะไปหาใคร จะไปคุยกับใคร ซึ่งถ้าเป็นในอินเทอร์เน็ตก็ครบเครื่องที่อยู่แล้ว ทำให้เข้าถึงง่าย ไม่ต้องออกเดินทางอินเทอร์เน็ต จะมีความหลากหลาย เราสามารถล่อให้เด็กเข้ามาก่อนล่อด้วยวิธีตามความชอบของบุคคล หลังจากนั้นค่อยแตกสาขา ใครชอบแบบไหนก็ไปแบบนั้น ซึ่งความชอบของแต่ละบุคคลนั้นไม่เหมือนกัน และไม่ได้เป็นการเบียดเบียนใครและไม่เบียดเบียนตัวเองด้วยแล้วค่อยสอดแทรกธรรมะลงไป”

(แม่ชีณัฐทิพย์ อนุพันธ์)

2. แรงจูงใจในการเปิดรับสารที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในอินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องถึงแรงจูงใจในการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตของเด็กและเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาพบว่าแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้เด็กเข้ามาใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิต เนื่องจากในเว็บไซต์พลังจิตมีข้อมูลหลายหลายที่ตรงกับความต้องการ สามารถสืบค้นได้ง่าย หรือมีข้อสงสัยก็สามารถถามตอบได้ เพราะได้มีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆคอยให้คำปรึกษาอยู่ประจำทุกบอร์ด อีกทั้งกลุ่มสมาชิกยังมีความรู้สึกที่เว็บไซต์พลังจิตเปรียบเสมือนบ้านอีกหลังสำหรับพวกเขาเพราะความเป็นกันเองของเพื่อนสมาชิก และความเอื้อเฟื้อที่มีต่อกันโดยทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างพี่น้อง จึงเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนเข้ามาใช้ประโยชน์เป็นอย่างมาก

“เด็กสมัยนี้ทำการบ้านโดยมีอินเทอร์เน็ตเป็นครู เป็นที่ปรึกษา เป็นพี่เลี้ยง ใซ้มีัย เพราะฉะนั้นถ้าเราทำเว็บไซต์ให้ดีๆ ตรงนั้นเข้าถึงเด็ก และเยาวชนได้ง่ายมาก แรงจูงใจที่สำคัญที่สุดคือ เนื้อหาต้องตอบโจทย์ของคนยุคปัจจุบันได้ คนก็จะเข้าไปใช้ ลองไปดู search engine ดีๆ เช่น yahoo , google , wikipedia ทำไมคนสนใจก็เพราะว่าเขาอยากรู้อะไร เข้าไปหาอะไรแล้วมันเจอ ดังนั้นถ้าเราทำเว็บพระพุทธศาสนาขึ้นมา ถ้าชาวพุทธอยากรู้อะไรไปหาแล้วมันเจอในนั้น แค่นั้นเอง”

(พระอาจารย์ ว.วชิรเมธี)

“เพราะว่าเว็บพลังจิตนี้ถ้าผมจะพูดไปมันก็ไม่ใช่เว็บพระพุทธศาสนาเพียงอย่างเดียวนะครับ เป็นเว็บที่มีหลากหลาย ทำให้เป็นความต่างจากเว็บพระพุทธศาสนาอื่นๆ ที่ส่วนใหญ่จะเน้นหนักเรื่องของพระพุทธศาสนาอย่างเดียวตรงนี้แหละครับที่เป็นสีสันอย่างหนึ่งของเว็บพลังจิตคือคอมครันและที่สำคัญยังมีแง่คิดและคติที่ดีในการดำเนินชีวิต”

(เด็กชาย ชนศ สายเสถียร สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

“เว็บไซต์พลังจิตเปรียบเสมือนบ้านอีกหลังหนึ่งที่มีแต่คนมีคุณธรรม มีแต่พี่ๆ น้องๆ กันครับ และฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและเรื่องอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ทางจิต พระเครื่อง – วัตถุมงคล มีข้อมูลที่แน่นหนาเยอะมากครับ”

(นายพงศสิทธิ์ หว่างจ้อย สมาชิกยอดนิยม ในเว็บไซต์พลังจิต)

“เพราะที่นี่มีทางเลือกให้มากมาย หลากหลาย แล้วแต่เราจะเลือก นำความรู้จากส่วนไหนไปใช้และเข้าใ้่ง่ายไม่ซับซ้อนไม่วุ่นวายมีระบบการจัดการที่ดี และสามารถติดตามเรื่องราวที่เราอ่านไปแล้ว และตอบกลับได้โดยไม่ต้องไปค้นหาเองทำให้สะดวกมาก ๆ ในการติดตามข้อมูลเก่า”

(ว่าที่ร้อยตรี สราทตรา เล่งไพบูลย์ สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

“มีข้อมูลที่หลากหลายและตรงกับความสนใจเป็นแหล่งเรียนรู้ที่
สองรองจากโรงเรียนเลยก็ว่าได้เพราะอยากรู้เรื่องอะไรเกี่ยวกับ
พระพุทธศาสนา หรือเรื่องสังคมทั่วไปก็สามารถเข้ามาหาได้ใน
เว็บไซต์พลังจิตเพราะว่าเป็นเว็บที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ
พระพุทธศาสนาครบถ้วนและอัปเดตข้อมูลตลอดเข้าพลังจิตแล้ว จิตใจ
มันอืมเอิบ เบิกบาน มีความสุข และสนุกไปกับการศึกษาพระธรรมไม่
น่าเบื่อ และอีกอย่างพลังจิตมีแต่คนจิตใจดีมารวมตัวกัน ยิ่งทำให้อุ่นใจ
ค่ะ เพราะรู้สึกว่ามีคนเข้ามาใช้เว็บนี้กันมาก มีการแสดง
ความคิดเห็นที่หลากหลาย รู้สึกอบอุ่นดี มีข่าวสารข้อมูลทาง
พระพุทธศาสนาเยอะ อีกทั้งยังมีเรื่องราวเหนือธรรมชาติที่น่าสนใจ
มากมายโดยสอดแทรกคำสอนให้เราได้คิด ซึ่งด้วยความที่คนเข้าเยอะก็
เหมือนรับประกันได้ว่าส่วนหนึ่งว่าเว็บไซต์นี้มีคุณภาพพอสมควรนะ
เรายังสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกระดานข่าวได้อีกด้วย เวลา
สงสัยหรือไม่เข้าใจประเด็นอะไร เราก็สามารถมาตั้งคำถามในนี้ได้ ซึ่ง
ก็มักจะได้คำตอบที่พึงพอใจทุกครั้ง

(นางสาวมรกต จงจินตริกย์ สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

“เพราะเป็นเว็บที่ให้ความรู้ทางศาสนาหลายด้าน เช่น การปฏิบัติ
หลักธรรมต่างๆ ข่าวสารการทำบุญเป็นต้น มีเนื้อหาที่น่าเชื่อถือและยัง
มีข่าวสาร เนื้อหาสาระด้านอื่นๆ มี link เชื่อมต่อไปยังเว็บทางศาสนา
ต่างๆ ทำให้สะดวกในการค้นคว้า ส่วนตัวเป็นคนสนใจเกี่ยวกับพุทธ
ศาสนาเป็นทุนเดิมอยู่แล้วการที่มีเว็บไซต์ที่สามารถอำนวยความสะดวก
สะดวก สามารถใช้เวลาว่างจากงานมาศึกษาเพิ่มเติมได้จึงรู้สึกยินดีมาก
อีกอย่างเว็บไซต์พลังจิตเป็นเว็บที่สอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับพุทธ
ศาสนาผ่านทางเรื่องพลังจิต เรื่องเหนือธรรมชาติ ตรงนี้ถือเป็นการ
ฉลาดของคนคิด เพราะพูดกันตรงๆว่าเด็กสมัยนี้หากให้มานั่งฟัง นั่ง
อ่านคำสอน สวดมนต์ภาษาบาลี ฯลฯ สุดท้ายคงหลับกันหมด หากหา

อะไรที่มันเป็นตัวดึงความสนใจเยาวชนได้อย่างการเล่าเรื่องโดย สอดแทรกแนวคิด คงช่วยยกระดับจิตใจของเด็กได้ไม่มากนักน้อย ถ้า อ่านทุกวัน ฟังทุกวัน เชื่อว่ามันต้องซึมซับเข้าสมองได้บ้าง”

(นรต.นัฐพล ชุ่มบัวทอง สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

3. ความพึงพอใจต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตของเด็กและเยาวชน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกทำให้ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบและ ประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิต เป็นผลเนื่องมาจากเนื้อหาโดยส่วนใหญ่จะมีแหล่งที่มาที่ชัดเจน และเนื้อหาที่น่าสนใจส่วนใหญ่จะเป็นธรรมชาติไม่หนักจนเกินไปเข้าใจได้ง่าย มีมุมมองและ ทักษะคติที่น่าสนใจจากผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นมากคอยชี้แนะ และตอบข้อสงสัยโดยที่เด็กและ เยาวชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และนำไปปฏิบัติได้จริง จึงทำให้เข้ามา ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิตมากยิ่งขึ้น

“เป็นเว็บที่ดีที่อยากเข้าถึงแม้จะมีการถกเถียงกันอย่างรุนแรง ในศาสตร์ ที่ตนเองรับรู้มาและบอกต่อ จึงต้องมีการพิสูจน์ เว็บนี้ไม่ใช่มงมายแบบ เว็บทั่วไป มีคณาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ เป็นกรณี ๆ ไปเหมือนมีผู้ใหญ่คอย ควบคุม คอยตอบคำถามในเรื่องที่เรายังไม่รู้”

(ว่าที่ร้อยตรี สราทตรา เล่งไพบูลย์ สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

“ผมยอมรับนะครับว่าที่มารู้จักเว็บไซต์พลังจิตแห่งนี้ มาจากความ บังเอิญที่ท่องอินเทอร์เน็ตมาเรื่อยๆ แล้วมาเจอเว็บไซต์แห่งนี้เข้า ผมเอง ก็สนใจเรื่องพวกนี้อยู่แล้ว ตอนนั้นก็เลยเข้ามาเล่นประจำ นับถึงตอนนี้ก็ เล่นมาประมาณ 1 ปีกว่าๆ แล้วครับ”

(เด็กชาย ชนศ สายเสถียร สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

“ผมอยากบอกจริงๆ นะครับว่า เว็บไซต์พลังจิตแห่งนี้ได้แนะนำสิ่ง ใหม่ ๆ ในชีวิตหลายอย่างเหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ผมได้ก้าวเข้า มาปฏิบัติสมาธิ เว็บไซต์พลังจิตนี้แหละครับที่แนะนำผมมาตรงนี้ ตอนแรก ผมเองก็สะเปะสะปะอยู่เหมือนกันเรื่องการปฏิบัติสมาธิกรรมฐาน ยัง

หาแนวการปฏิบัติที่เราพอใจยังหาไม่ได้ จนกระทั่งมาที่เว็บพลังจิตแห่งนี้แหละครับที่มีคนมาแนะนำการปฏิบัติ”

(นายพงศ์สิทธิ์ หว่างจ้อย สมาชิกยอดนิยม ในเว็บไซต์พลังจิต)

“รู้สึกว่าเป็นด้วยอย่างมาก เนื่องจากสามารถหาข้อมูล คำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย สะดวกและประหยัดเวลาเป็นอย่างมาก หลักธรรมและการปฏิบัติซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ นำมาแก้ไขปัญหาต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักควบคุมจิตใจเมื่อประสบปัญหาในสภาวะต่างๆ อย่างที่ทราบกันว่าชีวิตของผู้คนในสังคมทุกวันนี้ เต็มไปด้วยความเครียด ความเร่งรีบ บางครั้งการกระทำที่เกิดขึ้น เกิดจากการขาดความยั้งคิด ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา บางครั้งปัญหาได้ลุกลามเป็นปัญหาสังคมได้ พุทธศาสนาคนเรามองว่าเป็นสิ่งที่ดีติดตัวมาแต่เกิด แต่จะมีสักกี่คนที่ใส่ใจและนำแนวทางหลักคำสอนของพระพุทธเจ้ามาปรับใช้ ว่ากันตามความเป็นจริง คนเราจะนึกถึงวัดนึกถึงพระ ก็ต่อเมื่อเราเกิดปัญหา ขาดที่พึ่ง จะดีกว่าไหมหากคนเราหันกลับมาใส่ใจพุทธศาสนาให้มากขึ้น ไม่ได้เพื่อใครแต่เพื่อชีวิตตัวเราเอง เมื่อตัวเราเองคิดดี ทำดี ปัญญาเกิด สมาธิเกิด ผลที่เกิดเชื่อว่าย่อมส่งผลไปสู่สังคมมุมกว้างได้ ยังมีคนใส่ใจพุทธศาสนามากขึ้น สังคมย่อมสามารถดีขึ้นเป็นลำดับได้ ดังนั้นถือว่าแม้ทุกวันนี้คนยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับสื่อทางด้านพุทธศาสนาน้อย แต่ย่อมดีกว่าที่ไม่มีสื่อจรรโลงใจแบบนี้เหลืออยู่เลย”

(นรต. นัฐพล ชุ่มบัวตอง สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

“เว็บพลังจิตเปรียบเสมือน บ้านอีกหลังหนึ่ง มีแต่คนที่มีคุณธรรม มีแต่พี่น้องกันครับ และฐานข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และเรื่องอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ทางจิตพระเครื่อง-วัตถุมงคล มีข้อมูลที่แน่นหนา มีข้อมูลเยอะมากครับ”

(นายพงศ์สิทธิ์ หว่างจ้อยสมาชิกยอดนิยม ในเว็บไซต์พลังจิต)

“การที่มีการเผยแพร่พุทธศาสนาในอินเทอร์เน็ต เป็นเรื่องที่ดีมาก ๆ จะเป็นทางหนึ่งในการช่วยกล่อมเกลาสัมณิกชนในปัจจุบั้น นอกจากนี้คนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ไม่จำกัดสถานที่ และเวลาสะดวกในการศึกษาศาสนาและทำให้ศาสนาไม่เป็นเรื่องที่ ยากหรือเรื่องสำหรับคนแก่เสมอไป โดยเฉพาะเรื่องกฎแห่งกรรม, ฝึลลอก, จักรวาลคู่ขนาน อย่างกฎแห่งกรรมเราเรียนรู้ได้ว่าเราก่อ กรรมชั่วแล้วผลจะเกิดอะไร เรื่องง่ายๆเช่นเราไปทำร้ายคนๆหนึ่ง เขา เจ็บตัว เขาเจ็บใจ เขาเจ็บแค้น วันหนึ่งเขาก็ย้อนกลับมาทำร้ายเรา ไม่ ทางใดก็ทางหนึ่ง จะเห็นว่าบางอย่างอาจพิสูจน์ไม่ได้ แต่ส่วนตัวแล้ว เชื่อว่าก่อกรรมดี ผลสะท้อนกลับย่อมดี อันดับแรกคือเราเกิดสุข เกิด ความสบายใจที่ได้ทำดี หากเราก่อกรรมชั่ว วันหนึ่งเราก็ต้องได้รับผล กรรมที่เราก่อไว้แม้ว่าผลกรรมมันไม่ตามมาวันนี้วันพรุ่งนี้หรือในโลก นี้แต่ยังงี้ก็ตามเราต้องได้รับผลที่เราก่อไว้แน่ๆ ในทางพุทธมักสอน ว่าก่อกรรมชั่วตายไปต้องตกนรกก็ดีนะบางครั้งเรารับข้อมูลตรงนี้ มากๆก็ทำให้เรากลัวที่จะทำบาปได้เหมือนกันหรืออย่างเรื่องฝึลลอกก็ ตามบางครั้งถ้าเราอ่านดีๆจะเห็นว่าได้อะไรมากกว่าความรู้สึกกลัว คนไทยเชื่อว่าทำร้ายพ่อแม่ ค่าทอพ่อแม่ตายไปต้องไปเป็นผีปรต ตัว สูง ผอม อยู่อย่างทุกข์ทรมานอดอยากไปไม่มีที่สิ้นสุด อย่างนี้เป็นต้น”

(นางสาวมรกต จงจินตริกษ์ สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

4. ผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตต่อคอมของเด็กและเยาวชน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิต มี ผลทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาพอสมควร โดยเฉพาะการสวดมนต์ การ นั่งสมาธิ การถือศีล 5 ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานที่สามารถปฏิบัติเองได้ที่บ้าน เมื่อเด็ก และเยาวชนเข้ามาเว็บไซต์พลังจิตก็ได้รับรู้ถึงหลักในการปฏิบัติที่ถูกต้องอีกด้วย

“สิ่งที่ได้จากเว็บไซต์พลังจิตก็ได้นำไปใช้มากอยู่เหมือนกันนะ ครับ โดยเฉพาะจากคำแนะนำของครูบาอาจารย์หลายๆ ท่านทาง ธรรมครับ แล้วก็คำแนะนำจากสมาชิกในเว็บด้วยกันก็ได้นำไปใช้ มากอยู่เหมือนกันครับ สำหรับลักษณะประการแรกเลยที่เป็นเรื่อง

ของศาสนาพุทธก็คือ การมีพระนิพพานเป็นจุดเป้าหมายสำคัญ ซึ่งไม่มีในศาสนาอื่นเลย มีศาสนาเดียวในโลกที่มุ่งเป้าหมายคือพระนิพพาน คือศาสนาพุทธเท่านั้นครับ สังเกตได้ว่า นิพพานในศาสนาพุทธจะมีข้อสำคัญคือ การหมดจากกิเลส และการหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด ซึ่งไม่เหมือนศาสนาอื่น ๆ ที่มีเพียงการหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดเท่านั้นครับ สำหรับลักษณะประการที่สองเลยก็คือ การไม่เชื่อในพระเจ้าเป็นเจ้า เหมือนศาสนาคริสต์ อิสลาม หรือศาสนาอื่น ๆ ครับ ศาสนาพุทธเรามีการยอมรับทศวาว่ามียุ่จริง แต่ไม่ได้แนะนำให้เชื่อถืออย่างงมงายจนไม่เห็นความเป็นจริงครับ

(เด็กชาย ชนศ สายเสถียร สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

“คล้ายว่าเป็นเหมือนบ้านหลังหนึ่ง เป็นสถานที่ผ่อนคลาย เป็นที่ๆ หาความรู้ เป็นทุกอย่าง มีผลต่อชีวิตคือ สามารถนำความรู้ที่ได้จากเว็บนี้ เช่นการทำสมาธิ ถือศีล มาใช้กับชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี เช่น เมื่อก่อนผมเป็นคนจี้ลึม สมาธิสั้น เดี่ยวนี้ผมจำแม่น มีสติ มีสมาธิ เนื่องจากว่าได้ฝึกสมาธิ จึงทำให้ใจสงบ เป็นต้นส่วนเรื่องที่ยากูรู้ก็รู้พอสมควรเช่นเกี่ยวกับคำสอนของหลวงพ่อดุสิตดำรงค์ศึกษาและปฏิบัติอยู่เสมอ

(นายพงศัสิทธิ์ หว่างจ้อย สมาชิกยอดนิยม ในเว็บไซต์พลังจิต)

“สิ่งที่ได้จากเว็บไซต์พลังจิตไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการควบคุมใจ การถือศีล -นำไปใช้มากครับ แทบจะทุกเรื่องก็ว่าได้ เช่น เมื่อก่อนเป็นคนใจร้อน ภูวามพอฝึกนั่งสมาธิแล้ว สามารถทำให้ผมใจเย็นมีสติอยู่กับตัวมากขึ้นทำให้เดี๋ยวนี้ผมความจำดีเป็นคนใจเย็นรอบคอบ การถือศีลก็เช่นกันครับ ผมก็พยายาม รักษาศีลไว้ให้บริสุทธิ์ พยายามเป็นคนดี สิ่งทั้งหลายที่กล่าวมานี้ ก็เพราะเว็บพลังจิตนี้แหละครับ ใช้ในการปฏิบัติงาน ใช้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นใช้เพื่อแก้ปัญหาเมื่อได้รับความทุกข์ใจทำให้มองเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกวิธีและเกิดจิตใจที่สงบ เมื่อใจสงบปัญญาาก็เกิดเมื่อคิดอย่างมีสติย่อมหาทาง

ออกให้กับปัญหาที่เผชิญได้ คนเราบางครั้งทำอะไรที่เลวร้ายลงไป เพราะความที่ขาดสติตัวเดียว อย่างที่เห็นข่าวตามทีวี หรือตามหน้าหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ คนฆ่ากัน คนโกงกันเป็นเรื่องปกติที่พบเจอได้ คือการได้ศึกษาพุทธศาสนาไม่ได้หมายความว่าเราสามารถพัฒนาจิตใจให้อยู่ในศีลในธรรมอย่างเดียว เรายังสามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันให้เราทำงานโดยเกิดข้อผิดพลาดให้น้อยที่สุดได้เพราะเราใช้สติของเรากำกับเราไม่ประมาท เมื่อเราไม่ประมาท เราก็ไม่เกิดข้อผิดพลาดได้

(นรต.นัฐพล ชุ่มบัวทอง สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

“ได้หลายอย่างเลย นอกจากจะนำไปใช้แล้ว ยังแนะนำให้ผู้อื่นทำด้วย เพราะเราทำดีแล้ว เราก็อยาก让别人ทำดีด้วย เหมือนของดีต้องบอกต่อ”

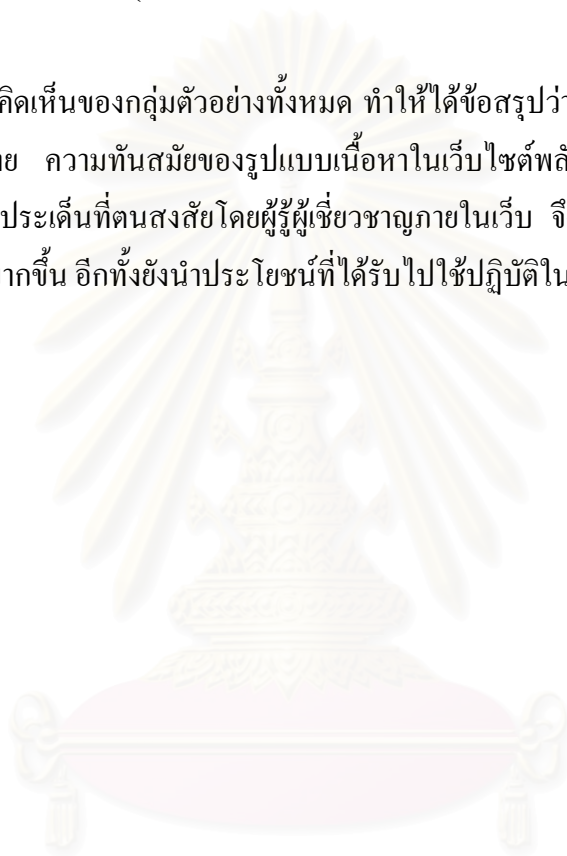
(ว่าที่ร้อยตรี สราทตรา เล่งไพบูลย์)

“มีผลต่อทัศนคติและการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้ามากพอควร เวลาข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจ ข้าพเจ้าก็จะเข้ามาที่เว็บนี้ และข้าพเจ้าก็จะได้แนวคิดดีๆกลับไปทุกครั้งนั่นเป็นสิ่ง ที่ข้าพเจ้าปลื้มมาก ข้าพเจ้าได้รู้ทุกเรื่อง ที่ข้าพเจ้าอยากรู้ และได้รู้ในเรื่องที่ข้าพเจ้าไม่รู้อีกมากมาย และ ส่วนใหญ่ เป็นพวกการบริจาค ช่วยทำบุญ เช่น บริจาคพิมพ์หนังสือ บริจาคสมทบกองทุนต่างๆ ฯลฯ เพราะเชื่อว่าการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้พ้นทุกข์ได้บุญเยอะ และเรารู้สึกสุขใจ ทุกครั้งที่ได้ทำ ยิ่งเข้ามาอ่านในเว็บไซด์นี้ยิ่งได้เจอคนที่คิดเหมือนตัวเราเยอะ มันเหมือนมีแรงสนับสนุนให้เราทำดี คิดดี และช่วยเหลือสังคมได้ หากคนให้ความสนใจเยอะกว่านี้ เชื่อว่าวันหนึ่งคุณภาพชีวิตของคนไทยน่าจะดีขึ้น เพราะคนมีใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และกฎแห่งกรรม เพราะส่วนตัวแล้วชอบและเป็นเรื่องใกล้ตัว มีข้อมูลให้อ่านเยอะ และเชื่อถือได้ มีตัวอย่างให้เห็นอยู่จริง

อย่างในรายการทีวีก็มีแล้ว คือเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดสุดก็ว่าได้ ว่าทำได้
ดี ทำซ้ำได้ซ้ำ ไม่ซ้ำก็เร็วต้องเห็นผลกระทมาที่เราก่อ หากคนทั้งประเทศ
ในความสนใจอย่างจริงจัง เชื่อว่าปัญหาทางสังคมน่าจะลดไปเยอะ
พอสมควร

(นางสาวมรกต จงจินตรัถย์ สมาชิกเว็บไซต์พลังจิต)

จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทำให้ได้ข้อสรุปว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ
ในความหลากหลาย ความทันสมัยของรูปแบบเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิต และมีความพึงพอใจใน
การตอบคำถามในประเด็นที่ตนสงสัยโดยผู้ผู้เชี่ยวชาญภายในเว็บ จึงทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะเข้ามา
ใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังนำประโยชน์ที่ได้รับไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา สำหรับเด็กและเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณี เว็บไซต์พลังจิต” สามารถนำผลการศึกษาที่ได้นำเสนอเป็นผลสรุปเพื่อใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะได้ตามปัญหาคำวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตคอกทอม ซึ่งเป็นเว็บไซต์พระพุทธศาสนาได้รับความนิยมสูงสุด
2. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันกับความสัมพันธ์ในการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
3. แรงจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตคอกทอม
4. ความพึงพอใจต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตคอกทอมของเด็กและเยาวชน
5. บทบาทของเว็บไซต์พลังจิตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตของเด็กและเยาวชน

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตคอกทอม ซึ่งเป็นเว็บไซต์พระพุทธศาสนาได้รับความนิยมสูงสุด

บทบาทของอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา กรณีศึกษาเว็บไซต์พลังจิต ถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างยิ่ง เพราะจากที่เห็นในปัจจุบัน เรามักได้พบเห็นข่าวและสถานการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนในด้านที่เป็นแง่ลบเสียมาก เว็บไซต์พลังจิตคอกทอมที่เป็นเว็บไซต์พระพุทธศาสนาซึ่งได้รับความนิยมสูงสุดจากสำรวจของทฤษฎีจิตคอกทอเน็ตในหมวดศิลปวัฒนธรรมได้สร้างบทบาทของอินเทอร์เน็ตในแง่บวกที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชน ด้วยที่มามีดังกล่าวจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่นำไปสู่การได้รับความนิยมอย่างสูงสุดของเว็บไซต์พลังจิตคอกทอม ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ของผู้วิจัย ทำให้ได้รับทราบข้อมูลที่สามารสรูปออกมาเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในกระแสนิยมได้ ดังนี้

1) ความหลากหลายของรูปแบบเนื้อหาในการนำเสนอ เว็บไซต์พลังจิตถือได้ว่าเป็นเว็บไซต์ธรรมะเอ็นเทอร์เทน เพราะมีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของพระพุทธศาสนา ความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม บทความสาระบันเทิง ข่าวความเคลื่อนไหวในแวดวงบันเทิง การเมืองหรือการท่องเที่ยว ตลอดจนบอร์ดเกี่ยวกับเพลง ซึ่งเว็บไซต์ดังกล่าวล้วนได้นำมารวบรวมไว้อย่างหลากหลายโดยได้สอดแทรกเนื้อหาที่แฝงด้วยธรรมะเข้าไปในหัวข้อเรื่องทุกประเภท อาทิ ในบอร์ดเพลงจะมีบทเพลงที่เกี่ยวกับเนื้อหาธรรมะ โลกคุณความดี สอนในเรื่องกฎแห่งกรรมให้ดาวน์โหลดไปฟังหรือฟังออนไลน์ได้ หรืออย่างในหมวดของการท่องเที่ยวก็จะมีคำแนะนำสถานที่ที่น่าไปซึ่งเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่น่าสนใจ เป็นต้น

2) เนื้อหาและข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่เข้าใจโดยง่ายและมีความเหมาะสมแก่กลุ่มเด็กและเยาวชน เว็บไซต์พลังจิตมีการนำเสนอเรื่องราวของการเผยแผ่คำสอนในพระพุทธศาสนาที่เข้าใจง่าย ด้วยภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจได้โดยง่าย ไม่มีการใช้คำบาลี หรือคำเฉพาะที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนในประเด็นคำสอนความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาสามารถที่จะนำเสนอข้อคำถามผ่านทางกระทู้ในเว็บบอร์ดต่าง ๆ ได้ โดยจะมีผู้เชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนาเป็นผู้ให้คำตอบ ได้แก่ พระอาจารย์ แมชี เป็นต้น ด้วยลักษณะการสื่อสารที่สามารถโต้ตอบกันได้เช่นนี้ หรือการสื่อสารสองทางจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี

3) สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลในด้านพระพุทธศาสนาโดยง่ายของกลุ่มผู้ใช้ที่อยู่ในวัยเด็กและเยาวชน ด้วยการไร้ข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ของสื่ออินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถเปิดรับข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลาเพียงมีคอมพิวเตอร์และระบบเชื่อมต่อแค่คลิกมือเดียวเท่านั้นก็สามารถก้าวสู่โลกออนไลน์ได้แล้ว อินเทอร์เน็ตจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญซึ่งทำให้เว็บไซต์พลังจิตเว็บไซต์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาได้รับความนิยมสูงสุด นอกจากนี้ในยุคสมัยปัจจุบันจะสังเกตได้ว่า คนเริ่มเข้าหาวัดน้อยลง มีการหันหลังให้พระพุทธศาสนามากขึ้นเนื่องจากภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดที่ได้เบียดบังเวลาไปมากขึ้น การเข้าวัดเข้าวาจึงไม่ใช่สิ่งที่สะดวกอีกต่อไป วัดในอินเทอร์เน็ตจึงได้เกิดขึ้นในยุคนี้และสามารถตอบสนองกลุ่มคนที่ต้องการศึกษาพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นวัยที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างระบบอินเทอร์เน็ต

4) เป็นเว็บไซต์ที่มีการเปิดกว้างทางความคิด เว็บไซต์พลังจิตมีจุดมุ่งหมายหลักในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่บุคคลทั่วไป และยังเป็นมณฑลสาธารณะในการให้ข่าวสารความรู้ในเรื่องอื่น ๆ แก่ผู้ที่เปิดรับเว็บไซต์ด้วย อาทิ ปกิณกะบันเทิง แวดวงบันเทิง หรือข่าวความเคลื่อนไหวของสถานการณ์บ้านเมือง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการเปิดพื้นที่ของการแสดงความคิดเห็นหรือเว็บบอร์ดต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายภายใต้กฎเกณฑ์ระเบียบของเว็บไซต์ ซึ่งมีผลให้กลุ่มผู้เปิดรับเว็บไซต์นี้สามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดหรือประเด็นใดก็ตามได้อย่างเต็มที่ตราบใดที่ไม่ได้มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือประพฤตินิติตามกฎ

2. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันกับความสัมพันธ์ในการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

ลักษณะทางประชากรที่ได้ทำการสำรวจจากแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และศาสนา จากผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทางประชากรดังกล่าวที่แตกต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ในการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

3. แรงจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

จากการสำรวจในประเด็นเรื่อง แรงจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม พบว่า มีแรงจูงใจที่เป็นตัวเร้าหรือตัวผลักดันให้เด็กและเยาวชนเกิดการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอมที่เป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาหลายประการ โดยเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเปิดรับจากการที่ทำให้ได้ข้อคิดและคติสอนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.85) รองลงมาคือ เพื่อใช้ทำงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านพระพุทธศาสนา (ค่าเฉลี่ย = 3.76) และทำให้เพิ่มพูนความรู้เรื่องพระพุทธศาสนามากขึ้นจากในห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.66) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตรวมทุกแรงจูงใจแล้ว พบว่า เด็กและเยาวชนมีแรงจูงใจในการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.46)

4. ความพึงพอใจต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตคอทคอมของเด็กและเยาวชน

จากการสำรวจในประเด็นเรื่อง ความพึงพอใจต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตคอทคอมของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์พลังจิตในด้านกรนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากในเว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.72) รองลงมาคือ ความพึงพอใจต่อการนำไปใช้เป็นคติสอนใจหรือคำสอนต่างๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.64) และความพึงพอใจต่อความทันสมัยของข้อมูลและบทความต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิต (ค่าเฉลี่ย = 3.56) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิตรวมทุกความพึงพอใจทั้งหมดแล้ว พบว่า เด็กและเยาวชนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตคอทคอมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.43)

5. บทบาทของเว็บไซต์พลังจิตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตของเด็กและเยาวชน

จากการสำรวจในเรื่องระดับการเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตเพื่อศึกษาพุทธศาสนามากที่สุด โดยต้องการศึกษาเรื่องกฎแห่งกรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.51) รองลงมาคือ อ่านข่าวพระพุทธศาสนา (ค่าเฉลี่ย = 3.47) และเป็นแหล่งในการศึกษาพระพุทธศาสนาสำหรับผู้เริ่มต้น (ค่าเฉลี่ย = 3.41) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยการเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตทั้งหมดแล้ว พบว่า เด็กและเยาวชนมีการเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.82)

นอกจากนี้ ในด้านของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิตจะหันมาสนใจการสวดมนต์ภาวนา การรู้จักการให้ทาน การมีจิตใจที่สงบและเสียอกเสียใจ และการปฏิบัติตนเพื่อเป็นพุทธมามกะที่ดีในวันสำคัญทางศาสนา ตลอดจนความคิดต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตที่มีผลให้สนใจจะศึกษาพระพุทธศาสนาต่อไปมากขึ้นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

และประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตทั้งหมดแล้ว พบว่า เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.30)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตามที่คุณวิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างต่างกัน จะมีแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน
2. พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างต่างกัน จะมีการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย สรุปได้ว่า

1. คุณลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และศาสนา ไม่ได้มีผลให้กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
2. พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ

กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน มีการใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้งต่างกัน มีลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิตต่างกันมีการแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน และมีความเชื่อในเรื่องเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิตต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการรู้จักเว็บไซต์พลังจิตต่างกัน การรู้จักเว็บไซต์พลังจิตจากแหล่งที่ต่างกัน ความเป็นสมาชิกที่ต่างกัน ระยะเวลาของการเป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิตที่ต่างกัน และการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่น ๆ ที่ต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น สามารถนำมาสู่การอภิปรายผลได้ตามปัญหาคำถามวิจัยดังประเด็นต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตดอทคอมได้รับความนิยมสูงสุด
2. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันกับความสัมพันธ์ในการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
3. แรงจูงใจในการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอมของเด็กและเยาวชน
4. ความพึงพอใจต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม
5. บทบาทของอินเทอร์เน็ตที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาและการนำไปใช้ประโยชน์ของเด็กและเยาวชน

1. ปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตได้รับความนิยมสูงสุด

จากการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์พลังจิตได้รับความนิยมสูงสุดพบว่า ความหลากหลายของเนื้อหาภายในเว็บไซต์เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ได้รับความนิยมสูงสุด และเนื้อหาของพระพุทธศาสนาเข้าใจง่ายเพราะเน้นหลักคำสอนที่เข้าใจง่ายสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อเปรียบเทียบกับเว็บไซต์พระพุทธศาสนาเว็บไซต์อื่นที่ใช้ภาษาบาลีในการนำเสนอหลักคำสอนทำให้ยากแก่การเข้าถึงสำหรับเด็กและเยาวชน และที่สำคัญการเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านทางอินเทอร์เน็ตทำให้เข้าถึงง่าย ไม่จำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ สามารถค้นหาในเรื่องที่สงสัยหรือเรื่องที่สนใจได้ง่าย

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ ของ Joseph B. Walther (1992) (อ้างถึงใน บุญญาภรณ์ วาณิชยชาติ, 2544) ที่ว่าการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์มีความแตกต่างจากสื่อเดิมอย่างหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ในแง่ที่สามารถใช้เมื่อไรก็ได้ (transient) โดยไม่มีเงื่อนไขในเรื่องของเวลาเป็นข้อจำกัดมีการกระจายตัวอยู่ทั่วไป (widely distributed) มีความหลากหลายของช่องทาง (multi - model) และเปิดโอกาสให้ผู้สื่อสารสามารถกระทำการใดๆ กับเนื้อหาสารก็ได้ (manipulation of content) และลักษณะสำคัญคือ เป็นเครือข่ายที่มีลักษณะสากลในการลำเลียงข้อมูลข่าวสาร และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ James Beniger และ Scott Peck (1987) ที่ว่า การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์จะสร้างให้เกิดการใช้ภาษา วิธีการพูดสื่อสารและความเข้าใจร่วมกันขึ้นมาใหม่ (shared understanding) ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ชุมชนออนไลน์ดำรงต่อไปได้ ผู้ใช้สื่อคอมพิวเตอร์เป็นเวลานานจะค่อยๆ ซึมซับบุคลิกการใช้วัฒนธรรมร่วมกัน ที่มีลักษณะกลางๆ เป็นมุมมองระดับโลก (worldviews) เช่น ต้องใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งที่มีวัฒนธรรมภายนอกคอมพิวเตอร์ของตนไม่เคยมีปรากฏมาก่อน หรือทำความเข้าใจในสัญลักษณ์ใหม่ๆ ที่ใช้ในห้องสนทนา ชุมชนใหม่จะเลือกและเรียนรู้การใช้ภาษาถ้อยคำสื่อสาร ด้วยการถอดรหัสเพื่อทำความเข้าใจระหว่งการมีปฏิสัมพันธ์ด้วยการแสดงออกทางการสื่อสาร ชุมชนของพวกเขามีรูปแบบการแสดงออกที่มีลักษณะเป็นกลุ่มโดยเฉพาะ ผู้อยู่ในกลุ่มชนเดียวกันเท่านั้นที่สามารถถอดรหัสและเข้าใจความหมายที่ซ่อนไว้

ทั้งนี้ จากแนวคิดเรื่องการออกแบบชุมชนบนเว็บไซต์ ของ Amy Jo Kim (2004) (อ้างถึงในกรรณิกา เชาวน์วัฒนกุล, 2549) สามารถอธิบายถึงวิธีการสร้างเว็บไซต์พลังจิตที่ทำให้ได้รับความนิยมนั้น โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ 1) ผู้ออกแบบจะต้องวางวัตถุประสงค์ในการทำเว็บไซต์ไว้อย่างชัดเจน 2) ภายในเว็บจะต้องเป็นแหล่งรวบรวมหลากหลายสถานที่เข้าไว้ด้วยกัน 3) ในแต่ละเว็บไซต์ จะต้องมีการแสดงลักษณะตัวตนของสมาชิกอย่างชัดเจน 4) การทำให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์ใหม่กลายเป็นคนสำคัญในเว็บ 5) รูปแบบชุมชนบนเว็บไซต์ ควรมีผู้นำทางความคิด 6) ทุกๆ เว็บไซต์ มักจะมีพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน 7) ควรจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิก 8) ต้องคิดหาเทคโนโลยีที่สามารถช่วยให้สมาชิกสามารถ link ไปยังหน้าต่างๆของเว็บโดยวิธีง่ายดาย

จากแนวคิดข้างต้นจะพบว่า การสร้างชุมชนบนเว็บไซต์ จะประสบความสำเร็จได้ ผู้ออกแบบจะต้องวางวัตถุประสงค์ในการทำเว็บไซต์ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเว็บมาสเตอร์ ทำให้ทราบว่าหน้าที่เว็บไซต์พลังจิตได้รับความนิยมนั้น เนื่องจากกลุ่มผู้ดูแลเว็บได้มี

การกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ว่าเป็นเว็บ “ธรรมะเอ็นเทอร์เทน” ที่เน้นเสนอเนื้อหาธรรมะเป็นหลัก และมีในส่วนของความบันเทิงสอดแทรกเข้ามาไว้ด้วย จึงทำให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงได้ง่าย เพราะการนำเสนอไม่ได้เน้นสาระวิชาการจนเกินไป โดยทั้งสองส่วนนี้สามารถดำเนินไปด้วยกันได้ อย่างเช่นการนำเสนอข่าวบันเทิงของดารานักแสดงนั้น เมื่อก้าวถึงหาสาระสำคัญแล้วก็จะมีการสอดแทรกเนื้อหาธรรมะที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าวเข้ามาด้วย ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนซึมซับได้ง่ายและไม่น่าเบื่ออีกด้วย

นอกจากนี้ภายในเว็บจะต้องเป็นแหล่งรวบรวมหลากหลายสถานที่เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งในข้อนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยเช่นกัน เนื่องจากภายในเว็บไซต์พลังจิต เป็นเว็บไซต์ที่มีความหลากหลาย เช่น ข่าวพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสำหรับผู้เริ่มต้น อภิญญากรรมฐาน กฎแห่งกรรม ข่าวการเมือง ข่าวบันเทิง ท่องเที่ยว บอร์ดเพลง ฯลฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเนื้อหาหลักจะเป็นเรื่องของพระพุทธศาสนา แต่ทั้งหมดนี้ถือได้ว่าเว็บไซต์พลังจิตเป็นชุมชนหนึ่งที่มีความหลากหลายมาก เพียงเข้ามาที่เว็บไซต์นี้เพียงเว็บเดียวก็สามารถหาความรู้ได้ในทุกๆ เรื่อง จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเว็บมาสเตอร์ ทำให้ทราบว่า การที่นำเนื้อหาสาระทั้งทางโลกและทางธรรมเข้าไว้ด้วยกันก็เพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนที่เข้ามาไม่เกิดความเบื่อหน่ายกับเรื่องของพระพุทธศาสนาที่นำเสนอ เหมือนกับเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่นที่เน้นการนำเสนอเรื่องของพระพุทธศาสนาเพียงอย่างเดียว ทางเว็บไซต์พลังจิตจึงได้นำเนื้อหาของความบันเทิงมาเป็นตัวล่อเพื่อให้เด็กเข้ามาก่อนในขั้นต้น ซึ่งในการนำเสนอก็จะมีสอดแทรกประเด็นธรรมะที่คิดว่าสอดคล้องกับเนื้อหาข่าวด้วย ซึ่งวิธีการนี้ทำให้เด็กเกิดการซึมซับและนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง

นอกจากนี้ จากผลการศึกษายังพบว่า กลุ่มสมาชิกในเว็บไซต์พลังจิตได้มีการแสดงลักษณะตัวตนของสมาชิกอย่างชัดเจน ว่าใครเป็นใคร จึงทำให้เกิดความเชื่อใจขึ้นภายในเว็บไซต์ และกลุ่มสมาชิกได้มีการติดต่อ สื่อสารกันตลอดเวลา รวมทั้งการแสดงลักษณะตัวตนยังทำให้สมาชิกแต่ละคนกล้าที่จะติดต่อสื่อสารกันมากขึ้นด้วย เพราะเชื่อว่าทุกคนเป็นญาติธรรมกัน เพราะทุกคนที่เข้ามาในเว็บไซต์พลังจิตต่างก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน นั่นคือ หาหนทางแห่งการดับทุกข์ โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเรื่องของหลักธรรมคำสอนในส่วนของตนเองกับเพื่อนสมาชิก และภายในเว็บไซต์พลังจิต ก็ได้มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามาแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ ได้ และร่วมอนุโมทนาต่อข้อความที่เพื่อนสมาชิกคนอื่นๆ ตั้งไว้ในห้องต่างๆ ภายในเว็บ โดยที่ผู้ร่วมอนุโมทนาต่อข้อความของคนอื่น ก็จะมีคะแนนสะสมจากการอนุโมทนาทุกครั้ง หากใครมี

คะแนนสะสมมากถึงระดับหนึ่งจะได้เลื่อนขึ้นความเป็นสมาชิกจากสมาชิกธรรมดา และหากมีคะแนนสะสมมากยิ่งขึ้นไปอีกก็จะถูกยกระดับให้เป็นสมาชิกยอดนิยม เป็นต้น

ขณะเดียวกันภายในเว็บไซต์พลังจิต ก็ได้จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญประจำห้องทุกห้องในเว็บไซต์เพื่อตอบคำถามสมาชิก เช่นในห้องของพระพุทธศาสนาสำหรับผู้เริ่มต้น จะมีแม่ชี และพระสงฆ์ เป็นผู้ตอบคำถามในเรื่องที่สมาชิกมีข้อสงสัย ซึ่งช่วยให้สมาชิกที่เข้ามาใหม่สามารถทำความเข้าใจในพระพุทธศาสนาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเปรียบเสมือนการนำวัดมาไว้ในอินเทอร์เน็ต ซึ่งวิธีการนี้ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงได้ง่าย และจากการศึกษาวิจัยยังพบว่า ประเด็นที่เด็กเข้ามาศึกษาหาความรู้มากที่สุด คือเรื่องของกฎแห่งกรรม ดังนั้นการที่มีผู้เชี่ยวชาญ อย่างแม่ชี และพระสงฆ์ มาให้ความรู้ความเข้าใจ จึงทำให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้โดยไม่ต้องเดินทางไปวัด ซึ่งเหมาะกับยุคสมัยในปัจจุบัน

นอกจากนี้เว็บมาสเตอร์ยังมีบทบาทสำคัญในการตั้งกฎเกณฑ์ในการควบคุมสมาชิก เพื่อการอยู่ร่วมกัน โดยได้มีการกำหนดกฎกติกาไว้ดังนี้

1. การแฉ่งเตือน (ใบเหลือง) คือ คำเตือนจะเป็นการแฉ่งเตือนเพื่อนสมาชิกได้ทราบว่ามี การกระทำผิด

2. ทำผิดกฎ (ใบแดง) ถูกแฉ่ง 1 ครั้ง จะถูกหักหนึ่งคะแนน ระยะเวลาในสัปดาห์ ถ้าสมาชิก ทำผิด จะตัด 3 คะแนน และจะถูกระบอบแบนเป็นเวลา 2 สัปดาห์โดยอัตโนมัติ

โดยมีความผิดดังนี้

- Spammed โฆษณา
- ก่อกวนเพื่อนสมาชิก
- ใช้ลายเซ็นไม่เหมาะสม
- ใช้ภาษาไม่เหมาะสม
- ตั้งชื่อกระทู้ไม่เหมาะสม
- เนื้อหาไม่เหมาะสม
- ตั้งกระทู้เดียวกันในหลายห้อง

ในการกำหนดกฎกติกาขึ้นนั้น ก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเพื่อนสมาชิก และทางเว็บมาสเตอร์เองก็จะแฉ่งสมาชิกที่มีการทำผิดด้วยทุกครั้งว่าผิดเนื่องจากอะไร เพื่อที่สมาชิกจะได้ปรับปรุงในความผิดนั้น แล้วไม่กระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มักจะทำผิดกฎก็

คือ สมาชิกที่เข้ามาใหม่ซึ่งยังไม่เข้าใจกับกฎกติกา และอีกกลุ่มหนึ่งก็คือ กลุ่มที่เข้ามาเพื่อทักท้วง ซึ่งคนกลุ่มนี้เมื่อถูกตัดสิทธิ์การเป็นสมาชิก ก็จะมีการสมัครเข้ามาใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องยากในการตรวจสอบว่าใครเป็นใครเพราะจะมีการเปลี่ยนชื่อเข้ามาทุกครั้ง

นอกจากนี้กลุ่มผู้ดูแลเว็บไซต์พลังจิตยังให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมพบปะกันระหว่างสมาชิกโดยมีการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาด้วยกัน เช่น ในสัปดาห์ที่ 1 ของเดือนก็จะมีการนัดหมายเพื่อทำสังฆทานร่วมกัน ที่บ้านสายลม โดยที่สมาชิกจะมาพร้อมเพียงกัน โดยที่ไม่ได้นัดหมาย และมีการนัดหมายไหว้พระ 9 วัดซึ่งได้มีการจัดขึ้นเป็นประจำในช่วงเทศกาลสำคัญหรือวันสำคัญทางศาสนา การร่วมกันสร้างพระพุทธรูป การสร้างเจดีย์ และกิจกรรมอื่นๆ อีกมากมายที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาซึ่งจะจัดขึ้นเป็นประจำทุกเดือน โดยมีความแตกต่างกันออกไป จึงทำให้สมาชิกได้มาพบปะพูดคุยกัน ดังนั้น สมาชิกในเว็บไซต์จึงมีความผูกพันเสมือนพี่น้อง เพราะได้มีการพบปะกันเป็นประจำ จึงถือเป็นการสร้างกัลยาณมิตรทางธรรมได้เป็นอย่างดี

ขณะเดียวกันเว็บมาสเตอร์ยังให้ความสำคัญกับการทำ link เว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่นๆ ด้วยเมื่อเข้ามาเว็บไซต์พลังจิตแล้วสามารถไปยังเว็บอื่นๆ ได้โดยไม่จำกัดเฉพาะเว็บพระพุทธศาสนาเท่านั้นแต่มี link ไปยังเว็บไซต์สำคัญอื่นๆ เช่น เว็บผู้จัดการออนไลน์ sanook.com หรือ kapook.com เป็นต้น และภายในเว็บไซต์พลังจิตได้ออกแบบให้มีการใช้งานง่าย โดยมีการแบ่งหมวดหมู่ที่ชัดเจนตามความสนใจของสมาชิกอีกด้วย

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเว็บไซต์พลังจิต เกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เว็บไซต์ได้รับความนิยมนั้น พบว่า การสร้างความสัมพันธ์เหมือนพี่น้องกับกลุ่มสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาในเรื่องที่สมาชิกสงสัย หรือการเข้ามาแสดงความคิดเห็นร่วมกันในเว็บบอร์ด การพบปะพูดคุยกันระหว่างสมาชิก การเข้ามาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในเรื่องของศาสนา และประเด็นอื่น ๆ ที่ไม่จำกัดเฉพาะเรื่องของศาสนาเท่านั้น จึงทำให้สมาชิกกล้าที่จะพูดคุยกันมากขึ้น โดยที่เปิดเผยตัวตนที่แท้จริงของตน อีกทั้งยังได้มีการนัดพบปะกันเป็นประจำ ทำให้ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมาชิกไม่ได้เป็นเพียงแต่คนรู้จักกันในโลกไซเบอร์เท่านั้น แต่สามารถออกมาสู่โลกแห่งความเป็นจริงด้วย

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าเรื่องของศาสนาเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนมาก การที่สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่เข้าถึงง่าย ไม่จำกัดเวลา และสถานที่ ดังนั้นการแสดงออกทางความคิดเห็นโดยที่ไม่รู้จัก

ตัวตน หรือเห็นหน้าค่าตากัน ก็สามารถทำให้เกิดปัญหาได้ เพราะกลุ่มคนที่เข้ามาใช้ประโยชน์เอง อาจจะมีความคิดเห็นที่ต่างกันออกไป จึงทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านความคิดและผู้ใช้ขึ้น ทางเว็บไซต์พลังจิต จึงก็ได้มีการออกกฎขึ้นมาเพื่อควบคุมสมาชิกเพื่อไม่ให้เกิดความแตกแยกขึ้น โดยมีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน (ตามบทลงโทษที่ได้อ้างไว้ในข้อ 6) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยยังพบอีกว่า ถึงแม้สมาชิกจะถูกแบนหรือถูกเพิกถอนการเป็นสมาชิกแล้ว แต่ก็ยังสามารถสมัครสมาชิกใหม่ได้อีก โดยได้ทำการเปลี่ยนชื่อในการสมัคร ซึ่งตรงนี้ทางกลุ่มผู้ทำเว็บเองก็ทราบ แต่ไม่สามารถจะไปจัดการอะไรได้เพราะถือเป็นสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งทางเว็บเองควรมีมาตรการในการจัดการที่ดีที่ทำให้คนกลุ่มนี้ไม่สามารถกลับเข้ามาใช้งานได้อีกจะเป็นการดี เพราะเปลี่ยนชื่อแล้วแต่ตัวผู้ใช้เองยังเป็นคนเดิม ซึ่งก็ยังคงมาสร้างปัญหาเดิมๆให้เกิดขึ้นในเว็บไซค์ จึงทำให้เว็บไซค์เกิดความเสียหาย และถูกลดความน่าเชื่อถือลงไปด้วย

ปัจจัยหลักที่ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชนเข้ามาใช้ประโยชน์ในเว็บไซค์พลังจิต ก็เนื่องมาจากการนำเสนอที่ไม่เครียด หรือที่ผู้ดูแลเว็บบอร์ดได้ให้นิยามไว้ว่าเป็น “เว็บธรรมะเอ็นเทอร์เทน” โดยการนำเสนอเนื้อหาที่มีความหลากหลายไม่จำกัดเฉพาะเรื่องศาสนาเท่านั้น แต่ยังสามารถสอดแทรกสาระความบันเทิงเข้าไปด้วย และในส่วนของศาสนาที่ถือเป็นเนื้อหาหลักในเว็บไซค์พลังจิต การนำเสนอในส่วนนี้จะมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ซึ่งแปลความหมายมาจากภาษาบาลีแล้วจึงทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เข้ามาใช้ประโยชน์เข้าใจง่ายจริงทำให้พวกเขากลับมาใช้ประโยชน์ต่อไป และในส่วนของบันเทิงก็ได้มีการสอดแทรกแง่คิดคติสอนใจเข้าไปด้วย ภายในเว็บไซค์ได้มีการจัดประเภทเนื้อหาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสามารถเข้าไปดูในเรื่องที่ตนสนใจได้ โดยแต่ละส่วนได้มีผู้เชี่ยวชาญไว้คอยตอบคำถามในเรื่องที่สงสัยอีกด้วย จึงทำให้สมาชิกเข้ามาเว็บไซค์พลังจิตเว็บเดียวก็สามารถหาความรู้ได้ในหลายๆเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพระพุทธศาสนาที่เป็นเรื่องหลัก หรือไม่ว่าจะเป็นการเมือง, บันเทิง, ท่องเที่ยว, วิทยาศาสตร์, สิ่งลึกลับ, สุขภาพ หรือแต่หมวดการดาวน์โหลดเพลง จึงทำให้กลุ่มสมาชิกที่อยู่ในวัยเด็กและเยาวชนเข้ามาใช้ประโยชน์เว็บไซค์พลังจิตเป็นจำนวนมาก โดยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ดูแลเว็บบอร์ดทำให้ทราบว่า สิ่งเหล่านี้ถือเป็นกุศโลบายอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจเข้ามา ซึ่งในครั้งแรกพวกเขาอาจจะเข้ามาในส่วนของความบันเทิงแต่เมื่อเข้ามาทุกวันพวกเขาก็จะเริ่มดูในหมวดอื่นๆ จนมาถึงเรื่องของพระพุทธศาสนานั้นเอง จึงทำให้เว็บไซค์พลังจิตได้รับรางวัล ว่าเป็นเว็บไซค์พระพุทธศาสนายอดนิยมอันดับ 1 โดยทรูอิทีคอตคอม

ในปัจจุบันนี้จะพบว่า การเกิดขึ้นของเว็บไซค์พระพุทธศาสนา มีปริมาณมาก แต่เว็บไซค์ที่ประสบความสำเร็จมาจากการที่ไม่ได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมก็มีจำนวนมากเช่นกัน ดังนั้น หาก

ผู้ออกแบบเว็บไซต์พระพุทธศาสนาน่ากลยุทธการสร้างเว็บไซต์ให้มีความหลากหลายในเรื่องเนื้อหา ความทันสมัย และการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เพราะแต่ละคนมีการแสวงหาที่แตกต่างกัน ถ้าหากเว็บไซต์มีการนำเสนอที่หลากหลายตรงกับสิ่งที่ผู้รับต้องการก็จะทำให้เว็บไซต์นั้นๆประสบความสำเร็จได้เช่นกัน และที่สำคัญการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดทำและกลุ่มสมาชิกก็จะเป็นสิ่งที่ทำให้เว็บไซต์ได้รับความนิยมสูงอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การเผยแพร่พระพุทธศาสนาโดยผ่านสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ต มีศักยภาพในการทำให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงได้ง่ายมากกว่าสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ ฉะนั้นความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร และเนื้อหาในการนำเสนอควรถูกต้องตามหลักพระไตรปิฎก เพราะผู้รับสารกลุ่มนี้ยังไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอันไหนคือหลักของพระพุทธศาสนาที่แท้จริง เพราะหากมีการนำเสนอแต่สิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติมากเกินไป ซึ่งขัดต่อหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนหลงทางได้

2. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันกับความสัมพันธ์ในการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

ลักษณะทางประชากรที่ได้ทำการสำรวจจากแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และศาสนา จากผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทางประชากรดังกล่าวที่แตกต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกรับสาร (Selective Process) ซึ่งกล่าวถึงความสำคัญของตัวแปรที่กำหนดเกี่ยวกับการเลือกรับข่าวสารนั้น ได้แก่ ทศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ความคิดเห็นและประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล

เดอเฟลอร์ (Defleur, 1996 อ้างถึงใน ชันญุสรา อรรถพ ฒ อยุธยา, 2549) ได้เสนอพื้นฐานและเหตุผลแห่งความแตกต่างของบุคคลไว้ 4 ประการ คือ

1. บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพและสถานภาพทางจิตวิทยา
2. ความแตกต่างดังกล่าวนี้เป็นเพราะบุคคลมีการเรียนรู้ทางสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน
3. บุคคลที่อยู่ต่างสภาพแวดล้อมกันก็จะได้รับการเรียนรู้สภาพแวดล้อมต่างกันไป
4. การเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ทำให้บุคคลมีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อและบุคลิกภาพแตกต่างกัน

ในขณะที่ความแตกต่างกันของบุคคล สภาพแวดล้อม เป็นเหตุให้มีการเปิดรับที่แตกต่างกันออกไป แต่ในกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่เปิดรับเว็บไซต์พลังจิตที่แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันทางด้าน อายุ การศึกษา ภูมิฐานะ หรือแม้แต่มาจากต่างครอบครัวกัน แต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องทัศนคติ ความเชื่อ เกี่ยวกับเรื่องพระพุทธศาสนา จากการเปิดรับจากเว็บไซต์พลังจิตคอทคอม

3. แรงจูงใจในการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตคอทคอมของเด็กและเยาวชน

ผลการศึกษาจากการสำรวจ พบว่า โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตทำให้เพิ่มพูนความรู้เรื่องพระพุทธศาสนามากขึ้นจากห้องเรียน อ่านแล้วเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้ เป็นสื่อกลางที่ช่วยเหลือสังคม ทำให้ได้ข้อคิดและคติสอนใจ เป็นศูนย์ให้คนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันได้นำเสนอเรื่องราวประสบการณ์ และเพื่อใช้ทำงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านพระพุทธศาสนาในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตเพราะรูปแบบของเว็บไซต์มีกราฟิกสวยงามดึงดูดใจ การจัดวางหัวข้อและภาพประกอบของเว็บไซต์สวยงามค้นหาง่าย ข่าวสารและบทความในเว็บไซต์พลังจิตมีความทันสมัยและน่าสนใจ การเข้าเว็บไซต์พลังจิตทำให้ท่านมีเรื่องที่จะนำไปคุยกับเพื่อนๆ เว็บไซต์พลังจิตมีข้อมูลความรู้ที่หลากหลาย มีความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูล สามารถเชื่อมโยงกับเว็บไซต์อื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เข้าใจธรรมะและสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติมากขึ้น ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และความถูกต้องและทันสมัยของข้อมูลในระดับปานกลาง และจากการสัมภาษณ์ พบว่า แรงจูงใจที่ทำให้เปิดรับเนื้อหาพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต เนื่องมาจากมีคติสอนใจที่ดีสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ และการได้มาซึ่งความรู้ที่เพิ่มมาจากในห้องเรียนมากยิ่งขึ้น

โดยแรงจูงใจที่สำคัญในการเปิดรับเนื้อหาพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน นั่นก็หมายความว่า เป็นการแสวงหาความรู้ที่เกิดจากการอยากรู้อยากเห็น ความสงสัยในเรื่องราวชีวิต จึงเกิดการค้นหาคำตอบขึ้นนั่นเอง และตามมาด้วยแรงจูงใจจากบุคคลรอบด้าน ซึ่งจากการวิจัยทำให้พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยเด็กและเยาวชนที่เข้าเว็บไซต์พลังจิต โดยส่วนใหญ่มีแรงจูงใจจากเพื่อน ที่เมื่อเข้าไปใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิตแล้วเกิดความพึงพอใจในเนื้อหาสาระจึงทำให้เกิดการบอกต่อกันไป

ซึ่งก็เป็นไปตามทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจภายในและภายนอก ของเดซี และไรอัน ที่กล่าวถึง การที่ผู้เรียนมีแรงจูงใจภายใน (The Intrinsic Motivation) จะเรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพราะสนใจในสิ่งนั้น ความพึงพอใจในการเรียนจะเกิดจากความสนใจ (Interest) และสิ่งที่ได้เรียนรู้ (Learning outcomes) มากกว่าคะแนน คำชม รางวัล หรือลงโทษ ที่ได้รับ (Performance outcomes) ผู้เรียนในกลุ่มนี้จะมีความพากเพียรที่จะทำให้สำเร็จด้วยตนเองถึงแม้ว่าจะพบกับอุปสรรค (Self – determination) (Deci and Ryan อ้างถึงใน ชันญุศรา อรรถพ ฒ อยุธา, 2549)

นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางเว็บจัดขึ้น การพบปะกับเพื่อนสมาชิกภายในเว็บไซต์โดยการส่งผ่านข้อความที่ให้กำลังใจ หรือสอบถามในเรื่องที่กำลังสงสัยแล้วได้รับคำตอบกลับมา เนื้อหาที่ตรงใจหรือเป็นเรื่องที่กำลังต้องการค้นหาข้อมูล เหล่านี้ล้วนทำให้เด็กและเยาวชนเกิดแรงจูงใจในการเข้ามาใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิตมากขึ้น

จากผลการวิจัยและการสัมภาษณ์เชิงลึก จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนที่เข้ามาใช้ประโยชน์โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิตทำให้เพิ่มพูนความรู้เรื่องพระพุทธศาสนาจากห้องเรียน อ่านแล้วเข้าใจง่ายสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะได้ข้อคิดและคติเตือนใจ และแรงจูงใจที่ทำให้เข้ามาใช้ประโยชน์อีกอันหนึ่งก็คือ สมาชิกในกลุ่มเด็กและเยาวชนนำไปใช้เพื่อทำงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา และสมาชิกได้ให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์อันดีที่พี่น้องกับเพื่อนสมาชิก ซึ่งเมื่อเข้ามาครั้งพวกเขาพบเจอเพื่อนสมาชิกที่ดี เนื้อหาการนำเสนอที่ดีก็เลยทำให้เกิดแรงจูงใจในการเข้ามาใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิตต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน พบว่า พวกเขารู้สึกเสมือนว่าชุมชนในเว็บไซต์พลังจิตเป็นบ้านหลังที่สองสำหรับพวกเขา เพราะเชื่อว่าสมาชิกทุกคนที่มารวมตัวกันอยู่ในเว็บไซต์พลังจิตนี้ เปรียบเหมือนพี่น้องกัน ทุกคนล้วนมีคุณธรรม เพราะพวกเขาเชื่อว่าหากไม่มีคุณธรรม ก็คงไม่เข้าเว็บไซต์พระพุทธศาสนา อย่างแน่นอน ดังนั้น สมาชิกส่วนใหญ่ที่เข้ามาจึงมีความไว้วางใจกันค่อนข้างสูง เพราะสามารถพูดคุย ปรึกษากันได้ทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเรื่องของพระพุทธศาสนา หรือแม้แต่ชีวิตส่วนตัว เพราะทุกคนเชื่อว่าเป็นพี่น้องกัน

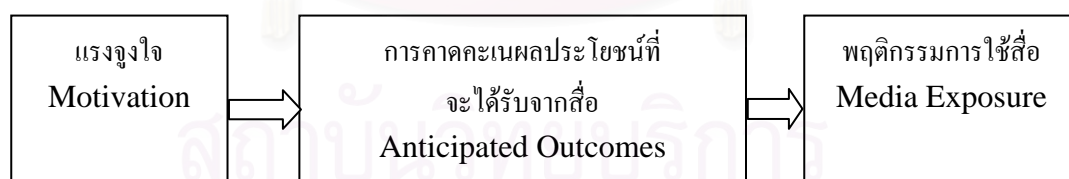
ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า แรงจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนที่เข้ามาใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิตโดยส่วนใหญ่ สิ่งที่ทำให้พวกเขาเข้าเว็บไซต์พลังจิต มีดังนี้

แรงจูงใจอันดับ 1 คือ ได้ข้อคิดและคติสอนใจ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะจะเห็นได้ว่าสังคมในปัจจุบันมีแต่การแก่งแย่งชิงดีกัน และความหลากหลาย ความทันสมัยของเนื้อหา ที่สามารถตอบโจทย์ในสิ่งที่พวกเขาอยากรู้ได้ ภาษาที่ใช้สื่อสารเรื่องพระพุทธศาสนา ก็เป็นภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ ไม่ต้องไปตีความหลายรอบ หรือแม้แต่สงสัยในเรื่องอะไรก็สามารถถามได้ทันทีแล้วก็ได้คำตอบในทันทีเช่นกัน

แรงจูงใจอันดับ 2 คือ การนำไปใช้เพื่อทำงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านพระพุทธศาสนา และความเป็นกัลยาณมิตรที่ดี ของเพื่อนสมาชิกในเว็บไซต์ และ ความเป็นกันเองของสมาชิกและกลุ่มผู้ทำเว็บ ซึ่งการเข้ามาครั้งแรกก็เพียงแต่พูดคุยหรือซักถามในประเด็นที่สงสัยเท่านั้น และภายหลังจากที่มีการพูดคุยกันระยะหนึ่งสมาชิกโดยส่วนใหญ่ก็จะมีการเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง แล้วจึงได้มีการพบปะกันนอกสถานที่ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการพบปะพูดคุยในเรื่องของพระพุทธศาสนา และการปฏิบัติธรรมนอกสถานที่

แรงจูงใจอันดับ 3 คือ ทำให้เพิ่มพูนความรู้เรื่องพระพุทธศาสนามากขึ้นจากห้องเรียน เพราะภายในเว็บไซต์พลังจิตดอทคอมได้มีผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนามาคอยตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่สงสัย ซึ่งบางประเด็นก็ไม่มีในบทเรียน จึงทำให้เด็กได้รับความรู้มากขึ้น

นอกจากนี้จากผลการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจของเด็กและเยาวชนในการเปิดรับเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม ยังสามารถอธิบายลักษณะการเปิดรับของเด็กและเยาวชนได้ดังแผนภาพข้างล่างนี้

ภาพแสดงแบบจำลองทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ

จากแผนภาพดังกล่าวข้างต้น สามารถอธิบายถึง พฤติกรรมและแรงจูงใจ ในการเปิดรับพระพุทธศาสนาของเด็กและเยาวชน โดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ได้ดังนี้

แนวทฤษฎีพฤติกรรมและแรงจูงใจ มีพื้นฐานหลัก 3 ประการ ได้แก่

1) พฤติกรรมของมนุษย์เป็นอิสระ ไม่เพียงแต่อิสระที่จะเลือกแสดงพฤติกรรมต่างๆ ได้เท่านั้น หากยังอิสระที่จะให้ความหมายส่วนตัว กับพฤติกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งไม่

จำเป็นต้องมีความคิดเห็นเหมือนกับคนอื่นๆ ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยเดียวกัน มีการเปิดรับที่ต่างกันไป โดยเด็กที่อยู่ในวัยนี้ส่วนใหญ่มักจะเปิดรับในเรื่องของความบันเทิงซะเป็นส่วนใหญ่ แต่เนื่องจากประเด็นเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอของเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม ซึ่งมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตเด็กและเยาวชน และการนำเสนอที่มีความน่าสนใจไม่น่าเบื่อ จึงทำให้เด็กและเยาวชนเกิดแรงจูงใจที่จะเข้ามาใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

2) การคาดคะเนผลที่จะได้รับจากสื่อ จากการศึกษา จะพบว่า เด็กและเยาวชนเมื่อเข้ามาใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิตในเบื้องต้นนั้น จะมีการคาดคะเนผลที่จะได้รับจากการเข้ามาใช้เว็บไซต์พลังจิต และเมื่อศึกษาแล้วพบว่าสามารถนำหลักธรรมคำสอนไปใช้ชีวิตจริงได้ จึงทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะศึกษารวบรวมมากขึ้น

3) จากพฤติกรรมการการเข้ามาใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิตดอทคอมของเด็กและเยาวชน ทำให้พบว่า แรงจูงใจในส่วนเนื้อหาสาระและคติสอนใจนั้นสำคัญมากที่จะทำให้เด็กกลับมาใช้ประโยชน์อีก

นอกจากนี้ McQuail and Gurevitch (1974) (อ้างถึงใน โกวิท ผกามาศ, 2542) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทฤษฎีนี้ว่า ในการนำเสนอทฤษฎีนี้มาประยุกต์ใช้กับการศึกษาผู้รับสารนั้น พฤติกรรมการใช้สื่อจะถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมอิสระ ที่ผู้รับสารแสวงหาเพื่อจะได้นำมาซึ่งประโยชน์ฉับพลัน (Immediate Benefits) หรือผลประโยชน์ที่จะตามมาในอนาคต (Delayed Benefits) อันล้วนแต่เป็นประโยชน์ที่ผู้รับสารมองเห็นและต้องการ

จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนกลับมาใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พลังจิตก็เนื่องมาจากปัจจัย 3 ข้อในข้างต้นนี้เป็นหลัก เพราะหากเข้ามาแล้วเจอเนื้อหาที่ไม่มีความทันสมัย ไม่มีข้อคิดหรือคติสอนใจที่ดี หรือสามารถตอบใจให้ได้ พวกเขาที่จะเข้ามาเพียงครั้งเดียวเท่านั้น แต่หากเข้าครั้งแรกแล้วเกิดความประทับใจก็จะกลับมาอีก และเริ่มสมัครสมาชิกเพื่อต้องการให้ตนเองเป็นส่วนหนึ่งในชุมชนด้วย และจากการศึกษายังพบว่า ความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลและสามารถเชื่อมโยงกับเว็บไซต์อื่นๆ ได้อย่างรวดเร็วเป็นแรงจูงใจในระดับต่ำที่สุด

4. ความพึงพอใจต่อรูปแบบและประเภทเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิตดอทคอม

สำหรับความพึงพอใจต่อรูปแบบและประเภทของเนื้อหาในเว็บไซต์พลังจิต เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิต พบว่า โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจข่าวสารและบทความในเว็บไซต์พลังจิตมีความทันสมัยและน่าสนใจ การได้สนทนากับผู้รู้ทางด้านศาสนาโดยตรง ทำให้ได้คติสอนใจหรือคำสอนต่างๆ และการใช้ประโยชน์ของข้อมูลภายในเว็บไซต์ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเว็บไซต์มีกราฟิกสวยงามเป็นที่ประทับใจ การจัดวางและภาพประกอบของเว็บไซต์พลังจิตมีความสวยงามและเข้าใจง่าย ความหลากหลายของแหล่งข้อมูลลิงค์ บทความต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิต ความหลากหลายของบริการภายในเว็บไซต์ ความรวดเร็วในการโหลดข้อมูลและเปลี่ยนหน้าเว็บเพจ ความละเอียดของข้อมูล ความทันสมัยของข้อมูล ความเพียงพอของข้อมูลในระดับปานกลาง และผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า เด็กและเยาวชน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ การได้รับสาระความรู้ที่มีความทันสมัย และคติสอนใจที่ดีที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ประกอบกับเป็นเรื่องที่เด็กและเยาวชนกำลังสนใจจึงทำให้เกิดความพึงพอใจในการแสวงหาเนื้อหาพระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ต

จากงานวิจัย พบว่า มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสาร Murray and Kippax (Murry and Kippax (อ้างถึงในวรพรรณ พงศ์สวัสดิ์, 2540) ที่ว่า บุคคลจะให้ความสนใจ รับรู้ และจดจำข่าวสารที่จะให้ความพึงพอใจ หรือสามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเท่าที่เขาคิดว่ามีประโยชน์หรือสนองความพอใจของเขาได้ และยังคงสอดคล้องแนวคิดของ McCombs and Becker (อ้างถึงในชยุตรา ศิริไกรวัฒนวงศ์, 2541) ในเรื่องการใช้สื่อตามความพึงพอใจ เพื่อสนองตอบความต้องการที่จะรู้เหตุการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะหรือเหตุการณ์รอบๆ ตัว ซึ่งจากงานวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิตมากที่สุด ก็คือการได้นำข้อมูลที่ได้จากพลังจิตดอทคอมไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และได้คติสอนใจ รวมถึงความทันสมัยของบทความต่างๆที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิต

นอกจากนี้ยังพบว่า อินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ใช้สามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารตามความพอใจของตน (Information on Demand) และสอดคล้องกับ ฮอฟฟ์แมนและ โนวาค (Dona L. Hoffman and Thomas P. Novak) (อ้างถึงในชญุตรา อรณพ ณ อยุธยา, 2549) ที่กล่าวว่าอินเทอร์เน็ตมี

คุณลักษณะของการสื่อสารแบบแสวงหาข้อมูลตามความสนใจของผู้ใช้ (Information Pull) ต่างจากการสื่อสารมวลชนที่เป็นการสื่อสารผลักดันข้อมูลข่าวสารสู่ผู้รับสาร (Information Push) ความพึงพอใจดังกล่าวจึงส่งผลให้เด็กแสวงหาข้อมูลข่าวสารเรื่องพระพุทธศาสนาผ่านเว็บไซต์เป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มเด็กและเยาวชนไม่ได้เป็นเพียงแต่ผู้รับสารเพียงอย่างเดียว (Audience) แต่ยังได้มีการผลิตสารเพื่อแลกเปลี่ยนกันภายในชุมชนอีกด้วย โดยในเว็บไซต์พลังจิตเองได้มี Blog Club ไว้สำหรับให้สมาชิกภายในเว็บเพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการสร้างสื่อตามที่ตัวเองต้องการได้อีกด้วย ซึ่งสมาชิกจะเป็นผู้ผลิต (Producer) และเนื้อหาจะถูกแบ่งออกตามความสนใจของแต่ละบุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง จึงเห็นได้ว่าสื่ออินเทอร์เน็ตในปัจจุบันไม่ได้จำกัดผู้รับสารให้เป็นเพียงแต่ผู้รับเท่านั้น ยังสามารถเป็นผู้ส่งได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการก้าวกระโดดของการผลิตเนื้อหา : ยุคเว็บ 2.0 (ณรงค์ จำวิจิตร, 2550) ที่ว่า พฤติกรรมการใช้ Internet ทำให้คำว่า Web ไม่ใช่แค่คำนามอีกต่อไป แต่มันเป็นคำกริยาเสียแล้ว เป็นการติดต่อสองทางและผู้ใช้นั้นเองเป็นผู้สร้างเนื้อหา ไม่ใช่เป็นเพียงผู้แสดงความคิดเห็นอีกต่อไป

กล่าวโดยสรุป การเกิดขึ้นของสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตนี้ ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าไปใช้ข้อมูลข่าวสารด้านพระพุทธศาสนาได้อย่างไม่จำกัด ตามความพึงพอใจของแต่ละคน ซึ่งมีความสนใจ หรือความต้องการในข้อมูลข่าวสาร ที่แตกต่างกันออกไปตามแต่สภาวะของบุคคล และความรู้สึกในขณะที่มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และยังเปลี่ยนตัวเองจากผู้รับสารมาเป็นผู้ผลิตสารเองด้วย จะเห็นได้จากเด็กและเยาวชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในเว็บไซต์พลังจิต ที่มีการแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆที่ตนมีความรู้ และยังสามารถนำเรื่องราวที่ตนรู้มาเผยแพร่แก่เพื่อนสมาชิกอีกด้วย ซึ่งสมาชิกทุกคนสามารถแสดงออกทางความคิดได้อย่างเต็มที่แต่ก็ยังคงเคารพในกฎ กติกา มารยาท ในการอยู่ร่วมกันในชุมชนเป็นหลัก

5. บทบาทของอินเทอร์เน็ตที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และ การนำไปใช้ประโยชน์ของเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนได้นำเอาหลักธรรมคำสอนไปใช้หลังจากที่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะในเรื่องกฎแห่งกรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่เด็กและเยาวชนเข้าไปใช้ประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือ เข้าไปอ่านข่าวพระพุทธศาสนา และศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธ-

ศาสนาสำหรับผู้เริ่มต้น จะเห็นได้ว่าสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก จากยุคสมัยก่อนผู้คนส่วนใหญ่จะศึกษาพระพุทธศาสนาจากสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ แต่มายุคสมัยนี้เป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่องทางการเผยแพร่พระพุทธศาสนาจึงแปรเปลี่ยนตามไปด้วย และจากการศึกษายังพบว่า เมื่อเด็กและเยาวชนเข้ามาในเว็บบล็อกพลังจิตแล้วได้นำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการการสวดมนต์ การให้ทาน การรู้จักแบ่งปันต่อเพื่อนมนุษย์มากขึ้น และยังทำให้จิตใจสงบเยือกเย็นมากขึ้น และการเป็นพุทธมามกะที่ถืออีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ ชวรัตน์ เชิดชัย (2527) (อ้างถึงในบุญญาภรณ์ วาณิชชชาติ, 2544) ได้กล่าวถึงสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลหนึ่งเลือกเปิดรับสื่อ นั่นคือ เพื่อประโยชน์ใช้สอยของตนเอง ว่า บุคคลเริ่มแสวงหาข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองเพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดของตนเองบรรลุผล เพื่อให้ได้ข่าวสารเพื่อจะช่วยให้ตนได้รับความสะดวกสบาย รวมทั้งให้ได้ข่าวสารที่ตนเองได้รับความสนุกสนานบันเทิง โดยการเลือกสื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Least effort) แต่ได้ผลประโยชน์ตอบแทนที่ดีที่สุด

ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เด็กและเยาวชนถือเป็นกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเนื่องจาก ง่ายต่อการเข้าถึงและเปิดรับข้อมูล และผลจากการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตนั้นได้สร้างให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น เกิดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนามากขึ้น นั่นเท่ากับสะท้อนให้เห็นถึง บทบาทของอินเทอร์เน็ตที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ซึ่งได้ส่งผลให้ผู้ที่เปิดรับสารจากอินเทอร์เน็ต คือ เด็กและเยาวชนที่เปิดรับเว็บบล็อกพลังจิตได้มีการนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีต่อไป

เว็บบล็อกพลังจิต จึงเป็นกรณีศึกษาได้อย่างชัดเจน ถึงการนำเสนอพระพุทธศาสนาที่ได้รับความนิยมสูงสุด โดยผ่านสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะเห็นได้ว่าการนำเสนออันนี้มีรูปแบบที่ชัดเจน กล่าวคือเป็นการนำเรื่องราวทั้งทางโลกและทางธรรมเข้ามาไว้ด้วยกันได้เป็นอย่างดี หรือที่ทางผู้ดูแลเว็บได้ให้นิยามว่า “ธรรมะเอ็นเทอร์เทน” จึงทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เข้าแล้วไม่เกิดความเบื่อหน่ายที่จะศึกษาเรื่องธรรม เพราะภายในเว็บบล็อกพลังจิตมีเรื่องราวที่หลากหลายที่จะทำให้พวกเขาศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของข่าวสารบ้านเมือง ข่าวบันเทิง การดาวน์โหลดเพลง หรือแม้แต่เรื่องของการท่องเที่ยว ซึ่งล้วนแต่สอดแทรกประเด็นธรรมะเข้าไปในเนื้อหา แต่ก็ยังคงมีบางประเด็นเนื้อหาที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวของอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่เหนือธรรมชาติ

ซึ่งเป็นประเด็นที่เด็กและเยาวชนยังไม่สามารถแยกแยะได้ว่าเป็นหลักธรรมคำสอนหรือไม่ ซึ่งหากเด็กและเยาวชนขาดความรู้ในเรื่องนี้ก็จะทำให้หลงไปกับเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ซึ่งขัดแย้งกับหลักธรรมคำสอนในศาสนาพุทธ

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจศึกษาภาพรวมของเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา โดยรวม เพื่อหาข้อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของเนื้อหาในการนำเสนอ รวมถึงลักษณะภายในชุมชนของเว็บไซต์
2. ขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้จำกัดเพียงวัยเด็กและเยาวชน
3. ควรมีการศึกษาถึงการวิเคราะห์เนื้อหาการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการศึกษาเชิงลึก ว่าเนื้อหาที่นำเสนอ นั้นได้บิดเบือนหลักคำสอนในพระไตรปิฎกหรือไม่
4. ควรทำการวิจัยการใช้สื่อใหม่ในการนำเสนอแนวทางคำสอนพระพุทธศาสนา โดยศึกษาไปยังรูปแบบการนำเสนอธรรมะในสื่อสมัยใหม่

ข้อจำกัดในงานวิจัย

1. ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการสำรวจความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน เกี่ยวกับบทบาทของอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และเป็นการศึกษาเว็บไซต์หลังจิตเพียงเว็บเดียว จึงทำให้ไม่เห็นถึงภาพรวมที่ชัดเจนของบทบาทอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ว่าสามารถเข้าถึงกลุ่มคนได้มากน้อยเพียงใด
2. การปะแบบสอบถามไว้บนหน้าเว็บบอร์ด และส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ทำให้การตอบแบบสอบถามคลาดเคลื่อนเล็กน้อย เพราะการแจกแบบสอบถาม โดยที่ไม่ได้เจอกันตัวต่อตัว เมื่อมีข้อสงสัยจึงไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจ จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบไปตามความเข้าใจของตน
3. การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้เพียงเด็กและเยาวชน ข้อมูลที่ได้จึงไม่แตกต่างกันมากนักเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในวัยที่ใกล้เคียง รวมถึงอายุที่ใกล้เคียงกันด้วย หากทำการศึกษาค้นคว้าต่อไปอาจทำให้เห็นถึงความแตกต่างในการเปิดรับข้อมูลมากกว่านี้

รายการอ้างอิง

- กรณีศึกษา เชาวน์วัฒนกุล. การก่อตัว วิถีชีวิต และปฏิภริยาในช่วงวิกฤตของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
- กาญจนา กาญจนทวี. แรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542
- โกวิท ผกามาศ. การศึกษานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542
- ชญ์สร อรรถพ ฒ อรุชยา. การใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการแสวงหาและเรียนรู้จริยธรรมของเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
- ณรงค์ ขำวิจิตร. Web 2.0. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- คารินทร์ สวัสดิ์เสวี. การแปลงตัวตนในห้องสนทนาอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน ภาควิชาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545
- บุญญาภรณ์ วาณิชชาติ. บทบาทของเว็บไซต์อัญจารีดอทคอมในการเป็นมณฑลสาธารณะของกลุ่มหญิงรักหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544
- พวงทอง อังกาบ. พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการเผยแพร่พุทธศาสนาทางโทรทัศน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538
- พาริดา เตชะวรินทร์เลิศ. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เท่าทันสื่อกับการได้รับอิทธิพลด้านการกำหนดความสำคัญแก่ข่าวสาร และการเลือกกรอบในการตีความข่าวสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548

รัตนาวลี เกียรตินิยมศักดิ์. **มณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์กรณีศึกษา**
www.pantip.com และ www.sanook.com. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร ภาควิชา
 สื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542

วรพรรณ พงศ์สวัสดิ์. **ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั่วไปกับการ**
เปิดรับสื่อวารสารสนเทศของเด็กเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โทบริหาร ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่12.กรุงเทพฯ: เพื่อองฟ้าพรินต์
 จำกัด, 2546

เสาวลักษณ์ ปัจฉิมภิญโญ. **รูปแบบเนื้อหา และประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับคอลัมน์ซุบซิบ**
“ป๊อบปูล่า” ของซ้อเจ็ดในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
 ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547

อรทัย พนาราม. **สื่อมวลชนกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
 สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545

อริศรา ชาญญาวินิชกุล. **การใช้สื่อใหม่ในการตอบสนองความต้องการการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่น**
ในยุคสังคมสารสนเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร ภาควิชาวารสารสนเทศ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548

อุษา บิ๊กกินส์. **การควบคุมเนื้อหาอินเทอร์เน็ต: จรรยาบรรณวัฒนธรรมหรืออิทธิพลเสรีภาพ.**
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2547

เอนก รัตนจิตบรรจง. **บทบาทหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นประเภทกีฬากับการเสริมสร้างคุณธรรมแก่เด็ก**
และเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2548

ภาษาอังกฤษ

Baran, S.J. Introduction to mass communication : media literacy and culture. 3 ed. Boston : McGrawHill, 2004

Beniger, J. (1987). Personalization of mass media and the grow of Pseudocommunity. Communicaton Research, 14 (3), 352-371

Murray, J.P. & Kippax, S. Form the early window to the late night show: international trends in the study of television's impact on children and adults in L. Berkowitz (ed.) Advances in experimental Social Psychology, Vol.12, Newyork : Academic Press. Inc., 1979

Silverbatt, A. media Literacy : Keys to Interpreting Media Massages. Westport, CT: Praeger, 1995

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

**“บทบาทอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชน
ศึกษาเฉพาะกรณีเว็บไซต์พลังจิต”**

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีจุดประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาบทบาทอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชน การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นการศึกษาในภาพรวม มิได้ศึกษาเจาะจงเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ดังนั้นทุกคำตอบที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านจะไม่ถูกเปิดเผย และไม่มีผลใดๆต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด)

1. ชื่อสถานศึกษา.....
2. ภูมิลำเนาของสถานศึกษาอยู่ในจังหวัด.....
3. อายุ.....ปี
4. เพศ
 ( ) ชาย ( ) หญิง
5. ระดับการศึกษา
 ( ) มัธยมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา
 ( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท
 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. อาชีพ
 ( ) นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา ( ) รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ( ) พนักงานบริษัท ( ) ธุรกิจส่วนตัว
 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. สถานภาพสมรสบิดามารดา

- ( ) อยู่ด้วยกัน ( ) หย่าร้าง
( ) แยกกันอยู่

8. ท่านนับถือศาสนาอะไร

- ( ) ศาสนาพุทธ ( ) ศาสนาอิสลาม
( ) ศาสนาคริสต์ ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

9. โดยปกติท่านเปิดรับข่าวสารเรื่องพระพุทธศาสนาจากสื่อใดบ่อยที่สุด

- ( ) สื่อโทรทัศน์ ( ) สื่อสิ่งพิมพ์
( ) สื่อวิทยุ ( ) สื่ออินเทอร์เน็ต
( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

10. ครอบครัวของท่านมีความสนใจในเรื่องพระพุทธศาสนามากน้อยเพียงใด

- ( ) มากที่สุด ( ) มาก
( ) ปานกลาง ( ) น้อย
( ) น้อยที่สุด

11. ท่านและครอบครัวได้ไปวัดฟังธรรม บ่อยเพียงใด

- ( ) เป็นประจำ ( ) บ้างบางครั้ง
( ) นานๆครั้ง ( ) ไม่เลย

12. กิจกรรมทางศาสนาที่ท่านและครอบครัวปฏิบัติเป็นประจำ มีอะไรบ้าง

- ( ) สวดมนต์ ( ) ใส่บาตรเป็นประจำ
( ) ไปวัดฟังเทศน์ ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

13. ระยะเวลาที่เริ่มเข้าใช้อินเทอร์เน็ตจนถึงปัจจุบัน

- ( ) 3 เดือน – 6 เดือน   ( ) 6 เดือน – 1 ปี
( ) 1 ปี – 2 ปี   ( ) 2 ปีขึ้นไป

14. จำนวนชั่วโมงที่ท่านใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน โดยเฉลี่ยนานเท่าใด

- ( ) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง   ( ) 1 ชั่วโมงไม่เกิน 2 ชั่วโมง
( ) 2 ชั่วโมง ไม่เกิน 3 ชั่วโมง   ( ) มากกว่า 3 ชั่วโมง

15. ท่านใช้อินเทอร์เน็ตจากที่ใดบ่อยที่สุด

- ( ) บ้าน   ( ) สถานศึกษา
( ) ที่ทำงาน   ( ) สถานที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต
( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

16. เว็บไซต์ที่เข้าเป็นประจำหรือบ่อยที่สุด

- ( ) www.google.com   ( ) www.sanook.com
( ) www.pantip.com   ( ) www.kapook.com
( ) www.mthai.com   ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

17. ท่านใช้บริการเหล่านี้ในอินเทอร์เน็ตบ่อยเพียงใด

บริการในอินเทอร์เน็ต	เป็นประจำ	บ่อย พอสมควร	บ้างบางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เลย
1. สนทนาในห้องสนทนา (chat room)					
2. การค้นหาข้อมูลบน www.					
3. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)					
4. การโอนถ่ายเพิ่มข้อมูล/ download ข้อมูลต่างๆ					

5. การแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ข่าวสารต่างๆเช่น การใช้กระดาน ข่าว(Web board)					
6. เล่นเกมส์					
7. อ่านข่าว					
8. ดูหนัง ฟังเพลง					
9. ซื้อสินค้า ประมูลสินค้า					
10. หาข้อมูลการศึกษา					
อื่นๆ โปรดระบุ.....					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิต

18. ท่านรู้จักเว็บไซต์พลังจิตมาเป็นเวลานานเท่าไร

- ( ) ต่ำกว่า 3 เดือน   ( ) ไม่เกิน 6 เดือน
( ) 1 – 2 ปี   ( ) 2 ปีขึ้นไป

19. ท่านรู้จักเว็บไซต์พลังจิตจากแหล่งใด

- ( ) เพื่อนแนะนำ   ( ) สืบค้นจากบริการหาข้อมูลทาง www
( ) การเชื่อมโยงจากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่น   ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

20. ท่านเป็นสมาชิกเว็บไซต์พลังจิตหรือไม่

- ( ) เป็น   ( ) ไม่เป็น

21. ท่านเป็นสมาชิกของเว็บไซต์พลังจิตมานานเท่าไร

- ( ) 3 – 6 เดือน   ( ) 6 เดือน – 1 ปี
( ) 1 ปี – 2 ปี   ( ) 2 ปีขึ้นไป
( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

22. ท่านเข้าเว็บไซต์พลังจิตบ่อยเพียงใด

- ( ) 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ( ) 2 ครั้ง ต่อสัปดาห์
( ) 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ( ) มากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์

23. ท่านใช้เวลาในการเข้าเว็บไซต์พลังจิตแต่ละครั้งประมาณเท่าไร

- ( ) น้อยกว่า 10 นาที ( ) 30 - 60 นาที
( ) 60 - 90 นาที ( ) มากกว่า 90 นาทีขึ้นไป

24. โดยปกติท่านเข้าไปใช้บริการเว็บไซต์พลังจิตในช่วงเวลาใดบ้าง

- ( ) 06.30 – 08.30 น. ( ) 12.00 – 14.00 น.
( ) 16.30 – 19.00 น. ( ) 19.01 – 22.00 น.
( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

25. ท่านได้ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาอื่นบ้างหรือไม่

- ( ) www.dhammathai.org (ธรรมะไทย) ( ) www.luangta.com (หลวงตามหาบัว)
( ) www.kalyanamitra.org (กัลยาณมิตร) ( ) www.budpage.com
( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

26. ท่านมีลักษณะการเปิดรับเรื่องพระพุทธศาสนาทางเว็บไซต์พลังจิต อย่างไร

- ( ) อ่านผ่านๆ ไม่ได้ใส่ใจเนื้อหาสาระ ( ) ตั้งใจอ่านทุกบทความ
( ) อ่านเพียงให้รู้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ( ) อ่านเฉพาะเรื่องที่สนใจ

27. ท่านแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิต มากน้อยเพียงใด

- ( ) มากที่สุด ( ) มาก
( ) ปานกลาง ( ) น้อย
( ) ไม่เคยเลย

28. ท่านมีความเชื่อในเรื่องเนื้อหาของเว็บไซต์พลังจิต มากน้อยเพียงใด

- ( ) เชื่อทั้งหมด ( ) เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง
( ) ไม่ค่อยเชื่อ ( ) ไม่เชื่อเลย

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิต

29. แรงจูงใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์พลังจิต มีมากน้อยเพียงใด

คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- รูปแบบของเว็บไซต์มีกราฟฟิกสวยงามดึงดูดใจ					
- การจัดวางหัวข้อและภาพประกอบของเว็บไซต์สวยงาม คั่นห่างง่าย					
- ข่าวสารและบทความในเว็บไซต์พลังจิต มีความทันสมัยและน่าสนใจ					
- ทำให้เพิ่มพูนความรู้เรื่องพระพุทธศาสนา มากขึ้นจากห้องเรียน					
- การเข้าเว็บไซต์พลังจิตทำให้ท่านมีเรื่องที่จะนำไปคุยกับเพื่อนๆ					
- เว็บไซต์พลังจิตมีข้อมูล ความรู้ที่หลากหลาย					
- มีความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูล					
- สามารถเชื่อมโยงกับเว็บไซต์อื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว					
- อ่านแล้วเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้					
- เป็นสื่อกลางที่ช่วยเหลือสังคม					
- ทำให้เข้าใจธรรมะและสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติมากขึ้น					
- ทำให้ได้ข้อคิด และคติสอนใจ					
- ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
- เป็นศูนย์ให้คนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน ได้นำเสนอเรื่องราวประสบการณ์					
- ความถูกต้องและทันสมัยของข้อมูล					
- เพื่อใช้ทำงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านพระพุทธศาสนา					

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อเว็บไซต์พลังจิต

30. ท่านมีความพึงพอใจในการแสวงหาข้อมูลในเว็บไซต์พลังจิต มากน้อยเพียงใด

คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- เว็บไซต์มีกราฟฟิกสวยงามเป็นที่ประทับใจของท่าน					
- การจัดวางและภาพประกอบของเว็บไซต์พลังจิต มีความสวยงาม และเข้าใจง่าย					
- ข่าวสารและบทความในเว็บไซต์พลังจิตมีความทันสมัยและน่าสนใจ					
- การได้สนทนากับผู้รู้ทางด้านศาสนาโดยตรง					
- ทำให้ได้คิดสอนใจหรือคำสอนต่างๆ					
- ความหลากหลายของแหล่งข้อมูลลิงก์					
- ท่านมีความพึงพอใจในบทความต่างๆที่อยู่ในเว็บไซต์พลังจิต					
- ความหลากหลายของบริการภายในเว็บไซต์					
- ความรวดเร็วในการโหลดข้อมูลและเปลี่ยนหน้าเว็บเพจ					
- การใช้ประโยชน์ของข้อมูลภายในเว็บไซต์					
- ความละเอียดของข้อมูล					
- ความทันสมัยของข้อมูล					
- ความเพียงพอของข้อมูล					

31. ท่านเข้าไปใช้ประโยชน์อะไรบ้างจากเว็บไซต์พลังจิต และมากน้อยเพียงใด

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- อ่านข่าวพระพุทธศาสนา					
- ศึกษาเรื่องวิทยาศาสตร์ทางจิต และเรื่องลึกลับ					
- ศึกษาการนั่ง กรรมฐาน(ฝึกสมาธิ)					
- ศึกษาเรื่องกฎแห่งกรรม					
- พุทธศาสนาสำหรับผู้เริ่มต้น					
- อ่านข่าวทั่วไปและการเมือง					
- เรื่องผี					
- การดาวน์โหลดเพลง (music board)					
- หาข้อมูลเรื่องสุขภาพ					
- อ่านข่าวบันเทิง					
- หาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและร้านอาหาร					
- หาเพื่อน					
- หาของแจกฟรี					
- พระเครื่อง วัตถุมงคล					
- บทสวดมนต์และพระคาถา					
- ดูดวง ความฝัน					
- เข้าไปร่วมทำบุญ และบริจาคกับกิจกรรมต่างๆ					

ตอนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับการตระหนักในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และประโยชน์ที่ได้รับ หลังจากเข้าไปใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พลังจิต

คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ท่านเข้าใจในหลักคำสอนเรื่องพระพุทธศาสนา					
ท่านได้นำเอาหลักธรรมคำสอนไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน					
ท่านคิดว่าการเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตทำให้ท่านสนใจในเรื่องของการบำเพ็ญบุญ					
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ทำให้ท่านหันมาสนใจการสวดมนต์ภาวนา					
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ทำให้ท่านนั่งวิปัสสนากรรมฐาน					
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ท่านได้ไปถือศีลภาวนาที่วัด					
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ท่านได้ถือศีลภาวนาที่บ้านท่าน					
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ทำให้ท่านมีความเชื่อในเรื่องของกฎแห่งกรรม					

ท่านคิดว่าท่านจะศึกษาเรื่อง พระพุทธศาสนาให้ถึงแก่นมาก ขึ้น					
ท่านเชื่อในเรื่อง จิตวิญญาณลึกลับ หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต					
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ท่าน ได้รู้จักการให้ทาน					
ท่านได้มีการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อสังคม					
เมื่อท่านศึกษาหลักธรรมคำสอน แล้ว ท่านมีจิตใจที่สงบและเยือก เย็น					
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ท่าน มีความเชื่อในเรื่องของเทวนิยม					
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ท่าน ได้สะสมพระเครื่อง หรือวัตถุ มงคล					
หลังจากเข้าเว็บไซต์พลังจิต ท่าน มีความเชื่อในเรื่องของโชคกลาง					
ท่านได้ปฏิบัติตนเป็นพุทธมาม กะที่ดี ในวันสำคัญทางศาสนา					
ท่านคิดว่าการเผยแพร่ พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ท่านสนใจที่จะศึกษา พระพุทธศาสนาต่อไป					

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกรกนก กมลรัตน์ เกิดวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 จบการศึกษาจาก คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตเมื่อปีการศึกษา 2544 และเข้าศึกษาต่อในภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2548 ปัจจุบันประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย